

40

ИФФК БРАЌА
МАНАКИ
ICFF MANAKI
BROTHERS

Приредувач:
Владимир Љ. Ангелов

40 ИФФК БРАЌА
МАНАКИ
ICFF MANAKI
BROTHERS

Приредувач/Editor:

Владимир Љ. Ангелов/Vladimir Lj. Angelov

Издавач/Publisher:

Кинотека на Република Северна Македонија
Cinematheque of North Macedonia

За издавачот/For the publisher:

Владимир Љ. Ангелов/Vladimir Lj. Angelov

Редакција/Editorial board:

Владимир Љ. Ангелов, Гена Теодосиевска, Игор Иванов-Изи,
Стојан Синадинов, Стефан Хаџи Андоновски, Игор Старделов
Vladimir Lj. Angelov, Gena Teodosievska, Igor Ivanov – Izi,
Stojan Sinadinov, Stefan Hadji Andonovski, Igor Stardelov

Соработници/Contributors:

Сузана Смилевска, Снежана Велјановска,
Наталија Трпковска, Ирена Јанева
Suzana Smilevska, Snežana Veljanovska,
Natalija Trpkovska, Irena Janeva

Лектор/Proofreading:

М-р Сузана Спасовска/Suzana Spasovska, MA

Дизајн/Design:

М-р Игор Сековски/Igor Sekovski, MFA

Превод на англиски/Translation into English:

Марија Јонес/Marija Jones

Превод од англиски/Translation from English:

Марија Јонес/Marija Jones

Лектор на англиски/English proofreading:

Метју Јонес/Matthew Jones

Печати/Printed by:

КОЛОР ПРИНТ ДООЕЛ/KOLOR PRINT LLC

Тираж/Copies:

500

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

791.65.079:778.53”Браќа Манаки”(497.784)”2019”(060.91)

ЧЕТИРИЕСЕТТИ

40 ИФФК БРАЌА МАНАКИ / приредувач Владимир Љ. Ангелов ; [превод на англиски и од англиски Марија Јонес] = 40 ICFF MANAKI BROTHERS / [editor Vladimir Lj. Angelov ; translation into English and from English Marija Jones]. - Скопје : Кинотека на Република Северна Македонија : Cinematheque of North Macedonia, 2019. - 304 стр. : илустр. ; 24 см

Текст напредно на мак. и англ. јазик

ISBN 978-9989-643-93-4

а) Интернационален фестивал на филмската камера “Браќа Манаки” (40 ; 2019 ; Битола) - Јубилеи
COBISS.MK-ID 111824138

40

ИФФК БРАЌА МАНАКИ ICFF MANAKI BROTHERS

Приредувач:
Владимир Љ. Ангелов

СОДРЖИНА/CONTENT:

- 7** БРАЌАТА ЈАНАКИ И МИЛТОН МАНАКИ - БАЛКАНСКИТЕ СЛИКАРИ НА СВЕТЛИНАТА, м-р Игор Старделов
YANAKI AND MILTON MANAKI - BALKAN PAINTERS OF LIGHT, Igor Stardelov MA
- 21** ФЕСТИВАЛСКИ СПОМЕНАР ОД КОЈ СЕ ПРЕЛЕВААТ СЛИКИ И СЕЌАВАЊА, Владимир Љ. Ангелов
A FESTIVAL ALBUM BRIMMING WITH PICTURES AND MEMORIES, Vladimir Lj. Angelov
- 27** ФИЛМОТ НИ ПРИПАЃА НА СИТЕ НАМ, м-р Гена Теодосиевска
FILM BELONGS TO ALL OF US, Gena Teodosievska MA
- 35** ПРВИТЕ 40 ГОДИНИ НА ИФФК БРАЌА МАНАКИ, Стефан Хаџи Андоновски
THE FIRST 40 YEARS OF THE MANAKI BROTHERS INTERNATIONAL CINEMATOGRAPHERS FILM FESTIVAL (ICFF), Stefan Hadzi Andonovski
- 41** 40 ГОДИНИ, НАШИ НАЈИСКРЕНИ ЧЕСТИТКИ, Пол Рене Ростад
40 YEARS - OUR WARMEST CONGRATULATIONS!, Paul René Roestad
- 45** ПИОНЕРСКИ ГОДИНИ (1979 -1991) - ХРОНОЛОГИЈА, Благоја Куновски - Доре
PIONEER YEARS (1979 -1991) - CHRONOLOGY, Blagoja Kunovski - Dore
- 77** ВЕЧНО АКТУЕЛНИ БРАЌА КАКО И ФЕСТИВАЛ, Миха Брун
THE ALWAYS-RELEVANT BROTHERS, AND THE ALWAYS-RELEVANT FESTIVAL, Miha Brun
- 83** ПОЧЕТОК НА ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ ПЕРИОД (1993 - 2004) - ХРОНОЛОГИЈА, Благоја Куновски - Доре
THE INTERNATIONAL PERIOD (1993 - 2004) - CHRONOLOGY, Blagoja Kunovski - Dore
- 143** ДУШАТА НА ФИЛМОТ, Најдел Волтерс
THE SOUL OF FILM, Nigel Walters
- 147** БИЛДАЊЕ НА БРЕНДОТ (2005 -2012) - ХРОНОЛОГИЈА, Благоја Куновски - Доре
BUILDING A BRAND (2005 -2012) - CHRONOLOGY, Blagoja Kunovski - Dore
- 209** ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИИ КРЕАТИВНА ЕГЗИСТЕНЦИЈА, Душко Димитровски
FOUR DECADES OF CREATIVE EXISTENCE, Dushko Dimitrovski
- 213** СЕЌАВАЊЕ НА БИТОЛСКИТЕ ЕСЕНИ, Цевдет Тузлиќ
MEMORIES OF THE AUTUMNS IN BITOLA, Dzevdet Tuzlic
- 217** МУВИ ОН (2013 - 2018) - ХРОНОЛОГИЈА, Благоја Куновски - Доре
MOVIE ON! (2013 - 2018) - CHRONOLOGY, Blagoja Kunovski - Dore
- 294** КЛУБОТ НА ВЕЛИКАНИТЕ
CLUB OF THE GREATS

КИНОТЕКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KINOTEKA E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
CINEMATHEQUE OF REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

ВО ПОЧЕТОКОТ НА ИДНАТА ГОДИНА

Почнува со работа филмски фестивал „Тон Манак“

СВОЈАТА АКТИВНОСТ
ИНА КЕ СЕ ОДРАЗЛОЖИ
АЗЛИЧНИ ЖАНРОВИ
Н ФИЛМ, ДОКУМЕНТАРНИ
ФИЛМ

се настојува да се оствари
вторски тон да се манифестира
лични манифестации „Фрлајќи
мја“. Фрлајќи мја на својот ра
актер, Филмски фестивал „Тон
Манак“, постојат свој филмови,
филмови, свој одвива и преку
курсеви, симпозиуми
а со цел филмски фестивал
е повеќе да се работен чове
ра да придонесе то на естетски
ето на нивото на култура.

Програмска ориентација

лед на програмски филмови, предвидени аудио „Милтун“ режисер е Сојус на филмски фестивали, да се прославија, да се работите на југословените во Пула, свој филмови во Белград и на филмски фестивали еден друг фестивали.

ети на документарни филм ќе бидат прикажани брите остварувања од остварени ски жанр кај нас и во истото важи и за проектирани и анимирани Времето на одржувањето фестивалот на долготрајни филмови е предвидено веднашжувањето на фестивалот, на документарните

филмски фестивал, туку идејна и естетска трибина која, користејќи ги искуствата на слични манифестации во земјата и во странство, ќе ги комплетира достигнувањата во филмското творештво, ќе ги овозможува традиционалните естетски сознанија и форми и

Фестивал посветен на браќата МанакИ

БРАЌАТА ЈАНАКИ И МИЛТОН МАНАКИ – БАЛКАНСКИТЕ СЛИКАРИ НА СВЕТЛИНАТА

М-р Игор Старделов

Македонската култура со право се гордее со големиот синеастички експеримент на браќата ЈанакИ и Милтон МанакИ. Тие волшебници на фотографската и на филмската камера се првите протагонисти на филмската уметност на балканскиот културен простор и со право се нарекуваат основоположници на филмот на Балканот. Ним им ги должиме првите снимени филмски кадри на Балканот само десетина години по блескавиот изум на браќата Лимиер.

Феноменот на ЈанакИ и Милтон МанакИ, како филмски чудотворци од почетокот на XX век на нашиве духовни простори, не е, инаку, парадигматичен за малите европски култури, па и за македонската.

Претставува можеби своевиден парадокс тоа што една уметност каква што е филмот, која се базира врз развиена техничка база, заживеала толку рано во една претежно неразвиена средина, каква што е македонската на почетокот на XX век. Но, притоа треба да се истакне дека на почетокот на векот во Македонија, како крстопат меѓу Истокот и Западот, започнува да циркулира не само капитал, туку и луѓе со нови идеи. Браќата МанакИ својот епохален филмски експеримент го реализираа во Битола, која во тоа време во вистинска смисла е европски град, со своја автохтона архитектура, со свои конзуларни институции и дипломатски кор, но и со европски идеи и луѓе кои живеат и дејствуваат во оваа тогашна балканска метропола.

Браќата ЈанакИ (1878-1954) и Милтон (1882-1964) МанакИ се родени во малото влашко село Авдела, на падините на планината Пинд, во близина на градот Гревена (Костурско), во тоа време Отоманска Империја, во денешна Република Грција.

Тие започнале да работат заедно во 1898. Во тоа време ЈанакИ бил учител по калиграфија и цртање во романската трговска гимназија во Јанина. Таму тој го отворил и своето фотостудио, каде што неговиот помал брат Милтон ја изучувал фотографската вештина. Со својот љубопитен дух и трудољубивост, Милтон набргу станал мајстор по фотографија, учејќи од својот брат ЈанакИ, под чие влијание и се развивал. Во 1904 година браќата решиле да живеат во Битола, Милтоновата последна „станица“.

A Festival dedicated to the Manaki brothers

YANAKI AND MILTON MANAKI – BALKAN PAINTERS OF LIGHT

Igor Stardelov MA

Macedonian culture is rightly proud of the great cinematic experiment of the brothers Yanaki and Milton Manaki. These wizards of the photographic and cinema camera are the pioneering protagonists of the art of film in the Balkan cultural space and are correctly called the forefathers of film in the Balkans. We are indebted to them for the first frames having been filmed in the Balkans only ten years after the incredible invention of the Lumière brothers.

Yanaki and Milton Manaki were a phenomenon - miracle workers with a film camera at the very beginning of the 20th century in this part of the world, which is not at all typical for a small European culture like Macedonian.

It might be perceived as a paradox of sorts that an art form such as film, based on developed technological groundwork, managed to take root so early in such a generally undeveloped environment as Macedonia was at the beginning of the 20th century. However, perhaps we should clarify that at the beginning of the century Macedonia lay at the crossroads of East and West, and that capital, people and new ideas had started circulating more intensely. The city of Manastir (present-day Bitola), where the brothers Manaki realized their epochal film experiment, was then the most European city in the region with its own autochthonous architecture and with European consular diplomatic institutions, all of which was conducive to the promulgation of European ideas among the people working in this Balkan centre.

Yanaki (1878-1954) and Milton (1882-1964) were born in the small Vlach village of Avdela on the slopes of Mount Pindus near the town of Grevena in the region of Kastoria. At that time this region in the present-day Republic of Greece lay within the Ottoman Empire.

The brothers started working together in 1898. Yanaki was then a teacher of calligraphy and drawing in a Romanian high school for traders in Ioannina, but he opened a photo studio in the city, where his younger brother Milton could perfect his photographic skills. Curious and hard-working, Milton quickly became a master of photography, learning from his older brother Yanaki, under whose influence he developed. In 1904 the brothers decided to move to Bitola, which would end up being Milton's last stop.

Во тоа време Битола била значаен политички, економски и културен центар на Балканот, односно на Отоманска Румелија.

Во 1905 година тие се селат во Битола и го отвораат добропознатото „Студио за уметничка фотографија“, а во следната 1906 година, Јанаки се вработува во романската гимназија во Битола. Таа 1906 била значајна година за браќата Манаки. По покана на кралот Карол I, тие учествувале на големата светска изложба во Букурешт, Романија. Нивните фотографии ги изложиле во посебниот павилјон на Македонија. Според специјалната книга за церемонијата на доделување на наградите, браќата Манаки се спомнати со 3 награди: „Златен медал со специјална диплома“ за „Јанаки Манаки, Македонија, Битола, фотографии и поединци од Македонија“ и за „Милтон Манаки, Епир, Јанина“; како и „Сребрен медал со специјална диплома“ за „Манаки Јанаки, Македонија, фотографии на романски цркви од Македонија“. Значи, Јанаки добил златен и сребрен, додека Милтон добил златен медал. Признанијата не ги добиле на фотографскиот натпревар, туку тие имале симболичен карактер, како знак на благодарност за присуство на изложбата во 1906 година. Браќата потем биле поканети во кралската летна резиденција во Синај, каде што на посебна церемонија Милтон го примил „Јубилејниот медал Карол I“, според

At that time Bitola was an important political, economic and cultural centre in the Balkans – or what was then Ottoman Rumelia.

In 1905 they opened their well-known Studio for Artistic Photography, and in the following year Yanaki got a job in the Romanian High School in Bitola. 1906 would prove to be a very important year in the lives of the brothers Manaki. At the invitation of King Carol I of Romania, they participated in the great world exhibition in Bucharest, where their photographs were exhibited in a pavilion specially dedicated to Macedonia. In the book of the award-giving ceremony, the brothers are mentioned three times: a Gold Medal with a Special Diploma awarded to Yanaki Manaki for his photographs of individuals from Macedonia, as well as to Milton Manaki for photographs from Epirus, Ioannina; and a Silver Medal with a special diploma for Yanaki Manaki, from Macedonia, for photographs of Romanian churches in Macedonia. In other words, Yanaki won both a gold and silver medal, while Milton won one gold medal. They received no awards at the photography competition. The awards were of symbolic character only, as a sign of gratitude for their participating in the exhibition in 1906. The brothers were then invited to the royal summer residence in Sinai, where with a special ceremony Milton was

Кралскиот указ бр. 5384/28 декември 1905 година, отпечатан во „Службен монитор“ бр. 218/1 јануари 1906 година. По овој повод, при аудиенцијата кај кралот, тие се назначени за официјални фотографии од кралското семејство и направиле неколку фотографии од кралот Карол I и кралицата Елизабета.

Во 1906 година, Јанаки Манаки тргнал на пат низ Европа откако добил грант од кралот Карол I. При тоа патување Јанаки престојувал во Виена (на пречек на новата 1907 година), во Лондон и најдолго, во Париз (од каде што има сочувано и печатен фотоалбум од 1.3.1907). Бидејќи не постои друга индиција за негово претходно патување во Европа, може да заклучиме дека Јанаки ја купил својата камера „биоскоп 300“ не порано од 1907 година.

Овој период, од нивната преселба во Битола до почетокот на Првата светска војна, бил мошне плоден и веројатно најзначаен за нивното творештво.

Во 1935 година браќата се разделуваат. Јанаки со својот син заминува во Солун, каде што умира во 1954 година. Милтон останал во Битола и продолжил да се занимава со фотографијата речиси сè до својата смрт. Пред дефинитивното заминување од овој свет, целокупниот фотографски и филмски фонд Милтон Манаки го продал на Државниот архив на Македонија.

awarded the Jubilee Medal of Carol I, following the Royal Decree No.5384/ 28 December 1905, printed in the Official Monitor No. 218/1 January 1906. On this occasion, during their audience with the king, the brothers were appointed official photographers of the royal family and took several photographs of King Carol I and Queen Elizabeth.

In the same year, 1906, Yanaki Manaki went on a tour of Europe, having received a grant from King Carol I. On his tour he stayed in Vienna (for New Year's Eve) in London, and in Paris (where he stayed the longest and compiled a printed photo album from 01.03. 1907). Since there are no records of his visiting Europe before this trip, we can safely infer that Yanaki bought his Bioscope 300 camera in 1907.

The following decades, from their move to Bitola until the beginning of World War One, were the most fruitful and most significant years in the cinematic work of the brothers Manaki.

In 1935, however, the brothers separated. Yanaki left for Thessalonica together with his son, where he died in 1954. Milton stayed in Bitola and continued working with photography almost until his death. Before his final departure from this world, Milton Manaki sold his entire photographic and film collection to the State Archive of Macedonia.

Благодарение на тој чин, сочувано е извонредно богатото и значајно дело на браќата Манаки. Денес во Архивот во Битола се чува извонредно богат фотографски материјал, кој може да се подели во две групи. Во првата група се 18.513 фотоединици, во кои спаѓаат 7.715 стаклени плочи, 2.087 план-филмови и 8.711 рол-филмови. Во втората група се вкупно 17.854 фотографии, од кои 10.952 оригинала, направени од браќата Манаки, односно во нивното ателје и 6.902 фотографии изработени во лабораторијата на Архивот во Битола од негативите стаклени плочи и план-филмови.

Од друга страна, оригиналниот филмски опус на Манакиевци се чува во Кинотеката на Република Северна Македонија. Вкупната должина на сочуваните филмови изнесува 1600 метри на 35 мм запалива негатив-филмска лента и 800 метри на 35 мм запалива позитив-лента.

In doing so he helped preserve his own and his brother's rich and important opus. The Archive in Bitola is in possession of an exceptionally rich collection of photographic material that can be classified into two main groups. The first group consists of 18,513 photographic units, including 7,715 glass plates, 2,087 photo plates, and 8,711 roll films. The second group consists of a total of 17,854 photographs, of which 10,952 are originals made by the brothers Manaki, i.e. produced in their atelier, and 6,902 are photographs produced in the laboratory of the Archive in Bitola from negative glass plates and photo plates.

The original film opus of the brothers Manaki is kept in the Cinematheque of the Republic of North Macedonia. The total length of the preserved films is 1,600 meters of 35mm flammable negative film roll and 800 meters of 35mm flammable positive film roll.

Првите „подвижни слики“ браќата ги снимиле во своето родно село Авдела. Таму тие ја овековечиле својата 114-годишна (според сеќавањата на Милтон) баба Деспина, заедно со другите ткајачки во селото. Снимениот материјал е извонредно експресивен и сугестивен. Така започнал нивниот голем кинематографски опус, сведоштво за нивното време, за нивната богата и плодна работа.

Во текот на својот работен период, браќата Манакни постојано снимале фотографии од секојдневниот живот.

Фактички, фотографијата била нивна главна работа, нивното фотостудио работело постојано. Милтон снимал фотографии дури и во бурните времиња на Балканот, во текот на првата половина на XX век. Тие историски фотодокументи се драгоцени, овозможуваат да се реконструираат релевантните настани и да се идентификуваат личностите од регионалната историја на Битола, па и пошироко. Нивните полиња на интерес во поглед на фотографијата биле големи. Овде би ги споменале најтипичните: снимањето на македонските револуционерни дружини, бунтовниците и комитските водачи, како и фотографиите од Младотурската револуција; колекциите на претставниците на дипломатскиот кор во Битола, многу славни личности од тоа време, портрети на кралеви, државни лидери и министри на влади, воени команданти. Особено импресивни се фотографиите од Балканските војни и од Првата светска војна: движење на трупи, уништено оружје, трупови на патиштата, отсечени глави, офицери во нови униформи, војници во ровови, германски и бугарски чизми на битолската калдрма...

Во 1944, 7. Македонска ослободителна бригада влегува во Битола. Фотографии полни со динамика и празнична атмосфера. Крај на војните, крај на окупаторските трупи... време на ослободување.

И покрај работата во своето фотостудио и снимањето со фотографските и со филмската „камера 300“, браќата Манакни исто така прикажувале и филмови. Првиот филм бил прикажан во 1921 во нивното ново кино „Манакни“ под отворено небо на Широк сокак.

Кинобавчата била привремена солуција која не ги задоволела браќата. Затоа тие подоцна изградиле нова зграда за кино каде што првата проекција била одржана на 1 декември 1923 година. Киното работело со променлив успех. Тоа сменило неколку сопственици за на крај да изгори до темел во 1939 година.

Конечно, сиот фотографски и филмски опус на браќата Манакни е без сомнение пребогат и преназначен. Нивните фототографски конзистентни и естетски вредности, со одминување на времето, се здобиваат со уште една нова димензија, онаа историската, не само за македонската кинематографија, туку уште повеќе за балканската.

The brothers filmed their first ‘motion pictures’ in their native village of Avdela. There they eternalized their grandmother Despina – 114 years old, according to Milton Manaki – together with other weavers from the village. The filmed material is exceptionally expressive and suggestive. This marked the beginning of their cinematic opus – a testimony to their time and to their fruitful work.

Throughout their careers the Manaki brothers took photographs of everyday life. Photography was their primary occupation, indeed, and their photo-studio was a constant concern. Milton took photos of some tempestuous events in the Balkans in the first half of the 20th century. These historical photo-documents are precious, enabling the reconstruction of relevant events and the identification of various personages from the regional history of Bitola and beyond. The scope of the brothers’ interest in photography was very broad. To list just some of the most common topics they covered: photographs of Macedonian revolutionary bands, rebels and komitadji leaders, photographs taken during the Young Turk Revolution, photographs of members of the diplomatic corps in Bitola, photographs of many famous people at that time, as well as portraits of kings, state leaders, government ministers, and military commanders. The photographs taken during the Balkan wars and the First World War are particularly striking, including shots of movement of troops, destroyed weapons, corpses by the side of roads, severed heads, officers in parade uniforms, soldiers in ditches, German and Bulgarian boots on Bitola cobblestones.

In 1944, the 7th Macedonian Liberation Brigade entered Bitola. Manaki took some very dynamic photographs and captured the festive atmosphere. This meant the end of all wars and the end of the occupation forces... liberation time.

In addition to working in their photo-studio and filming with the Camera 300, the Manaki brothers also showed films to the public. The first film was shown in 1921 in their new open-air cinema, ‘Manaki’, on Bitola’s central street (‘Sirok Sokak’).

This cinema in a garden was a temporary solution, however, which did not satisfy the brothers. Later on, therefore, they erected a new building for their cinema, and the first show was organized on the 1st of December 1923. The success of this cinema was varied. It changed owners several times before it was destroyed by a fire in 1939.

The entire photographic and film opus of the Manaki brothers is as significant as it is plentiful. Their materials are of high aesthetic value and are consistently based on facts, and consequently, in the course of time, their materials have earned yet another new dimension, a historical dimension, which is of importance for Macedonian cinematography and beyond.

РАЃАЊЕ НА КИНЕМАТОГРАФИЈАТА НА БАЛКАНОТ

Според сеќавањата на Милтон Манаки, во 1905 година брат му Јанаки, при неговиот престој во неколку европски метрополи, во Лондон купил филмска камера, производство на компанијата „Чарлс Урбан трејдинг“ („Charles Urban Trading“), и тоа 300-тиот примерок од серијата „Биоскоп“ („Bioscope“). Со таа веќе легендарна „камера 300“ започна раѓањето на кинематографијата на Балканот.

По долгите истражувања на целокупниот сочувван филмски материјал, тој е структуриран во 42 наслова. Најзначајни од нив се: Баба Деспина, Домашна работа (предилки), Училиште на отворен простор, Влашко оро, Власи номади, Селска свадба, Прослава на Ѓурѓовден, Прослава на Водици во Бер, Пазар и касапи, Репресалии врз македонско население, Манифестации по повод Младотурската револуција (Хуриет), Панаѓур пред црквата Св. Недела во Битола, Парада на турска пешадија и коњаница, Закоп во Битола, Романска делегација во посета на Македонија, Турскиот султан Мехмед V Решад во посета на Солун и Битола, Закопот на Митрополитот Емилијанос од Гревена, Александар Караѓорѓевиќ во посета на Битола, Градска свадба и Пречек на грчкиот крал и престолонаследникот Павле од страна на генерал Бојовиќ во Битола. Насловите на филмовите се преземени од сеќавањата на Милтон Манаки при нивната идентификација.

THE BIRTH OF BALKAN CINEMATOGRAPHY

According to Milton Manaki's reminiscences, in 1905 his brother Yanaki, while visiting several European metropolises, bought a film camera in London. The maker of the film camera was a company called 'Charles Urban Trading', and Yanaki acquired the 300th specimen from the Bioscope series. This now legendary Camera 300 marked the birth of Balkan cinematography.

After long and exhaustive research, the entire preserved film material of the Manaki brothers was organized under 42 titles. The most important are: GRANDMA DESPINA, DOMESTIC WORK (WEAVERS), OPEN AIR SCHOOL, VLACH 'ORO', NOMADIC VLACHS, VILLAGE WEDDING, CELEBRATION OF ST. GEORGE, CELEBRATION OF BAPTISM OF CHRIST IN VERIA, A MARKET AND BUTCHERS, REPRISALS AGAINST THE MACEDONIAN POPULATION, FESTIVITIES CELEBRATING THE YOUNG TURK REVOLUTION (HURRIYET), A FAIR IN FRONT OF THE SAINT KYRIAKI CHURCH IN BITOLA, A PARADE OF THE TURKISH INFANTRY AND CAVALRY, A BURIAL IN BITOLA, A ROMANIAN DELEGATION VISITING MACEDONIA. THE TURKISH SULTAN MEHMED V RESHAD VISITING THESSALONICA AND BITOLA, THE BURIAL OF THE METROPOLITAN EMILIANOS FROM GREVENA, ALEXANDER KARAGJORGJEVIC VISITING BITOLA, A WEDDING IN THE CITY AND THE RECEPTION OF THE

Веќе од анализата на самите наслови можат да се извлечат некои битни карактеристики на филмовите на браќата Манаки, како што е фактографскиот однос кон стварноста, односно извонредна селекција на репродукцијата на најбитните елементи на историската стварност, со природен инстинкт за најзначајните настани за Битола и околината. Потем извонредниот усет за композиција на кадарот, со негова континуирана динамика, креативниот избор на аглиите на снимање итн. Особено значајни по обем и по квалитет се филмовите кои браќата Манаки ги снимиле во периодот од 1908 до 1911 година. Овде особено треба да се истакнат филмските материјали од прогласувањето, односно прославувањето на Младотурската револуција (Хуриетот), потем од посетата на големата романска делегација на Македонија, предводена од Константин Истрати, филмот за закопот на митрополитот Емилијанос од Гревена и се разбира, нивното најзначајно остварување – посетата на претпоследниот турски султан Мехмед V Решад на Солун и на Битола.

GREEK KING AND CROWN PRINCE BY GENERAL BOJOVIC IN BITOLA. The titles of the films were chosen by Milton Manaki from memory when the material was identified.

From the analysis of the titles we can glean some important characteristics of the films, such as their 'factographic approach' to reality, that is to say the brothers' exceptional ability to select some of the most important elements of their historical reality, exhibiting a natural instinct to record the most important events in Bitola and the region. They also had an exceptional sense for frame composition, with continuous dynamism and a creative choice of angles from which to shoot. Particularly important, both in their scope and quality, are the films the brothers Manaki produced in the period between 1908 and 1911, such as the materials covering the announcement and the celebration of the Young Turk Revolution (Hurriyet), the visit of the large Romanian delegation to Macedonia led by Constantin Istrati, the coverage of the burial of the Metropolitan Emilianos of Grevena, and, of course, their most important work – the visit of the penultimate Turkish Sultan, Mehmed V Reshad, to Thessalonica and Bitola.

Уште во мугрите на филмската уметност, браќата Манаки се стремат, прво, катадневицата да ја издигнат на ниво на уметничко дело и второ, на филмот да гледаат како на атракција. Браќата Манаки со својата камера се во постојана потрага по атракции, необични, големи, историски, ексклузивни и несекојдневни настани и значајни личности.

НА КОЈА БАЛКАНСКА КУЛТУРА ЌЕ ПРИПАЃААТ БРАЌАТА МАНАКИ

Долго години наназад е отворено прашањето на која национална култура му припаѓа творештвото на браќата Манаки.

На почетокот ќе приведеме само неколку „голи“ факти.

Браќата Манаки се родени во влашкото село Авдела, во тогашната Отоманска Империја. Нивното родно место денес се наоѓа во Република Грција. Набрѓу браќата го напуштаат родното место и во 1898 година се селат во Јанина, каде што Јанаки Манаки отвора фотографско студио. Повторно град во тогашната Отоманска Империја, политички и културен центар на областа Епир, денес во Република Грција.

At the very dawn of film as art, the brothers Manaki strived to elevate the quotidian to the level of a work of art, though they also treated film as an attraction. With their camera the brothers were in constant search of attractions, of unusual and important historical events and personages.

TO WHAT BALKAN CULTURE DO THE MANAKI BROTHERS BELONG?

For many a year there has been a debate as to which culture has the right to claim the opus of the Manaki brothers.

We will cite just a few 'naked' facts first.

The brothers were born in the Vlach village of Avdela in the Ottoman Empire. Their birthplace is today in the present-day Republic of Greece. The brothers left their birthplace and moved to Ioannina in 1898, where Yanaki opened his photo studio. The city was then part of the Ottoman Empire and a political and cultural centre of Epirus, now in the Republic of Greece.

ДИНА

ЛМСКОТО

СЛОВЕНСКИОТ
отрата на
светот —
други свет-
и, но про-
гол и ес-

ентарниот
ни најдо-
вој филм-
светот, а
цијата на
филмови.
на фе-
ни фил-
по одр-
во Пу-
филмови

Во 1905 година браќата се преселуваат во Битола, отвораат фотографско ателје и почнуваат да се занимаваат со снимателска дејност. Битола во тој период била политички, економски и културен центар на овој дел од Отоманската Империја. Денес Битола се наоѓа во Република Северна Македонија. Сите филмски материјали биле снимени во времето кога Битола била нивен домицил. Тие живееле во Битола, но патувале ширум Отоманската Империја и снимале. Така, од сочувваните филмски материјали кои се идентификувани може да се види дека браќата Манаки со својата филмска камера снимале во повеќе места. Најпрвин, тоа е нивното родно село Авдела, како и околните села Војуса и Периволи, потем во Солун, Бер и Гревена, сите во денешна Грција и на крај, во Гопеш, Магарево, Ресен и се разбира, најмногу во Битола, места во денешна Македонија.

Покрај овие сочуввани филмски материјали, според податоците што се среќаваат во литературата и во сеќавањата на Милтон Манаки и на неговите современици, браќата снимале и во неколку други македонски градови (Велес, Охрид и Дебар), како и во Албанија.

In 1905, the brothers moved to Bitola, where they opened a new photographic atelier and commenced their work as filmmakers. At this time Bitola was a regional economic and cultural centre of the Ottoman Empire. Bitola is part of the present-day Republic of North Macedonia. All of their film materials were recorded during the time when Bitola was their domicile. They lived in Bitola but travelled and filmed all over the Ottoman Empire. Their filmed materials can corroborate that the brothers used their film camera in many places. Their birthplace was the first site, but they also filmed in the neighbouring villages of Voyusa and Perivoli, and then in Thessalonica, Veria and Grevena, all in present-day Greece and finally in Gopesh, Magarevo, Resen and, of course, in Bitola, which are all places in present-day Macedonia.

In addition to these preserved materials, information from various books and from the memoirs of Milton Manaki and his contemporaries shows that the brothers filmed in several other Macedonian towns (Veles, Ohrid, and Debar) as well as in Albania.

Балканските култури: грчката, бугарската, српската, романската, албанската, македонската биле и до денес се жестоко исполитизирани, кои in continuo биле спротивставени едни на други. Сите биле жртви на својот, различен според својот интензитет, па сепак присвојувачки историски и национален егосентризам, етноцентризам и културен империјализам. Кога еден ден ќе заминат во музеј за старини сите балкански ксенофоби, ќе се сфати дека голем број творци на Балканот создавале на различни јазици и во различни национални средини.

Many Balkan cultures – including Greek, Bulgarian, Serbian, Romanian, Albanian and Macedonian – have long been and still are fiercely politicized and antagonized. All have been victim to varying degrees of their appropriating and national egocentrism and cultural imperialism. When, one day, all these Balkan xenophobes finally end up in the museum of antiquities, it will become completely clear that a large number of creators in the Balkans produced their work in many different languages and in many different national environments.

Ако балканските култури се ослободат од ваквата едностраност, ќе согледаат дека, на пример, во случајот на браќата Манакѝ, тие им припаѓаат не на една, туку на повеќе култури, кои треба, без национална исклучивост и националистичка опседнатост, да го изучуваат и проследуваат нивното дело како дел од својата национална култура.

If Balkan cultures ever manage to overcome their one-sidedness they will realize that, as in the case of the brothers Manaki, many authors belong to many cultures and that they should be approached without the usual national exceptionalism and nationalist obsessiveness to study and communicate their work as part of a single national culture.

Во случајот на браќата Јанаки и Милтон Манаки се покажува дека тие по потекло биле Власи, се бореле за воведување на романскиот јазик во училиштата и во црквите, изложувале во Букурешт, таму биле промовирани во дворски фотографи на кралот Карол I и добивале награди и признанија за својата фотографска дејност, со што ѝ припаѓаат на романската култура. Од друга страна, се родиле во денешна Грција, таму се образувале, ја отпочнале и развивале својата фотографска дејност, што значи со дел од нивното творештво припаѓаат и на грчката култура. Покрај тоа, голем дел од својот работен век го поминале во Отоманското Царство, така што со нивното творештво може да се пофали и турската култура. Но, треба да се има предвид и фактот дека најинтензивната фотографска и главната кинематографска дејност, која ја реализираа со својата позната „камера 300“, се врзани за Битола и Македонија. Трајно забележувајќи, на својата целулоидна лента, дел од македонската политичка, општествена и културна историја, како и дел од македонскиот фолклор и традиција, со својата најзначајна дејност – кинематографската, браќата Манаки во прв ред ѝ припаѓаат на македонската култура.

In the case of the brothers Yanaki and Milton Manaki, it is more than clear that they were Vlachs and that they supported the introduction of Romanian language in schools and churches. They exhibited in Bucharest and were promoted to be the court photographers of King Carol I, winning awards and recognition for their photographic work. All this makes them part of Romanian culture. On the other hand, they were born in present-day Greece, were educated and started their photographic work there, which again makes them part of Greek culture as well. Besides, for many of their working years they lived in the Ottoman Empire and thus Turkish culture can boast of the brothers' achievements too. But one fact should be taken into account: their most intense photographic activity, as well as the main body of their cinematographic activity, realized with the famous Camera 300, was related to Bitola and Macedonia. By leaving a permanent record on celluloid of Macedonian political, social and cultural history, as well as of Macedonian folklore and tradition – their cinematographic legacy being of the greatest historical importance – the brothers Manaki are primarily part of Macedonian culture.

Фестивалот „Браќа Манаки“

режисерското творештво. – Бројни форми на фестивалска активност
„Македонска сага“ и „Омнибус“ во продукција на филмската куќа „Пегаз“

не – на познатиот режисер Душан Макавеев и на тандемот директори на фотографијата Александар Петковиќ-Миодраг Милошевиќ (главни улоги: Светозар Цветковиќ, Александар Ројмик). Потоа следи портретот на филмскиот снимател Љубе Петковски, а во попладневните часови е предвидена и ревија од филмови на македонските аматери.

Филмската програма на четвртиот ден ја сочинува уште една премиера, вториот филм

ја на Мајкл Ајвори и на директорот на фотографијата Тони Пирс-Робертс (Улоги: Ван Редгрејв, Ентони Хопкинс и Хелен Бонам Кетер). Во 22 часот на 18 октомври, на посебна свеченост ќе биде изведено затворањето на динашниот обновен филмски фестивал, концерт на филмска музика, изведбата на филмското кабаре „Немирни сенки“ во режија на Љупчо Тозија и со чинот на доделување на наградите.

„Кинотечен месечник“, број 16, стр. 8-10, Кинотека на Македонија, 1979, Скопје

**ДЕНОВИ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА „МИЛТОН МАНАКИ“
БИТОЛА, 23-25 АПРИЛ 1979 ГОДИНА**

програма:

ТРКАЛЕЗНА МАСА:

Реферати:

- ТВОРЕЧКАТА УЛОГА НА КАМЕРАТА (Ѓорѓи Василевски)
- КРЕАТИВНИТЕ МОЖНОСТИ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА (Никола Мајдак)
- УЛОГАТА НА ФИЛМСКИТЕ СНИМАТЕЛИ ВО ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ ФИЛМ (Стеван Јовичиќ)
- КАМЕРАТА ВО МАКЕДОНСКИОТ ФИЛМ (Мирослав Чепинчиќ)

Водител: Ацо Штака

ФИЛМСКА ПРОГРАМА

- Вечер на најнови југословенски кусометражни филмови:
ДРУГАР ТИТО, документарен
ОБИЧЕН ДЕН, документарен
ДОБРО УТРО СИНЕ, игран
МЛЕКО, пропаганден
ДАЕ, документарен
ЧОВЕК ВО НЕИСПРАВНА СОСТОЈБА, игран
КАНОН, игран
ГОЛГОТА, документарен

- Вечер на филмови од снимателите-учесници на средбата, под наслов „МОЈАТА НАЈДРАГА КАМЕРА“:

- МАЈКАТА, СИНОТ, ВНУКОТ И ВНУКАТА (Мика Поповиќ)
- ДАВИД, ГОЛИЈАТ И ПЕТЕЛОТ (Киро Билбиловски)
- ТРИ СПОМЕНИЦИ (Иван Маринчек)
- УЧЕНИЦИ-ПЕШАЦИ (Едо Богданиќ)
- НА ВРСКА (Ненад Јовичиќ)
- ЗАПИС ЗА СЛИКАРОТ (Никола Мајдак)
- ПАВИЉОН НА НАДЕЖТА (Зијо Бачвиќ)
- ЗАПАЛИВИ БОРБЕНИ СРЕДСТВА (Александар Танасковиќ)
- ОГАН (Мишо Самоиловски)
- МЕТЕОРИ (Миливое Миливоевиќ)
- ПУСТИНСКА ЛАЃА (Петар Лаловиќ)
- БЕН ДАУТ (Радо Ликон)
- ЕДЕН ДЕН НА РАЈКО МАКСИМ (Данијал Шукало)
- МАЛИОТ ВОЗ (Дарио Бремец)

Од 23 до 25 април 1979 година, во Битола, градот во кој живеел и создавал првиот снимател на Балканот Милтон Манаки, се одржа филмската манифестација Денови на филмската камера „Милтон Манаки“, што од една страна претставуваше оддавање достојна почит кон делото на Манаки, а од друга страна беше обид, на едно место и во исто време, да се соберат југословенските филмски и телевизиски сниматели и други фактори во југословенскиот филм и во една работна атмосфера да разменат мислења и искуства за значењето на филмската камера во создавањето на едно филмско дело, за творечкиот чин на човекот зад камерата, за техничките и технолошките новини во снимателскиот процес.

ФЕСТИВАЛСКИ СПОМЕНАР ОД КОЈ СЕ ПРЕЛЕВААТ СЛИКИ И СЕЌАВАЊА

Владимир Љ. Ангелов,
директор на Кинотеката

Англичаните велат дека за убав и зелен тревник е потребно само да се посади трева и таа редовно да се залива и поткаструва. И така едно 200-300 години...

Колку што овој рецепт за убав тревник е софистицирано ироничен – како и сите други „посебности“ на островјаните – толку и рецептите за добрите и долговечни фестивали се слични на овој пример што ја отсликува традицијата. Почни нешто, сеедно како, на кое било место и на кој било начин, упорно издржи еден век и ете ја традицијата како сирка зад аголот на вечноста.

На некој начин, и филмските фестивали се робови на традицијата. Но за мене, нивниот слуга покорен, ова робување е една од најблагородните работи на светот. Се мисли дека рецептот е едноставен како во вистинитата приказна за англискиот тревник: направи ја програмата за првото издание, покани ја публиката и по неколку децении, ете ти фестивал со реноме и традиција. Но дали е толку лесно?

Кога Јанаки Манаки во 1905 година (или 1907 година, сеедно) ја купил камерата „Bioscope no. 300“ во Лондон и ја донел во Битола и заедно со брат му Милтон ги направиле првите снимки, веројатно не ни помислувале дека со една таква техничка новина ќе влезат во историјата. Исто како што не мислел ниту Англичанецот што пред 200 години ја засадил тревата која сега ја газат неговите наследници. Манакиевци ја зеле камерата, филмот и ги снимале настаните околу себе за кои мислеле дека се значајни. И тоа го правеле колку што можеле подолго. И не само што ги снимиле некои од најзначајните настани во поширокиот регион. Тие го посеале семето. Тогаш, далеку, на почетокот на минатиот век. Манакиевци некому му го пренеле занаетот, а пак некому кој бил детски фасциниран од таа техничка новина – како првиот македонски режисер на играл филм, Димитрие Османли – му ја всадило љубовта кон подвижните слики, а Османли потоа истата љубов ја пренесуваше на повеќе генерации актери на Факултетот за драмски уметности, за потоа и тој да биде наследен од некои други и нови занесеници по подвижните слики. А да не забораваме дека својата љубов за подвижните слики Милтон и Јанаки со битолчани ја делеле и преку своето кино.

A FESTIVAL ALBUM BRIMMING WITH PICTURES AND MEMORIES

Vladimir Lj. Angelov,
Director of Cinematheque

The English say that to have a beautiful green lawn one only has to plant grass, water and mow it – and do the same for the next two or three hundred years...

Although this recipe for a beautiful lawn is in fact an exercise in sophisticated irony – as are many other ‘peculiarities’ of the inhabitants of the Isles for that matter – as an example elucidating the importance of tradition it is nonetheless applicable to festivals, that is, if festivals are to be good and long-lived. Just start something – no matter how, in any place and in any way – and persist with it for a century and you’ll get tradition peeking from behind the corner of eternity.

Film festivals are slaves to tradition in many respects. But for me, as their obedient servant, this slavery is one of the noblest things in the world. But is the recipe as simple as in the story about the English lawn? Is it just a matter of putting together a programme for the first festival, inviting the audience and several decades later ending up with a festival of high repute and a long tradition? Is it truly that easy?

When Yanaki Manaki bought his Bioscope 300 camera in London in 1905 (or 1907, the year is not of paramount importance) and brought it back to Bitola where he used it together with his brother Milton to make the first film recordings, it never occurred to him or his brother that this technical novelty would help them make history. (In the same way, it did not occur to the Englishman from two hundred years ago when he planted the grass upon which his descendants now tread.) The Manaki brothers took the camera and film and recorded the events around them that they believed were of some importance. And they did this as long as they could, filming not only some of the most significant events in the broader region but also sowing a seed. Back then, at the very beginning of the last century, the Manaki brothers passed on their knowledge and skills to someone who accepted this technical novelty with the fascination of a child – the first Macedonian director of feature films, Dimitrie Osmanli. They instilled the love for motion pictures in Osmanli, and he then instilled this love in many generations of actors at the Faculty of Dramatic Arts. In turn, many other aficionados inherited this enthusiasm for motion pictures from these actors.

Тие и со своето киноприкажување го сееле семето. Денес, кога настани слични на оние за кои Манакиевци мислеле дека се битни ги снимаме со нашите паметни телефони, нам, на идејните наследници на браќата, не може ниту да ни текне дека чивијата ни е влезена уште пред повеќе од 110 години.

Филмуваните и фотографирани информации од пионерската епоха на Манакиевци денес веројатно ќе ги собере во едно стикче со 2 гигабајти меморија (коишто уште сега се сметаат за антика), а епохата на интернетот – тоа Маклуаново село на стероиди – продуцира толку многу фото/филмски информации што сега се чуваат на i-clouds (информатички облаци). Мотото на јубилејното 40-то издание на Интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“ во Битола гласеше – Tell the clouds! Тоа можам да си го сфатам и како заложба да им кажеме на тие таму некои си информатички облаци дека не е сè почнато со нив. Дека пред нив имало лента, филмска лента, пред лентата, слика, живопис, пред тоа приказна и игра. Кажи им на облаците! Кажи им за 110-тината години снимање и прикажување филмови и 40 години фестивал, што е доволен период да се напластат традицијата, филмовите, настаните, гостите, разговорите, наградите... а – зошто да не?! – и контроверзиите и понекој мал скандал. На крајот на краиштата, „Браќа Манаки“ е фестивал како и другите и егото е дополнително погонско гориво. Па, и медиумите имаат потреба од „коски за глодање“, народот теми за ситење, а фестивалот има право на грешки и потреба од публицитет, макар и лош. За наша среќа, овие 40 години тоа не беше правило.

Manaki shared their love for film with the inhabitants of Bitola in their cinema as well. They sowed a seed by showing their films to the public. Today, when we record events similar to those that the Manaki brothers deemed important with our smartphones, it does not occur to us, as inheritors of the brothers' idea, that we caught the bug more than a hundred years ago.

The filmed and photographed material from Manaki's pioneering epoch could probably fit in a 2GB USB stick (and even they are considered ancient today), while the Internet epoch – that McLuhan's village on steroids – produces so much photo and film information that it has to be stored in i-clouds. The motto of the 40th anniversary of the Brothers Manaki International Cinematographers Film Festival was Tell the Clouds! I choose to understand this motto as a vow to tell some informatics clouds out there that they are not the beginning of everything – that there were film tape rolls before, and paintings before them, and stories and play before that. Tell the clouds! Tell them about more than a hundred and ten years of making and showing films, and about the forty years of a festival, which has been more than enough time for layers upon layers of tradition, films, events, guests, talks, awards... and, of course, a few controversies and small scandals too! After all, the Manaki Brothers is a festival like all other festivals, and just like them it is fuelled by egos as much as by anything else. The media too need some 'bones to chew on', the public needs stories to gossip about, and the festival is allowed to make mistakes and crave attention, even with bad publicity. It is fortunate that over the past forty years this has not been the rule.

Фестивал

МАНАКИЕВЦИ НАПРЕД!

Фестивалот на филмската камера „Милтон Манаки“ го продолжува својот континуитет, не отстапувајќи од намерата и натаму да ги поврзува креативните луѓе од овој наш простор

Во историјата на кинематографијата познатиот битолчанец Милтон Манаки е забележан како првиот снимател на Балканот, кој, како што би сториле сите благодарни внуци, во далечната 1905 година со легендарната камера „300“ ќе ја овековечи својата баба, 107-годишната старица како ткае юлчици. И тоа се неговите први кадри. Неколку години подоцна, историчарите ќе му бидат до век благодарни и за направената филмска репортажа од гостувањето на последниот турски султан, Решад, во градот на консултите, Битола.

Токуму во овој град, и во чест на својот славен сограѓанин и неговата камера, дваесет години поред се одржува Југословенскиот фестивал на филмската камера „Милтон Ма-

нер, оној Пулскиот, кој годинава го прекина својот континуитет од триесет и седум години живеење, или, пак, како Херцеговскиот и Нишкиот, кои речиси се затворија во своите „републички“ граници, годинашнинов Битолски фестивал ќе се одржи. „И не само што ќе се одржи, туку веќе сме пред реализација на постанал процес кој ќе се движи од балканскација кон интернационализација на овој фестивал. Имено, потврда на оваа наша идеја е гостувањето на албанската, турската и бугарската кинематографија, и тоа не само со презентација на филмски остварувања, туку и со гостување на делегации составени од сниматели, режисери и продуценти“, вели главниот организатор на фестивалот Коста Крпач.

Инаку, тринаесеттиот по-

ди познатиот фестивал во Сан Себастијан (редовно посетител од протото југословенски филмаци), датумот на одржувањето на битолската манифестација е поместен. А дека тој навистина ќе биде југословенски, потврда се филмовите од сите наши центри, со исклучок на словенечката кинематографија, за да го потврди правилото дека ништо не е спречено

играни филмови во Битола ќе се појават следниве остварувања: „Тетовирање“ на снимателот Мишо Самоиловски, а во режија на Столе Попов; „Вирџина“, чиј снимател беше Слободан Трниниќ, а режисјата на Срѓан Карановиќ; „Празник во Сараево“ на снимателот Томислав Пинтер и режисерот Бенјамин Филиповиќ; „Скрше-

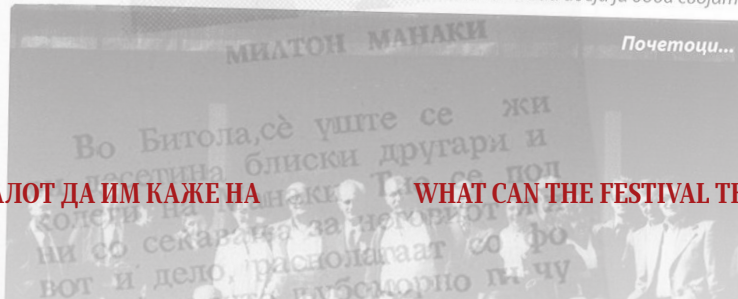
повиќ, а во режија на Драган Кресоја; „Чаруга“ со снимателот Слободан Трниниќ, а во режија на Рајко Грлиќ; и „Мојот брат Алексо“ на снимателот Мустафа Мустафиќ и режисерот Александар Јевѓевиќ.

Во категоријата, пак, на краткометражни филмови, ќе бидат прикажани: „Тераса“ (снимател Радослав Владик, режија Горан Радвановиќ); „Халда“ (снимател Мирсад Херовиќ, режија Вук Јаниќ); „Љубовта на Кочо Топенчаров“ (снимател Рафаел Марчиано, режија Антоние Митриќевски); „Мува“ (снимател Вук Кетковиќ, режија Момчило Ковачевиќ); „Тестамент“ (снимател Левко Мојсовски, режија Влатко Филиповиќ); „Сè застанало, само децата растат“ (снимател Драган Реснер, режија Харис Прлиќ); „Ковачица“ (снимател Горан Трубуљак, режија Петар Крелја) и „Орден“ (снимател Роберт Першин, режија Арсен Остојќ).

Инаку, веќе се соопштени и некои од лауреатите на годинашниот фестивал. Добитник на највисоката награда, „Златен медал“, која, традиционално, се доделува на истакнати сниматели, годинава ќе му биде врачана на Александар

Како се роди идејата за една ваква манифестација? Во нашата Република веќе подолго време сериозно се размислува, а и конкретно се преземаат одредени чекори кон осмислувањето на повеќе значајни филмски манифестации. Непосредниот повод да се појде во реализација на оваа манифестација беше одбележувањето на 15-те години од смртта на првиот снимател на Балканот, Милтон Манак, на 5 март оваа година. Поголем број филмски работници, претставници на Друштвото на филмските работници на Македонија и Кинотеката на Македонија, во непосредната размена на мислења со претставниците на Самоуправната интересна заедница на културата на град Битола, се сложија дека на Битола ѝ е неопходна една филмска манифестација, во знак на сеќавање на Манак. Логично беше да се предложи манифестација што ќе ѝ биде посветена на филмската камера, односно на луѓето што снимаат – снимателите. Оваа идеја ја доби својата

ШТО МОЖЕ ФЕСТИВАЛОТ ДА ИМ КАЖЕ НА ОБЛАЦИТЕ?

WHAT CAN THE FESTIVAL TELL THE CLOUDS?

Кога во 1979 година група филмски ентузијастички се собрале во Битола, со намера да дискутираат за филмот – а особено за улогата на филмската камера – сигурно дека нивната идеја не била фестивал од ваков формат. Почетоците биле скромни – „Манакиеви средби“. Во некогашна СФР Југославија, во сенка на доминантниот Фестивал на југословенскиот филм во Пула (под директен патронат на Јосип Броз Тито) веќе биле форматирани другите фестивали специјализирани за сценарио (Врњачка Бања), актерски остварувања (Ниш), анимирани филмови (Загреб), документарни филмови (Белград), странска продукција (Белград)... Изборот на македонските филмски работници да се среќаваат со своите колеги од поранешна Југославија и да дискутираат за камерата и нејзината улога во филмот, и Битола како место на тие средби, е поттикнат од пионерската улога на браќата Манак. Искрен, благороден, логичен избор.

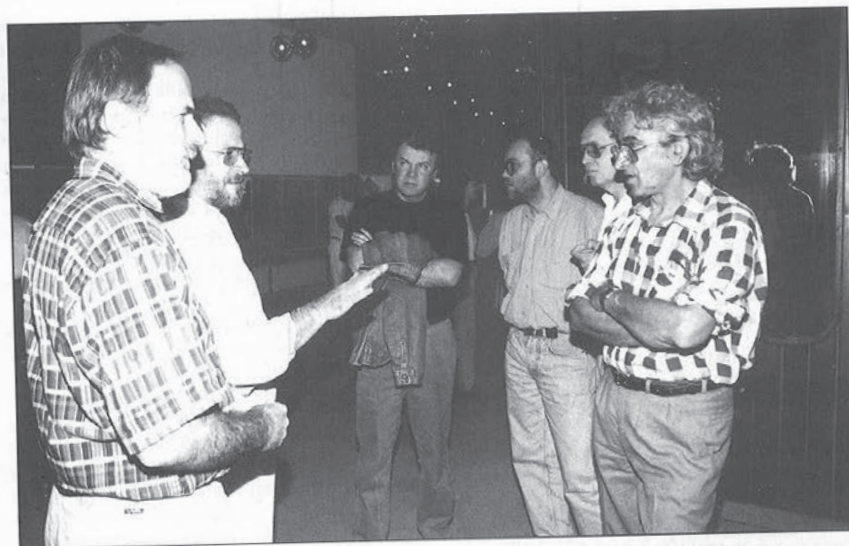
Фестивалот – како секој добар фестивал – со годините и децениите трпел измени. На подобро. Во средината на 80-тите, од средби за разменување искуства на полето на кинематографијата и улогата на камерата во филмот, прераснува во фестивал со филмска програма. Во 1992 година не се одржува поради конечниот распад на некогашната држава и блокадите сред кои се најде Република Македонија, а од

In 1979, when a group of film enthusiasts got together in Bitola with the aim of discussing film – and the role of film camera in it, in particular – they didn't dream this would transform into a festival of such magnitude. The beginnings were modest and were called the Manaki Gatherings. In former Yugoslavia, in the shadow of the dominant Yugoslav Film Festival in Pula (under the direct patronage of Josip Broz Tito), there existed several other film festivals, including festivals specialized in screenwriting (in Vrnjacka Banja), acting (Nis), animation (Zagreb), documentaries (Belgrade), and foreign production (Belgrade). Macedonian film workers were motivated to organize sessions with their colleagues from former Yugoslavia to discuss camera work and its role in film – sessions to be held in Bitola of all places because that was where the pioneering film activities of the Manaki brothers took place. This was an honest, noble and logical choice.

The festival – like every good festival – has undergone changes over the several decades of its existence. In the mid-1980s the Manaki Gatherings held for the professionals to exchange their cinematographic experiences exoanded and developed into a proper festival with its own film program. The festival was not organized in 1992 owing to the dissolution of the former state and the blockades imposed on the new Republic of Macedonia.

Битола '93 - Семинар за филмска камера

Договор пред почетокот на семинарот

Меѓународен семинар за филмска камера, Кинопис 11 (6), с. 107-143, 1994

125

1993 година Кинотеката на Македонија го етаблира како меѓународен филмски фестивал, тематски, посветен на филмската камера...

Пред почетокот на секое фестивалско издание во Домот на културата во Битола – децениски дом на фестивалот, „фестивалска палата“ – десно од влезот, на скалите што водат до горниот кат, секоја година се вадат врмени фотографии и се поставуваат на сидот. Скалите не се спирални за да добиете вртоглавица, но кога ќе ги видите ликовите на филмските „сверки“ кои биле лауреати и гости на фестивалот – лесно може да добиете вертиго ефект. Свен Никвист, Фреди Френсис, Мирослав Ондричек, Анри Алекан, Тонино Дели Коли, Раул Кутар, Вадим Јусов, Виторио Стораро, Михаел Балхаус, Анатоли Петрицки, Валтер Карвало, Били Вилијамс, Питер Сушицки, Вилмош Жигмонд, Данте Спиноти, Лучано Тиволи, Хосе Луис Алкаине, Крис Менџис, Ришард Ленчевски, Јаромир Шофр, Бождар (Бота) Николиќ, Роби Милер, Џон Сил, Џузепе Ротуно, Пјер Лом, Роџер

Since 1993, under the auspices of the Cinematheque of Macedonia, the festival has established itself as an international film festival dedicated to film camera.

Each year, before the start of the festival in the Culture Center – Bitola, which has served as the festival's home for decades, or as a 'festival palace', many framed photographs are displayed on the walls by the stairs leading to the upper floor. The stairs are not spiral to make you feel vertiginous, but if you look at the photos of the many cinema greats that were laureates of the festival, you might easily suffer a kind of a vertigo effect: Sven Nyquist, Freddie Francis, Miroslav Ondříček, Henry Alekan, Tonino Delli Colli, Raoul Coutard, Vadim Yusov, Vittorio Storaro, Michael Ballhaus, Anatoly Petritsky, Walter Carvallo, Billy Williams, Peter Suschitzky, Vilmos Zsigmond, Dante Spinotti, Luciano Tovoli, Jose Luis Alcaine, Chris Menges, Ryszard Lenczewski, Jaromir Šofr, Božidar (Bota) Nikolić, Robby Müller, John

Почетоци...

конечна физиономија на средбата што се одржа во Собранието на град Битола со Претседателот Павле Георгиевски, каде што беше дадена визата за конкретно дејствување.

Организаторите на оваа манифестација, Друштвото на филмските работници на Македонија, Кинотеката на Македонија и СИЗ на културата на град Битола, вложија напори на оваа средба да ги соберат најзначајните имиња на југословенската снимателска групација, така што во Битола се сретнавме како со доајените Михајло-Мика Поповиќ, Иван Маринчек, Киро Билбиловски, Едо Богданиќ и Ненад Јовичиќ, така и со оние од средната генерација сниматели меѓу кои беа Петар Лаловиќ, Мишо Самоиловски, Миливое Миливоевиќ, Зијо Бачвиќ, Александар Танасковиќ, Никола Мајдак, Петар Латиновиќ и Бранко Иватовиќ, па сè до оние од најмладата генерација Радо Ликон и Данијал Шукало. Оваа манифестација го привлече вниманието како на луѓето од југословенските филмски лаборатории (Милан Томиќ и Мирко Вучичевиќ) и телевизиски центри (Владимир Петек, Тибор Звезданиќ и Ѓорѓе Мурицуловиќ), така и на југословенските филмски критичари, меѓу кои беа Ацо Штака, Ранко Мунитиќ, Георги Василевски, Тоне Фрелих, Мирослав Чепинчиќ и други. Значаен придонес во работата на овој собир дадоа и историчарите на југословенскиот филм професорот Дејан Косановиќ и Стеван Јовичиќ.

Активностите реализирани во рамките на оваа манифестација (тркалезната маса и филмската програма) наведуваат на неколку размисли што неопходно се наметнуваат: останува впечатокот дека за една ваква средба и за проблематиката за која се расправаше постои голем интерес, потем јасно се издвојуваат не-анимирани филмски студии „Милтон Манак“ се сос- Од областа на доку- ментални филмови, предвид- етски критериуми. идат прикаж- увања од о- кај нас и во- важи и за проек- анимирани одржувањет- на долготрај- предвидено ведна- на фестивало- на документарните

темата – стручни и естетски анализи на снимателската работа, размислувањето за филмската камера во теоријата и практиката на кинематографијата, на сеќавања, искуства и конкретни исказувања на снимателите; информации и анализи од порачјето на снимателската технологија. Во врска со ова се наметнуваат

ФИЛМОТ НИ ПРИПАЃА НА СИТЕ

FILM BELONGS TO ALL OF US

М-р Гена Теодосиевска,
директор на ИФФК „Браќа Манаки“

Gena Teodosievska MA
Director of ICFF Manaki Brothers

Како драгоцен спомен ја чувам визијата од сликата со мојот грб и Фреди Френсис во кадар. Тој беше вјасен од филмската култура на младите на неговиот мастерклас во Битола... Таа реално можеби веќе не постои во архивите на МТВ, но јас ја паметам. Тоа ми е доволно.

Пред 40 години смели и одважни филмски работници и интелектуалци го основале овој фестивал во Битола, градот каде што скромните и решителни браќа Милтон и Јанаки Манаки ги прифаќаат новите технологии во фотографијата. Филмската камерата е малото големо чудо кое вртоглаво ќе ги менува својот лик, форма и намена. Браќата Манаки, антиципирајќи ја иднината во вклучувањето на современата форма на изразување со својата „камера 300“, всушност, создавале историја и непроценлив документ за животот во Битола и околината на почетокот на бурниот XX век, век кој на човештвото му ги донесе најтемните, но и најсветлите процеси и изуми. Најтемните се зад нас, барем така се чини, а филмската уметност и неговата магија до ден-денес, покрај тоа што е уметност, е и моќен медиум во запознавањето на човекот со себеси, со своите фантазии, стравови, радости, таги и надежи, со своите стории без крај. Така и треба да биде, филмските стории преку нас да пренесат ситуација, состојба, емоција. По основањето на фестивалот, очекувано се создава и креативен пресврт во филмската продукција во нашата земја.

До 1991 година фестивалот познат како „Манакиевеи средби“ го доби меѓународниот контекст со преименување во Интернационален фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“. Овој фестивал заслужува да биде третиран со соодветен пиетет, како наша заедничка мисија, само така Европа и светот нè препознаваат. Кога велам заедничка, тука ги вклучувам сите чинители: филмските уметници и автори, филмските критичари, новинарите, медиумите, фестивалскиот тим. Но пред сè, основачите ДФРМ, Кинотеката, Општина Битола, „Вардар филм“ со поддршка на Агенцијата за филм на Република Северна Македонија и Министерството за култура.

I cherish the picture of myself with my back to the camera with Freddie Francis in the same frame as a precious memory. He was surprised by the cinematic culture of the young attendees of his master class in Bitola... In reality, this image might have long ago been erased from the archives of MTV, but I remember it. And that's enough.

Forty years ago, brave and bold film professionals and intellectuals started a festival in Bitola, the city where the modest but resolute brothers Yanaki and Milton Manaki adopted the latest photographic and film technology of their time. The film camera is a small but great miracle that has been changing its appearance, form and purpose with vertiginous speed. Anticipating the future, the Manaki brothers got involved in the most modern form of expression with their Camera 300, and made history by recording their invaluable documents about life in Bitola and its surroundings at the beginning of the tempestuous 20th century – a century that saw some of humankind's darkest and brightest moments, processes and inventions. The darkest are now behind us, or at least it seems so, but the art of film and its magic have stayed with us until today, working at the same time as a powerful medium in human self-cognition and familiarization with all human fantasies, fears, joys, sorrows and hopes through its endless stories. And this is precisely the way it should be: through us, film stories transmit a certain situation, state and emotion. When the festival was established it led to an expected creative upturn in film production in our country.

The festival was known under the title 'Manaki Gatherings' until 1991 when it was renamed as the Manaki Brothers International Cinematographers Festival in its new international context. This festival deserves to be treated with appropriate respect, like our shared mission, because this is the only way to be recognized by Europe and the world. When I say shared, I have all the factors in mind: film artists and authors, critics, journalists, media, the entire team of the festival, but above all the Macedonian Film Production Agency, as the founders of the festival, the Cinematheque, the municipality of Bitola, Vardar Film, the Film Agency of the Republic of Macedonia and the Ministry of Culture.

Оние што го создавале така и го замислувале, како висока филмска школа. Есенцијалниот фокус треба и ќе остане на филмската камера, но ние создаваме и механизми/програма која ќе нè приближи не само до љубителите на филмската уметност туку до граѓаните на Битола и на граѓаните од општините што гравитираат околу Битола, до нивните потреби за дијалог преку филмот, преку неговата визуелна суштина, преку нарацијата, преку актуелноста на сторијата, создаваме единствена фестивалска територија, привлекуваме нова публика. Со релевантни кинематографски имиња од светската филмска култура, уметност и индустрија и пошироко, се обидуваме да поттикнеме нови проекти и форми, кои преку филмскиот јазик ќе добијат јавност. Тука ги гледам транзицијата и генерирање поинакви форми на комуникација со публиката преку филмот, бидејќи филмот ни припаѓа на сите нас, благодарение на смелите и одважните кои пред 40 години мислеле и планирале една нација со креативна сила и нови визији, а инспирирани од браќата Манаки.

The originators of the festival envisaged it as an advanced film school. Its essential focus should, would and will remain the film camera; but we are also in the business of creating mechanisms and programmes that will bring us closer not only to film lovers but also to the citizens of Bitola and the citizens of the municipalities around Bitola. This closeness will be achieved by addressing people's needs for dialogue through film - through its visual essence, through narration, through the relevance of its stories - in order to create a unique festival territory and attract new audiences. With the help of world-famous and relevant cinematographers and other high-profile figures from the world of cinematic art and film industry, we are trying to initiate new projects and formats that will gain publicity through the language of film. In this I see the possibility for shifting and generating different forms of communication with the audience through film, because film belongs to all of us, and all this can happen because of the brave and bold decision from 40 years ago of the people who thought out a plan to build cinematography with creative power and new visions, inspired by the Manaki brothers.

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ ФЕСТИВАЛ СТАРТУВА СЛЕДНИОТ ВИКЕНД

"Браќа Манаки" во Бишола и во Скопје

Од следната сабота ќе започне 29. Интернационален фестивал на филмската камера "Браќа Манаки", кој годинава стартува со нов концепт што, според организаторите, нуди квалитативен скок во организациска и во програмска смисла. Подготвувајќи се за следното, jubилејно 30-то издание, "Браќа Манаки" годинава ќе се одвива паралелно во Битола и во Скопје. Свеченото отворање ќе биде на 27. овој месец во Битола, а свеченото отворање и доделувањето на наградите ќе биде на 4 октомври во Скопје. Како што објаснија на вче-

Скарлет Јохансон и Натали Портман во филмот "Другата Болери сестра" од кој ќе се отвори фестивалот "Браќа Манаки"

рашната прес-конференција директорот Томи Салковски и претседателот на Друштвото на филмските работници Роберт Насков, менува-

њето на концептот е ширење на Фестивалот и можност филмовите да ги види што поголем број публика. Тоа е и поради погодноста на сместувачките капацитети во Скопје што е значајно поради бројноста на гостите од странство, како и поради

напред од овој фестивал. Тие се благодарни на поддршката од сите сродни институции, како и од Градот Битола.

Програмата е проширена, па ќе бидат прикажани околу 100 филмови, селектирани во шест програми.

Селекторот Благоја Куновски - Доре за натпреварувачката селекција одбра 12 филмови од најновата светска продукција, што ќе биде оценувана од пет-члено меѓународно жири.

Се објавува "Балканика", како пресек на филмовите од регионот, се воведува програма на документарни филмови, а ќе се прикажат и селекциите на кратки и студентски филмови.

Посебна почит со нивни дела ќе им биде дадена на тројцата годишни лауреати на специјалната награда, а ќе бидат прикажани и реставрирани ремек-дела од рускиот филм.

Се промовира програма за промоција на македонски автори, која почнува со мини-портрет на Столе Попов, како и изложба на фотографии од Благоја

Валтер Карваљо награден за живоино дело

Наградата за животно дело "Златна камера 300" годинава ја добива Валтер Карваљо, познат бразилски и светски кинематограф, фотограф, режисер, сценарист и продуцент.

Најмногу соработувал со режисорот Валтер Салес, кој е негов креативен партнер. Снимателската школа на Валтер Карваљо ја продолжува неговиот талентиран син Лула Карваљо. За

Имав привилегија да поразговарам со: Свен Никвист, Фреди Френсис, Сајмон Пери, Роби Милер, Виторио Стораро, Франк Грибе, Карен Шахназаров, Били Вилијамс, Крис Менгес, Роберт Прат, Вилмож Зигмонд, Фред Келемен, Данте Спиноти, Раул Котар, Рајнер Клаусман, Јаромир Шофр, Мајкл Јорк, Кико де ла Рика, Мартин Гшлахт, Ришар Ленчевски, Бруно Ганц, Жилиет Бинош, Клаудија Кардинале, Џон Сил, Пјер Лом, Федон Папамајкл, Роџер Дикинс, Ед Лакман, Јоргос Арванитис, Фатих Акин, Рајнер Клаусман, Џон Метисон, Рон Јохансон, Пол Рене Ростад, Лука Бигаџи, Лучано Товоли... Со некои од нив другарувам, разменувам информации за филмските случувања, барам совети, давам совети... Мојата вклученост во фестивалот од 2008, како селектор на документарната програма, благодарение на проникливоста на тогашниот директор на фестивалот, Томи Салковски, а потоа и како координатор на програмата Мак поинт, ми донесе поглед одблизу и до другите фестивалски сегменти. Тогаш го запознав Најдел Волтерс, кој беше верен посетител на проекциите на документарните филмови во Кинотеката на 29. фестивал, таа несреќна 2008 година. За време на овие десетина години ги согледував предностите и недостатоците на фестивалот.

I had the privilege to speak to Sven Nykvist, Freddie Francis, Simon Perry, Robby Muller, Vittorio Storaro, Frank Griebel, Karen Shakhnazarov, Billy Williams, Chris Menges, Roger Pratt, Vilmos Szigmond, Fred Kelemen, Dante Spinotti. Raoul Coutard, Reiner Clausmann, Yaromir Sofr, Michael York, Kiko de la Rica, Martin Gschlacht, Ryszard Lenczewski, Bruno Ganz, Juliette Binoche, Claudia Cardinale, John Seal, Pierre L'Homme, Phedon Papamichael, Roger Deakins, Ed Lachman, Yorgos Arvanitis, Fatih Akin, John Mathieson, Ron Johanson, Paul Rene Roestad Luca Bigazzi, Luciano Tovoli... Some have become my friends with whom I exchange information about film events, or ask and give advice... I have been professionally involved with the festival since 2008, when the director of the festival at the time, Tomi Salkovski, first engaged me as a selector of the documentary programme, and later as a coordinator of the Mac Point programme. This allowed me to gain a better understanding of many other aspects of the festival. It was then that I met Nigel Walters, who was a faithful visitor of the documentary film screenings in the Cinematheque during the 29th occasion of the festival in that unfortunate year of 2008. I have been able to see both the good and bad sides of the festival.

12 Култура

ПЕТОК 23 СЕПТЕМВРИ 2011

ВЕСТ

СПЕЦИЈАЛНА ЗЛАТНА КАМЕРА 300 ЗА ТРИПАТИ НОМИНИРАНИОТ ЗА ОСКАР ФРАНЦУЗИН БРУНО ДЕЛБОНЕЛ

Кинематограферот на "Амели Пулен" доаѓа во Битола

Има три номинации за Оскар и за Бафта, а има освоено Цезар и награда од Европската филмска академија

Добитник на специјалната награда Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност на годишниот фестивал "Браќа Манаки" е францускиот волшебник кинематографер Бруно Делбонел, соопшти дирекцијата на Фестивалот.

Потврдено е дека гостин во Битола ќе биде педесет и четиригодишниот Делбонел, кој штотуку го заврши снимањето на последниот филм на Тим Бартон "Мрачни сенки", со Џони Деп и Мишел Фајфер, а неодамна го видовме како потписник на "Фауст" од Сокуров, награден со Златен лав во Венеција годинава.

Делбонел со светска популарност се

Доаѓа во Битола по Венеција каде што со Сокуров доби Златен лав за "Фауст", и по снимање на новиот филм на Тим Бартон, со Џони Деп и Мишел Фајфер. - Бруно Делбонел

здобил како кинематографер на двата филма на режисерот Жан-Пјер Жене "Волшебната судбина на Амелија Пулен" и "Многу долга венчавка", за кои има добиено и номинации за Оскар, како и номинации за наградите Бафта и АСЦ, а ги доби наградите Цезар и од ЕФА - Европската филмска академија Тандемот Жене - Делбонел ја повто-

ри плодната соработка во следниот извонреден филм, историската љубовна драма од Првата светска војна "Многу долга венчавка", за кој во 2005 година Делбонел ја доби втората номинација за Оскар.

Во 2010 уште еднаш бил номиниран за Оскар за филмот "Хари Потер и полукрвниот принц".

МАКЕДОНСКА ФИЛМСКА СЦЕНА

АТАНАС ЧУПОСКИ

СОНУВАЧИТЕ ПРОДОЛЖУВААТ
ДА СОЗДАВААТ!

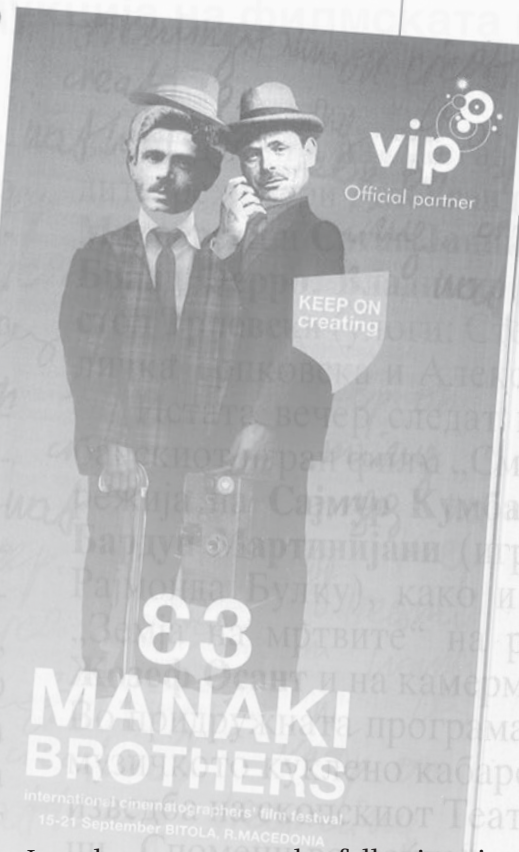
(33. ИФФК „БРАЌА МАНАКИ“ БИТОЛА, 2012)

П

риказот на 33. издание на Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манаки“, кое се одржа во Битола од 15 до 21 септември 2012 г., ќе го започнеме со малку статистика. Имено, ова фестивалско издание, според податоците што постфестум ги презентираше Центарот за култура на Битола, имало рекорден број посетители – вкупно над 16.000 гости ги проследиле филмските проекции и другите програми (за споредба, во 2009 г. имало 10.000 посетители, а во 2011 - 15.000). Ваквата посетеност е, секако, резултат на добрата организација на фестивалот, што е константа во последниве неколку, поточно четиригодишни откако директор на фестивалот е продуцентката и актерка Лабива Митевска, која заедно со својот тим, наредна година во година, успева

Предностите во неговата извонредна автентичност како единствен фестивалски центар каде што се оценува естетиката на филмската камера и се говори за филмот како уметност и авторската креација на директорите на фотографија; одржувањето во еден историски и стратешки важен културен и дипломатски центар како Битола од каде што преку првата камера на, сега веќе, славните браќа Манаки, Балканот ја антиципира идејата за современост, потоа приемот на кој наидуваат фестивалските учесници и гостите, но и недостатоците во недоволната вклученост на граѓаните на Битола во овој фестивал, инфраструктурата која е несоодветна за филмски проекции, на која со години укажуваме сите.

Се изградија толку непотребни зданија и споменици, се потрошија едно чудо пари, не знам ни да ги изговорам бројките, се изнаслушавме колку сите се загрижени за негувањето на филмската култура, додека со години ветуваното „ново“ кино во Битола служи за потсмев и подбив меѓу битолчани и филмаците. Сега има позитивни сигнали дека некои активности околу тоа кино се придвижуваат на подобро.

Its advantages are the following: its exceptional authenticity as the only festival centre where the aesthetics of the film camera are valued and film is discussed as an art form through the authorial creations of directors of photography; Bitola, the city that hosts it, was a historically and strategically important cultural and diplomatic centre, where the famous first Balkan cinematographers, the Manaki brothers, anticipated the idea of modernity; and the warm welcome that participants and guests of the festival receive from the locals. The engagement of the citizens of Bitola is still somewhat deficient, however, and the infrastructure - as we have been pointing out for many years - is inappropriate for cinema screening.

Many unnecessary buildings and monuments have been erected and large sums have been frittered away while the promised 'new' cinema in Bitola keeps failing to materialize despite the professed care of the authorities for cinematic culture, so much so indeed that the proposed cinema has become a subject of ridicule both among the citizens of Bitola and among film professionals. Nevertheless, there have been some positive signals of late, and things with the new cinema might finally be moving forward.

Можеби следната година ќе биде година на новото кино, изградено на местото на старото кино на Јанаки и Милтон Манаки. Не смееме повеќе да дозволиме да ни се случуваат случајни луѓе во одлуките за заедничкото добро со нашите пари. Треба навреме да ги детектираме „токсичните“ намери, да предупредуваме... Но, и покрај сè, филмаџиите доаѓаат во Битола и го преферираат овој фестивал. Центарот за култура во Битола е сè уште местото на филмската магија и сонот во живо за време на фестивалот. И овој центар заслужува и треба да се „освежи“ инфраструктурно, технолошки. Домашната публика е сè уште недоволно негувана, нејзината желба во своја близина да ја почувствува познатата свездена прашина е природна на вакви настани и таа нејзина желба треба да биде земена предвид. И покрај тоа што се изјаснивме дека нашите ѕвезди се кинематограферите, не треба да се игнорираат и другите филмски автори: актери, режисери, сценаристи, монтажери, продуценти, продукциски дизајнери, сценографи, костимографи, мајстори на светло, мајстори во дигиталната анимација.

Не мислам дека филмските ѕвезди пресудно влијаат врз фестивалот, нивното присуство на отворањето и за време на нивните средби со новинарите ја крева тензијата, точно, но фестивалот трае осум дена, тоа е време, неумоливо време кое треба квалитетно да се испланира за публиката и гостите да се чувствуваат посебно.

Perhaps next year will be the year of the new cinema, erected on the same spot where the cinema of Yanaki and Milton Manaki used to be? We must no longer allow accidental tourists in positions of authority to make uninformed decisions when spending taxpayers' money. We must be able to detect the possibility of "toxic" intentions and warn against them in a timely manner... And yet in spite of all these problems, filmmakers still come to Bitola and enjoy this festival. The Cultural Centre in Bitola is still a place of film magic, and dreams still come true during the festival. The Centre should also have its infrastructure 'refreshed'. Domestic audiences still need to be cultivated; but their desire to get a taste of the famous stardust typical of events of this kind is understandable and should be taken into account. And although we have stressed that our stars are the cinematographers, other film authors should not be neglected, including the actors, directors, screen writers, editors, producers, production designers, set designers, costume designers, lighting specialists and digital animation specialists.

I do not believe that film stars have a crucial influence on the festival, though their presence on the opening night and their press conferences do heighten the excitement. The festival lasts a whole eight days, however, and this time has to be planned properly in order to give both the audience and the guests that special feeling.

38 MANAKI BROTHERS
International Cinematographers' Film Festival

MOVIE ON!

TOUCH THE LIGHT

23-30 SEPTEMBER 2017
BITOLA, MACEDONIA

Пет исклучителни проекции со гости од секој филм

Токму во рамките на програмата "Нови визији" по секој прикажан филм присутните во салата во Битола ќе учествуваат во отворена дискусија која е иницирана од темата и од гостите од филмот

Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манаки“ (13–19 септември) и годинава најавува новини со цел да привлече што повеќе млади луѓе и да ги претстави „новите визији“ од светот на филмот. Токму во рамките на програмата „Нови визији“ која се одржува шеста година по ред, има одредени концепциски и програмски измени. Годинава по секој прикажан филм присутните во салата во Битола ќе учествуваат во отворена дискусија која е иницирана од темата и од гостите од филмот.

„Преку филмовите од „Нови визији“ се отвораат критични теми и табу прашања, кои не тераат колективно, а и индивидуално да се преиспитаеме длабоко во себе за да ги поместиме своите граници. И по форма и по содржина, програмата годинава е фрагмент од несекојдневната и неконвенционалната матрица на филмови, кои нудат вистинско визуелно и интелектуално искуство,“ вели Горѓи Пулевски, еден од основачите на дебатното

кино „Контракадар“, во кое членуваат филмски ентузијастички и активисти од Битола.

За да има доволно време да се отворат што повеќе аспекти во разговорите, Фестивалот годинава ќе претстави пет исклучителни, наградувани филмови и, како особена реткост, ќе има гости од речиси секој од насловите.

Од филмот „Лоша фризура“ доаѓа дистрибутерот Петар Митриќ. Фил-

мот е од венецуелска продукција и досега ги освои наградите за најдобар филм на врвни фестивали. Од „Бела сенка“, Германија, ќе гостува кинематограферот Армин

Диролф. Филмот ја освои награда „Лав на иднината“ во Венеција. Од белгискиот „Виолетово“, кој во Берлин освои Гран-при од меѓународното жири најавен е кинематограферот Николас Каракацанис. Од филмот Варвари, копродукцијата меѓу Србија, Црна Гора, Словенија, ќе гостува речиси целата екипа. Петтиот наслов кој ќе биде прикажан во оваа програма е социјално-политичката индиска драма „Блеф покер“. Филмот ја освои највисоката државната филмска награда за кинематографија во Индија и беше номиниран во категоријата „Светска филмска драматика“.

Овие филмови на оригинален авторски начин отвораат суштински и контроверзни теми поврзани со децата и со младите луѓе, со што од една страна се подига свеста на луѓето во врска со одредени проблеми во општеството, а, од друга се промовира филмската уметност. ■ (Д.Т.)

"BECKER" 19.08.2014 стр. 17

Овој фестивал е дораснат да се носи со сите европски фестивали специфични во својата првична суштина и заслужува подобра грижа и од граѓаните и од државата. Затоа е потребно и вклучување во Европската филмска заедница на еден проактивен начин, со преферирање на европски фондови, редовни контакти со европските филмски институции и најважното: почит и инклузија на сите партнери од нашата земја во фестивалот.

Зар треба да кажам дека на овој фестивал му требаат простории за работа...во текот на целата година..

Мислата и технологијата, ингениозноста на човекот се побрзи од развојот на демократијата, тоа во филмот се постигна миговно... со достапноста на технологијата се постигна и поголема демократизација во изразувањето... зар тоа не го покажале Јанаки и Милтон Манаки.

Сите што биле наши гости ни се враќаат, ги букираат датумите на фестивалот, говорат за него како неповторливо искуство. Да го искористиме тоа, да ги зграбиме придобивките.

И точно е, фестивалите се време кога се чувствуваме посебно, поинаку, времето застанува или пребргу оди, не знам, но поинаку е...

Идејата да се создаде овој фестивал пред 40 години во една мала Македонија била смела и со неповторлива енергија, зарем ние имаме право да ги изневериме оние што мислеле на нас?

This festival has grown sufficiently to match the scale of other European festivals with specific purposes and deserves greater recognition and support from both the public and the state authorities. To achieve this, a more proactive involvement with the European film community will be necessary, including access to European funds, establishing regular contact with European film institutions and, most importantly, ensuring the respect and inclusion of all domestic partners in the festival.

It should not be necessary to reiterate publicly that the festival needs adequate workspace... throughout the entire year.

Human thinking, ingenuity and technology develop faster than democracy, and film has achieved this instantaneously... and the availability of technology has resulted in greater democratization of expression... as proven by Yanaki and Milton Manaki.

All our guests have come back to us: they book the dates of the festival and they speak of their visits as unforgettable. Let us make use of this and seize this opportunity. For it is true that festivals make us feel special and different - time seems either to simply stop or move fast forward... I cannot tell. But it is definitely special.

The idea from 40 years ago of starting a festival in a small country like Macedonia was bold and the result of unrepeatable energy and we have a strong obligation not to fail those who had us in mind.

Д. Курчнев

**

Едо Богданиќ, снимател од Сараево;

Ќе бев многу несреќен до колку се случеше нешто што ќе ме спречеше да дојдам во овој прекрасен град, на оваа наша прва снимателска средба. Благодаревме му на Милтон Манаки, првиот снимател на Балканот, еве, ние, за прв пат по ослободувањето се собравме да ги изнесеме нашите искуства, проблеми, знаења акумулирани во овие 35 години. Заклучоци на оваа средба немаше и не треба да има. Се договоривме да се сретнеме за време на филмскиот фестивал во Пула за да го подготвиме планот за следната средба што треба да се одржи во 1980 година, кога ќе ја одбележиме и 100-годишнината од раѓањето на Милтон Манаки. Инаку, според мене, оваа средба треба да има биенален карактер, да се одржува, значи, секоја втора година и мислам дека кон ова неопходно ќе биде да се приклучат и другите фактори на југословенскиот филм. Според мене, во програмите на идните средби ќе треба да се вклучат сите иновации во областа на филмската и телевизиска фотографија, нешто што сите нас би не интересирало и докрај би не ангажирало".

**

Дејан Косановиќ, професор на Факултетот за драмски уметности во Белград:

Очигледно е дека од овие разговори и дискусии произлегуваат неколку работи за кои би требало и понатаму да разговараме. Од една страна е историскиот придонес на филмската фотографија и работата на снимателите во досегашниот развиток на југословенската кинематографија, а од друга страна е она што другарот Петек го напомена, дека иднината на живата слика е тесно сврзана со развитокот на новите техники. Што значи, според мене, доколку натаму се развива концепцијата на овие средби, би требало да се оди во две насоки - историскиот дел и делот на техничките иновации, при што и двете секции неизоставно би требало да бидат проследени со соодветни филмски програми".

**

Киро Билбиловси, снимател од Скопје;

"Не би ги повторувал нештата што веќе ги искажаа моите колеги, но се радувам што сите оние непроспиени ноќи поради сознанието дека денот кога треба да започне оваа манифестација молскавично се приближува, вродија со успех. Би сакал само да напомена дека искуствата од овојгодишната тема на тркалезната маса "Творечката улога на филмската камера во југословенскиот документарен филм" јасно укажуваат дека наредните години во оваа манифестација ќе треба рамноправно да се инкорпорира и творечкиот чин на снимателите во југословенскиот игран филм".

ПРВИТЕ 40 ГОДИНИ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА БРАЌА МАНАКИ

**Стефан Хаџи Андоновски,
филмски историчар**

На денешен ден на 23 април 1979 година се одржаа првите Денови на филмската камера „Милтон Манаки“.

Одржувањето на оваа врвна филмска манифестација во Битола денес е бренд на градот и Републиката и е вистинско место за една ваква манифестација на филмската култура.

Одржувањето, односно иницијативата за една ваква манифестација се случи спонтано како резултат на одбележувањето на 15-годишнината од смртта на Милтон Манаки на 5 март 1979 година на манифестацијата, која по тој повод, а во организација на кино клубот „Милтон Манаки“, кој тогаш работеше при Работничкиот универзитет, а денес при Народна техника, ја организираше комеморацијата на комплексот Влашки гробишта каде што е вечното почивалиште на еден од браќата Манаки – Милтон. Со полагање цвеќе и други активности беше одбележан овој ден. На самата манифестација присуствуваа претставници и филмски работници од Кинотеката на Македонија, Друштвото на филмските работници на Македонија, Вардар филм, кино клубот „Милтон Манаки“, Општината СИЗ за култура, членови на семејството на Милтон, неговиот син Леонида, како и други поканети гости и познавачи на делото на Манакиеве. По одржаната комеморација и положеното свежо цвеќе на гробот на Милтон Манаки, беа искажани многу зборови од страна на присутните, но и споделување на сеќавања на нивните средби со Милтон. По комеморацијата присутните гости се упатија во хотелот „Епинал“ по покана на тогашниот претседател на градот, Павле Георгиевски. Се поведе разговор за значењето на пионерското дело на Милтон и Јанаки Манаки, а присутните: Димитрие Османли, режисер на филм за Манакиеве, Ацо Петровски и Илинденка Петрушева од Кинотеката на Македонија, Александар Ѓурчинов, претседател на Друштвото на филмските работници на Македонија, како и снимателите Киро Билбиловски и Мишо Самоиловски, Коста Крпач од „Вардар филм“, Кире Панчевски од СИЗ за култура на Битола, како и другите гости во еден неврзан па сепак принципиелен разговор, предложија Битола да биде организатор на една филмска манифестација во чест на големото Манакиево дело.

THE FIRST 40 YEARS OF THE MANAKI BROTHERS INTERNATIONAL CINEMATOGRAPHERS FILM FESTIVAL

**Стефан Хаџи Андоновски,
филмски историчар**

On 23 April 1979 the first ‘Milton Manaki Days of the Film Camera’ event took place in Bitola.

This cultural event has since become a first-rate film festival and a symbol of pride both for the city of Bitola and the country as a whole, with Bitola being the right place for this kind of film festival.

The initiative to establish this festival arose spontaneously during a commemoration organized by the Milton Manaki Film Society on the 5th of March 1979, the 15th anniversary of Milton Manaki's death.

The Society was then part of the Workers' University and is still active now as part of the People's Technology Education Centre in Bitola. The event was held at the Vlach Cemetery where Milton Manaki was buried. Respects were paid and wreaths were laid at the grave by representatives of the Macedonian Cinematheque, the Macedonian Film Professionals Association, Vardar Film, the Milton Manaki Film Society, the Self-Management Community for Culture of the municipality, members of the Manaki family, as well as Milton's son Leonidas and other invited guests and connoisseurs of Manaki's work.

After the commemoration and laying of wreaths on the grave, the guests recalled their meetings with Milton and many stories were told. The mayor of Bitola, Pavle Georgievski, then invited the guests to a cocktail party at the Hotel Epinal. The conversation among the guests continued there and the participants in the discussion about the merits of the pioneering work of the brothers Yanaki and Milton Manaki suggested that Bitola should organize a film event to honour the great Manaki legacy.

These guests included Dimitrie Osmanli, the director of the film about the Manaki brothers, Aco Petrovski and Ilindenka Petrushevska from the Macedonian Cinematheque, Alexander Gjurchinov the President of the Macedonian Film Professionals Association, the cinematographers Kiro Bilbilovski and Misho Samoilovski, Kosta Krpach from Vardar Film, and Kire Panchevski from the SMC for Culture of Bitola.

Претседателот Горгиевски ја поддржа идејата и предложи што поскоро да биде организирана една средба на филмските сниматели од Југославија. Сите присутни на разговорот ја прифатија идејата и предложија да бидат организирани ДЕНОВИ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА – „МИЛТОН МАНАКИ“. Околу деновите на одржување на оваа средба беше предложено, доколку е тоа можно, средбата да се организира по повод отворањето на Битолскиот универзитет на 24 април 1979, но тоа би зависело и од самата организација на ваквата манифестација. Директорот на Кинотеката на Македонија, Ацо Петровски, како и сите други гости од Скопје рекоа дека сето тоа е можно да се организира. Првите Денови на филмската камера „Милтон Манак“ беше одлучено да бидат организирани од 23 до 25 април 1979 година во киното „Трудбеник“, како најпогодно кино во градот.

Од страна на Кинотеката и Друштвото на филмските работници и градот Битола, беше формиран организациски одбор и веќе наспроти денот на формирањето на Битолскиот универзитет – денес Универзитет „Св. Климент Охридски“ се организираа Деновите на филмската камера „Милтон Манак“. За оваа манифестација беше изготвена посебна програма во три сегменти на активности, и тоа:

Mayor Georgievski supported the idea and proposed that a meeting of Yugoslav cinematographers be organized as soon as possible. All of the participants in this discussion accepted the idea and proposed organizing the Milton Manaki Days of Film Camera. The 24th of April 1979 was suggested as a possible date of this gathering as the day of the opening of Bitola University, but this decision depended on the organization of the event itself. The director of the Cinematheque Aco Petrovski and the other guests from Skopje claimed that it was possible to get it all done by that date. So it was resolved that the first Milton Manaki Days of Film Camera were to be held in the period 23-25 April 1979 in the Trudbenik cinema, selected as the most suitable venue in the city.

An Organization Committee was formed from representatives of the Cinematheque, the MFPA and the city of Bitola, and on the day before the opening of the Bitola University, the present-day University of St. Clement, the first 'Days of Film Camera – Milton Manaki' were opened. The event had a special program divided into three sets of activities:

1. Тркалезна маса на која со свои излагања настапија: Георги Василевски со рефератот „Творечката улога на камерата“, Никола Мајдак со темата „Креативната можност на филмската камера“, Стеван Јовичиќ со темата „Улогата на филмските сниматели во југословенскиот филм“ и Мирослав Чепинчиќ со темата „Камерата во македонскиот филм“;

2. Втората фестивалска програма беше посветена на „Вечер на југословенскиот кусометражен филм,“ на чија проекција беа претставени најдобрите филмски дела на врвни сниматели од Југославија;

3. Главната и најинтересна програма на Деновите беше Вечер на снимателите - „МОЈАТА НАЈДРАГА КАМЕРА“ на која учесниците, познати сниматели од Југославија, беа претставени со своите продукции од југословенската кинематографија. Тогаш со свои остварувања се претставија: Мика Поповиќ, Киро Билбилевски, Иван Маринчек, Едо Богданиќ, Ненад Јововиќ, Никола Мајдак, Зијо Бачевиќ, Александар Танасковиќ, Мишо Самоиловски, Петар Лаловиќ, Радо Ликон, Данило Шукало, Данило Бренес и други, кои и ден-денес ги препознаваме како врвни сниматели од сите познати филмски центри во Југославија. Карактеристично за оваа вечер е тоа што на познатиот снимател МИХАЈЛО-МИКА АЛ. ПОПОВИЌ му беше врачена плакета и беше прогласен за доајен на средбите, при што се продолжи со оваа иницијатива и на другите средби.

Други прилози:

ПОЗДРАВЕН ЗБОР НА АЛЕКСАНДАР ГУРЧИНОВ, ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА ДРУШТВОТО НА ФИЛМСКИТЕ РАБОТНИЦИ НА МАКЕДОНИЈА

Драги пријатели, драги домаќини,

Чест ми е да ве поздравам во името на организаторите на оваа манифестација, од името на Друштвото на филмските работници на Македонија, Македонската кинотека и Самоуправната заедница на културата на град Битола и да ви пожелам едно искрено и братско „добро ни дојдовте“ во Македонија и во градот Битола, градот-домаќин на првите денови на филмската камера „Милтон Манак“. Целта на оваа манифестација е да ја осветли и растолкува улогата на филмската камера во филмското творештво и ова е за прв пат во нашава земја да се прават напори на филмската камера, таа важна и, да не речам, пресудна составка на интегралното филмско авторско дело, да ѝ се даде достоинството на авторски чин и да ѝ се врати интегритетот на самоотврдувањето. Зошто токму во Македонија и зошто токму во Битола? Имаме неколку прекрасни поводи. Прво, Битола е колепката на првиот филмски снимател на Балканот, Милтон Манак, а второ, Македонија родила и одгледала повеќеминна врвна југословенска снимателски имиња. И, трето, и Битола, во потесна смисла, и Македонија, во поширока смисла, се одликуваат со своето гостољубие, со својата спремност да се отворат кон културните придобивки на широката југословенска братска заедница. Една од позначајните празнини во македонската култура денес бездруго е и прашањето како да се обезбеди што е можно поавтентична консултација на нашата јавност со најсовремените достигнувања во сферата на играниот и краткиот филм. Во таа смисла, оваа денешна манифестација е само предвесник на престојната поголема и од пошироки рамки филмска манифестација наречена „Студио Манак“, која наскоро ќе го преземе врз себе севкупното симпозиумско и трибинско осветлување и одбележување на врвните дometи, не само на филмската камера туку и на сите други составки во подрачјето на документарниот, анимиран и играниот филм. „Студиото Манак“ може да претставува снажна идејна и естетска трибина која, користејќи ги искуствата на соодветните манифестации во земјата и во странство, треба да се надгради во облици што ќе бидат автентични и кои ќе ѝ дадат на манифестацијата печат на институција која не ги повторува досегашните веќе искористени форми на комуницирање на јавноста со филмот. Тоа значи дека „Студиото Манак“ треба пред сè да ги компарира достигнувањата во

На свеченото отворање на средбите присуствуваа многу гости од филмските центри, како и оние гости што присуствуваа по повод отворањето на Универзитетот во Битола. На почетокот гостите ги поздрави Александар Ѓурчинов од страна на организаторот, Друштвото на филмските работници на Македонија, како и претседателот на градот, Павле Георгиевски, кој истакна дека одржувањето на овие средби треба да стане традиција за Битола, како еден белег на Манакиевото дело. Исто така, во организација на Кинотеката на почетокот беше прикажан и избор од филмскиот фонд на Манаки кој денес се чува во Кинотеката на Македонија и претставува културно богатство и драгоценост наследство на државата.

The official opening of the Manaki Gatherings was attended by many guests from many film centres, as well as by the guests invited to the opening of the Bitola University. Alexander Gjurchinov greeted the guests in the name of the organizer, the MFPA, and the mayor Pavle Georgievski addressed them with a short speech in which he stressed that these gatherings should become traditional for Bitola, as a mark of honour of the Manaki brothers' legacy. The Cinematheque organized the screening of a selection from Manaki's film opus, preserved and kept in the present-day Cinematheque of North Macedonia as a precious cultural legacy of the state.

„ШТОСОТ“ Е ВО ИДЕИТЕ!

Годинава Филмската младина на Македонија по вторпат, во рамките на битолскиот фестивал на филмската камера „Манакиеви средби“, ја додели наградата за најдобро едногодишно остварување на млад автор во кусометражната продукција. Плакетираната „Браќа Манаки“ годинава се најде во рацете на младниот загребски режисер Зринко Огреста за неговиот кусометражен игран филм „Забранета играчка“.

Овој разговор е кратко време пред крајот на филмскиот фестивал. Во ова време кога месинците се полни со делните проблемски искази особено на (младите) филмски автори говорот на Зринко Огреста изненадува со својата конкретност, концизност и – оптимизам. Мако се работи за млад автор, слободен филмски работник, со оден збор за човек во динамична потрага по своето творечко самостојување. Овој 28-годишен филмски автор што сад себе веќе има 8 телевизионски филмови и драми и „Забранетата играчка“ наскоро остварување во професионалната кинематографија („Забранет филм“), имено, смета дека за филмскиот автор на постом некои други кризи, освен кризата – на авторските соговорници, навистина ве постом, потврдуваат и Големата златна медала освоена на овогодишниот белградски „метровски“ фестивал, минатогодишните „Седум секретари на СКОП“, наградата „Браќа Манаки“ и сликотворањето на неговиот филм на фестивалите на краткиот метр на Оберхајм и Милбург.

— Од каде споредбата за темата на „Забранетата играчка“ и најзинат камерен екран?
— Воуспрост, се што работам се базира на еден заморан и интимистички филмски пристап. Особено обележје на овој филм е типично визуелниот филмови пристап и редукцијата на говорот. Мислам дека тоа ќе биде одлика и во вториот краток филм што треба да го работам. Во декември

треба да ја работам мојата драматична филмска проза „Вулвички нок“ од Мелан Салимовиќ. Освен тоа работам на уште една драматична филмска проза, литературни предлози, овој пат за документарен игран филм. Тоа е се што засега можам да кажам.

— Интересно е дека во време кога во Југославијата филмскиот катарите теми и пристапи, започна, ги нема. Тоа се изразениеш тему за нив...
— Освен што работам те биде тропи...

— Од каде тоа уживање?
— Од току што ниско до днес имам можностите на нивните неакадемски филмски автори преовладуваат со својата и полесно пристапни пристапи. Освен тоа, нивното консултационо мислење, збори, расни тему не се отворени, уште од филмовите работите на Академијата, но научените себично до филмите. Од друга страна, бидејќи една камерни филмови се и најтежни за работи. Тука тоа треба да го тврдиш, внимавајте на гледајќи што во овој вид филмови навистина е реализирано. Имено, искуства на всестрано на филмови со масовни со креативност и однесување.

— Како ја видиш веста за наградата „Браќа Манаки“ на Филмската младина?
— Наградата ми констатира Дурки, инаку доста познатата награда. Но, на Манакиевите средби означува награда за мојот синтетички, доверен и волонери мој постом соработник од Академијата. Доверен е – постигнува – најдобриот снимател во Југославија. Кога ќе снимам игран филм, ќе добиам Златна арена – сигурно (се смее).

— Какав ти се шансите за реализација на игран филм? Тоа, сепак, и до сета те актуализира...
— Веќе имав прилика, но не се прифатил за игран филм. Сметам дека е тоа многу одговорен чек. Играниот филм е трета јавна легитимација на еден филмски автор. Затоа и не ми е цел со секоја цена да (го) снимам.

— Како соработуваш со продуцентите? Успеваш ли да го најдеш својот пат до нив?
— Та, да. Довербата на некои продуценти ја ставив уште од моите трудови остварени во Академијата. Моите филмски трудови се забележани, тоа можам да го кажам и со ризи-

кот дека нивој е ми тропиран за воопштоност, идо правте не дијам тешко. Според мене, проблемот е сепак во идеите. Мислам дека пулсото само се бадаат на неопределеност на креативност.

— Кој е статусот и третирањето на слободните филмски работници во Хрватска?
— Покрај Друштвото на филмските работници на Хрватска, постом и Златна арена на уметниците на Хрватска (ЗУХ), во која членството се стекнува со оубај на остварени уметнички дела. Според мене, за сонијатното остварување на слободните уметници ги искористуваат, сподрувајќи за членовите на ЗУХ. Економичноста, пак, слободните уметници ја ја обезбедуваат, јасно според законите што се регулираат со договорите со продуцентите или Високоста, тука некои проблеми нема.

— Мој се, тогаш, приоритетите на слободниот статус?
— Тој ми озвонжува творечка слобода. Тоа е, барем за мене, многу позначајно одошто е тоа било које „забување“. Моите проблеми се од личностно творечки карактер, во отпад на тоа дека со средствата што ги заработувам можам релативно оубидно да живеам; така, за мене основен проблем е, да речеме, неопределеноста на еден сценаристички соработник што се размислува на начин и во насока во која тоа го правам и јас. А, тоа е тежка потрага. И покрај тоа што сценаријето не ретко морам да ги пишувам самостојно, мислам дека сум подобар режисер, одошто вистап на сценарија.

— Постом ли проблем на неопределеност на младите филмски автори од страна на продуцентите зуми во Хрватска?
— Да. Дурк тука ниско една неопределеност ситуација. На загребската Академија веќе 20 години постом одметот за филмска режисера и за двестет години, само еден дипломиран студент на овој одсек снимил филм. Тоа е Милош Пурлески со неговиот филм „Слук“. Затоа, остварување еден вид индивидуално поврзување на младите филмски автори во т.н. „Академија“ на авторите на филмови“ во која се има двестетина, што сета донесува и некои резултати. Така, на конкурсот на републиката СИД за кинематографија на СРХ, одобрен е проектот на еден наш член, Живојад Томки, којшто треба да работи игран филм. Во принцип во филмските кругови не мислуваме на некоја поддршка. Но, треба да се има предвид и фактот дека дено филмови на работат и некои автори, авторизирани филмски автори како Анте Бабаја, Зринко Галиќ итн.

— Тогаш, не е со тека добро како што би се заклучило врз основа на Твоето сопствено искуство...
— Во секој случај, се чувствувам зренина на подобро, зашто се согласувам дека затвораното пред младите автори доведува до стагнација на филмот. Тогаш затоа и вратите на филмските зуми се ловаат се отворат пред младите.

ТОМИСЛАВ ОСНАНГИ

Навистина во овој изминат четириесетгодишен јубилеј, фестивалот кој стана препознатлив во кругот на филмските кинематографиери е вистински бренд на Битола, заедно со другите филмски манифестации кои се организират денес и неслучајно Битола е ставена на листата на градови под заштита на УНЕСКО како филмски град.

Over the past forty years the festival has become famous among cinematographers and a true trademark of Bitola. It is not by accident that Bitola was awarded the status of UNESCO Creative City of Film.

областа на филмското творештво, да ги провоцира естетските сознанија кај авторот, да ги превозмогнува традиционалните и шаблонизирани сознанија и форми и да настојува низ еден авторски тон да се издвои од сите слични манифестации во нашата земја. Сево ова може да се постигне само доколку навистина се пристапи со нужно внимание кон проучувањето на сите социолошки, идејни и естетски феномени на нашата современост, кои низ најмасовната комуникација - филмот, чекаат прилог кон нивното разрешување. Сигурно е дека трибинава на симпозиумот оваа година има значајна улога, но за да се обезбеди нејзиното значење и понатаму, ќе треба мошне уметно и студиозно да се настојува оваа трибина да не прерасне во една ефемерна и ларпурлартистичка сензација, туку да се гради врз темелите на една навистина научна сеанса чија тема секогаш ќе резултира од соработката и консултацијата со некои врвни автори на филмската уметност денес. Ја имаме, значи, таа чест денес, низ манифестацијата наречена Денови на филмската камера "Милтон Манаки" да станеме поздравна манифестација за претстојната трибина на која, исто така, се надевам, ќе имаме можност да се сретнеме. Според тоа, навраќајќи се кон првобитниот поздрав од името на организаторите, ви пожелувам добродојде, ви пожелувам успешна творечка работа. Наедно, ја прогласувам манифестацијата Денови на филмската камера "Милтон Манаки" отворена.

40 ГОДИНИ – НАШИ НАЈТОПЛИ ЧЕСТИТКИ!

Пол Рене Ростад,
претседател на ИМАГО, меѓународната
федерација на кинематографиери

ИМАГО и Меѓународниот филмски фестивал „Браќа Манаки“ отсекогаш имале блиско пријателство и партнерство! Не само поради тоа што фестивалот „Браќа Манаки“ е најстариот фестивал од својот вид со посветен фокус врз уметноста на кинематограферите, туку и поради високиот квалитет на фестивалот, професионалната администрација и водство, како и поради топлината и пријателската настроеност на луѓето на фестивалот и луѓето во Битола и Северна Македонија.

Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“ почнува во 1979 година со значајна поддршка од македонското здружение на филмски професионалци, Кинотеката на Македонија и Македонската филмска агенција. Сите овие организации имаа визија да го направат Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“ централна точка за средби и соработка и размена на знаење и искуство, не само меѓу македонските филмски професионалци, туку и меѓу кинематограферите и филмските професионалци од целиот свет!

Фестивалот ја постави Македонија цврсто на меѓународната карта на кинематографијата и професионалното снимање филмови!

Учеството и посетите на иконите на кинематографијата, како Свен Никвист, Раул Кутар, Виторио Стораро, Роџер Дикинс и многу други, не се само доказ за големиот меѓународен интерес, туку и доказ за висок квалитет!

Со поддршка на Филмскиот фестивал „Манаки“, ИМАГО организира балканска кинематограферска конференција во Битола секоја година и таа им помага на сите балкански кинематографиери да се поврзат, сретнат, дискутираат и разрешат некои од своите заеднички предизвици и да развијат важна идна регионална и меѓународна соработка.

За да покажеме почит кон важната работа што ја направил и сè уште ја прави Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“, за да ја истакне меѓународната кинематографија, а која го прави важен за сите светски кинематографиери, на сегашниот директор на фестивалот, Гена Теодосиевска, заедно со претходниот директор, Благоја Куновски, во 2019 година им беше доделена престижната награда на ИМАГО за

40 YEARS - OUR WARMEST CONGRATULATIONS!

By Paul René Roestad FNF
President of IMAGO, the International
Federation of Cinematographers

IMAGO and the Manaki Brother's International Cinematographer's Film Festival have always had a very close friend – and partnership! Not only because the Manaki Festival is the oldest festival of its kind with a dedicated focus on the art of cinematography, but not least because of the high quality of the festival, the professional administration and leadership, and the warmth and friendliness of the people of the festival and the people of Bitola and North Macedonia.

The ICFF Manaki Film Festival started in 1979, with the important support of the Macedonian Film Professional's Association, the Cinematique of Macedonia and the Macedonian Film Agency. All organizations with great foresight, because the Manaki Film Festival has become a central meeting point for important networking and the exchange of knowledge and experience, not only between Macedonian film professionals, but between cinematographers and film professionals from all over the World!

It has placed Macedonia firmly on the international map of cinematography and professional filmmaking!

The participation and visits of icons of cinematography like Sven Nykvist, Raoul Coutard, Vittorio Storaro, Roger Deakins and many many more, is not only a proof of great international interest, it is a proof of great quality!

With the support of the Manaki Film Festival, IMAGO arranges the Balkan Cinematographer's Conference in Bitola every year, which aids all Balkan cinematographers to connect, to meet, to discuss and solve common challenges, and to develop important future regional and international collaboration.

In respect of the immense and important work the Manaki Film festival have done and do to highlight international cinematography, of importance for all international cinematographers, today's festival leader, Gena Teodosievska, together with the previous leader Blagoja Kunovski, were in 2019 bestowed the prestigious IMAGO International Award for Extraordinary Contribution to the Art of Cinematography, on behalf of the festival. A well deserved Award indeed!

особен придонес кон уметноста на кинематографијата, со која беше награден фестивалот. Секако, сосема заслужена награда!

Со најискрена почит и топли позdravi од сите 4300 професионални кинематографи на ИМАГО и од целиот одбор и раководство на ИМАГО:
Среќен роденден!

Нестрпливо ги очекуваме следните 40 години и особено се радуваме на продолжувањето на пријателството и добрата соработка!

With heartfelt respect and warm greetings from all IMAGO's 4300 professional international cinematographers, and from the whole Board and leadership of IMAGO: Happy birthday!

We eagerly await the next 40 years, and greatly look forward to our continued friendship and good collaboration!

Фестивалот „Браќа Манаки“

режисерското творештво. – Бројни форми на фестивалска активност
„Македонска сага“ и „Омнибус“ во продукција на филмската куќа „Пегаз“

(играат: Елфи Ешке, Ханс Пошл, Милена Зупанчич) и рускиот филм „Шена со цвеќиња и со шампањско“ на режисерот Владимир Граматиков и на камерманот Александар Антипенко.

Втората сесија на Семинарот на филмската камера ќе се одржи третиот фестивалски ден, кој потоа ќе продолжи со портретот на истакнатиот турски снимател **Илхан Аракон**. Во попладневните и вечерните часови ќе бидат прикажани дури четири филмски дела, од кои едното ќе биде дополнително соопштено: анимираниот филм „Фреди“ на авторот и продуцент, инаку наш сонародник што живее и работи во Лондон, **Јон Ацевски** и во снимателска изведба на **Рекс Невил**, бугарскиот филм „Жрепка“ на режисерката **Иванка Грбчева** и снимателот **Виктор Чичов** (улоги: Ања Пенчева и Коста Донеv), како и „Неверојатна молитва“, филмско остварување што доаѓа од Израел, дело на режисерот **Амос Гутман** и камерманот **Амнион Злајт** (во кое играат: Ривка Микаели и Парон Александер).

Четвртиот фестивалски ден, вообичаениот попладневен и вечерен блок на филмската програма го поместува во претпладневните часови, со проекцијата на германско-Југословенската копродукција „Горилата се капе на плажа“ на познатиот режисер **Душан Макавеев** и тандемот директори на фотографијата **Александар Петковиќ-Миодраг Милошевиќ** (главни улоги: Светозар Цветковиќ, Александар Ројмик). Потоа следи портретот на филмскиот снимател **Љубе Петковски**, а во попладневните часови е предвидена и ревија од филмови на македонските аматери.

Филмската програма на четвртиот ден ја сочинува уште една премиера, вториот филм

во продукција на „Пегаз“, „Омнибус“ на двете режисери **Александар Поповски**, **Димитар Митревски** и **Срѓан Јаниќиевиќ** и снимателот **Бранд Ферро**, **Владимир Самоиловски** и **Александар Стол Трневски** (улоги: Стево Спасовски, Снежана Личка Трпковска и Александар Чамински).

Истата вечер следат и проекциите на францускиот банскиот игран филм „Смртта на еден консул“ на режисијата на **Сајмур Кумбара** и на снимателот **Бардун Мартинијани** (играат: Тимо Флоранс, Рајмонда Булку), како и францускиот филм „Земја на мртвите“ на режисерот **Франсоа Жозеф Осант** и на камерманот **Дариус Колин**. Во придружната програма ќе биде прикажан и музичкото куклено кабаро во продукција на филмската изведба на скопскиот Театар за деца и млади „Спомени во ноќта“, на режисерот-господин од Бугарија **Боњо Лунгов**, со кој се поентира претпоследниот фестивалски ден.

Петтиот и последен ден на фестивалот „Браќа Манаки“ ќе биде прикажан рускиот филм „Кикс“ на **Сергеј Ливнев** и директорот на фотографијата **Сергеј Мачилски**, по што гостува на битолската манифестација ќе замине на фестивалот во Преспа. Во попладневните часови ќе се одржат проекциите на филмовите „Имот“ и „Хауард енд“ од англиска продукција, во режија на **Мајкл Ајвори** и на директорот на фотографијата **Тони Пирс-Робертс** (Улоги: Ванеса Редгрејв, Ентони Хопкинс и Хелен Бонам Картер). Во 22 часот на 18 октомври, на посебна свеченост ќе биде изведено затворањето на традицијата обновен филмски фестивал, концерт на филмска музика, изведбата на филмското кабаро „Немирни сенки“ во режија на **Љупчо Тозија** и со чинот на доделување на наградите.

ПИОНЕРСКИ ГОДИНИ 1979
PIONEER'S YEARS 1991

Благоја Куновски - Доре
Blagoja Kupovski - Dore

**40 ГОДИНИ - ФЕСТИВАЛ
„БРАЌА МАНАКИ“**

Итернационалниот фестивал на филмска-та камера „БРАЌА МАНАКИ“ е првиот и најстар светски филмски фестивал посветен на креативното творештво на директорите на фотографија/кинематограферите.

Започна во 1979 по иницијатива на еден од главните основачи ДФРМ/Друштвото на филмските работници на Македонија и во првата половина од своето постоење беше најнапред смотра/средби, а потоа и натпреварувачки фестивал на југословенските сниматели/кинематографиери во категоријата краткотражни/документарни и долгометражни/играни филмови.

**40 YEARS - FESTIVAL
“MANAKI BROTHERS”**

The Manaki Brothers International Festival of Film Camera is one of the first and oldest film festivals in the world dedicated to the creative work of directors of photography / cinematographers.

The Festival was founded in 1979 at the initiative of the Macedonian Film Professional Association (MFPA), and during the first half of its existence the festival was primarily a gathering/revue, and later a competitive festival of Yugoslav cameramen/cinematographers in the categories of short films/documentaries and feature films/feature-length films.

ТРКАЛЕЗНА МАСА
„КАМЕРАТА ВО МАКЕДОНСКИОТ
ФИЛМ“

МИЛТОН МАНАКИ

Почнува со работа филмското студио „Милтон Манакѝ“

ФИЛМСКИ МАНИФЕСТАЦИИ СО РАЗЛИЧНИ ЖАНРОВИ И ОПРЕДЕЛБИ: ДОЛГОМЕТРАЖЕН ИГРАН ФИЛМ, ДОКУМЕНТАРЕН ФИЛМ, И ЦРТАН И АНИМИРАН ФИЛМ

Неодамна основаното филмско студио „Милтон Манакѝ“, кое го носи името на првиот филмски сценарист на Балканот, практично ќе започне со работа во почетокот на идната година, кога ќе почне да ја реализира програмата за работа. Во рамките на Студиото, кое по иднина својата активност ќе ја одвива во текот на цела година, како што е предвидено, ќе се одржуваат три филмски манифестации од различни жанрови и определби: долгометражен игран филм, документаран филм и анимиран и цртан филм.

Со основањето на филмското студио „Милтон Манакѝ“ Битола добива филмска институција, специфична по својата физиономија и единствена од ваков вид во нашата земја. Замислено како својствена естетска трибина низ која ќе се прекршуваат теоретските соопшенија со практична улога на филмската уметност и која ќе има превисоко работен и академски карактер, Филмското студио „Милтон Манакѝ“ станува институција од републичко и југословенско значење, затоа, како што се изјавува во образованието за неговото основање, на овој начин се пополнува големата празнина во македонската култура. Делото создадено со отсуството на институција за консултативна и комуникативна на нашата јавност со најсовремените достигнувања во областа на играното и краткото филм.

Специфичноста на филмското студио „Милтон Манакѝ“ се состои пред сè во фактот што тоа нема да претставува класичен филмски фестивал, туку идејна и

ќе наеѓува низ „специфичен авторски тон да се издвои од сите слични манифестации во нашата земја“. Фрлајќи го акцентот пред сè на својот работен и академски карактер, Филмското студио „Милтон Манакѝ“, покрај проскрипцијата на филмови, својата активност ќе ја одвива и преку стручни трибини, курсеви, симпозиуми и предавања со цел филмската уметност уште повеќе да ја доближи до секој работен човек и граѓанин и со тоа да придонесува во формирањето на естетски вкус и во подигањето на ниво на филмската култура.

Милтон Манакѝ

во првите пролетни месеци кога се одбележува годишнината од смртта на Милтон Манакѝ, додека изборот на цртани и анимирани филмови ќе имаме можност да го гледаме во декорите на одржувањето на Светската галерија на карикатури во Скопје. На овој начин, со инаков распоред на програмата, Битола практично во текот на целата година ќе има можност да комуницира со најголемите достигнувања во областа на филмското творештво кај нас и во светот. На градот и на Општинското собрание како основач му е дадена голема доверба но и голема обврска.

В. Додовски

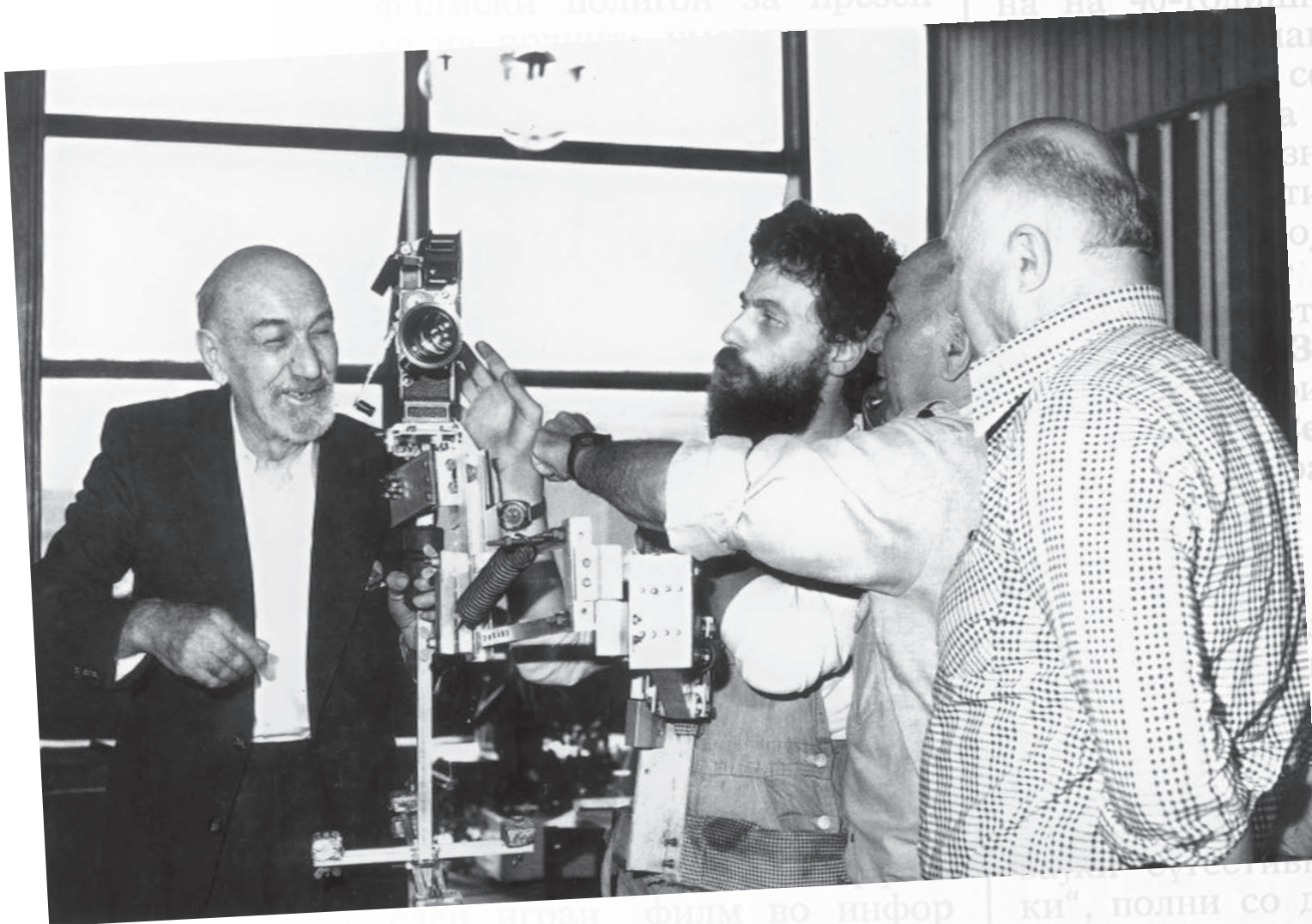
Програмска ориентација

Во последна приказувањето на филмови, предвидено е Филмското студио „Милтон-Манакѝ“, чиј покровител е Сојузот на здруженостите на филмските работници на Југославија, да организира од програмите на Југословенскиот фестивал во Пула, смотрата на најдобрите филмови на светот, ФЕСТ во Белград и на други светски филмски фестивали, но проследени од еден друг агол и естетски критериуми.

Од областа на документарниот филм ќе бидат прикажани најдобрите остварувања од овој филмски жанр кај нас и во светот, а истоветно важни и за проскрипцијата на

Фестивалот е основан во чест и како инспирација од пребогатиот фотографско/филмски документарен опус на браќата Јанаки (1878 – 1954) и Милтон (1880 – 1964) МАНАКИ, кои со филмската камера од моделот „биоскоп“, со серискиот број 300 од компанијата на Чарлс УР-БАН/Charles Urban Trade Co., купена во Лондон, само 10 години по браќата Лимиер во Париз, во 1905 во Битола ги снимиле првите документарни филмови на Балканот, а нивна прва „актерка“ била баба им Деспина која на 114-годишна возраст ја регистрирале како преде во дворот на нивната семејна куќа. Со тоа природно биле удрени темелите на идниот фестивал во градот под Пелистер, градот на конзулите – Битола, каде што браќата Манакимале фотографско студио/дуќан и кино.

The festival was inspired and established to honour the great and rich photographic and film documentary opus of the brothers Yanaki (1878-1954) and Milton (1880-1964) Manaki. From about 1905, the brothers shot the first documentary films in the Balkans with their Bioscope 300 camera bought in London from the Charles Urban Trade Company only 10 years after the Lumière brothers' invention of the cinematograph in Paris. Their first 'actress' was their grandmother Despina, whom they filmed at the ripe age of 114 spinning wool in the yard of their family house. In this way they laid the foundations of the future festival in the city under Mount Pelister, the 'city of consuls' – Bitola where the brothers set up their photo studio and cinema.

ПОВОДИ

ЗАПРЕТЕ ВЕЛИЧЕСТВО, ДА ВЕ СНИМАМ

Стогодишнината од раѓањето на првот филмски снимател на Балканот — Милтон Манаки, неговата родна Битола ќе ја одбележи со традиционалните (втори по ред) „Манакиеви средби“ на кои ќе бидат прикажани шест филмови од најновата југословенска играна продукција, како и со свечена академија, две тематски филмски програми, три симпозиуми, изложба...

Битола, јуни 1911 година. Последниот суверен на Османлиската империја, султанот Мухамед V Рашид, доаѓа преку Солун во Битола. Доаѓа да го посети градот крај Драгер, оддалечен од престолнината, но сепак, во политички смисла, еден од најзначајните центри во тогашното царство. Тука, во градот под Тумбевоце, едно 51-годишно момче на непланината сваница, посочувајќи ја својата „Висока Самара No. 300“ му се објави на султанот со зборите: „Запрате, Величество, да ве снимам.“ Замуденот поглед на суверенот веќе е „заробен“. Војните од неговата тврда моќтавничко регионал сакајќи да го отстранат младиот дрзот режисер, заедно со неговата „шајан кулу“ (Гаврилска куќа). Но, султанот ни наредува: „Пуштете го момчето да се ја врши работата!“ Така, всушност е смена на последната сваница од филмот „Султанот Мухамед V Рашид во Солун и Битола“, еден од најзначајните филмски документи во преданието на Балканската војна. Момчето што ја врше рачката, изградби низ културата, се викаше Милтон Манаки.

Шест години пред тоа, почеток во 1906, омонимната „Висока Самара No. 300“, што му ја купи и испрати од Лондон неговиот постар брат

Јанки, популарно наречена „Камера 300“, во рацете на Милтон Манаки ќе стане чин на историјата. Оттогаш, првпат, Манаки станува постојан на македонската и југословенската кинематографија, првот човек на Балканот што почна да снима со филмска камера, регистрирајќи го низ мисли сами времето во кое живееше. Умира на 5 март 1984 година.

Од неговото целокупно филмско творештво, околу две илјади метри филмски материјал денес се чуваат во архивот на Киноагената на СР Македонија. Своеремено, снимат Манаки, во низата разговори со своите собеседници, тврдел дека снимил двојно повеќе, но сепак половина од снимат снимен филмски фонд во бурните војни години бил уништен. Самиот себе се нарекуваше не снимател, туку фотограф. Првите филмски кадри, што ги снимил 1906, носат назив „Прудени“. Ги снимил во мај, во дворот на својата родна куќа во селото Авдела, Коплурско.

Одизава се наведуваат 100 години од неговото раѓање. По тој повод, Битола, градот во кој го помине речиси целиот свој живот, и годишно е домаќин на традиционалните „Манакиеви средби“, првот одржан миналата

РЕЖИСАТОР И ДЕП ОД ИФФК-МАНАКИ МАНКИ МАНАКИ СО СВОЈАТА „КАМЕРА 300“

година, во спомен на почетокот на македонската и југословенската филмската историја.

Во програмата на годишнината „Манакиеви средби“, што се одржат од 23 до 28 септември, се предвидени пројекти на шест одбрани филмови од годишнината југословенска продукција, припадани на фестивалите во Пула и Инш Покрај нив, програмата предвидува и низа придружни манифестации, симпозиуми, изложба, специјализирани тематски филмски програми и сл.ч.

Првата вечер (23 септември) е резервирана за играните филмови „Словената бригада“ на Кирил Цаневски и „Третиот на Никола Тесла“ во режија на Крсто Пачиќ. Наредната вечер следуваат „Последен третман“ на режисерот Горан Паскалевски и „Кол тоа таму глас“ на дилитантот Слободан Шајан. Третата вечер од Средбите е предвидена за пројектите на филмовите „Летриниот венец“ на режисерот Срѓан Карановски и „Денот од сонцето“ во режија на Владо Глики.

Вторитот ден од „Манакиевите средби“ ќе продолжи на 26 септември, кога ќе се одржи симпозиумот на тема „Улогата на камерата во филмското творештво“, на што подоцна ќе биде отворена изложбата „Животот и делото на Милтон Манаки“, а во вечерните часови ќе се одржи свечената академија по повод jubилејата 100-годишнина од раѓањето на првот снимател на Балканот. Во наредните два дена се предвидени уште два симпозиуми, чии теми се уште не се утврдени, како и две тематски филмски програми. Првата носи наслов „Мојата најдобра камера“, а втората „Од најновото југословенско филмско документарно производство“, со која практично и ќе заврши годишнината „Манакиеви средби“ во градот под Полестер. На Средбите ќе учествуваат низа филмски и телевизиски филмски публицисти, критичари и други филмски работници од сите наши републики и покраини.

Д. КУРЧИНЕВ

По основачката 1979, фестивалот имаше значајна екс-ЈУ етапа, како „Манакиеви средби“ во Битола на југословенските филмски сниматели/директори на фотографија/кинематографиери. Како основачка асоцијација, од редовите на ДФРМ, нејзините членови од различни професионални профили (ќе ги спомнеме најревносните организатори: Бранко Михајловски, Љубе Петковски, Мишо Самоиловски, Коста Крпач, Димитрие Османли, Бранко Гапо, Ацо Петровски, Драган Салковски, Стево Црвенковски и др.) раководеа со организацијата на секое издание, во својство или на селектори или на членови на жирија, фестивалски совет, кои реално се грижеа за организацијата на тие 12 изданија од првата југословенска фестивалска етапа.

After the founding year in 1979, the festival went through an important ex-Yugoslav phase, as the MANAKI Gatherings of Yugoslav film cameramen/directors of photography/cinematographers. As its founding association, the MFPA recruited its members of various professional profiles as the most energetic organizers of the event: Branko Mihajlovski, Ljube Petkovski, Miso Samoilovski, Kosta Krpach, Dimitrie Osmanli, Branko Gapo, Aco Petrovski, Dragan Salkovski, Stevo Crvenkovski and others. These professionals managed the organization or worked as selectors and members of the festival juries and councils and were in fact in charge of the first 12 festivals after the first Yugoslav stage.

Д. Курчнев

Од првото издание во 1979 до 12. во 1990, со преодното, подготвувано, но неодржано издание во 1992 и новата интернационална етапа, која започна во 1993 до денешно време, што се совпаѓа со независноста на тогашна Република Македонија, со сега веќе новиот почеток на Република Северна Македонија.

Значи, во чест на браќата Јанаки и Милтон Манаки, во 1979, кога се одбележуваше и 15-годишнината од смртта на Милтон Манаки, македонските професионални филмски работници ги организираат првите, тогаш наречени „Манакиеви средби“ на југословенските сниматели во Битола, Република Македонија.

На второто издание, во следната 1980, беше одбележана и 100-годишнината од раѓањето на Милтон Манаки.

After the first stage, from 1979 until 1990, and after the transition period, with a prepared but unrealized festival in 1992, there followed the international phase, beginning in 1993 and continuing to the present, coinciding with the independence of the Republic of Macedonia, now beginning anew as the Republic of North Macedonia.

To sum up, in honour of the brothers Yanaki and Milton Manaki, in 1979, which marked the 15th anniversary of the death of Milton Manaki, Macedonian Film Professionals' Association organized the first Manaki Gatherings of Yugoslav cinematographers in Bitola, the Republic of Macedonia.

The second festival in 1980 marked the 100th anniversary of the birth of Milton Manaki.

Правена програмата на фе

Првите 4 изданија беа само смотра на која по избор на самите сниматели, гости/учесници во Битола, под наслов МОЈАТА НАЈДРАГА КАМЕРА, беа прикажувани филмови од најновата југословенска документарна продукција, а другата паралелна програма ја сочинуваа долгометражните играни филмови. Секоја година имаше свој доајен/истакнат ветеран југословенски снимател, а на првиот основачки фестивал тоа беше Мика Поповиќ, потоа на вториот, најстариот жив македонски снимател/документарист и фотограф Благоја Дрнков (1914 - 2012).

The first four festivals were organized like a review, under the title 'My Dearest Camera', with guest cinematographers selecting, screening and discussing the latest Yugoslav documentaries. There was also a parallel programme consisting of feature films. Every year had its doyen/eminent veteran Yugoslav cinematographer, with Mika Popovic as the doyen of the first festival, while the second was dedicated to the oldest living Macedonian cinematographer/documentary-maker and photographer, Blagoja Drnkov (1914-2012).

ТРЕТИ МАНАК

ест

нимателс
едонска

(играат: Б
панчич) и
шампањск
ков и на к
Вторат
камера ќе
кој потоа в
патиот турс

внос
егаз'

с" на
ки, Д
имате
ки и л
ски, С
ински

ер следат и проекциите на
банскиот игран филм „Смртта на еден кон

И КНЕВИ СРЕДБИ БИТОЛА '81

ьето
Д
АКИ ВК
Е ТОЛ
НА П
КИНОТ
У ОД О
ВБЕЕШЕ
СПОМ
СПОМЕН

тливо б
се валор
система
вото дел
зрешува

јќи јавн
елиот Балкан,
та камера нагнвал од
о Крушево, од село до
гистрирајќи сè што сме
а еден ден ќе биде од
Повеќе години пред
смрт дел од снимените
јали ги изложуваше во
еното „ателје“ — излог.
Манаки е сокриен од
та.

Во Битола
ви десетина
колеги на М
ни со секав
вот и дело
тографии п
ваат од ја

СЕКАВАЊА

формирањето на Маке
тата кинотека некои мате
ни од Манаки беа предаде
на обработо и чување во
филмско

Божидар
за потреби
грама на
готви до
драма „П
вотот на
која во д

ја. При
еријалите
постојат
со неком
некои и в
во 1956,
ача на Д
кедонија
повеќе
илмска ле
виот ма
л и филм
етковски
ие докум
двреме—
ригодни
од „сеф

Во 1983, на јубилејниот 5. Фестивал на филм-ска камера, петтите „Манакиеви средби“, беше воведена и натпреварувачка програма со 3-члено жири составено од југословенски сниматели кои доделија две златни плакети „Милтон Манаки“, за најдобра камера/фотографија во категоријата на краток документарен филм и за креацијата на најдобар директор на фотографија во долготражен игран филм. Следната година беа воведени и двајца селектори, едниот за документарните филмови (Киро Билбиловски), а другиот (Бранко Михајловски) за целовечерните играни. Уште од почетокот на фестивалот во Битола, тркалезните маси и разните изложби на фотографии на разни теми станаа придружен дел на секое издание на „Манакиевите средби“.

СТИВАЛОТ

мателското творештво
онска сага“ и „Омнибу

РТВ ПРИЛОГ 16. — 22. IX. 1983

КОНКУРСНИ ФИЛМСИ И ТВ ГИШЕ НА ГОДИНАТА

КОМУ ПЛАКЕТАТА

„МАНАКИ '83“?

Акадежички одбор на Београдските филмски и телевизионски уметности за најдобри филмски и телевизорски документи од останаа година, после објавени во јуни и август, и церемонијата на сачетно вручавање на сите плaketки се одржаа на претседателство „Манаки“ во Београд.

Своја два плетки од големинат израм на интернационалните за „Манаки“ гетунга

„Врши“ и партизан револуционери уште една година „Манаки“ во ГИШЕ НА ГОДИНАТА, слично церемонијата од претседателство на Манаки.

Војна и партизан револуционери уште една година „Манаки“ во ГИШЕ НА ГОДИНАТА, слично церемонијата од претседателство на Манаки.

Војна и партизан револуционери уште една година „Манаки“ во ГИШЕ НА ГОДИНАТА, слично церемонијата од претседателство на Манаки.

Војна и партизан револуционери уште една година „Манаки“ во ГИШЕ НА ГОДИНАТА, слично церемонијата од претседателство на Манаки.

Бранд Ферро, Владимир Самоиловски и Лозан Стојановиќ (улоги: Стево Спасовски, Снежана Трипковска и Александар Чамински)

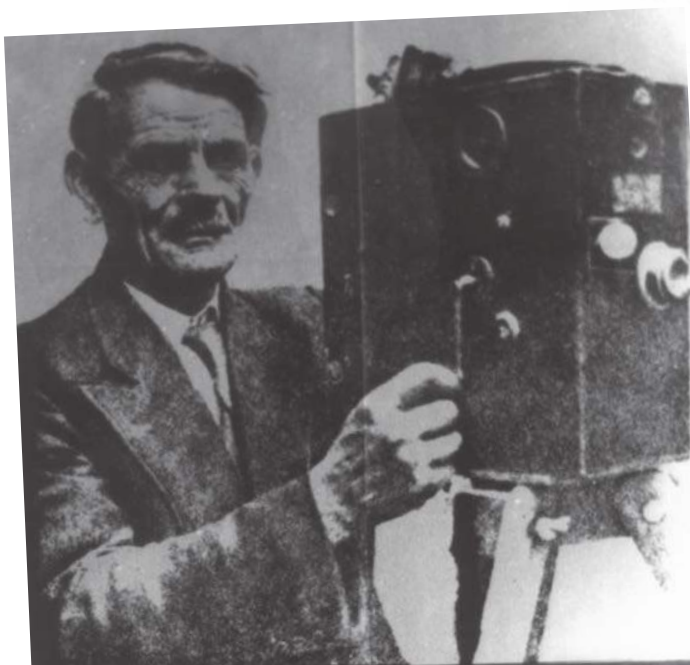
In 1983, the fifth festival of Film Camera, or the fifth Manaki Gathering, introduced a competition programme with a jury of three members selected from the best Yugoslav cinematographers. The jury awarded two Milton Manaki Golden Plaques: one for the best camera/photography in the category of short documentaries and another for the 'creation of the best director of photography in the category of feature films. In the following year, two selectors were introduced, one for documentary films (Kiro Bilbilovski), the other (Branko Mihajlovski) for feature films. From the very beginnings of the festival in Bitola, roundtable discussions and various photo exhibitions dedicated to different topics accompanied the main programme of the Manaki Gatherings.

на фестивалу
икажан руски
и директорот
и, по што гост
ке заминат на
ите часови ке
овите „Имо
укција, во реж
кторот на фо
(Улоги: Ван
елен Бонам К
ври, на посеб
ворањето на
и фестивал,
, изведбата
енки“ во реж
оделув...

На двете изданија во 1984/6. и 1985/7., водечката светска компанија „Фуџи“ ги презентираше своите најнови производи и достигнувања од доменот на филмската техника и технологија, а во 1986/8., компанијата „Фуџи филм“/Fuji Film го наградува со специјална видео-камера македонскиот кинематографер Мишо Самоиловски за неговата работа со филмската лента на „Фуџи“ во филмот СРЕКНА НОВА '49.

ФЕСТИВАЛ НА
ФИЛМСКАТА КАМЕРА
ШЕСТИ
МАНАКИЕВИ СРЕДБИ
27 септември-30 септември БИТОЛА '84

At the 6th and 7th festivals, in 1984 and 1985, the world-famous company Fuji presented its latest products and achievements in the domain of film technique and technology, while at the 8th festival in 1986, the company Fuji Film awarded the Macedonian cinematographer Mišo Samoilovski with a special video-camera for his work with a Fuji film tape in the film Happy New Year '49.

'85

Isečak iz lista
Newspaper cutting

СИНОКА ВО БИТОЛА

Почина Манакievi средби

БИТОЛА, 26 СЕПТЕМВРИ. —
Од вчера попладне па до неделата,
во Битола ќе се одржи 7. фестивал
на филмската камера „Манакиви
средби“. Во градот под
Петар Петров присуствуваат околу 50
сниматели од целата земја кои
ќе конкурираат за плакетата
„Милтон Манакви“, а ќе бидат
прикажани документарни и играни
филмови.

Синоќа, во Спомен-домот на
културата, фестивалот беше отворен
на свечен начин. За придонесот на
филмската камера и златното
чеќето на филмските сниматели во
реализацијата на филмот зборуваше
претседателот на фестивалскиот совет
д-р Трајче Груевски, а фестивалот го
отвори претседателот на Собранието
на општината Борис Аџиќ-Новски.
Потоа, во презентата са
леа без прикажани филмовите
„Крај на војната“ од Драган Крстич
и „Татко на службен пату“ на
Емир Костурџиќ.

Во рамките на придонесите
фестивалски манифестации, членот на
Претседателството на ЦК СКАМ
Методи Петровски по изложбата
својот син на Домот ја отвори
изложбата „Југословениот воен филм
1945 — 1985“ што ја подготви
Институтот за филм од Белград.

Попладнево ќе се одржи тридесет
годишна маса на тема „Креативните
моќности на трик-снимателот во
анимациониот филм“, чии референти
се Никола Маџиќ и Александар
Крстич.

П. Станисев

МЕТО ЈОВАНОВСКИ
ФИЛМСКО И ТВ ЛИЦЕ НА ГОДИНАТА

ВЕЧЕРВА ВО БИТОЛА

**Почнуваат
»Манакиевите средби«**

● ФЕСТИВАЛОТ ГО ОТВОРА ДОКУМЕНТАРНИОТ ФИЛМ И КАМЕРАТЕ ГО ПАМЕТАТ ТИТО. — СРЕКНА НОВА — ЈА ПРЕДВОДИ ФЕСТИВАЛСКАТА ИГРАНА СЕЛЕКЦИЈА. — КЕ БИДАТ ПРИКАЖАНИ ДЕСЕТ ДОКУМЕНТАРНИ И ДЕСЕТ ИГРАНИ ФИЛМОВИ

Вечерва во големата сала на Спомен — домот на културата во Битола, почнува југословенскиот фестивал на филмската камера, традиционалните, осми по ред, „Манакиевите средби“ — Битола '86.

На свеченото отворање на фестивалот се предвидени две филмски пројекции, веднаш по поздравните говори на д-р Трајче Груевски, претседател на филмскиот совет и на м-р Мито Пејовски, член на Сојузот на вршен совет, кои ќе ги поздрават учесниците, гостите, акредитираните новинари и многострујните дубители на филмот. Првата фестивалска филмска пројекција е резервирана за документарниот филм „И камерите го паметаат Тито“ во присуство на „Филмске новости“ од Белград, остварување на група синаматели од оваа филмска култура, предводена од Драган Митровиќ. По оваа пројекција sledва битолската фестивалска премиера на најдобриот југословенски игран филм во 1986 година, победникот на годинашната „Пула“ — „Среќна нова '49“ во кој директорот на фотографијата е Мишо Самуиловски, а го режираше Столе Попов.

Спроти свеченото отворање на Осмите „Манакиевите средби“ — Битола '86, во поцелневните часови ќе бидат отворени две изложби кои годинаша примерно беа презентирани во културниот центар „Жорж Помпиду“ во Париз, за време одржувањето на манифестацијата „Денови на југословенскиот филм“. Првата изложба под наслов „Дело то на браќата Манаки“ — ја подготвила група стручни соработници на Кинотека на СР Македонија од Скопје, а втората — посветена на пионерот на словенската кинематографија Карол Гросман — ја подготвил екипа од љубанскиот „Словенски филмски музеј“.

НАГРАДАТА „БРАКА МАНАКИ“ ЗА ЗРИНКО ОГРЕСТА

Традиционалната награда „Браќа Манаки“ која ја поседува Филмската млада лига на Македонија за до стигнувања во областа на краткотрајната продукција на млади автори, ја доби Зринко Огреста за филмот „Забранета играчка“, во продукција на „Загреб филм“.

Наградата свечено ќе биде връчена на „Манакиевите средби“.

Во текот на четирите фестивалски вечери од 25 до 28 септември пред фестивалската публика ќе бидат прикажани вкупно 20 остварувања (десет документарни, десет играни доплематражни), чии автори — филмски синаматели, одделно, во секоја категорија рамномерно ќе се натпреваруваат за освојување на врвните фестивалски награди — двете златни плакети „Милтон Манаки“. Одлуката за најдобар синамателски труд во документарната и играната кои конкуренција на завршната фестивалска вечер ќе ја донесе трочленото жири во состав: Петар Лаловиќ, Мика Дикосављениќ и Димитрие Османли. Официјалната фестивалска програма ќе заврши в недела, 28 септември со пројекција на играниот филм „Лечерите збома“ што го синаматеше Андрија Пивчениќ во режија на Лордан Зафрановиќ.

Во рамките на Осмите „Манакиевите средби“ ќе бидат одржани и некоя придружни, не помалку, атрактивни манифестации. Меѓу нив посебно вниманието привлекуваат тралезната маса на стручната трибина посветена на темата „Филмот на те левицијата“ (уводно излагање Крешимир Микиќ, професор на ФДУ од Загреб) и мошне привлечната пројекција под наслов „Мојата најдобра камера“, составена од одбрани филмови по избор на самите автори — филмски синаматели.

Непосредно пред фестивалот југословенските филмски синаматели од сите републики и двете покраини за доајен на „Манакиевите средби“ — Битола '86, единогласно го избра Мисирод Марковиќ професор на Отсекот за камера при Факултетот за драмски уметности од Белград, кому на првата фестивалска вечер ќе му биде преддано високо фестивалско признание.

Д. Курчиќ

Фестивал

режисерското те
едонска сага“ и

(играат: Елфи Ешк
панчич) и рускиот ф
шампањско“ на реж
ков и на камермано

Втората сесија на
камера ќе се одржи
кој потоа ќе продол

натиот турски снимател Ил
пладневните и вечерните ча

кажани дури четири филме
ното ќе биде дополнително

раниот филм „Фреди“ на авторот и пр
инаку наши сонародник што живее и р

Лондон, Јон Ацевски и во снимателск
на Рекс Невил, бугарскиот филм „Ж

режисерката Иванка Грбчева и сн
Виктор Чичов (улоги: Ања Пенчева и Коста

Цонев
филме

ло на р
Амнио

Шарон
Чет

поплад
грама
ви, со п

ката ко
не“ на
на танд
ксанда
ни уло
Ројмик
снимат
часови
кедонс
Фил
сочину

петата вечер следат и проекциите на
филм „Смртта на еден кон

Кумбара и на снимате
ани (играат: Тимо Флок

како и францускиот ф
се“ на режисерот Фран

камерманот Дариус Ко
рограма ќе биде прикаж

о кабаре во продукција
иот Театар за деца и млад

ци „Спомени во ноќта“, на режисерот-гос

се поент

фестива

жан руск
директорс

што гост
аминат на
часови ко
ите „Имо
ија, во реж
рот на фо
логи: Ван
и Бонам К
и, на посеб
рањето на
фестивал,
изведбата
ки“ во реж
елувашето

Во 1987/9. издание селектори на програмите беа: Карпо Година, тогаш водечки југословенски директор на фотографија/кинематограферот од Љубљана, за официјалната конкуренција на играни филмови, а за официјалната конкуренција на документарен и краток игран филм – режисерот од Белград и многукратен лауреат во Битола – Петар Лаловиќ, мајсторот на документарниот филм. Тоа издание му беше посветено на македонскиот филм заедно со изложбата на македонскиот филмски плакат во минатите 40 години (1947 – 1987), а беше организирана и тркалезната маса на тема: „Камерата во македонскиот филм“.

The 9th festival in 1987 had the following programme selectors: Karmo Godina from Ljubljana, then a leading Yugoslav director of photography/cinematographer, for the official feature film competition, and Petar Lalovic, the master of documentaries, for the official short film and documentary competition. This festival was dedicated to Macedonian film and was accompanied by an exhibition of Macedonian film posters from the previous 40 years (1947–1987). A roundtable was also organized dedicated to 'The Camera in Macedonian Film'.

ДИНА
ФЛМ
на
ИВН
РЖУ
ПРОВ
КОКУМ
НИЗ
а се и
стади
и го а
ботен
ското с
окрај
јата а
ку стр
позиу
ЛМСКА
ја до
век и
есува
во форми
и во по
о на филмска-

»MANAKJEVI SUSRETI« FILMSKIH SNIMATELJA

Pobjednici Zalar i Segarić

BITOLJ, 27. IX — Na upravo završenom 8. jugoslavenskom festivalu filmske kamere »Manakjevi susreti« tročlani festivalski žiri (općio je i imena ovogodišnjih pobjednika, među kojima je — kao u slučaju lanjskog pobjednika i u slučaju lanjskog pobjednika i u slučaju lanjskog pobjednika i u slučaju lanjskog pobjednika — opet bilo i dalmatinskih imena.

Naime, ove su godine najviše priznanje, zlatnu plaketu »Milorad Manaki« podijelili Zivko Zalar — istaknuti snimatelj, među ostalima, i obaju Kusturićinih filmova — ovaj put za film »Vuč videno« Gorana Markovića i zagrebački Splićanin Srdan Segarić, za kameru u kratkometražnom igranom filmu »Nema vraćanja« Ahmeta Adija Imamovića. I treće festivalsko priznanje je »od posebnog interesa« za ovdajšnje ljubitelje filma — riječ je o specijalnoj diplomu za debitantski snimateljski rad Borisu Turkoviću za kameru i dugometražnom igranom filmu »Kraljeva završnica« redatelja Zvonrada Tomića, u produkciji splitskog »Marjan«-filma.

(J.Ča.)

ТРКАЛЕНА МАСА
»КАМЕРАТА ВО МАКЕДОНСКИОТ
ФИЛМ«

Од 1988, на 10. јубилеен фестивал се воведуваат нови награди, златна и сребрена статуетка „Милтон Манакѝ“, за двата најдобри кинематографи во долгометражен игран филм, додека во категоријата кратки документарни филмови се доделени златна и сребрена плакета „Милтон Манакѝ“, а се воведува и диплома за најдобро дебитантско остварување, како и за технолошко-лабораториски резултати.

New awards were introduced for the tenth jubilee festival in 1988: a golden and silver statuette Milton Manaki for the two best cinematographers in the category of feature films, while in the category of best short film and documentary were Milton Manaki golden and silver plaques. A diploma for the best debut was introduced, as well as a diploma for the best technological and lab results.

PRED POČETAK 10. FESTIVALA FILMSKE KAMERE U BITOLJU

Poznati učesnici

Povodom jubileja Festivala, organizator uvodi nove nagrade – Konkurišu filmovi iz Pule i ostvarenja s martovskog festivala u Beogradu

Deseti »Manaki« u Bitolju

Tradicionalni susreti jugoslovenskih filmskih snimatelja, od 21. do 24. septembra, ove godine su znatno transformisani

Septembra ove godine održaće se deseti, jubilarni Jugoslovenski festival filmske kamere »Milton Manaki« u Bitolju. Ova, danas već poznata i značajna jugoslovenska filmska i kulturna manifestacija osnovana je 1979. godine, povodom stote godišnjice rođenja prvog filmskog snimatelja na Balkanu Milтона Манакѝја. Godine 1984. potpisivanjem Samoopreavnog sporazuma između republičkih i pokrajinskih sizova kulture, Jugoslovenski festival kamere »Milton Manaki« postaje manifestacija od posebnog jugoslovenskog značaja. I uvrštava se u spisak najznačajnijih filmskih smotri u nas.

Tokom proteklih devet godina, na ovom Festivalu prikazano je više desetina domaćih igраних, документарних и краткотрајних филмова, изабраних на фестивалима у Пули и Београду. Pored toga u posebnom programu, »Moja najdraža kamera«, по сопственом избору самих snimatelja, prikazano je i неколико desetina врхунских камерманских краткотрајних остварења најзначајнијих југословенских snimatelja. Ove пројекције пратило је преко девет hiljada гледалаца. U исто време festivalu је присуствовало

неколико стотина filmskih snimatelja, reditelja, glumaca iz naše zemlje, ali i iz Sovjetskog Saveza, Amerike, Čehoslovačke, Japana, Grčke i Austrije.

Ove godine došlo je do daljeg unapređivanja festivalskog koncepta i njegove transformacije. Najpre, ustanovljeno je неколико novih nagrada i priznanja za najbolje snimljene i obrađene filmove: zlatna i srebrna statueta »Milton Manaki«, zlatna i srebrna plaketa »Milton Manaki« i две специјалне дипломе. Od посебног значаја је увођење Велике златне statuete »Milton Manaki« за животно дело за snimatelja-veterana, u znak priznanja за unapređivanje jugoslovenske filmske kamere.

Pored prikazivanja по deset ostvarenja sa Beogradskog i Palskog festivala, ovogodišnji program predviđa predstavljanje crngorske kinematografije, održavanje tradicionalnog okruglog stola, ovog puta o temi: »Jugoslovenski filmski festivali« i predstavljanje najnovijih izdanja iz oblasti filma.

Deseti jugoslovenski festival filmske kamere održaće se od 21. do 24. septembra u Bitolju.

V. P.

SKOPLJE, 6. SEPTEMBRA – Ovogodišnji Jugoslovenski festival filmske kamere »Manakijevi susreti« koji će se od 21. do 24. ovog meseca održati u Bitolju proteći će u znaku jubileja, 10-godišnjice postojanja ovog kod nas jedinstvenog festivala filmske kamere. Obilježavajući mali jubilej, ali i zbog daljeg unapređenja filmske umjetnosti, organizator će uvesti nove nagrade. Zlatnu i srebrnu statueta »Milton Manaki« za играни филм, Zlatnu i Srebrnu plaketa за документарни и краткотрајни филм, Специјалну диплому за најуспешнији дебитантски snimateljski рад, као и Велику златну statueta »Milton Manaki« за животно дело коју ће добити snimatelj – veteran u znak priznanja за unapređenje filmske kamere.

Za ove i druge nagrade takmičiće se filmovi prikazani na ovogodišnjoj Puli kao i краткотрајни играни и документарни filmovi sa martovskog festivala u Beogradu: »Braća po majci« Zdravka Šotre, snimatelj Radoslav Vlazjić, »Sokol ga nije volio« – Branka Šmita, snimatelj Goran Trbuljak, »Život sa stricem« Krste Papića, snimatelj Boris Turković, »Da živi sloboda« Rajka Ranfa, snimatelj Rado Likon, »Kuća pored pruge« Žarka Dragojevića, snimatelj Miloš Spasojević, »Vila orhideja« Kreše Golika, snimatelj Davorin Gecl, »Glembajevci« Antuna Vrdoljaka, snimatelj Vjekoslav Vrdoljak, »Za sada bez dobrog naslova«, Srđana Karanovića, snimatelj Božidar Nikolić, »Put na jug« Husana Batista Stanjara, kamera Karpo Adimović – Godina, »Vikend mrtvac« Koleta Angelovskog, snimatelj Mišo Samuilovski i »Zaboravljeni« Darka Bajića, snimatelj Boris Durdinski.

D. JOKSIĆ

ОДАБРАНИ ФИЛМОВИ ЗА ТРАДИЦИОНАЛНИ ФЕСТИВАЛ „МИЛТОН МАНАКИ“

Камере у Битољу

Југословенски фестивал филмске камере „Милтон Манакѝ“ одржана се по десети пут у Битољу, граду Милтона Манакѝја, првог филмског snimatelja на Балкану од 21. до 24. септембра. У значајној конкуренцији је 11 играних и десет документарних и краткотрајних филмова.

За најбољу камеру конкурисау играни филмови: „Браћа по мајци“ (камера Радослав Влазјић), „Сокол га није волио“ (Горан Трбуљак), „Живот са стрицом“ (Борис Турковић), „Живела слобода“ (Радко Ликон), „Кућа поред пруге“ (Милош Спасојевић), „За сада без доброд наслова“ (Бојзидар Николитс), „Пут за југ“ (Карпо Адимовић), „Вила орхидеја“ (Даворин Геџ), „Глембајевци“ (Вјекослав Врдољак), „Заборањени“ (Борис Гаспојски), „Викенд мртваца“ (Миша Самуиловски).

Д. Д. С.

ВО ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА СЕПТЕМВРИ

Десетти Манакиеви средби

• НОВИ НАГРАДИ НА ЈУБИЛЕЈНИТЕ СРЕДБИ: ЗЛАТНА И СРЕБРЕНА СТАТУЕТА „МИЛТОН МАНАКИ“ ЗА ИГРАН ФИЛМ, ЗЛАТНА И СРЕБРЕНА МАНАКИЕВА ПЛАНЕТА ЗА ДОКУМЕНТАРЕН ФИЛМ, СПЕЦИЈАЛНА ДИПЛОМА ЗА НАЈУСПЕШЕН СНИМАТЕЛСКИ ДЕБИ И ТН.

Евентуалниот филмов фестивал што се одржува во СР Македонија, Југославијскиот фестивал за филмската категорија „Манакиеви средби“ во Битола, големата одбојничка екипа (убав јубилеј) — десет години постои. Оваа манифестација започна, веројатно, како мотел, во 1973 година, во градот на Милтон Манаки, првпат снимачен во Битола. Со текот на времето, а особено во последните години, функционеријата на Средбите постојано се променила: се наоѓаат испитувачи, сценаристички совети, режисери и оператори во Југославијскиот фестивал за филмската категорија, апликати на овој вид во својата земја и во светот, добиваат статуи и третман во културни манифестации од посебен интерес и значај за ОФР.

За минувното десет години на првостепен, на овој фестивал се приклучиле стотици доживени играни, документарни и краткотрајни филмови. Проклепите се свадени преку доживени и јавни гласови, презентирани преку стотици филмови сниматели, режисери, артисти, филмски критичари и новинари и други филмски работници и од нашата земја и од странство.

Се знае за се одбојнички доживени филмови (убави) и нивните значајности и презентирање на фестивалската категорија, гласовите се воспоставиле и преку организирани изложби, него и нивна изградба: Златна и Сребрена статуета „Милтон Манаки“ за играни филмови, Златна и Сребрена Манакиева планета за документарни и краткотрајни филмови, специјална диплома за најуспешен сценаристички деби и така натаму. Посебно значајна нивна воведување на Големата златна статуета „Милтон Манаки“ за животното дело, што ќе ја добива сценаристот — авторот во знак за признание за творацот на Југославијскиот филмска категорија.

СРЕДБИТЕ НА ПРОСЛАВЕНИОТ ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАТЕГОРИЈА „МИЛТОН МАНАКИ“ — БИТОЛА '80

ДОДЕЛУВА

ГОЛЕМА ЗЛАТНА СТАТУЕТА
„Милтон Манаки“
ДИПЛОМА

Љубе Петковски
ФИЛМСКИ СНИМАТЕЛ — СКОПЈЕ

• ЖИВОТНО ДЕЛО — ТРАЖИ ТИМОНОС ВО РАВНОРАТ И АФИНАЦИЈАТА НА МАКЕДОНСКАТА И ЈУГОСЛАВЕНСКАТА ФИЛМСКА КАТЕГОРИЈА

Битола 21-24 септември 1980 г.

ФИЛМСКИОТ СОВЕТ
РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

Во 1989/11. издание, сите награди се пак само плакети „Милтон Манаки“, златна и сребрена во категоријата целовечерни играни и кратки документарни филмови, а покрај награда за фестивалски доајен, се воведува НАГРАДАТА ЗА ЖИВОТНО ДЕЛО/златната статуетка „Милтон Манаки“ што му се доделува на истакнат ветеран од редовите на југословенските сниматели/директори на фотографија/кинематографиери. Во Домот на културата во Битола е поставена и изложбата на фотографии и плакати од филмовите на великанот на советскиот филм, Сергеј Ејзенштејн, а компанијата „Фуџи“ одново ги презентираше своите новитети на филмска лента. Поставена е и спомен-плочата на куќата на битолското корзо во која живееле браќата Манаки.

At the 11th festival in 1989, some awards were reverted to Milton Manaki plaques, golden and silver for both categories of feature and short and documentary films, and in addition to the Festival Doyen, the Award for Life Work was introduced and a golden statuette was awarded to eminent veterans of Yugoslav cinematography. The Culture Centre in Bitola hosted the exhibition of photographs and posters for the films of the Soviet film great, Sergei Eisenstein, and Fuji presented its latest products. The house of the brothers Manaki on the Bitola high street was given a memorial plaque.

Фестивалот „Браќа М

нимателското творештво. — Бројни форми на фестивалот „Браќа Манаки“ и „Омнибус“ во продукција на филмскиот фестивал.

(играат: Елфи Ешке, Ханс Пошл, Милена Зупанчич) и рускиот филм „Шена со цвеќиња и со шампањско“ на режисерот Владимир Граматиков и на камерата

во продукцијата на режисерот Митревски и

ПОДГОТОВНИ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА ВО БИТОЛА

КУСОМЕТРАЖНАТА СЕЛЕКЦИЈА ЗА МАНАКИЕВИТЕ СРЕДБИ

• ВО ОФИЦИЈАЛНАТА ПРОГРАМА НА КУСОМЕТРАЖНИТЕ ОСТВАРУВАЊА ВО БИТОЛА ЌЕ БИДАТ ПРИКАЖАНИ ВКУПНО, ДЕСЕТ ФИЛМА — ДВА ИГРАНИ И ОСУМ ДОКУМЕНТАРНИ. — МЕГУ ИЗБРАНИТЕ ФИЛМОВИ — И МАКЕДОНСКИОТ „КАЛЕНДАР“

Единаесеттиот Југословенски фестивал на филмската камера „Милтон Манаки“ ќе се одржи есенва во Битола, но веќе почнаа подготовките за неговото одржување. По традиција, селекцијата на краткометражните филмови се врши на Мартовскиот фестивал во Белград, па така и и годинава: овој фестивал заврши минатата недела, и веќе е познато кои филмови, односно кои снимателски остварувања ќе се натпреваруваат на Манакиевите средби во краткометражната селекција.

Избрани се вкупно десет филма; од тоа два се играни — „Осамена ружа“, камера Душан Нинков, режија Зоран Машировиќ (во Белград доби Голем златен медал за режија) и „Симпозијата“, камера Жељко Сариќ, режија Владимир Тадеј. Останатите осум филма се документарни:

— тоа се: „Југославија или смрт“ камера Предраг Ѓуриќ, режија Светолик Митиќ; „Светлина во темнината“, камера Стипе Светиновиќ, режија Азела Бачвиќ; „Да ги оставиме да живеат“ (Златен медал во Белград за тон, тонски ефекти и шум), камера и режија Петар Лаловиќ; „Бити — пустина на богатството“, камера Радо Ликон, режија Душан Тасиќ; „Маргина 88“, камера и режија Шахин Шишиќ (награда за најдобар дебитант); „Процес“, камера Драган Реснер, режија Петар Љубоев (сребрен медал за режија); „Емануел Видовиќ“ (Голем златен медал), камера Горан Трбуљак, режија Богдан Жижик; како и македонскиот филм „Календар“ во производство на „Вардар филм“, во режија на Мето Петровски, во кој снимателската работа ја изврши Драган Салковски.

ФИЛМОВИ ЗА „МИЛТОН МАНАКИ '89“

■ На последниот Фестивал на документарни и кусометражни филмови во Белград, беа избрани 8 документарци и два кратки играни филмови што ќе се натпреваруваат во официјалната конкуренција на XI Југословенски фестивал на филмската камера „Милтон Манаки“ во Битола. Тоа се следните филмови: „Југославија или смрт“ на режисерот Светолик Митиќ, камера — Предраг Ѓуриќ, потоа „Светлината во темнината“ на режисерот Светлана Бачвиќ, камера — Стипе Светиновиќ, „Да ги оставиме да живеат“ на режисерот Петар Лаловиќ, камера — Душан Тасиќ, камера — Радо Ликон, „Маргина '88“, камера и режија — Шахин Шишиќ, „Процес“, режија — Петар Љубоев, камера — Драган Реснер, „Осамена ружа“ на режисерот Зоран Машировиќ, камера — Душан Нинков, „Емануел Видовиќ“, режија — Богдан Жижик, камера — Горан Трбуљак, „Симпозијата“, режија — Владимир Тадеј, камера — Жељко Сариќ и претставникот од нашата Република, документарниот филм „Календар“ на режисерот Мето Петровски, и камерманот Драган Салковски.

и во ноќта“, на режисерот-господин Бољо Лунгов, со кој се поентниот фестивалски ден.

и последен ден на фестивалот „Милтон Манаки“ ќе биде прикажан рускиот филм „Светлината во темнината“ на Сергеј Ливнев и директорот на фестивалот Сергеј Мачилски, по што гостинската манифестација ќе заминат на својот пат.

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

Во попладневните часови ќе се прикажат филмовите „Имот“ на режисерот од англиска продукција, во режија на Сергеј Мачилски, и „Вардари“ на режисерот на фестивалот Пирс-Роберте (Улоги: Ванеса Купер, Хопкинс и Хелен Бонам Картер).

снимател Љубе Петковски, а во попладневните часови е предвидена и ревија од филмови на македонските аматери.

Филмската програма на четвртиот ден ја сочинува уште една премиера, вториот филм

динашният обновен филмски фестивал, концерт на филмска музика, изведбата на филмското кабаре „Немирни сенки“ во режија на Љупчо Тозија и со чинот на доделување на наградите.

Од 1990/12. издание се доделуваат по една „Златна плакета“ за најдобриот директор на фотографија/кинематографер на игран филм и за најдобриот директор на фотографија/кинематографер на краток документарец, а остануваат и специјалните дипломи. Доајен на фестивалот е водечкиот југословенски директор на фотографија Томислав Пинтер, а наградата за животно дело златната статуетка „Милтон Манак“ постхумно му е доделена на бардот на македонските сниматели/директори на фотографија Киро Билбиловски (1920 – 1989).

The 12th festival in 1990 awarded golden plaques for the best director of photography/cinematographer in the category of feature films and the category of short films and documentaries. Some special diplomas were also awarded. The doyen of the festival was the leading Yugoslav director of photography, Tomislav Pinter, while the golden Milton Manaki statuette for life work was awarded posthumously to one of the most renowned and experienced of all Macedonian cinematographers/directors of photography, Kiro Bilbilovski (1920-1989).

ВО БИТОЛА ЗАВРШИМ ФЕСТИВАЛОТ „МАНАКИНИ БРАЌЕ“

КРЕАТИВНИ ДОСТРЕЛИ НА КАМЕРАТА

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Битола, 3 ноември. – Совети на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

ЗЛАТО ЗА ПЕРВИНЕ И ВИРНИ

БИТОЛА, 3 НОЕМВРИ. – Фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Битола и Злато Первине, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Б. Стојан

вањето на 50 деновите на одржувањето на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Интернационализација – да или не?

Во интервјуа четир дена на фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Pod stegom totalitarizma

Битола, 3 ноември. – Фестивалот на филмските документи на фестивалот ИФФМ во Битола, во интервјуа краткотрајни и кратки филмови биле во два блока од 10:30 часа и 12:00 часа, со што била традиционална манифестација дојдн и мотивациони капацитети

Додо

Во 1991/13. издание повторно има промена на официјалните награди, наместо плакети-те се воведуваат по две златни и две сребрени медали „Милтон Манаки“ во конкуренција на целовечерни играни филмови и на кратките документарни, а добитник на „Големiot златен медал Милтон Манаки“ за животно дело е српскиот ветеран Александар Петковиќ. Ова е воедно последниот фестивал со две натпреварувачки програми на единствено југословенски кратки играни и документарни, како и целовечерни играни филмови. По прогласувањето на независноста на Република Македонија на 8 септември 1991, се појавуваат и првите знаци на потребата за интернационализација со симболично прикажување на по еден игран филм од соседните земји, од Бугарија филмот КАРНЕВАЛ (р. Иванка Грибчева) и ВРАЌАЊЕТО НА МРТВАТА ВОЈСКА (р. Димитер Анагности) од Албанија, а првиот македонски претседател на тогаш веќе независна Република Македонија - Киро Глигоров, со своето присуство на отворањето, ја дава поддршката на Битолскиот фестивал на филмската камера, станувајќи негов иден покровител.

The 13th festival in 1991 introduced yet another change in the official awards. Instead of plaques, two gold and silver Milton Manaki medals were introduced for both categories of feature and short and documentary films. The recipient of the Great Golden Milton Manaki Medal for life work was the Serbian veteran Aleksandar Petkovic. This was the last festival with two competition programmes of solely Yugoslav feature, short and documentary films. After the proclamation of independence of the Republic of Macedonia on 8 September 1991, the need for internationalization of the festival became evident. This was achieved symbolically with the screening of feature films from our neighbouring countries: the film Carnival from Bulgaria (director: Ivanka Gribcheva) and The Return of the Dead Army from Albania (director: Dhimiter Anagnosti). The first President of the independent Republic of Macedonia attended the opening of the festival and showed his support of the festival of film camera in Bitola, becoming its patron.

ДАЛИ ТРЕБА ДА ЗГАСНЕ ЕДИНСТВЕНИОТ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ НА МАКЕДОНИЈА

Жртва на бирократската негрижа

КОСТА КРПАЧ

Македонската култура, а пред се кинематографска јавност, деновиве, со изненадување и со нагласена загриженост и револт ги проследи информациите за евентуален прекин на континуитетот на единствениот филмски фестивал во Република Македонија. Би рекле со право. Зашто станува збор за една традиционална, афирмирана, мошне значајна филмска и културна манифестација упорно негувана цели тринаесет години, чија опстојба била постојано бремана со неизвесности и несигурност: базирана на ентузијазам и волонтеризам, на мошне скромни симболични финансиски средства.

Настаната во далечната 1979 година, како „Манакиеви средби“ на југословенските филмски сниматели – во знак на секавање на првиот професионален филмски снимател на Балканот, Милтон Манаки, веќе наредната година се навести како филмска смотра, а набрзо (1983) прерасна во Фестивал на филмска камера.

ТРИНАЕСЕТ ГОДИШЕН РАСТ

Патот долг тринаесет години бележи: успешни и помалку успешни фестивалски години, со повеќе или помалку филмски сниматели, режисери, артисти, филмски критичари и теоретичари, новинари, продуценти и дистрибутери, љубители на филмската уметност. Фестивалот осцилираше – со одредени концепциски недоследности и недоречености, со организациони неусогласености: пројава на импровизација и дилетантизам, со по некои рецидиви на мина-

● **Цели 13 години Фестивалот на филмската камера опстојувал и покрај сите неизвесности и недефинираности, афирмирајќи се себеси и ова наше поднебје. Сега, дојде во прашање**

Залудни потсетувања

Организацијата на Фестивалот на филмската камера почнувајќи од 13.04.1991 г. до Министерството за култура како институција одговорна за културните манифестации во Републикава, достави цела серија писмени обраќања и ургенции (покрај телефонските и лични обраќања) со цел добивање поддршка на трансформацијата на Фестивалот и благавремено обезбедување финансиски средства: на 30.05.1991, 30.07.1991, 08.08.1991, 21.08.1991, 05.09.1991, 15.10.1991, 1.11.1991, 17.12.1991, 22.01.1992, 28.02.1992, 08.03.1992, 30.03.1992, 19.05.1992, 20.06.1992, 30.06.1992, 02.08.1992.

За жал, ниту на едно од овие писмени обраќања од страна на републикното Министерство за култура не е одговорено.

во светот. Не случајно и овој фестивал помина низ неколку фестивали во светот. Не случајно и овој фестивал помина низ неколку развојни етапи, при што остана верен и доследен на својата основна идеја: унапредување, поттикнување, разоткривање, вреднување и афирмација на оној често запоставен и недостатно вред-

стерството за култура изостана.

Во еден подолг временски период (од неколку месеци) следеја повеќекратни обраќања до ова министерство, за најпосле при крајот на април годинава да се договориме, група филмски работници да изготви нов концепт на фестивалот и да сугерира евентуален нов состав на Советот на

сери, артисти, филмски критичари и теоретичари, новинари, продуценти и дистрибутери, љубители на филмската уметност. Фестивалот осцилираше – со одредени концепциски недоследности и недоречености, со организациони неусогласености: пројава на импровизација и дилетантизам, со по некои рецидиви на мина-

● **Цели 13 години Фестивалот на филмската камера опстојувал и покрај сите неизвесности и недефинираности, афирмирајќи се себеси и ова наше поднебје. Сега, доаѓа во прашање неговиот континуитет за што единствената причина лежи во бирократската индолентност на најодговорниот фактор во културата**

тото, со целосно (не)адекватни услови за презентација на филмско дело преку добра, стручна, квалитетна филмска проекција – императив за ваков специјализиран филмски фестивал.

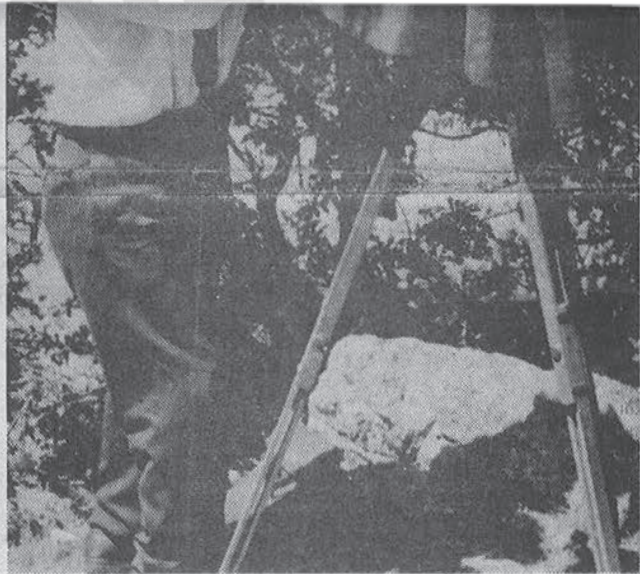
Независно од сето речено и неречено фестивалот не папса, напротив опстојуваше. Изгради одредена физиономија, се здоби со свој имидж, стекна бројни почитувачи, се афирмира во земјата и во светот, афирмирајќи го истовремено и ова наше поднебје.

Од многуте филмски фестивали во бившата југословенска федерација, само Фестивалот на филмската камера (заедно со филмските фестивали во Пула, Белград и Загреб) се здоби со статус и третман на културна и филмска манифестација од посебен и заеднички југословенски интерес и значење.

Објективно фестивалот израсна во незаменлив и непристрасен сведетел и своевиден актер – чинител во нагорниот раст на филмската уметност, посебно предано бележејќи и афирмирајќи го сето она ново, вредно и значајно што настанувало во доменот на филмската камера.

Стотина впечатливи и вредни играни и исто толку документарни филмски остварувања се промовирани на овој фестивал, чии проекции ги следеле десетици илјади гледачи, љубители на филмската уметност. Секоја година присуствувале стотина познати творци и посленици на филмот од поранешните југословенски простори и од странство: СССР, САД, Јапонија, Грција, Австрија), а од 1990 година и официјални филмски делегации од Албанија и Бугарија.

Интересот за фестивалот се зголемуваше и се прошируваше. Оттаму целисходноста за изнаоѓање посовремени форми и начини за проток на нови идеи, нови видови. Фестивалот мора постојано концепциски и организационо да расте, да се преобразува, надградува, осовременува. Само на тој начин се обезбедува толку посакуваното „место под сонце“ во мноштвото филмски фестивали

Ке продолжат ли Средбите во негова чест: Милтон Манак

нуван уметнички, авторски придонес на филмската камера во создавањето и обликувањето на филмското дело. Токму тоа и го прави овој фестивал посебен, специфичен, единствен и од овој вид (на филмска камера) во светот, што му обезбедува соодветен третман и појава на особен интерес за него.

НОВ ФЕСТИВАЛСКИ КОНЦЕПТ

Последниве години, со проширувањето и зготувањето на програмските цели, содржини и определби, фестивалот се наоѓа во пресрет на нови неопходни, натамошни промени што имаат за цел негово натамошно унапредување и профилирање. Евидентно фестивалот ги надмина своите регионални рамки. Вклучувањето во програмата на филмски остварувања од други светски кинематографии ги прошири видичите и отвори нова страница во развојот на фестивалот на филмската камера, што упатува недвојбено на одредени концепциски, кадровски и организациони промени. Интегрирањето во програмата филмски дела од други кинематографии внесе нова димензија – негова интернационализација.

Новиот концепт за трансформација застапува становиште за преобразба на фестивалот во меѓународен, негова поставеност во Републиката, професионализација, вклучување во програмата покрај кинематографски и ТВ филмови, организација – во рамките на фестивалот – сами на филмска и видео техника – технички иновации со демонстрација на технички и технолошки новини од странски асоцијации и др., обезбедување трајни извори на финансирање, и, посебно сугерира пројава заложби за информирање на светската јавност со достигнувањето на македонскиот филм и грижа за негова презентација и пласман во светот.

Новиот концепт изготвен уште во февруари 1991 година, добил верификација од органите на управување во јули, односно септември '91, додека од основачот на Собранието на град Битола на 15. XII. истата година. За жал, ставот на Мини-

фестивалот. (Всушност се дополнил и прилагоди порано изготвениот концепт, со оглед на фактот дека во меѓувреме се распадна Југославија и се прогласи самостојна независна Република Македонија). Во новите условености поранешните југословенски републики ќе имаат статус на странски кинематографии.

На 19 мај годинава, договорениот материјал се достави на Министерството за култура, „кое го проследи (материјалот) до Комисијата за кинематографија, којашто исецело го прифати и поддржа и одново го врати до Министерството, коешто во самиот материјал се апострофира како аор на Фестивалот на филмската камера.

За да го прекине молкот што настана потоа ги „потсетивме“ компетентните во Министерството за култура уште со три писмени обраќања на последиците од доцнежето со донесувањето на релевантни заклучоци за фестивалот, односно „за неговото побрзо и целосно конституирање...“. Во оваа пригода апострофираме само дел од писмото испратено на 20 јуни 1992.

„Според тоа, натамошното активирање и делување на оваа филмска и културна манифестација е во целосна условеност, зависност и исклучива компетентност на Министерството за култура на Република Македонија, односно од ставовите и заклучоците што ќе ги донесе тоа“.

Неодговорниот и бирократски однос на Министерството за култура го доведува во прашање континуитетот на оваа мошне важна, потребна, единствена филмска и културна манифестација кај нас од непроменливо значење за македонската кинематографија.

Филмот е моќно пропагандно средство за комуникација. Филмската уметност не признава меѓи и граници. Филмските фестивали ги премостуваат сите бездни и ги заклучуваат далечините, цврсто поврзувајќи ги народите и нивните интегрални специфички култури преку богатството на разноличностите ■

јавноста.

Петар

Најавена програмата на фестивалот

Улога на камерата во филмското творештво
Никола Мајдак
КАКО ДА СЕ СТАНЕ СНИМАТЕЛ?

"... Филмот е едно од највлијателните средства на модерната комуникација и, според тоа, неговата општествена, воспитна и образовна улога несомнено е голема..."

Т И Т О

(Од интервјуто на списанието ФИЛМСКА КУЛТУРА, јуни 1977 г.)

Најпопуларната од сите уметности - филмската, родена е од војната, од науката и од уметноста на современиот човек, што поинтензивно да го изрази животот, и - како што одамна говореше Канудо (Riccihno Canudo), првиот вистински теоретичар на филмот - низ просторот и времето да ја означи смислата на тој секогаш и вечно нов живот. И денес, и покрај притисоците од новите медиуми, филмот го држи чекорот, ги привлекува масите, ги собира вљубениците на филмскиот занает. Во таа армија на уметници и стручњаци од сите видови, собрани на реализацијата на филмското дело, кое е некој вид "визуелна бајка раскажана во слики и сликана со палети на светлината", по режисерот и сценаристот, филмскиот снимател го зазема најзначајното место. Нему му го посветуваме нашето внимание.

Како да се стане снимател? Мачно прашање, но и прашање на честа за стотици млади луѓе кои секоја година чукаат на вратите на филмските студија и телевизиските организации.

Да се стои зад филмската камера, во очите на денешните млади е еден од последните романтични занаети на светот. Да се јава на Кавасаки низ темнината на ноќта, да се лудува по дискотеките, со камерата да се освојуваат непознатите предели, да се регистрираат настаните, необичните појави, движењата на разни народи,

мотра на сн
иери: „Маке

не во вечер-
одбележано
фестивал, од
ен, што во
ело на Јана-
на ќе се ви-

на турски-
режија на
на Ребека
Езер и Ар-
иот филм
ел и на ди-
и Русело
ротациони-
алски ден
он Мана-
иот гроб
ината на
сесија на
тако и со
арскиот
јата на
та „Аг-

фести-
јата мо-
преми-
нска са-
варува-
Влади-

...праат протагони-
стите: Билјана Танеска, Мето Јовановски, Ки-
рол Поп Христов и Бедија Беговска). Вечерта
се надополнува со два други филма: австриски-
от „Илона и Курти“ во режија на Рајихард
Швабенички и на снимателот Франк Браун

ВЕЧНО АКТУЕЛНИТЕ БРАЌА, ИСТО КАКО И ФЕСТИВАЛОТ

Миха Брун,
филмски новинар и критичар, Љубљана

Да се пишува за браќата Манаки и за фестивалот „Браќа Манаки“ е предизвик и тешкотија, но воедно и уживање. Моите сеќавања за браќата Манаки ме враќаат половина век наназад, а за Меѓународниот фестивал за филмски сниматели „Браќа Манаки“ малку помалку од триесет години наназад. Во тој период ја доживеавме Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во нејзини рамки Република Македонија, а потоа во 1991 година, и независната Република Македонија, која, според волјата на Обединетите нации, требаше да се нарекува Поранешна Југословенска Република Македонија (ПЈРМ), а од февруари 2019 година, актуелно се нарекува Република Северна Македонија.

И историјата на браќата Манаки, Јанаки (1878 – 1960) и Милтон (1882 -1964), е колоритна, возбудлива, но и секогаш евергрин.

Првпат за нив чув на Фестивалот за аматерски филм во Јесенице. На тој фестивал учествуваше и Виктор Аќимовиќ (1915 – 1987), фотограф, снимател, режисер, репортер, новинар, критичар, револуционер, разузнавач. И вечен бунтовник. Тогаш го запознав Аќимовиќ и станавме пријатели и соработници сè до неговата смрт. На фестивалот го претстави својот аматерски филм, ПАНТА РЕИ, кој го снимил (внимание!) во рамките на кино клубот „Камера 300“. Значи, клубот го добил името според камерата што браќата Манаки ја донеле од Лондон. Но, не само во чест и слава на камерата, туку и на опусот на браќата Манаки, кој денес е незаобиколен дел од светската филмска оставина и историја. „Камера 300“ подоцна стана и ценета награда на престижниот меѓународен филмски фестивал во Битола, кој се роди во 1979 година, благодарение на Друштвото на македонските филмски работници.

Инаку, како куриозитет, практично истовремено, кога во Јесенице се прикажуваше филмот на Аќимовиќ, бевме сведоци и на прикажувањето на 6-милиметарскиот аматерски филм ПРВИТЕ МЕТРИ НА СЛОВЕНЕЧКИОТ ФИЛМ на режисерот Марјан Цилар, кој зборуваше за зачетникот на словенечкиот филм, Карло Гросман.

Виктор Аќимовиќ, уште кон крајот на шеесеттите години на дваесеттиот век, зборуваше дека Јанаки и Милтон Манаки се родум Власи.

THE ALWAYS-RELEVANT BROTHERS, AND THE ALWAYS- RELEVANT FESTIVAL

Miha Brun,
film critic and journalist, Ljubljana

To write about the Manaki Brothers and the Manaki Brothers festival is a challenge and difficulty, but also a pleasure. My memories of the brothers take me back half a century, while those of the International Cinematographers Film Festival slightly less, only three decades back. In that period we lived through the Socialist Federative Republic of Yugoslavia and the Republic of Macedonia within it, and then in 1991 we witnessed the independent Republic of Macedonia that, according to the United Nations, was to be called the Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM), and in February 2019, it changed its name into the Republic of North Macedonia.

The history of the Manaki brothers, Yanaki (1878-1960) and Milton (1882-1964) is also colourful, exciting and always evergreen.

I heard about them for the first time at the amateur film festival in Jesenice. One of the participants in that festival was Victor Acimovic (1915-1987), a photographer, cameraman, director, reporter, journalist, critic, revolutionary, intelligence officer... and an eternal rebel. I met Acimovic then and we stayed friends and collaborators until his death. His amateur film *Panta Rhei* was screened at the festival. He filmed it (attention!) as a member of the Film Club Camera 300. The club was named after the camera the Manaki brothers bought in London. But the name was not meant to honour the camera only, but also to honour the brothers' opus that is today an important part of the world film legacy and history. This Camera 300 later became a prestigious award of an international film festival in Bitola, established in 1979 by the Macedonian Film Professionals Association.

Strangely enough practically simultaneously with the screening of Acimovic's film in Jesenice, we watched the 6mm amateur film called *The First Meters of Slovenian Film* by the director Marjan Cilar dedicated to the forefather of Slovenian film, Karlo Grosman.

As early as in the late nineteen sixties Viktor Acimovic recognized that Yanaki and Milton Manaki were Vlachs. They moved from Greece to Bitola at the beginning of the 20th century where they worked with photography and film.

На почетокот на дваесеттиот век се преселиле од Грција во Битола и се занимавале со фотографска и филмска дејност.

Јанаки во 1935 година, како што велат историските документи, се преселил во Солун, но Милтон останал во Битола. Во 1957 година, тој станал прв член на Друштвото на југословенски филмски работници. Во Битола, во негова чест е подигнат импозантен и еклектичен споменик.

Аќимовиќ и самиот го запознал Милтон. Фактот што браќата биле Власи не му пречел. Некои македонски филмски и политички кругови тоа го сметале за ерес и до крај се колнеле дека тие се Македонци! Како и да е, факт е дека браќата станале камен на сопнување бидејќи, иако работеле главно на територијата на денешната Република Северна Македонија, нив си ги присвојувале и други, особено Грците, кои тврделе дека се Грци. Ова тврдење можев и лично да го посведочам на една изложба во Грција кон крајот на осумдесеттите.

In 1935, according to historical documents, Yanaki moved to Thessalonica and Milton stayed in Bitola. In 1957 he was selected the first member of the Yugoslav Film Professionals Association. There is an impressive and eclectic monument in his honour in Bitola.

Acimovic met Milton in person. The fact that the brothers were Vlachs did not bother him. Some film and political circles in Macedonia considered this a heresy and swore to the bitter end that they were Macedonians! One way or another, the brothers became a bone of contention because, and although they worked mainly on the territory of the present-day Republic of North Macedonia, they were appropriated by many others, especially by the Greeks, who claimed that they were Greeks. I was a witness of such claims myself during an exhibition in Greece at the end of the nineteen eighties.

Во поново време, во XXI век, кога нивниот опус беше дигитализиран и стана попростапен за пошироката јавност и за експертите низ светот, пред сè, во Република Северна Македонија, Грција, Романија и Турција, тој опус доживеа ренесанса и нужна препознатливост. За афирмација на опусот на браќата Манаки голема заслуга има и д-р Дејан Косановиќ, кој во 1988 беше главен организатор на ретроспективата на југословенскиот нем филм на „Деновите на немиот филм“ во градот Порденоне во Италија. Со помош на експерти на Кинотеката на Северна Македонија беше претставен доста обемен опус на браќата Манаки. Уште поголемо и посоодветно внимание доживеа презентацијата на браќата Манаки во 2003 година на истиот фестивал, но во друг град (поради градење ново седиште на фестивалот во матичниот град), во Сачиле во близината на Порденоне. Тогаш програмата беше наречена „Браќата Манаки или вистинскиот поглед на Одисеј“ и траеше речиси сто минути. За неа се погрижи Сергеј Гермек Германи од Трст. Ентузијастите и експертите можеа да уживаат во познатите филмови: АЛЕКСАНДАР КАРАЃОРЃЕВИЌ ВО ПОСЕТА НА БИТОЛА, ПОГРЕБ ВО БИТОЛА, ПАРАДА НА ТУРСКАТА ПЕШАДИЈА И КОЊИЦА, ПРОСЛАВА НА ЃУРЃОВДЕН, ОТВОРАЊЕ НА ГРАДСКАТА КАФЕАНА ВО БИТОЛА, ТУРСКИОТ СУЛТАН МЕХМЕД V РЕШАД ВО ПОСЕТА НА БИТОЛА и други. Браќата Манаки во 1958 година станаа јунаци на документарен филм кој е снимен во Загреб речиси 50 години подоцна и беа инспирација на славниот грчки синеаст Тео Ангелопулос за неговиот филм ПОГЛЕДОТ НА ОДИСЕЈ.

More recently, in the 21st century, when the Manaki brothers' opus was digitalized and made more available to the public and to the experts all over the world, but above all, to the experts from the Republic of North Macedonia, Greece, Romania and Turkey, their opus underwent a true renaissance and became much more recognizable. One of the people who worked on the affirmation of the Manaki brothers' opus was Dr Dejan Kosanovic, who organized a retrospective of Yugoslav silent film at the Days of Silent Film in Pordenone in Italy in 1988. With assistance from the Cinematheque of North Macedonia, a fairly large part of the Manaki brothers' opus was shown. More attention was paid to the presentation of the Manaki brothers in 2003 at the same festival, but in a different town, in Sacile, because of the construction of the new festival venue in Pordenone. The program was then entitled 'The Manaki brothers or the true Ulysses gaze' and was almost a hundred minutes long. It was prepared by Sergey Germek Germani from Trieste. Both enthusiasts and experts could then enjoy the following films: Alexander Karadjordjevic Visiting Bitola, A Burial in Bitola, the Parade of the Turkish Infantry and Cavalry, The Celebration of St. George's day, The Turkish Sultan Mehmed V Reshad Visiting Bitola and others. The Manaki brothers were the main characters of a documentary filmed in Zagreb in 1958, and some 50 years later they were the inspiration for The Ulysses' Gaze by Theo Angelopoulos.

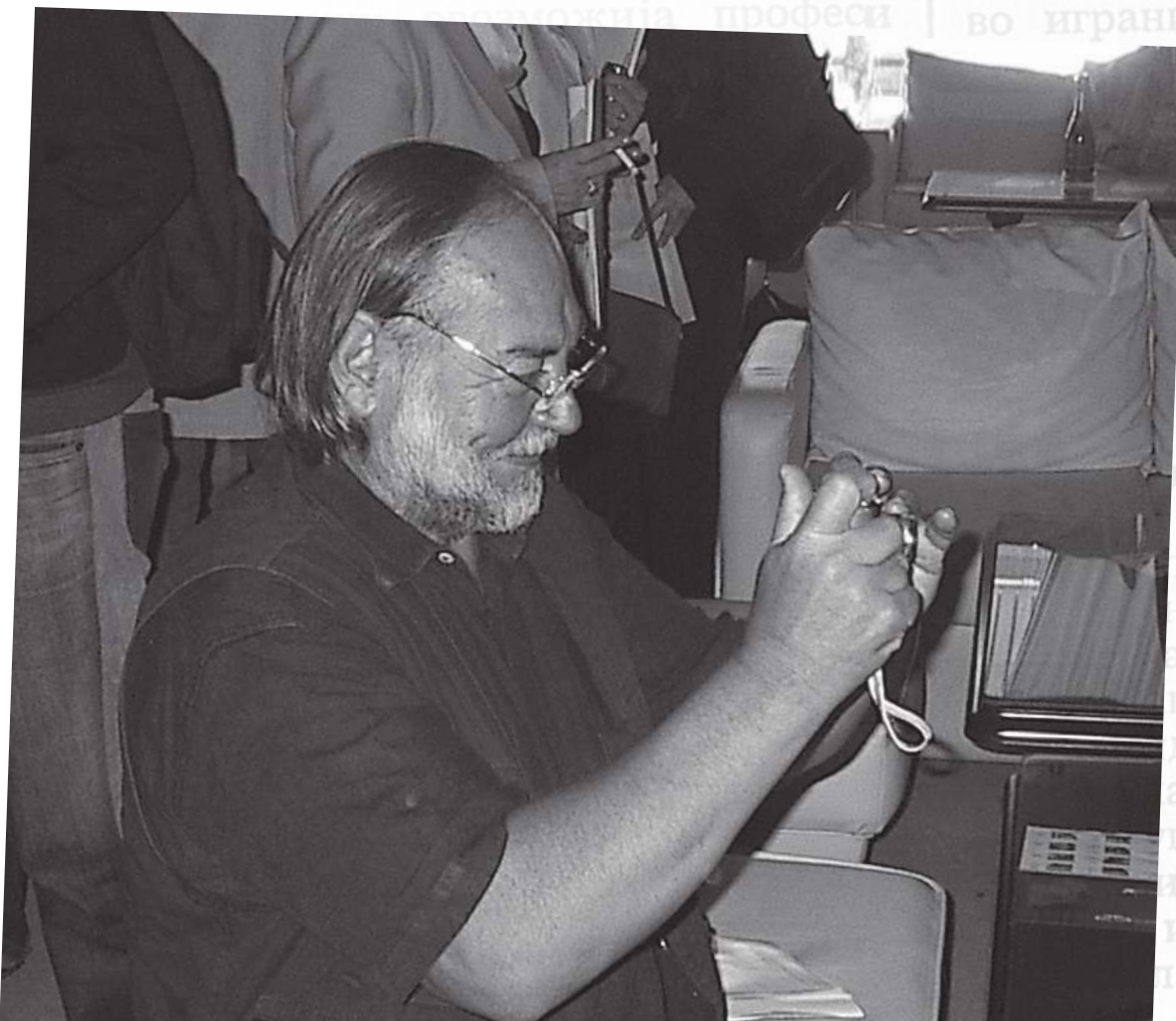

Препознатливоста на браќата Маначи во светот ја поткрена и реомето на меѓународниот филмски фестивал на снимателите во Битола, така што Битола стана посакувана дестинација во светските фестивалски релации во категориите од тој профил.

Фестивалот го следам повремено од доцните осумдесетти. Во тој период ги препознавав и доживував неговите подеми и падови. Но стои и фактот дека во XXI век се видливи поместувањата кон фестивали што се специјализирани, а воедно го имаат и сето она што го имаат и големите фестивали. Да, снимателите, кинематографите и директорите на фотографија, како што милуваат да ги нарекуваат овие луѓе, се главни, незаборавни се нивните сеанси, односно мастеркласови. Некои од нив не попусто се добитници на „оскари“. Не знам кого би споменал за да не заборавам и повредам некој друг. Но и дополнителен џекпот се и програмите како „Земја во фокус“ и „Европски филмски перспективи“. Тие на поновите изданија на фестивалот им ги даваат посакуваната повисока цена и шарм. Големи светски снимателски имиња продефилирале со „Камерата 300“ и други признанија во Битола: Виторио Стораро, Вадим Јусов, Свен Никвист, Роби Милер, Ѓузепе Ротуно, Вилмош Зигмонд, Ед Лакман, Јоргос Арванитис, како и ѕвездите Кетрин Денев, Викторија Абрил, Клаудија Кардинале, но и македонскиот „златен лав“ Милчо Манчевски, анфан терибл кој знае дека (филмската) култура го прави човека почовечен... и затоа не сака да го ставаат во посмртници и мали огласи.

The reputation of the International Cinematographers Film Festival in Bitola only made the brothers even more recognizable when Bitola became a desired destination in the film circles of that profile.

I have been following the festival intermittently since the late nineteen eighties. And in this time I was a witness of its ups and downs. It is a fact, though, that in the 21st century there happened a noticeable shift towards more specialized festivals, which can still compete with the great festivals with their attractiveness nonetheless. Yes, the cameramen, cinematographers and directors of photography, as these people are called, are in the focus, their séances, their master classes, are unforgettable. I fear mentioning anyone in case I forget someone important. Additional jackpots are the programs like 'Country in Focus' and 'European Film Prospects'. More recently, they have given the festival the desired higher quality and charm. Many world famous cinematographers have received the Camera 300 and other awards in Bitola, such as Vitorio Storaro, Vadim Yusov, Sven Nykvist, Robby Muller, Guiseppe Rotunno, Vilmos Zsigmond, Ed Lachman. Yorgos Arvanitis, as well as the stars Catherine Deneuve, Victoria Abril, Cladia Cardinale, but also the Macedonian Golden Lion Milcho Manchevski, the enfant terrible who is aware of the fact that (film) culture makes people more human... and for this very reason refuses to be boxed.

камерата

Е ФИЛМСКИ СНИМАТЕЛИ ВО БИТОЛА ЈА ОПРАВ-
АЛ НО НА ПОВРШИНА ИСФРЛИ И ПОВЕКЕ

современата тех
ка, успешно ги
одните амбиен-
ни ресурси, созда
„подви
амски н
ки го
режисе
раки, Ј
на кам
идонес со трајни
ости. Исто така
та на сниматели
најмладата гене

страна на републичката и оп
штинската СИЗ за култура, без
учество на спонзори, како што
е тоа вообичаена практика кај
и содржини, сепак е доведен во
мошне неблагоприятна состојба.

Филмските фестивали се вистински полигон за политички игри и можност за политичките структури да се обидат да ги загрозат нивните постулати и самобитност. Уверен сум дека е битно што фестивалот „Браќа Манаки“ останува суверен и независен и дека и во идните 40 години главниот нерв на фестивалот ќе остане Друштвото на македонските филмски работници, кое и го основа фестивалот.

Film festivals can be playgrounds for political games and are seen as an opportunity by the politicians to try and endanger their postulates and independence. I am certain that it is important that the Manaki Brothers festival has remained sovereign and independent, and I hope that in the 40 years to come MFPA, the association that founded the festival, will remain its life-giving source.

Д. Курчиев

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ ПЕРИОД 1993
THE INTERNATIONAL PERIOD 2004

Благоја Куновски - Доре
Blagoja Kunovski - Dore

14. ИЗДАНИЕ

Преминот и трансформацијата во интернационалното ново 14. издание на Интернационалниот фестивал на филмската камера/ИФФК „Браќа Манаки“, во Битола, во независна Република Македонија, во 1993 беше во организација на македонската Кинотека, а прв фестивалски директор беше воедно директорот на организаторот – Борис Ноневски. Програмата беше суштински променета како избор од најновата светска играна продукција, со еден селектор, критичарот Георги Василевски, со тричлено интернационално жири, кое ги додели нововведените официјални фестивалски награди: „Златната“, „Сребрената“ и „Бронзената камера 300“, а доделена е и дипломата „Камера 300“ за најдобро дебитантско остварување на македонскиот млад директор на фотографија/кинематографер, Владимир Самоиловски, за неговата креација во филмот МАКЕДОНСКА САГА (воедно добитник и на „Бронзената камера 300“).

THE 14th EDITION

The passage and transformation into the new and international 14th Manaki Brothers International Festival of Film Camera (ICFF) in Bitola in the independent Republic of Macedonia in 1993 was organized by the Macedonian Cinematheque and the first festival director was the director of the Cinematheque – Boris Nonevski. The programme was changed into a selection of the latest world feature film productions, with one selector, the critic Gjorgji Vasilevski, and an international jury consisting of three members who decided on the three newly introduced official festival awards: the Golden, Silver and Bronze Camera 300, and a Camera 300 Diploma was also awarded for his debut to the young Macedonian director of photography/cinematographer, Vladimir Samoilovski, for his work on the film *Macedonian Saga* (also the winner of the Bronze Camera 300).

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

БЕРЛИН ВО БЕРЛИН/BERLIN IN BERLIN, Германија/Germany

Кин./Cin.: Ребека ХАС/Rebekka Haas
Реж./Dir.: Синан ЧЕТИН/Sinan CHERYUN

СОНОТ НА АРИЗОНА/ARIZONA DREAM, Франција/France, САД/USA

Кин./Cin.: Вилко ФИЛАЧ/Vilko FILACH
Реж./Dir.: Емир КУСТУРИЦА/Emir KUSTURICA

МАКЕДОНСКА САГА/MACEDONIAN SAGA, Р Македонија/Rep. of Macedonia

Кин./Cin.: Владимир САМОИЛОВСКИ/Vladimir SAMOILOVSKI
Реж./Dir.: Бранко ГАПО/Branko GAPO

ИЛОНА И КУРТИ/ILONA AND KURTI, Австрија/Austria

Кин./Cin.: Франц БРУНЕ/Franz BRUHNE
Реж./Dir.: Рајнхард ШВАБЕНИЦКИ/Reinhard SCHWABENITZKY

ЖЕНА СО ЦВЕЌИЊА И СО ШАМПАЊ/A WOMAN WITH FLOWERS AND CHAMPAGNE, Русија/Russia

Кин./Cin.: Александар АНТИПЕНКО/Aleksandar ANTIPENKO
Реж./Dir.: Владимир ГРАМАТИКОВ/Vladimir GRAMATIKOV

ФРЕДИ/FREDDIE, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Рекс НЕВИЛ/Rex NEVILLE
Реж./Dir.: Јон АЦЕВСКИ/Jon Acevski

ЖДРЕПКА/THE LOT, Бугарија/Bulgaria

Кин./Cin.: Виктор ЧИЧОВ/Viktor CICHOV
Реж./Dir.: Иванка ГРАБЧЕВА/Ivanka GRABCHEVA

СОМЕРСБИ/SOMMERSBY, САД/USA

Кин./Cin.: Филип РУСЛО/Philippe ROUSSELOT

Реж./Dir.: Јон АМИЕЛ/Jon AMIEL

Интернационално жири/International Jury:

Доминик ВИЛЕН/Dominique VILLAIN (Франција/France, претседател/President)

Владислав ВАСИЛЕВСКИ/Wladislaw WASILEWSKI (Полска/Poland)

Љубе ПЕТКОВСКИ/Ljube PETKOVSKI (Р Македонија/ Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Вилко ФИЛАЧ/Vilko FILACH (Словенија/Slovenia)

За филмот/For the film:

СОНОТ НА АРИЗОНА/ARIZONA DREAM, Франција/France, САД/USA

Реж./Dir.: Емир КУСТУРИЦА/Emir KUSTURICA

„Сонот на Аризона“, во случајов-сменети се почвата и нејзиното животно милје, но не и начинот и стилот на визуелната, фотографско-снимателска естетика. Филач како продолжено око и рака на режисерот Кустурица и во „Сонот на Аризона“ ја создава препознатливата визуелна иконографија која се манифестира наизменично како од фотографската гама, како израз на внатрешните чувства на личностите, така и од движењето на камерата како дооформување на мисловниот процес на режисерот. Треба ли посебно да се потенцира поетиката на Кустурица и Филач демонстрирана во повеќе секвенци меѓу кои како бисерни се: предвидувањата т.е. режиско-снимателските антиципации на умирањето на Лео (тој занесеник кој мечтае да се искачи на месечината, редејќи во своите сништа Кадилаци како скалила, а го игра инспиративно бардот Шери Луис) што по доживеаниот инфаркт, на дофат на смртта, во режисерската имагинација на Кустурица ќе биде поетски материјализирано со трик-сцената во која автомобилот на Бразата помош со Лео внатре, „ке летне“ во нокта во пресрет на Месечината. Или антиципацијата на самоубиството на разочараната девојка кога камерата на Филач, исто така, во еден миг „ке ја подигне“ од столот „искачувајќи“ ја низ сидот. А што да кажеме за воведната секвенца на филмот, од сонот за Ескимите и нивната идила до летот на црвениот балон на желбите и симболот на слободата, кој, од арктичкиот амбиент, ќе не пренесе во Њујорк во панорамски лет, се до средбата со главниот јунак кој го игра Џони ДеП. Таа снимателска, визуелна поетика свој уште поспецифичен изблик ќе има и во, со трик-снимените, „прошетки“ во суво на рибите, тие директни симболи на слободата кои, за разлика од ментите на личностите, луѓето од филмот „Сонот на Аризона“, „пливаат“ во своевидниот животен аквариум. Со еден збор, филмот „Сонот на Аризона“ е најдобар пример за надоополнување меѓу режисерот и снимателот и директор на фотографијата. Имено, она што Кустурица сценаристички и режисерски го замислува конечно го спроведува Вилко Филач, зашто тие, како проверен тандем, кинематски едно мислат, дишат единствено со камерата и фотографијата, градејќи го заед-

ничкиот свет на нивниот филм. Тие се само уште еден од повеќето примери на една сè почеста, ако не и постојана, соработка меѓу еден режисер и неговиот верен снимател и директор на фотографијата.

Од аспект на доделените три награди и дебитантската, жириот на битолскиот фестивал ја доби општата поддршка и согласување со одлуките. Тоа се виде најнапред од сосема заслужената прва награда за Вилко Филач, а во вистински раце отиде и втората награда за рускиот филм „Кикс“ т.е. за неговиот директор на фотографијата Сергеј Мачилски, а во режија на Сергеј Ливнев. Филмот „Кикс“ е еден од ретките од поновата руска продукција кој има сосема ново визуелно „па-

Владимир Самоилевски - еден од лауреатите на фестивалот

кажани дур
нотото ќе биде дополнително соопштено: аними
раниот филм „Фреди“ на авторот и продуцент
инаку наши сонародник што живее и работи в
Лондон, Јон Адевски и во снимателска изведба
на Рекс Невил, бугарскиот филм „Жрепка“ на
режисерката Иванка Грбчева и снимателот
Виктор Чичов (улогата на

МАНИФЕСТАЦИЈА ОСУДЕНА НА УСПЕХ

Петдневниот прв меѓународен фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“ (четирнаесетто по ред чествување на Милтон) во Битола заврши на несекрсно задолжество на организаторот и сите негови соработници со - тотален невиден успех! Нешто што ниту се случило ниту ќе се случи на другите четирнаесет фестивали кога што го красат македонското културно миље во овој момент. Потврди за беспримерниот успех на оваа манифестација се имаат речиси редовно и нема никакви причини широката јавност да не биде убедена во оценките кои доаѓаат пред се од најкомпетентните - организаторот. Прво, покрај петдневното каталожно кусо известување на МТВ за тоа што се случува, фестивалот беше ставен во директен тричасовен „Амвиркум“. По оваа емисија фестивалот влезе во „Фрокуст на филмот“, исто така со долг термин. Радиото му посвети добар дел од својата саботна емисија, а „Нова Македонија“ констатира дека тоа е „Чекор кон европските искуства“ (со изоставане да каже дали тоа ние земеме или и даваме на Европа).

Во што е всушност успехот на оваа манифестација, која според сите претходни параметри, беше осудена апсолутно да - успеа! Судејќи по искажувањата на директорот на Кинотеката и директорот на филмската манифестација во Република Македонија (без оглед што најзначајна кинематографија е свелена единствено на апстиненца на филмскиот архив, што го викаме Кинотеката).

По овие констатации, прашањето зошто манифестацијата - успеа е спостојно, не е само од јубилејството, туку тоа упатува на неопходноста до сите културне манифестации (прекуме - годишна во Македонија на сена). Јази ден по секои педесетина години удара и на своји 650 предградни кинематри ези по - лави - фактима, а болзидерца на разбодованото на Татковината).

Пле е, оче, овие напредна линија за успехот пред доаѓањето

оценувачи организаторот и вклучените во организацијата (Б. Куноси - преку својата емисија на Радиото, Г. Василевски, во ТВ) кои всушност се и дел од оние што го носеа најголемиот товар во организацијата (по директорот на Кинотеката). Нагму, заслугите би могле да се одбележуваат без презино граѓариње, но никогаш со премолчување:

☆ **Тајната на успехот со откритиена: нештетлива (особено умствената) работа. Тајната на цената на успехот - остана**

☆ **Потврда за успехот "без остаток" се доби од најкомпетентните организаторот и другите вклучени во организацијата кои и ги дадоа првите оценки**

во изјавите на странските учесници, без куртозања, се искажаа безрезервни одушевувања што никој се сетил во светот да организира фестивал на филмска камера (дури и без оглед што тој нема филмова). Така на самиот почеток, еден од оданските учесници пред та комитете се евиденце зошто еден франција или Германија немаат еден фестивална измерателна деловна оти тој ќе пишува дека некој отел иматрикс фестивал Дури ќе гицралат и на јестивелот (фестивал отелта и јестивелот да доаѓајат сесерија номаи во редотувањето и на јинга за изведбата на филмската музика, изведбата на Лјупчо Тозија и со чинот на доделувањето наградите.

гости Холовеј и Черњенко - тив прекарни вљубеници во македонските гостевки не од вечера. Малку невнимателен беше францускиот Лазло, кој рече дека како фестивалот сега стои на старни линии на некажувајќи што сакал со тоа кажувајќо да каже, премно не прогнозаа дека тој многу наскоро ќе стане европски и светски.

Но, она без што овој успех би бил невозможни осакко е широкото разбирање на целокупната заедница за една ваква светска филмска манифестација изразена преку Министерството за култура и лично министерот. Првот, не лесно чекор беше министерскиот декрет за одржување помалку битниот елемент - одржување на месето како предуслов да му се одржат рашете на организаторот. Во колкав износ е тоа - можеби ќе стои во евентуалниот конечен извештај, некаде и до 200 милиони ДМ но на видело беше дека учесниците, особено оние од странство тоа добро го почувствуваа.

Но како добри и цивилизирани европјани, не само што не прашаа, туку и не кажаа дали некаде во светот можешти или допустиве господата да се размислува, на пример, и во овој дух: токму затоа што Милтон Манаки (нека го измислува Кинотеката со Моневиши и Јанкио е фигура од културата не само на македонските простори, туку и многу широко, истата оваа Кинотеката, но без овој објавен министер и без толкаво кесе, пред петнаесет години почна да го слави. Тоа што се превина е наш примитивизам, а што сраветошто проилуваа е наша потреба. Маа 1984 што отпустува мерка е нашот хордон. И нашината дека претстава што ја добиеа странството за нас е јокаа слика што ќе му ја подариле, а не онаа што, самиот ќе ја види Големата Манакија да биде она што ќе ја реписи редовно еволуираниот

15. ИЗДАНИЕ

И следното 15. јубилејно, а второ интернационално издание на Фестивалот на филмската камера „Браќа Манаки“ беше во организација на Македонската кинотека, со истиот директор – Борис Ноневски и селекторот – Георги Василевски, а фестивалот беше во знак на големиот интернационален успех на првенецот на Милчо Манчевски – ПРЕД ДОЖДОТ, кој по Венеција, во Битола беше прикажан надвор од конкуренција, како победник/добитник на „Златниот лав“. Таа година, по триумфот во Венеција, Милчо Манчевски во Битола ја предводеше екипата на своите соработници, меѓу кои беа: кинематограферот Мануел Теран, а од главните актери Раде Шербеџија и дебитантката Лабина Митевска, како и најзаслужните за создавањето на филмот, британскиот продуцент Сајмон Пери и тогашниот директор на „Вардар филм“ – продуцентот Горјан Тозија.

За доајени беа прогласени кинематограферите: Венец ДИМИТРОВ (Venec DIMITROV, Бугарија/Bulgaria) и Бранко МИХАЈЛОВСКИ (Branko MIHAJLOVSKI, Р Македонија/Rep. of Macedonia).

THE 15th EDITION

The 15th festival and second international Manaki Brothers festival was organized by the Macedonian Cinematheque, with the same director, Boris Nonevski, and the same selector Gjorgji Vasilevski. This festival celebrated the great international success of Milcho Manchevski's debut Before the Rain. After its success in Venice, the film was screened in Bitola out of the official competition programme as a winner of the Golden Lion. Manchevski attended the screening in Bitola, together with his collaborators: the cinematographer Manuel Teran, the actor Rade Sherbedgia and the debutant Labina Mitevska, and the most deserving for the production of the film, the British producer Simon Perry and the director of Vardar Film at the time, the producer Gorjan Tozija.

The doyens of the festival were the cinematographers Venec Dimitrov from Bulgaria and Branko Mihajlovski from the Republic of Macedonia.

**DECISION
DU JURY DU
XV-ème FESTIVAL
DE LA CAMÈRA
"LES FRÈRES
MANAKI" -
BITOLA '94**

réalisatrice JANE CAMPION pour une série de très beaux plans qui, malgré la diversité de leurs caractères photographiques, trouvent leur unité et leur justification dans la justesse dramatique et dans le maintien de la première à la dernière image à un haut niveau d'exigences dramaturgiques, esthétiques et techniques.

Le jury a décerné

LA CAMERA 300 D'OR
(d'une valeur de 3000 DM)
à GERARD SIMON, directeur de la photographie du film français LOUIS, L'ENFANT ROI du réalisateur ROGER PLANCHON pour la cohérence et la complémentarité de l'utilisation des décors, des costumes, des éclairages, pour le choix de références picturales correspondant particulièrement à l'esprit du film, pour la grande diversité des cadrages et des enchaînements d'images qui rendent l'image somptueuse.

Le jury tient à souligner, d'autre part, la présence dans la sélection d'une première direction de la photographie d'ALEXANDRU SOLOMON pour le film roumain LOOK FORWARD IN HANGER du réalisateur NICOLAE MARGINEANU et lui décerne LA CAMERA 300, espérant retrouver ses images lors d'un prochain festival.

Bitola, 8.10.1994

Le jury composé de: JEAN MONSIGNY (France), président, et les membres KARPO GODINA (Slovénie) et MIROSLAV ČEPINČIČ (Macédoine) après avoir vu tous les films présentés au Festival a apprécié, à la dernière réunion du 8 octobre 1994, le niveau élevé de la qualité des films sélectionnés.

Le jury a décerné

LA CAMERA 300 DE BRONZE
(d'une valeur de 1000 DM)
à HAARALD PAALGARD, directeur de la photographie du film norvégien DREAMPLAY du réalisateur UNNI STRAUME pour la richesse graphique des images, pour la qualité des compositions qui réservent souvent des surprises, parfois, avec une grande subtilité et, pour une esthétique théâtrale et expressionniste, sans concession au goût du jour.

Le jury a décerné

LA CAMERA 300 D'ARGENT
(d'une valeur de 2000 DM)
à STUART DRYBURGH, directeur de la photographie du film néo-zélandais PIANO de la

Jury:

Jean Monsigny - président
Karpo Godina - membre
Miroslav Čepinčič - membre

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

АМЕРИКА/AMERICA, Чешка Република/Czech Republic

Кин./Cin.: Мартин ДУБА/Martin DUBA

Реж./Dir.: Владимир МИХАЛЕК/Vladimir MICHALEK

ЛА ДОНА Е МОБИЛЕ/LA DONA E MOBILE, Бугарија/Bulgaria

Кин.: Венец ДИМИТРОВ/Venec DIMITROV

Реж.: Нидал АЛГАФАРИ/Nidal ALGAFARI

СОГОЛЕНО/NAKED, УК/Обединето Кралство

Кин./Cin.: Дик ПОУП/Dick POPE

Реж./Dir.: Мајк ЛИ/Mike LEIGH

СМРТНА ЖЕЛБА 5/DEATH WISH 5, Канада/Canada

Кин./Cin.: Куртис ПЕТЕРСЕН/Curtis PETERSEN

Реж./Dir.: Алан ГОЛДСТЕЈН/Allan GOLDSTEIN

ИДИОТСКИ СНИШТА/IDIOT'S DREAMS, Русија/Russia

Кин./Cin.: Јури Лубшин СТАНИСЛАВОВИЧ/
Yuri Lubshin STANISLAVOVICH

Реж./Dir.: Василиј ПИЧУЛ/Vasyliy PICHUL

СНОВИДЕНИЕ/DREAMPLAY, Норвешка/Norway

Кин./Cin.: Харалд ПААЛГАРД/Harald PAALGARD

Реж./Dir.: Уни СТРАУМЕ/Unni STRAUME

АНГЕЛ НА МИЛОСТА/ANGEL OF MERCY, Словачка/Slovakia

Кин./Cin.: Владимир ХОЛОШ/Vladimir HOLLOSH

Реж./Dir.: Милослав ЛУТЕР/Miloslav LUTHER

ПИЈАНО/PIANO, Нов Зеланд/New Zealand

Кин./Cin.: Стјуарт ДРАЈБУРГ/Stewart DRAYBURGH

Реж./Dir.: Џејн КЕМПИОН/Jane CAMPION

ДВЕ МЕСЕЧИНИ/TWO MOONS, Полска/Poland

Кин./Cin.: Ришард ЛЕНЧЕВСКИ/Ryszard LENCZEWSKI

Реж./Dir.: Анджеј БАРАНСКИ/Andrzej BARANSKI

ПОГЛЕДНИ ВО ГНЕВ/LOOK FORWARD IN ANGER, Романија/Romania

Кин./Cin.: Александру СОЛОМОН/Alexandru SOLOMON

Реж./Dir.: Николае МАРГИНЕАНУ/Nicolae MARGINEANU

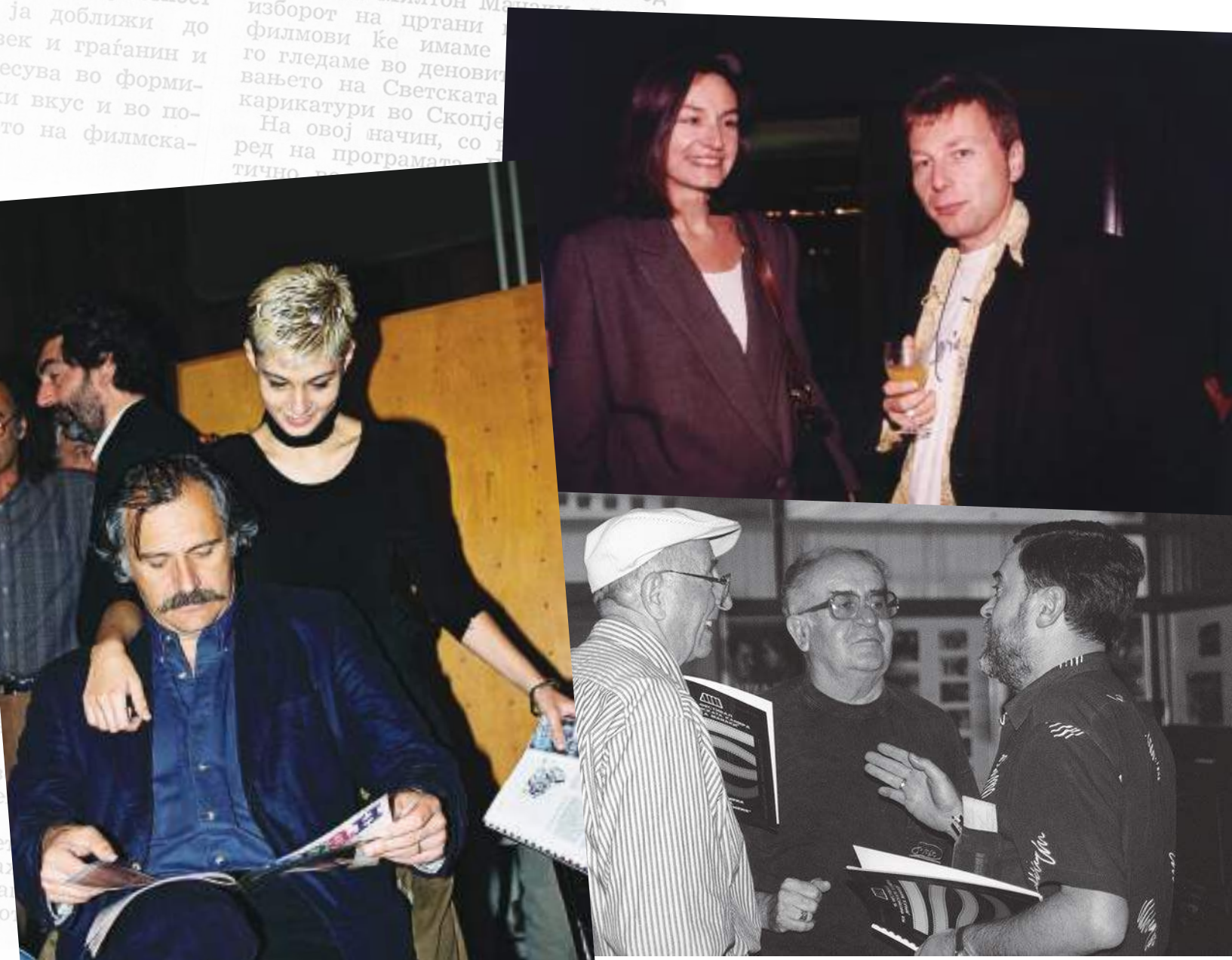
ЛУЈ, ДЕТЕТО КРАЛ/LOUIS, THE CHILD KING, Франција/France

Кин./Cin.: Жерар СИМОН/Gerard SIMON

Реж./Dir.: Рожер ПЛАНШОН/Roger PLANCHON

Милтон Манак

во првите пролетни месеци кога се одбележува годишнината од смртта на Милтон Манак од изборот на цртани филмови ќе имаме го гледаме во деновите вањето на Светската карикатури во Скопје. На овој начин, со ред на програмата тично

Интернационално жири/International Jury:

Жан МОНСИЊИ/Jean MONSIGNY (Франција/France, претседател/President)
 Карпо ГОДИНА/Karpo GODINA (Словенија/Slovenia)
 Мирослав ЧЕПИНЧИЌ/Miroslav СHERPINCHIC (Р Македонија/ Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Жерар СИМОН/Gerard SIMON, Франција/France
 За филмот/For the film:
 ЛУЈ, ДЕТЕТО КРАЛ/LOUIS, THE CHILD KING, Франција/France
 Реж./Dir.: Рожер ПЛАНШОН/Roger PLANCHON

Меѓутоа, се уште и по... (Манаки
 ни од неговата смрт (Манаки
 година) 5 март 1964 година)
 делото... е недостап
 ни е недостап
 Се до пред мал
 ку на него... об немаше
 ено ни најобична фотогра
 фија, куќата во која живееше
 на Широк — сокак не е пре
 творена во музеј, ниту пак
 на неа има истакнато спомен—
 плоча, а во градот нема никак
 во друго споменичко обележ
 бројни докумен

то на цели
 со својата
 Солун до
 град, реги
 тал дека
 значење.
 својата см
 материјал
 сопствено
 Денес Ма
 јавноста.

16. ИЗДАНИЕ

Фестивалот „Браќа Манаци“ (16. издание се одржа од 4 до 8 октомври) добива нов силен импулс во светската афирмација во организација на тогашниот продуцент „Вардар филм“ и неговиот директор Горјан Тозија, воедно и како фестивалски директор само таа година, кој за нов селектор на главната фестивалска натпреварувачка програма го покани филмскиот критичар Благоја Куновски, кој воедно го воведо и уредуваше фестивалскиот каталог и е модератор на прес-конференциите и мастеркласовите/портрети на лауреатите. Продолжува силната финансиска поддршка од Министерството за култура. Се воведуваат и паралелните програми, а за првпат како светска актерска ѕвезда во Битола доаѓа Британецот Мајкл Јорк/Michel YORK со сопругата (кој толкува една од главните улоги во хрватскиот филм од натпреварувачката програма – БОГОРОДИЦА). Покрај трите главни награди („Златната камера 300“ ја освои шведскиот кинематографер Стефан Куленгер/Stefan Kulaenger, за креацијата во филмот МЕЃУ ДВЕ ЛЕТА/BETWEEN SUMMERS), кои ги додели угледното интернационално жири во состав: Дик Поуп/Dick Pope (водечки британски кинематографер, кој тандемски најмногу работи со режисерот Мајк Ли/Mike Leigh), рано починатиот филмски критичар на „Варјети“ - Рон Холовеј/Ron Holloway и режисерот Столе Попов – се иницирани и наградите на жирито на публиката и студентското жири (кое му ја даде својата награда на младиот талентиран германски кинематографер Франк Грибе за филмот СМРТОНОСНАТА МАРИЈА, а во режија на тогаш исто така режисерското откритие Том Тиквер), составено од студенти од ФДУ од Скопје, од класата по филмска камера.

По повод 100-годишнината од раѓањето на светската филмска уметност и 90-годишнината на филмот на македонска почва, беше прикажана и ретроспективата на документарни и анимиранни македонски филмови од богатата традиција и продукција на „Вардар филм“. Таа година е забележана дотогаш рекордна посетеност на угледни странски гости од различни профили, со посебна застапеност на директорите на фотографија/кинематограферите и филмските критичари. Беше одржана и досега, според угледните гости/претставници на значајни светски филмски компании со специфични професионални перформанси – креатори на филмска технологија и техника – најинтернационалната Филмска работилница/Cine Workshop).

THE 16th FESTIVAL

The 16th Manaki Brothers festival (4-8 October) received a new powerful impulse in its world affirmation, prepared and organized by its new director Gorjan Tozija, a producer in Vardar Film and its director at the time. As a one-time director of the festival, Tozija invited the film critic Blagoja Kunovski to be the selector of the official competition program. Kunovski introduced and edited the festival catalogue and was the moderator of the press conferences and masterclasses/presentations of the laureates. Ample financial support provided by the Ministry of Culture continued and parallel programmes were introduced. For the first time in the history of the festival, a world-known star, the British actor Michael York, came to Bitola (he was starring in the Croatian film *Madonna* competing in the category of feature films). In addition to the three main awards (the Golden Camera 300 winner was the Swedish cinematographer Stefan Kulaenger, for his work on the film *Between two Summers*) that were awarded by the distinguished international jury consisting of Dick Pope (a leading British cinematographer, often working with the director Mike Leigh), the prematurely deceased film critic for *Variety*, Ron Holloway, and the Macedonian director, Stole Popov, two more awards were introduced, the audience award and the award of the student jury (the winner was the young and talented German cinematographer Frank Griebel for the film *Deadly Maria*, directed by another promising and talented young man, Tom Tykwer) made up of students from the Faculty of Dramatic Arts.

On the occasion of the centenary of film art and the ninetieth anniversary of film on Macedonian soil, a retrospective of Macedonian documentary and animated films was screened, selected from the rich production of Vardar Film. This festival could boast of attracting the largest number of renowned foreign guests to that date. Many different film professionals attended the festival, the majority being directors of photography/cinematographers and film critics. Judging by the profile of its participants – representatives of important world film companies with specific professional performances, creators of film technology and technique – this festival organized the most internationally representative Cine Workshop.

Спомнуваме група од најпознатите светски компании како: АРИФЛЕКС/ARRIFLEX (прво официјално појавување на фестивалот „Браќа Манаки“), ДИСКРЕТ ЛОЏИК/DISCREET LOGIC, ИАНИРО/IANIRO, ЛАЈТВОРКС/LIGHTWORKS, СОФТТИТЛЕР/SOFTTITLER, ПАНТЕР/PANTHER, КОДАК/KODAK, а од уважените гости во Битола беа: Аркадио Дистасо/Arcadio Distaso (Ianiro Lighting), Кристијано Погани/Christiano Pogany, Франко Ферари/Franco Ferrari (RAI), Хајнц Фелдхаус/Heinz Feldhaus (ARRI). Фестивалот беше отворен со британскиот филм СТРАШНО ГОЛЕМА АВАНТУРА/AN AWFULLY BIG ADVENTURE на режисерот Мајк Њуел/Mike Newell, а во чест на кинематограферот Дик Поуп/Dick Pope, кој беше член на тричленото интернационално жири. Посетеноста на проекциите е исто така рекордна. Централната сала во Домот на културата во Битола е секоја вечер преполна, за што поттик кај филмофилите е силната натпреварувачка програма.

We will list the names of the most renowned world companies such as ARRIFLEX (their first official participation in the Brothers Manaki Festival), DISCREET LOGIC, IANIRO, LIGHTWORKS, SOFTTITLER, PANTHER, KODAK, and they were represented by Arcadio Distaso (IANIRO lighting), Svristiano Pogany, Franco Ferrari (RAI) and Heinz Feldhaus (ARRI). The British film *An Awfully Big Adventure*, directed by Mike Newell, opened the festival, to honour the cinematographer Dick Pope, who was a member of the international jury. The film screenings had record high audiences and the central venue of the Cultural Centre in Bitola was packed every night, as film lovers were attracted by the very strong official programme.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

АМАТЕР/AMATEUR, САД/USA

Кин./Cin.: Мајкл СПИЛЕР/Michael SPILLER
Реж./Dir.: Хал ХАРТЛИ/Hal HARTLEY

АФРИКА, МОЈА АФРИКА/AFRICA, MY AFRICA, Франција/France

Кин./Cin.: Даниел БАРО/Daniel BARRAU
Реж./Dir.: Идриса УЕДРАОГО/Idrissa UEDRAOGO

БОГОРОДИЦА/MADONNA, Хрватска/Croatia

Кин./Cin.: Вјекослав ВРДОЉАК/Vjekoslav VRDOLJAK
Реж./Dir.: Јаков СЕДЛАР/Jakov SEDLAR

ВЕЧЕРНА ВРСКА/EVENING LIAISON, Хонгконг/Hong Kong

Кин./Cin.: Ксиао ФЕНГ/Xiao FENG
Реж./Dir.: Чен Ји ФЕИ/Chen Yi FEI

МЕЃУ ДВЕ ЛЕТА/BETWEEN SUMMERS, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Стефан КУЛЕНГЕР/Stefan KULAENGER
Реж./Dir.: Кристијан ПЕТРИ/Kristian PETRI

НЕВИНИ ЛАГИ/INNOCENT LIES, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Патрик БЛОСИЕ/Patrick BLOSSIER
Реж./Dir.: Патрик ДЕВОЛФ/Patrick DEWOLF

ПОСЛЕДНА СТАНИЦА/THE OUTPOST, Hungary

Кин./Cin.: Виви Василе ДРАГАН/Vivi Vasile DRAGAN
Реж./Dir.: Петер ГОТАР/Peter GOTHARD

рањето на естетски
дигањето на нивот
та култура.

Програмска орие

Во поглед на пр
на филмови, предвиде
ското студио „Милто
чиј покровител е Соју
женијата на филмски
ци на Југославија, да
од програмите на југо
фестивал во Пула, см
најдобрите филмови во
ФЕСТ во Белград и на д
ски филмски фестивали
следени од еден друг а
тетски критериуми.
Од областа на докуме
филм ќе бидат прикажан
брите остварувања од ов
ски жанр кај нас и во
истото важи и за проек
цртани и анимирани ф
Времето на одржувањето
стивалот на долготражн
мови е предвидено веднаш
жувањето на фестивалот
ла, на документарните ф

ПРИКАЗНА НА ЗМИЈАТА/THE SERPENT'S TALE, Турција/Turkey

Кин./Cin.: Крис СКУИРИС/Chris SQUIRES
Реж./Dir.: Кутлуг АТАМАН/Kutlug ATAMAN

РАДИО ДОК./RADIO DOC., Словенија/Slovenia

Кин./Cin.: Карпо ГОДИНА/Karpo GODINA
Реж./Dir.: Миран ЗУПАНИЧ/Miran ZUPANIC

СЕ КОЛНАМ/I SWEAR, Австрија/Austria

Кин./Cin.: Фабијан ЕДЕР/Fabian EDER
Реж./Dir.: Wolfgang MURNBERGER/Волфганг МУРНБЕРГЕР

СМРТОНОСНАТА МАРИЈА/DEADLY MARIA, Германија/Germany

Кин./Cin.: Франк ГРИБЕ/Frank GRIEBE
Реж./Dir.: Том ТИКВЕР/Tom TYKWER

Милтон Манакѝ

„специфичен
се издели од сите
станции во нашата
го акцентот пред
ботен и академски
ското студио „Мил-
окрај проекцијата
јата активност ке
ку стручни триби-
позиуми и преда-
лмската уметност

во првите пролетни месеци кога
се одбележува годишнината ол
смртта на Милтон Ма

ИНТЕРВЈУ

МАЈКЛ ЈОРК

**КОНТРОВЕРЗНОСТ
ГОЛЕМИОТ ХЕРОЈ**

Мајкл Јорк беше во
Витотола, Битола, гок, за
време на глумечкиот фести-
вал на филмската камера
„Браќа Манакѝ“, нестрпливо го очекуваа
Мајкл Јорк. Мајкл Јорк
иде од најголемиот глумец
од големите и популарните
и големите имена. Јорк, во
начело, го врати својот на-
векен забраваното, ре-
новиран фестивал и мани-
фестација. Актуелен и на
на не одржува.

Јорк (1928) е роден во
Фулхам, Англија. Студира
на полскиот Оксфорд и
спира во студентскиот за-
тор. Тестирал како играч
во американскиот професи-
онален сф. Конечниот избор
(режисерот) на филмот
карнира во филмот на
Двајри Градот има позитив-
на „Делте рџекет“, мери-
ла здравен итн. По
Двајри патет го врати во
Бонди, во Уларландиот
театар. Таму играше во
интерпретираниот интер-
тор со сета за јуб, вил
појаток на нејт во кар-

— Кај беше предизвикот
да ја префатиме улогата во
„Бонориджа“? Ова го пре-
дизвикаа бизнисите имате
месу значајни филмови
во оваа кариера да да
префатите улогата во некои
филми?
● Прво да не кажеме дирек-
тае расстан само она што
мене ма интересира. По-
обико во последно време
позира. И обико префатим
улогата кон нејт ама ги од-
бика! А да каже беше пре-
дизвик да направиме нешто
што беше избор од глав-
ната холивудска сцена. Ра-
ботов, што така, и во за-

**ПРАВЕЊЕ
МАКЕТИ
И ДРУГИ
МАНИФЕСТАЦИИ**

Фестивалот на филмската камера во Битола е
најголемиот кино фести-
вал во Битола, добен
филмови, војни го-
што од сето тоа биз-
реализационо?

Еден од најголемиот гости на неодамна
одржаниот фестивал на филмската камера
„Браќа Манакѝ“ во Битола, Мајкл Јорк,
говори за неговиот избор на улогата, за
неговото место во холивудскиот свет, како
сплѝ во рангирањето според кинораните...

— Кај беше предизвикот
да ја префатиме улогата во
„Бонориджа“? Ова го пре-
дизвикаа бизнисите имате
месу значајни филмови
во оваа кариера да да
префатите улогата во некои
филми?
● Прво да не кажеме дирек-
тае расстан само она што
мене ма интересира. По-
обико во последно време
позира. И обико префатим
улогата кон нејт ама ги од-
бика! А да каже беше пре-
дизвик да направиме нешто
што беше избор од глав-
ната холивудска сцена. Ра-
ботов, што така, и во за-

Bomb attack dampens Macedonia fest bow

By DEBORAH YOUNG

The assassination attempt on Oct. 3 on Kiro Gligorov, president of the former Yugoslav Republic of Macedonia, cast a pall over the opening of the 18th Manaki Brothers Film Camera Festival. During opening speeches, an audience of local dignitaries and townsfolk gave a standing ovation to their president, wounded when a car bomb exploded. Gligorov, who had been scheduled to attend the ceremony, was said to be in stable condition as of Oct. 5.

Macedonian borders were closed for several hours after the bombing but were reopened in time for festival guests to arrive Oct. 4. Most foreigners weren't even aware there had been an assassination attempt until they reached Macedonia. The tiny republic, whose spectacular scenery brought it fame in last year's Venice winner "Before the Rain," so far has remained outside the war raging in former Yugoslavia. There are 500 U.S. soldiers guarding its border with Serbia.

Интернационално жири/International Jury:

Рон ХОЛОВЕЈ/Ron HOLLOWAY (САД/USA, Германија/Germany, претседател/President)

Дик ПОУП/Dick POPE (Обединето Кралство/UK)

Столе ПОПОВ/Stole POPOV (Р Македонија/ Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Стефан КУЛЕНГЕР/Stefan KULAENGER, Шведска/Sweden

За филмот/For the film:

МЕЃУ ДВЕ ЛЕТА/BETWEEN SUMMERS, Шведска/Sweden

Реж./Dir.: Кристијан ПЕТРИ/Kristian PETRI

МАНАКИ“

На К

СЛОВЕНСКИТЕ С
ВОЈ ФЕСТИ ВА

изложба на
ски плакат, а
ината и содрж
средба на
ски критичари
а тркалезната
а 40-годишното
рата во македо

Доделени се не
плакети и низа дру
награди и признани
дишната фестивал
посебно и веројатн
место заземаат
златните плакети
ки“ Живко Залар
во играниот филм
но“ и Срѓан Сегар

ФИЛМСКА
МАГИЈА, ДА ИЛИ
НЕ?

ПРАЗГОВОРИ СО
ДИРЕКТОРИЕ НА
ФОТОГРАФИЈА ДИК ПОУП,
ДАНИЕЛ БАРО,
ВИВИ ВАСИЛЕ ДРАГАН И
ФАБИЈАН ЕДЕР!

За време на Интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манак“ Битола, е можеби единствениот град на светот во кој на толку мал простор и за еден кус временски период се среќаваат снимиатели - директори на фотографијата од повеќе меридијани, се среќаваат снимиатели од таканаречените големи и мали кинематографии, на моќните и сиромашните продуценти, презентирајќи ги своите филмски дела како резултат на своите естетски, уметнички и пред сè филмски искуства. Сакајќи да дознаеме што повеќе за професијата снимиател-директор на фотографијата, како и да проникнеме што подлабоко во уметничките и естетските преопначии на луѓето кои стојат зад камерата, организиравме средба со директорите на фотографија од четири земји, четири различни културни средини. Им поставивме исти прашања на: ДИК ПОУП директор на фотографија на филмот СТРАШНО ГОЛЕМА АВАНТУРА (AN AWFULLY BIG ADVENTURE) од Англија, ДАНИЕЛ БАРО директор на фотографија на филмот АФРИКО, МОЈА АФРИКО (AFRICA, MY AFRICA) од Франција, ВИВИ ВАСИЛЕ ДРАГАН ди-

ректор на фотографија на филмот ПОСЛЕДНА СТАНИЦА (THE OUTPOST) од Романија и ФАБИЈАН ЕДЕР директор на фотографија на филмот СЕ КОЛНАМ (ICH GELOBE) од Австрија.

КИНОПИС: *Што е тоа што еден човек го провоцира да ѝ се посвети на снимиателската професија? Се работи ли за некаква филмска магија? Можете ли да ни дадете кратка дефиниција на снимиателската работа како творештво?*

ДИК ПОУП: Јас лично започнав со правeње фотографии. Кога бев мал татко ми ми подари камера, таа беше проста и едноставна камера и јас правев фотографии веќе на 8-9 годишна возраст. Размислував за фотографии и кариера, ги сакав филмовите, но

никогаш не размислував за себе, како за професионален снимиател, сè додека еден мој роднина не ми предложи дека тоа можеби би било добро. И откако тоа ми го кажа, а ми го кажа кога имаа околу 13 години, јас посакав да станам снимиател веднаш. Бев млад, го сакав фотографирањето, но помислата за правeње на истата работа на филм, за мене беше нешто ново и од времето кога го напуштив училиштето, на 15 години, сакав да станам снимиател и тоа повеќе никогаш не се измени. Ете, така јас навистина почнав, не се работеше за никаква магија или нешто слично, едноставно во прашање беше љубовта спрема фотографирањето, многу сакав да правам фотографии, сам ги правев, развивав и умножував.

ДАНИЕЛ БАРО: Започнав да работам како мајстор за светло во театар, а подоцна се префрлив на филм. Она што ме инспирираше да се определам за филмот и да станам директор на фотографијата беше љубовта спрема снимиањето, љубовта и fascinацијата од сцените, како и различниот пристап кон снимиањето на сцените. За мене првото нешто во филмот е кадарот, а потоа осветлува-

њето, а во некои филмови тие два фактора се заемни и се надополнуваат. Снимив многу филмови за животни, а како што знаеме, за филмовите со животни не е потребно осветлување и единствениот извор со осветлувањето е да се погоди моментот на доброто сончево осветлување. За мене, всушност, осветлувањето и кадарот се единствениот и најдобриот начин за изразување на емоциите и чувствата.

ВИВИ ВАСИЛЕ ДРАГАН: Најголемата среќа на човекот мислам дека е кога гледа. Исто така, пак, најголемата несреќа е кога не гледа. Можеби тука е и најголемата среќа на филмските снимиатели кои што практично гледаат за другите. Тоа е поврзано и со историјата на кинематографијата. И браќата Лиммер, исто така, сакаа да гледаат за другите.

ФАБИЈАН ЕДЕР: Се разбира дека се работи за филмска магија, всушност, има поврзаност со филмската магија. По завршувањето на училиштето започнав да студирам културна историја, што навистина беше многу интересно, меѓутоа не ме задоволи и затоа се запишав на Школата за филм во Виена. Веќе во текот на првиот месец во таа школа бев убеден дека сакам да бидам директор на фотографија, и оттогаш сум јамо тоа - директор на фотографија.

ИНОПИС: *Како е искуството кога се работи во танем - режисер-снимиател или*

пак снимиател-мајстор на светло? Работите ли секогаш со ист мајстор на светло? Камерата е таа што пишува со светло.

ДИК ПОУП: Соработката меѓу режисерот и снимиателот е многу важен елемент во правeњето филмови. Но, тоа не е и единствената соработка која е важна, постојат многу различни видови

соработка. Создавањето филмови е тимски напор, вклучува многу луѓе, мислам дека, на пример, продукцискиот дизајнер е, исто така, важен како и кој било друг филмски работник, неговото креирање на бараното расположение преку избор на декор и неговото разместување, и слично. Се разбира и соработката на режисерот со актерите е неверојатно значај-

Дик Поуп

Д.Рубен, Филмска магија, да или не?, Кинопис 14(8),с. 130-138,1996

се домашните дис-
испратија лоши копии. Ваквата
распродажба на реномето дирек-

17. ИЗДАНИЕ

THE 17th FESTIVAL

На 17. издание на Интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“, на функцијата директор на фестивалот е назначен Делчо Михајлов, кој за жал прерано почина (1947 – 2010), кој ќе ги раководи следниве 5 издања: 1996/17, 1997/18, 1998/19, 1999/20 и 2000/21, а како организатор се јавува основачот ДФРМ, чиј претседател е воедно и претседател на Советот на Фестивалот (тогаш Дарко Марковиќ), со две-годишен мандат. Таа година, во силна конкуренција, жириго, чиј претседател беше прославениот француски и светски критичар и теоретичар Марсел Мартен (автор на антологиската книга „Јазикот на филмот“/”La langue du Cinema”), со „Златната камера 300“ го награди Јапонецот Масао Накабори, кинематографер на ремек-делото, филмот на режисерот Хироказу Коре-Еда/Hirokazu Kore-Eda, МАБОРОШИ/MABOROSI. Со „Сребрената камера 300“ го награди тогаш откритието на битолскиот фестивал – Бразилецот Валтер Карваљо, за неговата креација во црно-бела фотографија, во филмот ТУЃА ЗЕМЈА/FOREIGN LAND, за потоа тој да стане најнаградуваниот светски кинематографер на фестивалските изданија на „Браќа Манаки“, со освоени уште две „Златна камера 300“, за своите ремек-дела: ЦЕНТРАЛНА СТАНИЦА/CENTRAL STATION и ЛЕВО ОД ТАТКОТО/TO THE LEFT OF THE FATHER, а стана и најмладиот лауреат на наградата за животно дело „Златна камера 300“ во 2008 на 29. издание.

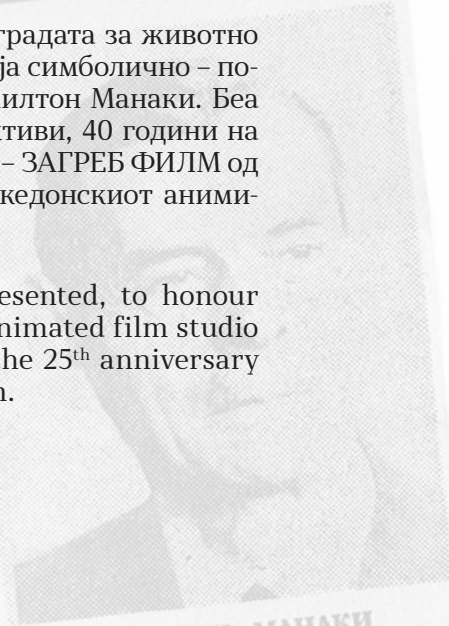
A new director was appointed for the 17th Manaki Brothers ICFE: Delcho Mihajlov, who, before his untimely death, managed the following 5 festivals: 1996/17, 1997/19, 1999/20 and 2000/31. The MFPA took the role of an organizer of the festival again and its President was the President of the Festival Council (Darko Markovic) with a mandate of two years. That year, having to decide among many very strong competitors, the jury, presided over by the world-famous French critic and theoretician Marcel Martin (the author of the classic *The Language of Film/ Le Langage cinématographique*) awarded the Golden Camera 300 to the Japanese cinematographer Masao Nakabori, who was the director of photography of the masterpiece *Maborosi*, directed by Hirokazu Kore-Eda. The winner of the Silver Camera 300 was the Brazilian Walter Carvalho, a discovery of the Bitola festival at the time, for his creation in black and white in the film *Foreign Land*. He proceeded to be the most awarded cinematographer of all the Manaki Brothers festivals, winning two more Golden Cameras 300 for his masterpieces *Central Station* and *To the Left of the Father* and becoming the youngest laureate of the Golden Camera 300 for his life's work at the 29th festival in 2008. This Golden Camera 300 for a life's work was introduced in the same year, 1996, and was symbolically posthumously awarded to Milton Manaki.

ОД ЈАВНОСТА

Од таа 1996 е воведена и наградата за животно дело „Златна камера 300“, која симболично – постхумно му е доделена на Милтон Манаки. Беа презентирани и 2 ретроспективи, 40 години на студиото за анимиран филм – ЗАГРЕБ ФИЛМ од Хрватска и 25 години на македонскиот анимиран филм.

Two retrospectives were presented, to honour the 40th anniversary of the animated film studio Zagreb Film in Croatia and the 25th anniversary of Macedonian animated film.

МИЛТОН МАНАКИ

Во Битола, сè уште се живи десетина блиски другари и колеги на Манаки. Тие се полни со сеќавања за неговиот живот и дело, располагаат со фотографии што љубоморно ги чуваат јавноста.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

РАЗУМ И ЧУВСТВО/SENSE AND SENSIBILITY, САД/USA

Кин./Cin.: Мајкл КУЛТЕР/Michael COULTER

Реж./Dir.: Анг ЛИ/Ang LEE

ЗАПАЛЕНИОТ ПОЛЖАВ/THE BURNING SNAIL, Германија/Germany

Кин./Cin.: Франк ГРИБЕ/Frank GRIEBE

Реж./Томас ШТИЛЕР/Thomas STILLER

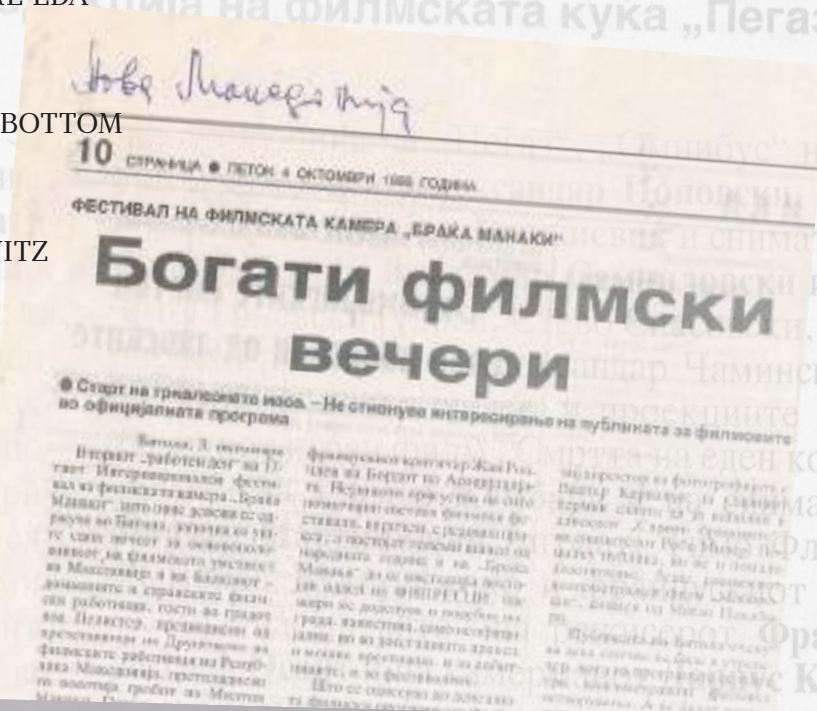
ТУЃА ЗЕМЈА/FOREIGN LAND, Бразил/Brazil
Кин./Cin.: Валтер КАРВАЉО/Walter CARVALHO
Dir.: Валтер САЛЕС/Walter SALLES

СПРОТИ БРАНОВИТЕ/BREAKING THE WAVES, Данска/Denmark
Кин./Cin.: Роби МИЛЕР/Robby MULLER
Реж./Dir.: Ларс фон ТРИЕР/Lars von TRIER

МАБОРОШИ/MABOROSI, Јапонија/Japan
Кин./Cin.: Масао НАКАБОРИ/Masao NAKABORI
Реж./Dir.: Хироказу КОРЕ ЕДА/Hirokazu KORE-EDA

ЏУД/JUDE, Обединето Кралство/UK
Кин./Cin.: Едуардо СЕРА/Eduardo SERRA
Dir.: Мајкл ВИНТЕРБОТОМ/Michael WINTERBOTTOM

ОМРАЗА/HATE, Франција/France
Кин./Cin.: Пјер ЕИМ/Pierre AIM
Реж./Dir.: Маџе КАЗОВИЦ/Mathieu KASSOWITZ

на Љупчо Тозија и со чинот на доделување на наградите.

УБАВА Е МЛАДОСТА/ALL THINGS FAIR, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Мортен БРУС/Morten BRUUS
Реж./Dir.: Бо ВИДЕРБЕРГ/Bo WIDERBERG

ЛУБОВ ПОСТУДЕНА ОД СМРТТА/LOVE COLDER THAN DEATH, Турција/Turkey

Кин./Cin.: Јирген ЈИРГЕС/Jurgen JURGES
Реж./Dir.: Канан ГЕРЕДЕ/Canan GEREDE

СКОК ВО ПРАЗНО/JUMP INTO THE VOID, Шпанија/Spain

Кин./Cin.: Кико де ла РИКА/Kiko de la RICA
Реж./Dir.: Даниел КАЛПАРСОРО/Daniel CALPARSORO

СЕДУМ/SEVEN, САД/USA

Кин./Cin.: Дариус КОНЏИ/Darius KHONDJI
Реж./Dir.: Дејвид ФИНЧЕР/David FINCHER

БРОЕЊЕ ВОЗОВИ/TRAINSPOTTING, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Брајан ТУФАНО/Brian TUFANO
Реж./Dir.: Дени БОЈЛ/Danny BOYLE

КАРМЕН/CARMEN, Словенија/Slovenia

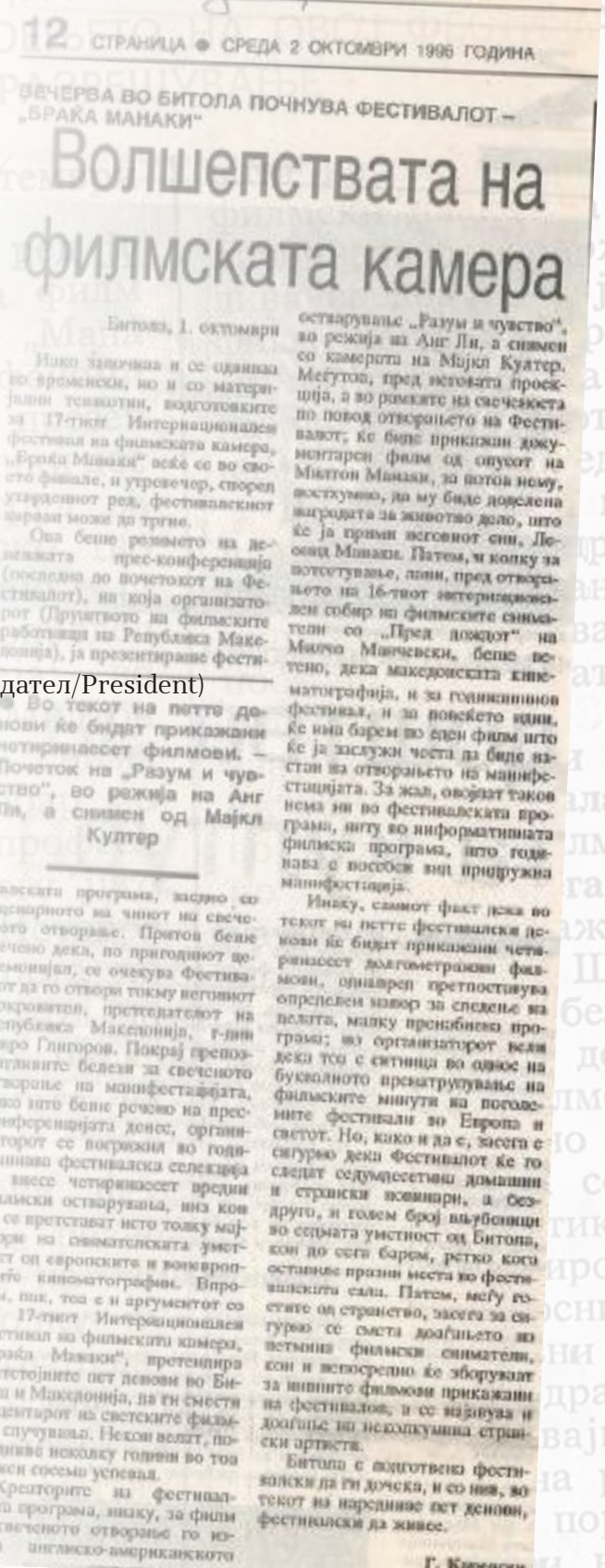
Кин./Cin.: Томислав ПИНТЕР/Tomislav PINTER
Реж./Dir.: Метод ПЕВЕЦ/Metod PEVEC

ЖИВОТОТ НА АНТОНИЈА/ANTONIA'S LINE, Холандија/Holland

Кин./Cin.: Вили СТАСЕН/Willy STASSEN
Реж./Dir.: Марлин ГОРИС/Marleen GORRIS

Интернационално жири/International Jury:

Марсел МАРТЕН/Marcel MARTIN (Франција/France, претседател/President)
Томас ПЛЕНЕРТ/Thomas PLENERT (Германија/Germany)
Фабијан ЕДЕР/Fabian EDER (Австрија/Austria)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:
 Киn./Cin.: Масао НАКАБОРИ/Masao NAKABORI (Јапонија/Japan)
 За филмот/For the film:
 МАБОРОШИ/MABOROSI
 Реж./Dir. Хироказу КОРЕ-ЕДА/Hirokazu KORE-EDA

ФИЛМСКИ СНИМАТЕЛИ ВО БИТОЛА ЈА ОПРАВ-
 АЛ НО НА ПОВРШИНА ИФФК

18. ИЗДАНИЕ

Во 1997, со новиот дизајн на статуетката – „Златната камера 300“ им беше доделена и на двајцата ветерани, бардовите на македонското филмско снимателство – директорите на фотографија/кинематограферите: Љубе Петковски и Бранко Михајловски.

Во 3-членото жири членуваа: Сајмон Пери/Simon Perry (најзаслужниот продуцент за светското откривање на Милчо Манчевски и неговиот првенец ПРЕД ДОЖДОТ), Дебра Јанг/Deborah Young, филмска критичарка на „Варајети“ и хрватскиот кинематографер – Живко Залар. Тие „Златната камера 300“ му ја доделија на рускиот кинематографер, Сергеј Астакон за креацијата во филмот БРАТ/BROTHER. Претседател на Фестивалскиот совет беше истакнатиот македонски автор на анимацијата, Дарко Марковиќ, директор на фестивалот Делчо Михајлов и селектор на натпреварувачката програма, Благоја Куновски.

THE 18th FESTIVAL

In 1997 the freshly redesigned statuette of the Golden Camera 300 for a lifetime's work was awarded to two veterans, two greats of Macedonian cinematography: Ljube Petkovski and Branko Mihajlovski.

The international jury consisted of Simon Perry (the producer most deserving for the world success of Milcho Manchevski's *Before the Rain*), Deborah Young, a film critic for *Variety* and the Croatian cinematographer Zhivko Zalar. They decided that the winner of the Golden Camera 300 should be the Russian cinematographer Sergei Astakhov for his work on the film *Brother*. The President of the Festival Council was the renowned Macedonian animation author Darko Markovic, the Director of the festival was Delcho Mihajlov, and the Selector of the competition programme was Blagoja Kunovski.

Надвор од конкуренција беа прикажани филмовите: КАКО ЗАПОЧНА ВОЈНАТА НА МОЈОТ ОСТРОВ/HOW THE WAR STARTED ON MY ISLAND на хрватскиот режисер Винко Брешан, а кинематографер беше членот на интернационалното жири, Живко Залар; и долгометражниот документарен филм МИКРОКОСМОС/MICROCOSMOS, на францускиот авторски тандем: Мари Перену и Клод Нурисани (воедно и како кинематографер со група колеги). Во полноќната програма беше прикажан еротскиот циклус ЕРОТСКИ ПРИКАЗНИ/EROTIC TALES, кратки играни филмови со заеднички еротски жанровски именител, режирани од истакнати светски имиња, во продукција на германската продуцентка Регина Зиглер/Regina ZIEGLER Film Production-Berlin.

The following films were screened outside the official programme: *How the War Started on My Island*, a film by the Croatian director Vinko Breshan, and Zhivko Zalar, one of the members of the jury, as a director of photography; the feature-length documentary *Microcosm* by the French authorial duo Claude Nuridsany and Marie Pérennou, (Nuridsany was one of the cinematographers of the film); the erotic cycle *Erotic Tales*, screened as part of the midnight programme, which was a cycle of short films with a shared erotic genre, directed by many famous world names and produced by the German producer Regina Ziegler Film Production-Berlin.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ЦИПСИ МЕЦИК/GYPSY MAGIC, Р Македонија/ Rep. of Macedonia

Кин./Cin.: Апостол ТРПЕСКИ/Apostol TRPESKI

Реж./Dir.: Столе ПОПОВ/Stole POPOV

ЗДРАВО, БРАТУЧЕД/SALUT, COUSIN, Алжир/Algeria, Франција/France

Кин./Cin.: Пјер ЕМ/Pierre AIM

Реж./Dir.: Мерзак АЛУАШ/Merzak ALLOUACHE

Д ЈАВНОСТА

ЛУНА И НЕЈЗИНАТА СЕНКА/LUNA E L'ALTRA, Италија/Italy

Кин./Cin.: Лука БИГАЦИ/Luca BIGAZZI

Реж./Dir.: Маурицио НИКЕТИ/Maurizio NICHETTI

ДЕЦАТА СЕ ВРАКААТ/KIDS RETURN, Јапонија/Јарап

Кин./Cin.: Каџуми ЈАНАГИШИМА/Katsumi YANAGISHIMA

Реж./Dir.: Такеши КИТАНО/Takeshi KITANO

ЗАСПАНИОТ ЧОВЕК/THE SLEEPING MAN, Јапонија/Јарап

Кин./Cin.: Осаме МАРУИКЕ/Osame MARUIKE

Реж./Dir.: Кохеи ОГУРИ/Kohei OGURI

БОЛШЕ ВИТА/BOLSHE VITA, Унгарија/Hungary

Кин./Cin.: Андраш ШАЛАИ/Andras SZALAI

Реж./Dir.: Иболија ФЕКЕТЕ/Ibolia FEKETE

МИЛТОН МАНАКИ

Во Битола, сè уште се жи
ви десетина блиски другари и
колеги на Манаки. Тие се пол
ни со сеќавања за неговиот жи
вот и дело, располагаат со фо
графии што љубоморно ги чу

Вечер 1.10.1997

СТРАНИЦА 13

КОН 18. ИНТЕРНАЦИОНАЛЕН ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА „БРАКА МАНАКИ“ ВО БИТОЛА

Свезди без атмосфера

Филмската програма и годинава беше најголемата ѕвезда на Фестивалот на филмската камера „Брака Манаки“ во Битола. Во годината на полнолетството, ова 18 издание во конкуренција за награди имаше еден оскаровец („Сјај“), три национални кандидати за Оскар (лауреатот, рускиот „Брат“, унгарскиот „Болше Вита“ и францускиот „Здраво, братучед“) едно дело на славен италијански авторски тандем (Никети – Бигаџи со „Луна и нејзината сенка“), и два расни претставници на актуелната јапонска кинематографија („Децата се враќаат“ и особено „Заспаниот човек“). Публиката, годинава повеќе од било кога, одговори на фестивалската филмска понуда – вечерните проекции беа безмалку преполни.

Фестивалот годинава вистински влезе и во електронскиот сајбер пејсџ – „Брака Манаки“ е првата фестивалска манифестација кај нас со своја веб-страница на Интернет. Специјално креирана од У-Нет, фестивалската страница ќе остане како документ и во две категории во големата страница посветена на нашата земја на Интернет – „Macedonia on the Net“.

Сепак, програмата, публиката и Интернет, се само база но, не и единственото нешто од што треба да се состои еден фестивал од калибарот и амбициите на „Брака Манаки“. На ова 18 издание, за кое организаторите велат дека поради финансиски проблеми едвај го подготвиле за неполни два месеци, упадливо му недостигна фестивалска атмосфера. Имаше многу малку гости, – едвај петмина директори на фотографија чии филмови се натпреваруваа за награди и неколкумина странски критичари и филмаџици, немаше ни филмски работилници ни семинари. Со други зборови, дури и оние малкумина гости не беа искористени за креативен приоднес кон фестивалската атмосфера. Секако дека овде не им можеше да одржи предавање за својата работа или да претстави нешто доаѓаат на првото издание на фестивалот „Брака Манаки“ секоја година.

ПРЕКУ ЕЗЕРОТО/ACROSS THE LAKE, Р Македонија/Rep. of Macedonia

Кин./Cin.: Бартоломеј МАЈ/Bartolomey MAJ

Реж./Dir.: Антонио МИТРИЌЕСКИ/Antonio Mitrikeski

АУТСАЈДЕР/OUTSIDER, Словенија/Slovenia

Кин./Cin.: Свен ПЕПЕОНИК/Sven PEPEONIK

Реж./Dir.: Андреј КОШАК/Andrej KOSNAK

ТРИ ЛЕТНИ ДНИ/THREE SUMMER DAYS, СР Југославија/Yugoslavia

Кин./Cin.: Милош СПАСОЕВИЌ/Milosh SPASOJEVIC

Реж./Dir.: Мирјана ВУКОМАНОВИЌ/Mirjana VUKOMANOVIC

СЈАЈ/SHINE, Австралија/Australia

Кин./Cin.: Џефри СИМПСОН/Geoffrey SIMPSON

Реж./Dir.: Скот ХИКС/Scott HICKS

БРАТ/BROTHER, Русија/Russia

Кин./Cin.: Сергеј АСТАКОВ/Sergei ASTAKHOV

Реж./Dir.: Алексеј БАЛАБАНОВ/Alexei BALABANOV

ПЕТТИОТ ЕЛЕМЕНТ/THE FIFTH ELEMENT, Франција/France

Кин./Cin.: Тиери АРБОГАСТ/Tieri ARBOGAST

Реж./Dir.: Лик БЕСОН/Luc BESSON

ната изложба на
филмски плакат, а
литичната и содрж
лива средба на
филмски критичари
ти на тркалезната
на на 40-годишното
камерата во македо

Доделени се не
плакети и низа дру
награди и признани
дишната фестивал
посебно и веројатн
место заземаат. На
златните плакети „
ки“ Живко Залар

19. ИЗДАНИЕ

THE 19th FESTIVAL

ИФФК/Интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“ продолжи во зацврстувањето на градбата на, како што го нарековме, „Клубот на великаните“/ **The Club of the Greats** – лауреатите на највисоката фестивалска награда – „Златната камера 300 за животно дело“, со тоа што како прв од светот во Битола дојде Швеѓанецот Свен Никвист/Sven NYKVIST (придружуван од својот син Карл Густав Никвист и двајцата блиски соработници: Бо Персон и Дан Мирман), суштинскиот тандемски соработник на другиот бард на светскиот филм – Ингмар Бергман. Добитник на „Златната камера 300“ беше Бразилецот Валтер Карвалџо за креацијата во филмот **ЦЕНТРАЛНА СТАНИЦА/CENTRAL DO BRASIL/CENTRAL STATION**, кој воедно ја доби и наградата од студентското жири. Во рамките на паралелната програма беше одбележана 10-годишнината на фестивалот во Дрезден (Германија) со ретроспективата на германскиот анимиран филм, а во програмата „Поглед кон новиот британски филм“, меѓу избраните беше и филмот **ТЕ ПОСАКУВАМ/I WANT YOU** на режисерот Мајкл Винтерботом, во кој една од главните улоги толкува и Лабина Митевска. Во Битола допатува и јапонскиот кинематографер Масао Накабори кому селекторот Благоја Куновски му ја враќа „Златната камера 300“, освоена претходната година за филмот **МАБОРОСИ/MAVOROSI**.

The Manaki Brothers ICFF proceeded to strengthen the body of the Club of the Greats, as it was dubbed, by adding Sven Nykvist to the list of the laureates of the highest honour of the festival – the Golden Camera 300 for lifetime work, who was the other essential part of the duo with the other legend of world film, Ingmar Bergman, and who came to Bitola accompanied by his son Karl Gustav Nykvist and his two close associates, Bo Persson and Dan Mirman. The winner of the Golden Camera 300 was the Brazilian, Walter Carvalho, for his work on the film *Central Station*, and Carvalho also won the award of the student jury. A programme parallel to the official program marked the tenth anniversary of the festival in Dresden with a retrospective of German animated films, and as part of the programme entitled A View to the New British Film the audience could see the film *I Want You* by Michael Winterbottom with Labina Mitevska in one of the leading roles. The Japanese cinematographer Masao Nakabori came to Bitola to receive the Golden Camera 300 he had won the previous year for the film *Maborosi* from the hands of the selector of the festival, Blagoja Kunovski.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ВОЗДУШНО ПЕРНИЧЕ/AIRBAG, Шпанија/Spain

Кин./Cin.: Гонзало БЕРИДИ/Gonzallo BERRIDI

Реж./Dir.: Хуанма Бајо УЛОА/Huanma Bajo ULLOA

БУРЕ БАРУТ/THE POWDER KEG, СР Југославија/Yugoslavia

Кин./Cin.: Милан СПАСИЌ/Milan SPASIC

Реж./Goran ПАСКАЉЕВИЌ/Goran PASKALJEVIC

ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА/CENTRAL STATION, Бразил/Brazil

Кин./Cin.: Валтер КАРВАЉО/Walter CARVALHO

Реж./Dir.: Валтер САЛЕС/Walter SALLES

КАРАКТЕР/CHARACTER, Холандија/Holland

Кин./Cin.: Роџиер СТОФЕРС/Rogier STOFFERS

Реж./Dir.: Мајк ван ДИЕМ/Mike van DIEM

БОЖИЌЕН ОПАТОРИУМ/JULORATORIET, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Харалд ПААЛГАРД/Harald PAALGARD

Реж./Dir.: Кјел-Аке АНДЕРСОН/Kjel-Ake ANDERSSON

ЗБОГУМ НА 20-от ВЕК/GOODBYE 20th CENTURY, Р. Македонија/Rep. of Macedonia

Кин./Cin.: Владимир САМОИЛОВСКИ/Vladimir SAMOILOVSKI

Реж./Dir.: Александар ПОПОВСКИ и Дарко МИТРЕВСКИ/Aleksandar POPOVSKI & Darko MITREVSKI

ХАНА-БИ/НАНА-BI, Јапонија/Japania

Кин./Cin.: Хидео ЈАМАМОТО/Hideo YAMAMOTO

Реж./Cin.: Такеши КИТАНО/Takeshi KITANO

НЕБОТО НИ ПРИПАЃА/SHOOTING STARS, Франција/France

Кин./Cin.: Оливие КАРИУ/Olivier CARIOU

Реж./Dir.: Греам ГУИ/Graham GUIT

МОЦО/МОЈО, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Бруно де КЕЗЕР/Bruno de KEYZER

Реж./Dir.: Џез БАТЕРВОРД/Jez BUTTERWORTH

МАЈКА И СИН/MOTHER AND SON, Русија/Russia

Кин./Cin.: Алексеј ФЈОДОРОВ/Aleksei FYODOROV

Реж./Dir.: Александер СОКУРОВ/Alexander SOKUROV

НОЌ/THE NIGHT, Албанија/Albania, Р Македонија/Rep. of Macedonia

Кин./Cin.: Пелџумб ПАНАРИТИ/Pellumb PANARITI

Реж./Dir.: Есат МУСЛИУ/Esat MUSLIU

КРАЈ НА НАСИЛСТВОТО/THE END OF VIOLENCE, САД/USA

Кин./Cin.: Паскал РАБО/Pascal RABAUT

Реж./Dir.: Вим ВЕНДЕРС/Wim WENDERS

СЛАТКА УТРЕШНИНА/SWEET HEREAFTER, Канада/Canada

Кин./Cin.: Пол САРОСИ/Paul SAROSSY

Реж./Dir.: Атом ЕГОЈАН/Atom EGOYAN

МОМЧИЃАТА ВИТМАН/THE WITMAN BOYS, Унгарија/Hungary

Кин./Cin.: Тибор МАТЕ/Tibor MATHE

Реж./Dir.: Јанош ШАШ/Janos SZASZ

КВИСТ, ЕДЕН ОД НАЈГОЛЕМИТЕ ЖИВИ
СНИМАТЕЛИ И СИНЕАСТИ

МАЈКУ

...улоги: Светозар
Ројмик). Потоа следи
снимател Љубе Петко
часови е предвидена и
кедонските аматери.
Филмската програ
сочинува уште една

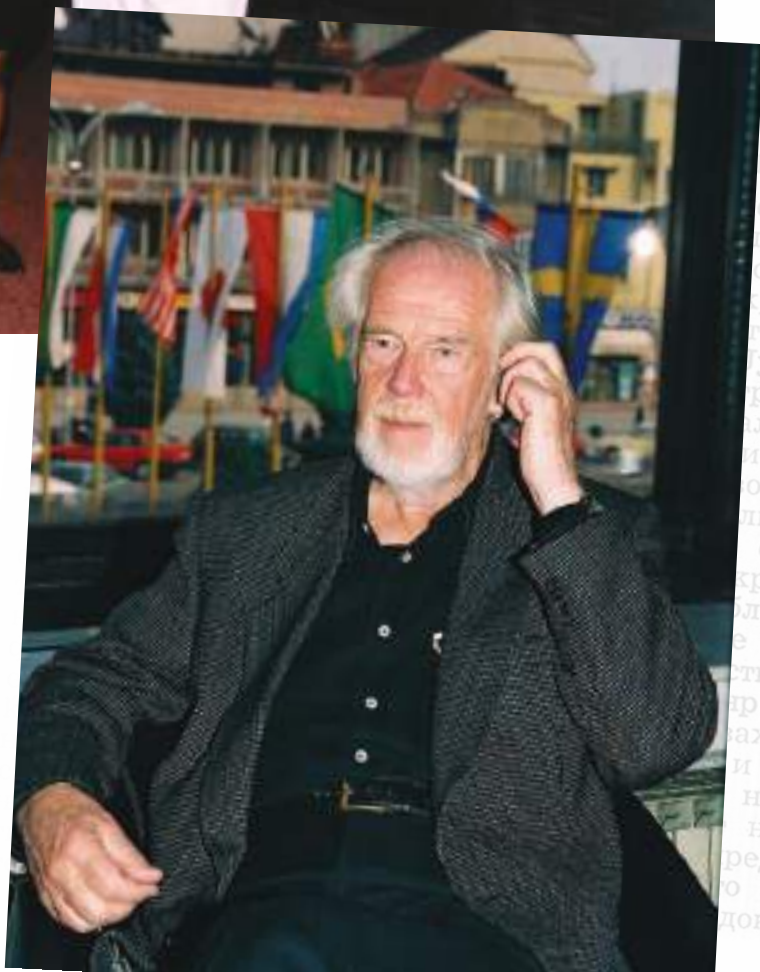

ОКОТ НА ИДНАТА ГОДИНА

работа филм Милтон Ман

ТО КОЕ СВОЈАТА АКТИВНОСТ
ОД ГОДИНА КЕ СЕ ОДВИГА
И СО РАЗЛИЧНИ ЖАНРОВИ
ИГРАН ФИЛМ, ДОКУМЕН
ИРАН ФИЛМ

мско е го
 Ке настојува
 авторски тон да
 слични манифест
 земја". Фрлајќи
 се на својот рабо
 карактер, Филмск
 "Милтон Манак", пок
 на филмови, својат
 а одвива и преку
 и, курсеви, симпоз
 ања со цел филм
 ите повеќе да ја
 кој работен човек
 тоа да придонес
 њето на естетски
 гањето на нивото
 култура.

програмска ориен
 оглед на при
 мови, предвиде
 студио „Милтон
 ровител е Сојуз
 а на филмскит
 угославија, да о
 рамите на југос
 ал во Пула, смо
 ите филмови во
 о Белград и на д
 лмски фестивали
 од еден друг а
 критериуми.
 власта на докум
 е бидат прикажа
 стварувања од ов
 пр кај нас и во
 ажи и за проек
 и анимирани
 на одржувањето
 на долгометраж
 редвидено ведна
 о на фестивало
 документарните

ВОЗОВИ И РОЗИ/TRAINBIRDS, Германија/Germany

Кин./Cin.: Франк ГРИБЕ/Frank GRIEBE

Реж./Dir.: Питер ЛИХТЕРФЕЛД/Peter LICHTERFELD

Интернационално жири/International Jury:

Мортен БРУС/Morten BRUUS (Данска/Denmark, претседател/President)

Сергеј АСТАКОВ/Sergei ASTAKHOV (Русија/Russia)

Мартин ЛАНГЕР/Martin LANGER (Германија/Germany)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Валтер КАРВАЉО/Walter CARVALHO (Бразил/Brazil)

За филмот/For the film:

ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА/CENTRAL STATION

Реж./Dir.: Валтер САЛЕС/Walter SALLES

20. ИЗДАНИЕ

На јубилејниот 20. фестивал „Браќа Манаки“, Интернационалното жири добива уште повеќе на својата тежина и авторитет со тоа што од 3-члено стана 5-члено (претседател беше претходниот лауреат за филмот МЕЃУ ДВЕ ЛЕТА, Швеѓанецот Стефан Куленгер), доминантно составувано од директори на фотографија, претходни лауреати на битолскиот фестивал, но и од други филмски/уметнички профили, а како напишано правило, подоцна стана претседател на жирито да е главниот лауреат на наградата за животно дело. Таа 1999 година втор светски великан во клубот на добитниците на наградата за животно дело беше прославениот соработник на Вајда и Кавалерович – Полјакот Јежи ВОЈЧИК/Jerzy WOJCIK. До него, рамо до рамо, еднаков по големина, во Битола гостувааше и другиот великан на полската кинематографија, Витолд Собочински. Добитник на „Златната камера 300“ во натпреварувачката селекција стана нивниот помлад сонародник Јацек Патрицки, за креацијата во турскиот филм ПАТ КОН СОНЦЕТО, а беше приредена и изложбата на прославената школа на полскиот филмски плакат. Во ретроспективите беа презентирани кратки британски филмови, како и новиот тајвански филм, предводен од Цаи Минг Лијанг (добитник ex-aequo на „Златниот лав“ во Венеција, за филмот ЉУБОВ, заедно со Милчо Манчевски), како и избор од македонски играни филмови, со акцент врз креативноста на директорите на фотографија. Претседател на Фестивалскиот совет беше истакнатиот македонски кинематографер од ветеранската генерација, Драган Салковски (1938 – 2018).

THE 20th FESTIVAL

At its 20th anniversary the Manaki Brothers festival gained further importance and authority by enlarging its international jury of three members into a jury of five (the President was a previous laureate, Stefan Kullänger, who was awarded for his work on *Between Summers*), consisting predominantly of directors of photography, previous laureates of the Bitola festival, but also of other film and art professionals. At this festival the unwritten rule was established to appoint the laureate of the award for lifetime work to the president of the jury. In 1999, the second great to join the Club was the renowned collaborator of Wajda and Kawalerowicz, the Polish cinematographer Jerzy Wojcik. An equally great representative of Polish cinematography was the other guest of the festival, Witold Sobociński. The winner of the Golden Camera 300 in the official competition was their younger compatriot, Jacek Patrycki, for his work on the Turkish film *Journey to the Sun*. This Polish feast was accompanied with an exhibition of works from the famous Polish school of film posters. There were several retrospectives: short British films, new Taiwanese films (including Tsai Ming Liang, the ex-aequo winner of the Golden Lion in Venice for his film *L'Amour*, together with Milcho Manchevski), and Macedonian feature films selected on the basis of the creativity of their directors of photography. The President of the Festival Council was the eminent Macedonian cinematographer, Dragan Salkovski (1938-2018).

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

2 ПО 4/2 ВУ 4, САД/USA

Кин./Cin.: Деклен КВИН/Declan QUINN

Реж./Dir.: Џими СМОЛХОРН/Jimmy SMALLHORNE

ПО ЖИВОТОТ/AFTER LIFE, Јапонија/Japan

Кин./Cin.: Јутака ЈАМАЗАКИ/Yutaka YAMAZAKI

Реж./Dir.: Хироказу КОРЕ-ЕДА/Hirokazu KORE-EDA

ПО КРАЈОТ НА СВЕТОТ/AFTER THE END OF THE WORLD, Бугарија/Bugaria

Кин./Cin.: Георги НИКОЛОВ/Georgi NIKOLOV

Реж./Dir.: Иван НИТЧЕВ/Ivan NITCHEV

ПРЕКРАСНИ ЛУЃЕ/BEAUTIFUL PEOPLE, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Бери ЕКРОЈД/Barry ACKROYD

Реж./Dir.: Јасмин ДИЗДАР/Jasmin DIZDAR

12 КУЛТУРА

20. ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА „БРАЌА МАНАКИ“

Ден посветен на великанот Вујчиќ

Дваесеттиото издание на Фестивалот го одбележа присуството на директори на фотографија, сценарист, режисер и професор на Филмската академија во Лоџ, Јежи Вујчиќ

На фестивалската програма започна прикажувањето на ретроспективата на македонскиот игран филм со филмовите „Врне за војна“ во режија на Бранко Гаџо и „Прво Семе“ на Кирил Цене-ски. Тече и ретроспективата на тајванскиот игран филм, кој започна со делото „Да живејте доколку“ во режија на Цаи Минг Лијанг.

Во официјалната конкуренција досега се прикажаа филмовите „Покани ми луѓе“ во режија на Лукас Мадисон со Улаф Брантс како директор на фотографија. Брантс за работата во овој чудно сексуален филм кажа: „Сладок“ филм всел денес е постојатик на постојатикот филмскиот индустријален филм каде беа омилените различни стилови. Мојта за да биде да направим мисел од нив. Всушност, и целиот филм е такав, мисел од различни искуства, од различни монтажа и млади автори со различни енергии“.

Во официјалната конкуренција прикажани се и филмовите „Прекрасни луѓе“ на Јасмин Диздар со Бери Екројд како директор на фотографија и „По животот“ на Хироказу Које Еда каде директор на фотографија е Јутака Јамазаки.

Искра Ефтимова

висока форма на практиката. Во нејзиното разбирање, заедно со студентите се концентрираме во последната година на студентите“ смети Вујчиќ.

На средбата со Вујчиќ, доминантен беше македонскиот режисер Алгино Митрицки, кој имал ретка можност да биде студент по режија кај Вујчиќ. Митрицки изјави дека тој му оставил својата работа како нареден професор. На оваа средба, посветена на студентите на Факултетот за Драматички уметности, Вујчиќ ги објаснуваше принципите на работата на Академијата во Лоџ.

На студентите и на останатите заинтересирани посетители, Вујчиќ им го објасни проблемот на визуелизација и проблемот на интервјуа и детално за градењето на сцената и за поставувањето на светлината. Во врска со овие проблеми тој истакна дека

ПОКАЖИ МИ ЛУБОВ/FUCKING AMAL, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Улф БРАНТАС/Ulf BRANTAS

Реж./Dir.: Лукас МОДИСОН/Lukas MOODYSSON

ПАТУВАЊЕ КОН СОНЦЕТО/JOURNEY TO THE SUN, Турција/Turkey

Кин./Cin.: Јацек ПАТРИЦКИ/Jacek PATRYCKI

Реж./Dir.: Јесим УСТАОГЛУ/Yesim USTAOGU

УБИЕЦ,БЕРЛИН.ДОК/KILLER.BERLIN.DOK, Германија/GermanyКин. и реж./Cin. & Dir.: Бетина ЕЛЕРКАМП и Јург ХАЈТМАН/
Bettina ELLERKAMP & Jurg HEITMANN**ПОНЕДЕЛНИК/MONDAY, Полска/Poland**

Кин. и реж./Dir. & Cin.: Витолд АДАМЕК/Witold ADAMEK

СВАДБАТА НА САКО/SAKO'S WEDDING, Албанија/Albania

Кин./Cin.: Тибор КЛИПФЛЕР/Tibor KLIPFLER

Реж./Dir.: Владимир ПРИФТИ/Vladimir PRIFTI

ШПАА/СНРАА, Норвешка/Norway

Кин./Cin.: Џон Кристијан РОЗЕНЛУНД/John Christian ROSENLUND

Реж./Dir.: Ерик ПОПЕ/Erik POPPE

СОЛО ЗА КЛАРИНЕТ/SOLO FOR CLARINET, Германија/Germany

Кин./Cin.: Ханс-Гунтер БАКИНГ /Hans-Gunther BUCKING

Реж./Dir.: Нико ХОФМАН/Nico HOFFMAN

ЗАТЕМНУВАЊЕ/SOMBRE, Франција/France

Кин./Cin.: Сабине ЛАНСЕЛЕН/Sabine LANCELIN

Реж./Dir.: Филип ГРАНРИЕ/Phillipe GRANDRIEUX

ГОСТИНОТ/THE GUEST, Италија/Italy

Кин./Cin.: Марко ПОНТЕКОРВО/Marco PONTECORVO

Реж./Dir.: Алесандро КОЛИЦИ/Alessandro COLIZZI

ГОСПОДОВАТА ЛАНТЕРНА ВО БУДИМПЕШТА/THE LORD'S LANTERN IN BUDAPEST, Унгарија/Hungary

Кин./Cin.: Ференц ГРУНВАЛСКИ/Ferenc GRUNWALSKY

Реж./Dir.: Миклош ЈАНЧО/Miklos JANCZO

ТРАНСАТЛАНТИК/TRANSATLANTIC, Хрватска/Croatia

Кин./Cin.: Горан ТРБУЉАК/Goran TRBULJAK

Реж./Dir.: Младен ЈУРАН/Mladen JURAN

СТАПИЦИ/TRAPS, Чешка Република/Czech Republic
 Кин./Cin.: Степан КУЧЕРА/Stepan KUCERA
 Реж./Dir.: Вера ХИТИЛОВА/Vera CHYTILOVA

ЖЕЛЕЗНАТА ПЕТИЦА НА ОЛИГАРХИЈАТА/THE IRON HEEL OF OLIGARCHY, Русија/Russia
 Кин./Cin.: Сергеј ЛАНДО и Владимир БРИЛЈАКОВ/Sergei LANDO & Vladimir BRYLYAKOV
 Реж./Dir.: Александер БАШИРОВ/Alexander BASHIROV

ВИГО, СТРАСТ ЗА ЖИВОТ/VIGO, PASSION FOR LIFE, Обединето Кралство/UK
 Кин./Cin.: Џон МЕТИСОН/John MATHIESON
 Реж./Dir.: Џулиен ТЕМПЛ/Julien TEMPLE

раѓање
 0
 Н МАНАКИ
 КНО УШТЕ
 СЕ ЧУВА
 ЈЛА, ВО КИ
 ДАЛЕКУ С
 КОЈА ЖИВЕ
 А БАРЕМ СИ
 ДРУГО СПО
 ВАЊЕ НА МАНАКИ
 Делото на Манакито како при
 донес во ризицата на маке
 доиската и југословенската кул
 тура е од огромно значење за
 генерации.
 од неговата
 почна на 5 март 1964 година)
 Манакито е недостап
 но на јавноста. Се до пред мал
 ку на неговиот гроб немаше
 ставено ни најобична фотогра
 фија, куќата во која живееше
 на Широк — сокак не е пре
 музеј, ниту пак
 ненадоместли
 уште не се
 лизата и си
 Манакитово
 скоро разре
 Делувајќи
 то на цели
 со својата
 Солун до
 град, реги
 тал дека
 значење.
 својата см
 материјал
 сопствено
 Денес Ма
 јавноста.
 С
 о ф
 ката
 ли
 на
 а ф
 ија.
 тери
 пос
 и со
 неко
 с во
 ача
 факел
 на по
 филм
 први
 тел
 Петк
 тие
 одвр
 при
 од

Интернационално жири/International Jury:

Стефан КУЛЕНГЕР/Stefan KULLANGER (Шведска/Sweden, претседател/President)
 Бранко ГАПО/Branko GAPO (Р Македонија/Rep. of Macedonia)
 Ханс-Гунтер ДИКС/Hans-Gunter DICKS (Германија/Germany)
 Пол ХОУСОН/Paul HOWSON (Обединето Кралство/UK)
 Мирон ЧЕРЊЕНКО/Miron CHERNENKO (Русија/Russia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Јацек ПАТРИЦКИ/Jacek PATRYCKI, Полска/Poland

За филмот/For the film:

ПАТУВАЊЕ КОН СОНЦЕТО/JOURNEY TO THE SUN, Турција/Turkey

Реж./Dir: Јесим УСТАОГЛУ/Yesim USTAOGU

21. ИЗДАНИЕ

Новиот претседател на Република Македонија, Борис Трајковски, е новиот патрон/покровител на фестивалот. А „Клубот на великаните“ е збогатен со двократниот оскаронец – Британецот **Фреди ФРЕНСИС/Freddie FRANCIS** (во негова чест како главен лауреат – филмот ПРИКАЗНАТА НА СТРЕЈТ/THE STRAIGHT STORY во режија на Дејвид Линч, го отвори фестивалот), кој тогаш, во својство на претседател на БСЦ/BSC, Британското здружение на кинематографиери, во идната 2001 го иницираше и го издејствува официјалното почесно членство, во оваа угледна британска асоцијација, на браќата Милтон и Јанаки МАНАКИ, а во знак на неговата воодушевеност од нивниот опус. Во истата година новововедената награда втора по ранг „Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ му е доделена на чешкиот великан - оскаронецот **Јиржи МЕНЦЕЛ/Jirzy MENZEL**, а неговиот тандемски соработник, кинематограферот Јаромир Шофр беше претседател на угледното интернационално жири. Во нивна чест беше прикажан оскаронецот СТРОГО КОНТРОЛИРАНИ ВОЗОВИ. Како дел од традицијата е прикажана и Панорамата на македонски краткометражни филмови и долгометражниот документарен филм АВСТРАЛИЈА, АВСТРАЛИЈА на Столе Попов, а како IN MEMORIAM за истакнатиот македонски кинематографер Бранко Михајловски (1924 - 2000). Исто така, беше приредена и ретроспектива на играни филмови на режисерот Бранко Гапо по повод 45 години кариера. Надвор од конкуренција беа прикажани филмовите: СВЕТЛИНАТА МЕ ПРИДРУЖУВА – ФИЛМ ЗА СВЕН НИКВИСТ/LIGHT KEEPS ME COMPANY - A FILM FOR SVEN NYKVIST, во режија на Карл-Густав Никвист/Carl-Gustav Nykvist, документарен портрет по смртта на својот голем татко од синот; МИНАТО/THE PAST, во режија на Иво Трајков, а кинематографер е Клаус Фуксјегер/Klaus Fuxjaeger и ЖИВОТОТ НЕМА ПРАВИЛА/THE CIDER HOUSE RULES, во режија на Ласе Хелстром – кинематографер е Оливер Стејплтон.

THE 21th FESTIVAL

The new President of the Republic of Macedonia, Boris Trajkovski, was appointed as the new patron of the festival. The Club of Greats was enriched with another member, the double Oscar winner, British cinematographer Freddie Francis (in his honour as the main laureate, the festival opened with the film *Straight Story*, directed by David Lynch), who, as the President of the British Society of Cinematographers, initiated an official honourable membership in this distinguished association for the brothers Milton and Yanaki Manaki and realized his idea in the following year, 2001, as a mark of his admiration for their opus. In that year the newly introduced award, Golden Camera 300 for special contributions to the world cinematic art, was awarded to the Czech Oscar winner Jirzy Menzel, and his collaborator, the cinematographer Jaromir Sofr was the President of the International jury. The film *Closely Watched Trains* was screened at the festival in their honour. Following tradition, there was a program called Panorama, which was a selection of short Macedonian films, accompanied by the screening of the feature length documentary film, *Australia, Australia* directed by Stole Popov in memory of the late Macedonian cinematographer Branko Mihajlovski (1924-2000). There was a retrospective of the films of the director Branko Gapo, celebrating the 45th anniversary of his career in film. For the main competition, several other films were screened: *Light Keeps Me Company* – a film about Sven Nykvist directed by Carl-Gustav Nykvist, that is to say, a documentary about the great father directed by the son; *The Past*, directed by Ivo Trajkov and with Klaus Fuxjäger as cinematographer; and *The Cider House Rules*, directed by Lasse Hallström with Oliver Stapleton as cinematographer.

ОСАМЕНИ/ALONE, Шпанија/Spain

Кин./Cin.: Тоте ТРЕНАС/Tote TRENAS

Реж./Dir.: Бенито ЗАМБРАНО/Benito ZAMBRANO

ЛЕБ И ЛАЛИЊА/BREAD AND TULIPS, Италија/Italy

Кин./Cin.: Лука БИГАЦИ/Luca BIGAZZI

Реж./Dir.: Силвио СОЛДИНИ/Silvio SOLDINI

ЗНАЕВ ДА ГО ЧИТАМ НЕБОТО/I COULD READ THE SKY, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Шимас Мек ГАРВИ и Овен Мек ПОЛИН/Seamu McGARVEY & Owen McPOLIN

Реж./Dir.: Никола БРУС/Nichola BRUCE

СЕВЕРЕН РАБ/NORDRAND, Австрија/Austria

Кин./Cin.: Кристине МЕЕР/Christine A. MEIER

Реж./Dir.: Барбара АЛБЕРТ/Barbara ALBERT

ПОД СОНЦЕТО/UNDER THE SUN, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Јенс ФИШЕР/Jens FISHER

Реж./Dir.: Колин НАТЛИ/Colin NUTLEY

ДИНА

ФИЛМСКОТО МАНАКИ

ТИВНОСТ КЕ ЈА
ОДРЖУВААТ ТРИ
ПРОГРАМИ И ОПРЕ-
ДЕЛУВААТ ДОКУМЕНТАРЕН

низ „специфичен
а се издели од сите
станции во нашата
и го акцентот пред
ботен и академски
екото студио „Мил-
окрај проекцијата
јата активност ке
ку стручни триби-
позиуми и преда-
мската уметност
ја доближи до
век и граѓанин и
есува во форми-
и вкус и во по-
о на филмска-

во прв... месеци кога
се одбележува годишнината од
смртта на Милтон Манак, додека
изборот на цртани и анимирани
филмови ке имаме можност да
го гледаме во деновите на одржу-
вањето на Светската галерија на
карикатури во Скопје.
На овој начин, со ваков распо-
ред на програмата, Битола прак-
тично во текот на...

ментација

рикажувањето
дено е Филм-
гон Манак“,
јузот на здру-
ките работни-
а опфаќа дел
гословенскиот
емотрата на
во светот —
а други свет-
али, но про-
агол и ес-

ументарниот
кани најдо-
овој филм-
во светот, а
екцијата на
филмови.
ето на фе-
ажни фил-
аш по одр-
от во Пу-
филмови

ГЕОГРАФИЈА НА СТРАВОТ/GEOGRAPHY OF FEAR, Финска/Finland

Кин./Cin.: Хеики ФАРМ/Heikki FARM
Реж./Dir.: Аули МАНТИЛА/Auli MANTILA

РЕКАТА СУЖУ/SUZHOU RIVER, Кина/China

Кин./Cin.: Ванг ЈУ/Wang YU
Реж./Dir.: Лу ЈЕ/Lou YE

ВРАЌАЊЕ НА ИДИОТОТ/RETURN OF THE IDIOT, Чешка Република/Czech Republic

Кин./Cin.: Стефан КУЧЕРА/Stepan KUCHERA
Реж./Dir.: Саша ГЕДЕОН/Sasha GEDEON

МАРШАЛ/MARSHAL, Хрватска/Croatia

Кин./Cin.: Живко ЗАЛАР/Zivko ZALAR
Реж./Dir.: Винко БРЕШАН/Vinko BRESHAN

НЕБЕСНА ЈАДИЦА/SKY HOOK, СР Југославија/Yugoslavia

Кин./Cin.: Радослав ВЛАДИЌ/Radoslav VLADICH
Реж./Dir.: Љубиша САМАРЏИЌ/Ljubisha SAMARDZIC

ТАНЦУВАЧ ВО МРАКОТ/DANCER IN THE DARK, Данска/Denmark

Кин./Cin.: Роби МИЛЕР/Robby MULLER
Реж./Dir. Ларс фон ТРИЕР/Lars Von TRIER

ТРЧАЈ, ЛОЛА, ТРЧАЈ/RUN, LOLA, RUN, Германија/Germany

Кин./Cin.: Франк ГРИБЕ/Frank GRIEBE

Реж./Dir.: Том ТИКВЕР/Tom TYKWER

Интернационално жири/International Jury:

Јаромир ШОФР/Jaromir SOFR (Чешка Република/Czech Republic, претседател/President)

Јацек ПЕТРИЦКИ/Jacek PETRYCK (Полска/Poland)

Џон Кристијан РОЗЕНЛУНД/John Christian ROSENLUND (Норвешка/Norway)

Јан ХИНТЈЕНС/Jan HINTJENS (Белгија/Belgium)

Иво ТРАЈКОВ/Ivo TRAJKOV (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Андреас ХЕФЕР/Andreas HOFER, Германија/Germany

За филмот/For the film:

ЛЕГЕНДИТЕ НА РИТА/RITA'S LEGENDS, Германија/Germany

Реж./Dir.: Фолкер ШЛЕНДОРФ/Voker SCHLONDORF

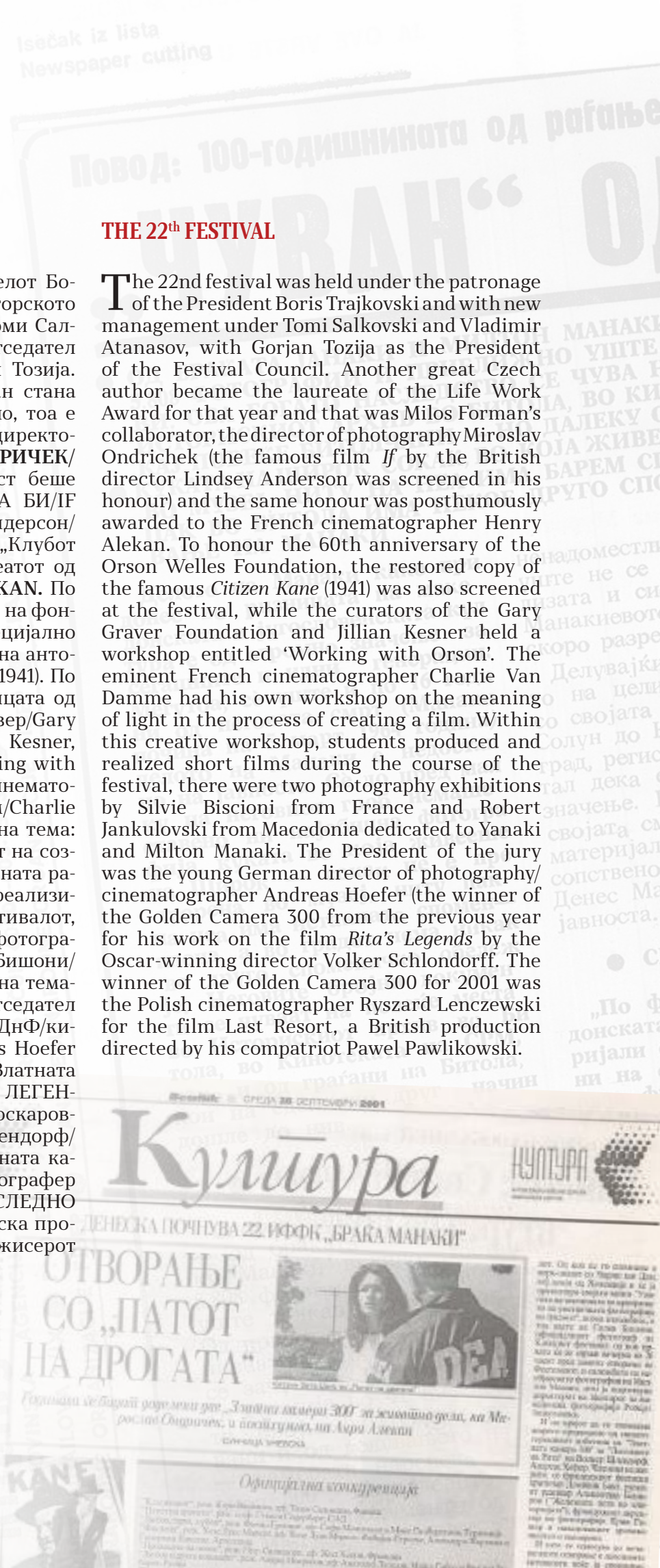

22. ИЗДАНИЕ

Е под покровителство на претседателот Борис Трајковски, со смена на директорското кормило со генерацискиот тандем: Томи Салковски - Владимир Анастасов, а претседател на Фестивалскиот совет беше Горјан Тозија. Таа година уште еден чешки великан стана лауреат на наградата за животно дело, тоа е соработникот на Милош Форман - директорот на фотографија, **МИРОСЛАВ ОНДРИЧЕК/Miroslav ONDRICHEK** (во негова чест беше прикажан антологискиот филм КОГА БИ/IF на британскиот режисер Линдзи Андерсон/Lindsey Anderson), а покрај него во „Клубот на великаните“, постхумно е и лауреатот од Франција, **Анри АЛЕКАН/Henry ALEKAN**. По повод 60-годишнината од создавањето на фондацијата на Орсон Велс, во Битола специјално беше прикажана и обновената копија на антологискиот филм ГРАЃАНИНОТ КЕЈН (1941). По тој повод беше одржана и работилницата од кураторите на фондацијата: Гери Грејвер/Gary Graver (DoP) и Џилијан Кеснер/Jillian Kesner, на темата „Работејќи со Орсон“/Working with Orson. Исто така, истакнатиот ДнФ/кинематограферот од Франција - Чарли ван Дам/Charlie Van Damme ја одржа работилницата на тема: „Значењето на светлината во процесот на создавање филм“. Во рамките на креативната работилница, студенти продуцираа и реализираа кратки филмови во текот на фестивалот, а беа презентирани и две изложби на фотографии, на гостинката од Париз, Силви Бишони/Silvie Biscioni и на Роберт Јанкулоски на темата - Јанаки и Милтон МАНАКИ. Претседател на жириото беше младиот германски ДнФ/кинематографер Андреас Хефер/Andreas Hoefler (претходната година добитник на „Златната камера 300“ за креацијата во филмот ЛЕГЕНДИТЕ НА РИТА/RITA'S LEGENDS на оскарскиот режисер - ветеранот Фолкер Шлендорф/Volker Schlöndorff. Добитник на „Златната камера 300“ стана полскиот кинематографер - Ричард Ленчевски за филмот ПОСЛЕДНО ПРИБЕЖИШТЕ/LAST RESORT, британска продукција, на неговиот сонародник, режисерот Павел Павликовски.

THE 22th FESTIVAL

The 22nd festival was held under the patronage of the President Boris Trajkovski and with new management under Tomi Salkovski and Vladimir Atanasov, with Gorjan Tozija as the President of the Festival Council. Another great Czech author became the laureate of the Life Work Award for that year and that was Milos Forman's collaborator, the director of photography Miroslav Ondrichek (the famous film *If* by the British director Lindsey Anderson was screened in his honour) and the same honour was posthumously awarded to the French cinematographer Henry Alekan. To honour the 60th anniversary of the Orson Welles Foundation, the restored copy of the famous *Citizen Kane* (1941) was also screened at the festival, while the curators of the Gary Graver Foundation and Jillian Kesner held a workshop entitled 'Working with Orson'. The eminent French cinematographer Charlie Van Damme had his own workshop on the meaning of light in the process of creating a film. Within this creative workshop, students produced and realized short films during the course of the festival, there were two photography exhibitions by Silvie Biscioni from France and Robert Jankulovski from Macedonia dedicated to Yanaki and Milton Manaki. The President of the jury was the young German director of photography/cinematographer Andreas Hoefler (the winner of the Golden Camera 300 from the previous year for his work on the film *Rita's Legends* by the Oscar-winning director Volker Schlöndorff. The winner of the Golden Camera 300 for 2001 was the Polish cinematographer Ryszard Lenczewski for the film *Last Resort*, a British production directed by his compatriot Pawel Pawlikowski.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ПОСЛЕДНО ПРИБЕЖИШТЕ/LAST RESORT, Обединето Кралство/UK
Кин./Cin.: Ришард ЛЕНЧЕВСКИ/Ryszard LENCZEWSKI
Реж./Dir. Павел ПАВЛИКОВСКИ/Pawel PAWLIKOWSKI

ПЕСНИ ОД ВТОРИОТ КАТ/SONGS FROM THE SECOND FLOOR, Шведска/Sweden
Кин./Cin.: Иштван БОРБАШ и Јеспер КЛЕВЕНАС/
Istvan BORBAS & Jesper KLEVENAS
Реж./Dir.: Рој АНДЕРСОН/Roy ANDERSON

ПРЕКРАСНАТА РИТА/LOVELY RITA, Австрија/Austria
Кин./Cin.: Мартин ГШЛАХТ/Martin GSCHLACHT
Реж./Dir.: Јесика ХАУСНЕР/Jessica HAUSNER

ФАКЛЕНД/FUCKLAND, Аргентина/Argentina
Кин./Cin.: Хозе-Луис МАРКЕС, Фабијан СТРАТАС,
Алеjandro ХАРТМАН, Гиљермо НАИСТАТ/
Jose-Luis MARQUES, Fabian STRATAS,
Alejandro HARTMAN, Guillermo NAISTAT
Реж./Dir.: Хозе-Луис МАРКЕС/Jose-Luis MARQUES

ЗАМИНУВАЊЕ/DEPARTURE, Јапонија/Japan
Кин./Cin.: Хироо ЈАНАГИДА/Hiroo YANAGIDA
Реж./Dir.: Јосукџе НАКАГАВА/Yosuke NAKAGAWA

КЛАСИКО/CLASSICO, Финска/Finland
Кин./Cin.: Тимо САЛИМИНЕН/Timo SALMINEN
Реж./Dir.: Карл ВААНАНЕН/Karl VAANANEN

ЉУБОВ, ПАРИ, ЉУБОВ/L'AMOUR, L'ARGENT, L'AMOUR, Германија/Germany
Кин./Cin.: Софи МЕНТИЊО и Макс Џонатан Силберштајн/
Sophie MANTIGNEUX & Max Jonathan SILBERSTEIN
Реж./Dir.: Филип ГРЕНИНГ/Phillip GROENING

КРАЛОТ Е ЖИВ/KING IS ALIVE, Данска/Denmark
Кин./Cin.: Јенс ШЛОСЕР/Jens SCHLOSSER
Реж./Dir.: Кристијан ЛЕВРИНГ/Kristian LEVRING

УВАЊЕТО НА ФЕСТИВАЛОТ НА ФИЛМСКА КАМЕРА
"Манаки" им се
бенџиса на сише

Од свечениот отворане: Томи Салковски, Горјан Тоџија и
градоначалникот на Битола Златко Вршковски

проспекција следува, оваа година се функционираше беспрекорно, без никаква т.н. "пријатна изненадувања". Овој дух на промена го внесоа, секако, младите организатори - Томи Салковски и Владимир Анастасов, но, од друга страна, во Битола се коментираше дека неуспешност, идејните водачи, водечки организатори од сенка се старите фестивалски волонтери: селекторот Благоја Куновски и претседателот на Советот на "Браќа Манаки" Горјан Тоџија. И двајцата беа растрчани на сите страни. Како добри домашини, сакаа да им угодат и на поединечните желби, и на домашните, а особено на странските гости.

Единствен дамка, ако тика може да се третира, беше претседателот на кој требаше да бидат

претставени рускиот режисер Анатолиј Лашин и снимателот Андреј Некрасов. Но, Русите заталкале низ битолските сокови и во пошироко познатите битолски менаџери. Жив човек не можеше да ги најде. Но пресот не пропадна билејќи, покрај претставувањето на други сниматели и режисери, присутните добија термин плус да се подружат. Ем служба ем дружба, а, од друга страна, и Русите заповолиа - сити и напоени.

Успешната слика на годишниот Фестивал на филмска камера се заокружува и со одличниот дизајн на пропагандниот материјал, каталогот и плакатот, инвентивен и излезен од класичните теми, а го изработи Бојан Срепојевиќ.

О. Пој - Андонова

ИФФК НА ФЕСТИВАЛОТ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА "БРАЌА МАНАКИ"

АРГЕНТИНСКИОТ "ФАКЛЕНД" И "КОГА БИ ВО ЧЕСТ ОНДРИЧЕК"

МАКЕДОНСКИ СРП ЗАДАЧАТА ЗА ЗАКЛУЧОК "СЕРВИС" РАДУВАЈА
КОГА БИ ВО ЧЕСТ ОНДРИЧЕК

ЗЕГА,
кој се
киност и
ет но

Зегар
27.9.2001 сеп. 16

22nd

International Film Camera Festival | Bitola

Интернационален Фестивал на Филмска Камера | Битола

БРАЌА МАНАКИ

BROTHERS

Republic of Macedonia

26 - 30 IX 2001

ПРОДАВАЧИ НА ПЕСОК/LES MARCHANDS DE SABLE, Франција/France
Кин./Cin.: Жил АНРИ/Gilles HENRY
Реж./Dir.: Пјер САЛВАДОРИ/Pierre SALVADORI

ЉУБОВ И ДРУГИ КОШМАРИ/LUBOV I DRUGIE KOSHMARI, Русија/Russia
Кин./Cin.: Анатоли ЛАПШОВ, Михаел ГЕБЕЛ, Виктор ЗУБАРЕВ/
Anatoli LAPSHOV, Michael GOEBEL, Viktor ZUBAREW
Реж./Dir.: Андреј НЕКРАСОВ/Andrei NEKRASOV

РОБЕРТО ЗУКО/ROBERTO SUCCO, Франција/France
Кин./Cin.: Паскал МАРТИ/Pascal MARTI
Реж./Dir. Седрик КАН/Cedrik KAHN

ТРКА ЗА ПАРИ/RUN FOR MONEY, Турција/Turkey
Кин./Cin.: Флоран ЕРИ и Жан Луј ВИЈАЛАР/
Florent HERRY & Jean Louis VIALARD
Реж./Dir.: Реха ЕРДЕМ/Reha ERDEM

ПАТОТ НА ДРОГАТА/TRAFFIC, САД/USA
Кин. и реж./Cin.&Dir.: Стивен СОДЕРБЕРГ/Steven SODERBERGH

Фестивал

анимателското творчество
„Едонска сага“ и „Од

(играат: Елфи Ешке, Хелен
панчич) и рускиот филм
„Шампањско“ на режисер
ков и на камерманот Ал

Втората сесија на Сем
камера ќе се одржи трет
кој потоа ќе продолжи с
натиот турски снимател

пладневните и вечерните часови ќе бидат при
кажани дури четири филмски дела, од кои ед
ното ќе биде дополнително соопштено: аними
раниот филм „Фреди“ на авторот и продуцент,
инаку наши сонародник што живее и работи во
Лондон, **Јон Ацевски** и во снимателска изведба
на **Рекс Невил**, бугарскиот филм „Жрепка“ на

режисерката **Ива**
Виктор Чичов (у
онев), како и
филмско остварув
на режисерот
Мион Злајт (во
арон **Александ**

Четвртиот фе
пладневен и веч
ама го поместу
со проекцијата
та копродукциј
на познатиот
тандемот дире
Андар Петкови
улоги: Свето
(мик). Потоа с
имател **Љубе П**
сови е предвид
донските амате
Филмската п
чинува уште

филмскиот француски филм „Смртта на еден кон
режија на **Сајмур Кумбара** и на снимател
Бардун Мартинијани (играат: Тимо Флор
Рајмонда Булку), како и францускиот ф
„Земја на мртвите“ на режисерот **Фран**
Жозеф Осант и на камерманот **Дариус Ко**
Во придружната програма ќе биде прикаж
музичкото куклено кабаро во продукција
изведба на скопскиот Театар за деца и мла

НИЧИЈА ЗЕМЈА/NO MAN'S LAND, Босна и Херцеговина/Bosnia and Herzegovina

Кин./Cin.: Валтер Ванден ЕНДЕ/Walter Vanden ENDE

Реж./Dir.: Данис ТАНОВИЧ/Danis TANOVICH

Интернационално жири/International Jury:

Андреас ХЕФЕР/Andreas HEFER (Германија/Germany, претседател/President)

Доминик БАКС/Dominique BAX (Франција/France)

Александер БАШИРОВ/Alexander BASHIROV (Русија/Russia)

Ерик ГИШАР/Eric GUICHARD (Франција/France)

Деан ДУКОВСКИ/Dean DUKOVSKI (Р Македонија/Rep.of Macedonia)

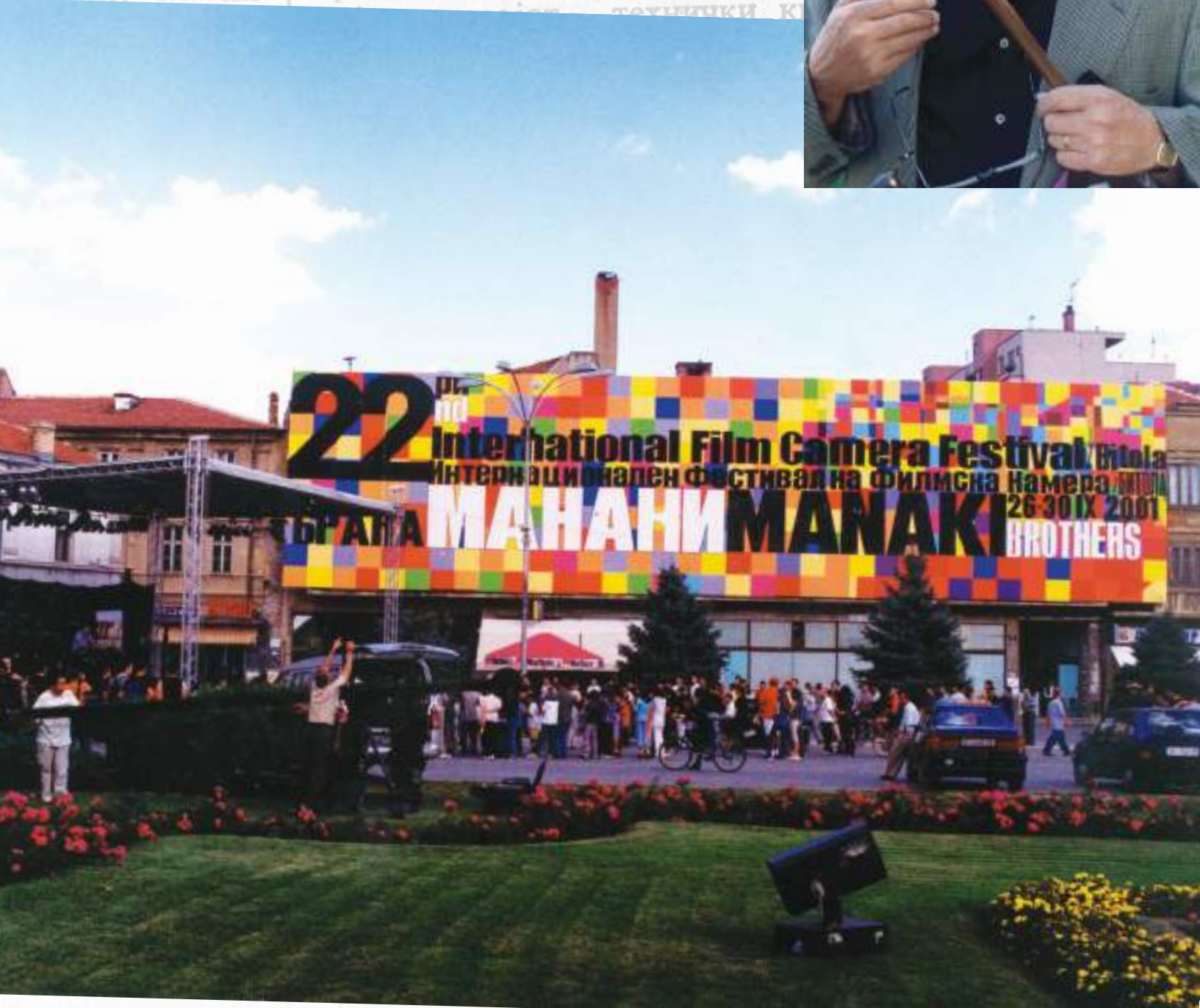
Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin. Ришард ЛЕНЧЕВСКИ/Ryszard LENCZEWSKI, Полска/Poland

За филмот/For the film:

ПОСЛЕДНО ПРИБЕЖИШТЕ/LAST RESORT/UK

Реж./Dir.: Павел ПАВЛИКОВСКИ/Pawel PAWLIKOWSKI

23. ИЗДАНИЕ

На фестивалот е под покровителство на претседателот Борис Трајковски, а младиот кинематографер Томи Салковски продолжува сам на позицијата директор на фестивалот „Браќа Манаките“ (кој ќе го раководи успешно и во следните 7 изданија, до 29./2008), инаку и најзаслужен за членувањето на македонските кинематографери во европската асоцијација ИМАГО/IMAGO, како и за активното зачленување на Фестивалот „Браќа Манаките“ во ECFF/European Coordination of Film Festivals-ЕКФФ/Европската координација на филмски фестивали.

Нови две големи имиња на светскиот филм станаа наши нови лауреати, во „Клубот на великаните“, добитник на наградата за животно дело „Златна камера 300“ е прославениот италијански кинематографер, со опус за Гинис – **Тонино ДЕЛИ КОЛИ/Tonino DELLI COLLI** (во чија чест е прикажан филмот на Роберто Бењини – ЖИВОТОТ Е УБАВ/LA VITA E BELLA), а лауреат на „Златната камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ беше Холанѓанецот **Роби МИЛЕР/Robby MULLER** – во чија чест беше прикажан филмот МОЈОТ БРАТ ТОМ/MY BROTHER TOM на Британецот Дом Ротеро (Милер беше добитник на „Бронзена камера 300“ во 1996 на 17. фестивал „Браќа Манаките“ за филмот СПРОТИ БРАНОВИТЕ/BREAKING THE WAVES, во режија на Ларс фон Триер), кој воедно беше и претседател на интернационалното жири. Бразилецот Валтер Карвалџо по третпат стана лауреат, овој пат со втората „Златна камера 300“ за ремек-делото ЛЕВО ОД ТАТКОТО. Во серијата работилници: критичарот на лондонски „Гардијан“ - Роналд Берган (воедно и член на интернационалното жири) говореше, преку интересен наслов, за темата: „Како да престанеш да се грижиш и да научиш да пишуваш добро сценарио“; работилница во соработка со EUREKA AV; презентација на летечката камера за снимање од летечка перспектива/Flying Cam - презентер Емануел Превинер; работилница „Долби саунд“ од продукција до презентација (workshop Dolby sound - from production trough to exibition) – презентер Џулијан Пин од Лондон.

THE 23th FESTIVAL

The 23rd festival was under the patronage of President Boris Trajkovski and the young cinematographer Tomi Salkovski was now alone in the position of the director, which he would fulfill successfully until 2008, after directing seven different festivals. Through his efforts, Macedonian cinematographers became members of IMAGO, while the Manaki Brothers festival became an active participant of the European Coordination of Film Festivals – ECFF.

Another two famous names from world film became our new laureates. The winner of the Golden Camera 300 award for a lifetime's work was the renowned Italian cinematographer with an opus worthy of the book of records, Tonino Delli Coli (in whose honour, Roberto Begnini's *La Vita e Bella* was screened at the festival), while the winner of the Golden Camera 300 for special contribution to cinematic art was the Dutch cinematographer Robby Muller in whose honour the festival screened the film *My Brother Tom* by the British director Dom Rotheroe (Muller was the winner of the Bronze Camera 300 in 1996 at the 17th edition of the Manaki Brothers festival for the film *Breaking the Waves*, directed by Lars von Trier) He was also the president of the international jury. The Brazilian Walter Carvalho was a laureate in Bitola for the third time, and this was his second Golden Camera 300 for his masterpiece *To the Left of the Father*. In a series of workshops, the film critic of London's *The Guardian*, Ronald Bergan (also a member of the international jury) discussed the following topic, interestingly framed in the title of the workshop: 'How to stop worrying and learn to write a good script'. There was a workshop organized in cooperation with EUREKA AV, which was a presentation of their flying cam by Emmanuel Previner, a workshop organized by Dolby sound entitled 'From production to exhibition', presented by Julian Pin from London.

Започна и поинтензивната соработка со рускиот продуцентски гигант „Мосфилм“, чии челници редовно доаѓаа како гости на секое издание на фестивалот „Браќа Манаки“, донесувајќи ја со себе специјално изработената статуетка на „Мосфилм“, која главното жири му ја доделуваше како Награда на „Мосфилм“ на филм од главната конкуренција. Во полноќната програма се вртеа ЕРОТСКИТЕ ПРИКАЗНИ, кратки играни филмови во продукција на Регина Зиглер, а беа прикажани и најдобри европски кратки филмови (најдобри холандски, швајцарски, британски и шведски). Игор Тошевски имаше изложба под наслов „БЕЛЕЗИ“/TRACES.

Closer cooperation was established with the Russian production giant Mosfilm, whose leading representatives regularly attended the festival as guests. This time they brought with them a specially produced Mosfilm statuette that the jury awarded as a Mosfilm award for a film from the main competition programme. The films from the collection entitled *Erotic Tales*, produced by Regina Ziegler, were screened at midnight. Another programme included a selection of the best European short films (the best Dutch, Swiss, British and Swedish shorts). Igor Toshevski held an exhibition entitled *Traces*.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

К-РАХ/К-РАХ, САД/USA

Кин./Cin.: Џон МЕТИСОН/John MATHIESON

Реж./Dir.: Јан СОФТЛИ/Iain SOFTLEY

ДИВИ ПЧЕЛИ/WILD BEES, Чешка Република/Czech Republic

Кин./Cin.: Дивис МАРЕК/Divis MAREK

Реж./Dir.: Бохдан СЛАМА/Bohdan SLAMA

БЕЈБИ БОЈ/BAVY BOY, САД/USA

Кин./Cin.: Чарлс Е. МИЛС/Charles E. MILLS

Реж./Dir.: Џон СИНГЛТОН/John SINGLETON

УТОПИЈА БЛУЗ/UTOPIA BLUES, Швајцарија/Switzerland

Кин./Cin.: Стефан КУТИ/Stephane KUTHY

Реж./Dir.: Стефан ХАУПТ/Stefan HAUPT

ОГАН ВО ВЕТРОТ/BURNING IN THE WIND, Италија/Italy

Кин./Cin.: Лука БИГАЦИ/Luca BIGAZZI

Реж./Dir.: Силвио СОЛДИНИ/Silvio SOLDINI

УШТЕ ПОВИСОКО/HIGHER STILL, Франција/France

Кин./Cin.: Силвија КАЈЕ/Sylvia CALLE

Реж./Dir.: Николас БРЕВИЕ/Nicolas BREVIER

ИСКУШЕНИЈА/TEMPTATIONS, Унгарија/Hungary

Кин./Cin.: Габор МЕДВИГИ/Gabor MEDVIGY

Реж./Dir.: Золтан КАМОНДИ/Zoltan KAMONDI

МОРСКА ХРАНА/SEA FOOD, Кина-Хонгконг/China-Hong Kong

Кин./Cin.: Лиу Јонг ХОНГ/Liu Yong HONG

Реж./Dir.: Жу ВЕН/Zhu WEN

23 INTERNATIONAL FILM CAMERA FESTIVAL MANAKI BROTHERS

25-29. IX. 2002

BITOLA REPUBLIC OF MACEDONIA

ДРУГАР/FRIEND, Јужна Кореја/South Korea
 Кин./Cin.: Ки.С.ХВАНГ/Ki.S.HWANG
 Реж./Dir.: Квак КИУНГ/Kwak KYUNG

ФАТИ ГО ДЕВОЈЧЕТО/CATCH THAT GIRL, Данска/Denmark
 Кин./Cin.: Јакоб Виит КУСК/Jakob Viit KUSK
 Реж./Dir.: Ханс Фабијан ВУЛЕНВЕБЕР/Hans Fabian WULLENWEBER

МУТАНТИ/MUTANTS, Германија/Germany
 Кин./Cin.: Себастијан ЕДЕШМИД/Sebastian EDESCHMID
 Реж./Dir.: Каталин ГОДРОШ/Katalin GODROS

КУЧЕШКИ ДЕНОВИ/DOG DAYS, Австрија/Austria
 Кин./Cin.: Волфганг ТАЛЕР/Wolfgang THALER
 Реж./Dir.: Улрих ЗАЈДЛ/Ulrich SEIDL

А ИДНАТА ГОДИ
 Ота фил
 тон Ма

СВОЈАТА АКТИ
 ИНА КЕ СЕ ОДР
 АЗЛИЧНИ ЖАНР
 Н ФИЛМ, ДОК
 ИЛМ

е настојува
 творски тон да с
 лични манифеста
 емја". Фрлајки г
 на својот работ
 рактер, Филмско
 тон МанакИ", пок
 на филмови, својат
 ја одвива и преку
 ни, курсеви, симпоз
 вања со цел филм
 уште повеќе да ја
 секој работен човек
 со тоа да придонес
 рањето на естетски
 дигањето на нивото
 та култура.

Програмска ориен
 поглед на пр
 филмови, предв

ДИНА
 ФЛМСКОТО
 НАКИ“
 ИВНОСТ КЕ ЈА
 РЖУВААТ ТРИ
 РОВИ И ОПРЕ-
 ДОКУМЕНТАРЕН
 низ „специфиче
 а се издели од сит
 естанции во нашат
 и го акцентот пре
 ботен и академски
 ското студио „Мил-
 крај прое
 јата актив
 ку стручни
 позиуми и
 од
 од
 ја доближи
 до
 филмови ке
 да
 и граѓа
 есува во
 ти вкус и во
 на филм
 На овој
 ков пасп
 и во светот
 На
 кај нас
 толема до
 доверба
 то И
 Додовски

ПУЛС/PULSE, Јапонија/Јапан

Кин./Сin.: Хајаши ЈУНИЧИРО/Hayashi JUNICHIRO

Реж./Dir.: Куросава КИЈОШИ/Kurosawa KIYOSHI

ЛЕВО ОД ТАТКОТО/TO THE LEFT OF THE FATHER, Бразил/Brazil

Кин./Сin.: Валтер КАРВАЉО/Walter CARVALHO

Реж./Dir.: Луиз Фернандо КАРВАЉО/Luiz Fernando CARVALHO

ПОСЛЕДНИОТ БАКНЕЖ/THE LAST KISS, Италија/Italy

Кин./Сin.: Марчело МОНТАРСИ/Marcello MONTARSI

Реж./Dir.: Габриеле МУЧИНО/Gabrielle MUCCINO

Интернационално жири/International Jury:

Роби МИЛЕР/Robby MULLER (Холандија/Holland, претседател/President)

Ален МАРКОЕН/Alain MARCOEN (Белгија/Belgium)

Јан ВАЈНКЕ/Jan WEINCKE (Данска/Denmark)

Роналд БЕРГЕН/Ronald BERGEN (Обединето Кралство/UK)

Антонио МИТРИКЕСКИ/Antonio MITRIKESKI (Р Македонија/ Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Сin.: Валтер КАРВАЉО/Walter CARVALHO, Бразил/Brazil

За филмот/For the film:

ЛЕВО ОД ТАТКОТО/TO THE LEFT OF THE FATHER, Бразил/Brazil

Реж./Dir.: Луиз Фернандо КАРВАЉО/Luiz Fernando CARVALHO

24. ИЗДАНИЕ

Од 2003, под покровителство на претседателот Борис Трајковски, покрај Томи Салковски како директор на фестивалот, претседател на Советот на фестивалот е неговиот генерациски колега, директорот на фотографија, Дејан Димески. Во „Клубот на великаните“ уште едно големо име од Франција доаѓа во Битола да ја земе заслужената „Златна камера 300 за животно дело“ – тоа е основоположникот на Nouvelle Vague/францускиот нов филмски бран од 1960-тите, соработникот на Годар – Раул КУТАР/Raoul COUTARD (во нивна чест се прикажува антологискиот филм ДО ПОСЛЕДНИОТ ЗДИВ/BREATHLESS, а беше прикажана и изложба од фотографии на Кутар), додека неговиот колега од славните времиња на францускиот филм – Вили Куран/Willy Курант е претседател на жирито. Во придружната програма, покрај изборот од најновата продукција на современиот француски краток филм има две фотоизложби: на Кутар и на добитникот на „Златната камера 300“ во конкуренција Крис ДОЈЛ/Christopher DOYLE (таа година жирито за првпат и единствен досега, „Златната камера 300“ им ја додели рамноправно/ех-аекуо на двата одлични филма: кинескиот ХЕРОЈ на кинематограферот Крис Дојл и на британскиот СЛАТКИ ШЕШНАЕСЕТТИ на кинематограферот Бери Екројд, а Дојл воедно беше и лауреат на специјалната награда „Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“), како и демонстрација на новата техника и технологија на двете светски водечки компании: „Пантер“ и „Фуџи филм“, а „Кодак“ ја доделува Наградата за млад талентиран македонски кинематографер. Беше прикажана и втората по ред интернационална студентска програма. Исто така, Филмскиот фестивал „Les Lutins du court metrage“ ги презентираше најдобрите француски кратки и среднометражни филмови.

THE 24th FESTIVAL

The 2003 festival was under President Boris Trajkovski's patronage, with Tomi Salkovski as director and the Festival Council headed by a colleague of his generation, the Macedonian director of photography Dejan Dimeski. Joining the Manaki Club of Greats and collecting the deserved Golden Camera 300 for lifetime achievement was another great name from France - the founder of Nouvelle Vague from the 1960s and Goddard's collaborator Raoul Coutard (in whose honour the festival screened the famous *Breathless*, accompanied with an exhibition of Coutard's photographs). His colleague from those legendary times, Willy Kurant, was the president of the jury. Accompanying the main competition programme was a selection of the latest production of contemporary French shorts and two photo exhibitions, that of Coutard and an exhibition of photographs by the winner of the Golden Camera 300 in the main competition Christopher Doyle (this year the jury awarded the Golden Camera 300 to two excellent films ex-aequo: to the *Chinese Hero*, with Chris Doyle as its cinematographer, and to the British *Sweet Sixteen*, with Barry Ackroyd as cinematographer). Doyle also won the Golden Camera 300 for special contribution to cinematic art. Two world leaders in film technology, Panther and Fuji Film, promoted their latest products, while Kodak awarded a prize for a young talented Macedonian cinematographer. A selection of the second international student programme was screened, and the film festival Les Lutins Du Court Metrage presented the best French short films.

Милтон Манакѝ

БОЖЈИ ГРАД/CITY OF GOD, Бразил/Brazil

Кин./Cin.: Цезар ШАРЛОНЕ/Cesar CHARLONE

Реж./Dir.: Фернандо МЕЈРЕЛЕС/Fernando MEIRELLES

Интернационално жири/International Jury:

Вили КУРАН/Willy KURANT (Франција/France, претседател/President)

Габор МЕДВИГИ/Gabor MEDVIGY (Унгарија/Hungary)

Олинка ВИШТИЦА/Olinka VISTICA (Хрватска/Croatia)

Антонио КОСТА/Antonio COSTA (Португалија/Portugal)

Милан ВЛАЈЧИК/Milan VLAJIC (Србија и Црна Гора/Serbia & Montenegro))

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Ех-аequo:

Кин./Cin.: Кристофер ДОЈЛ/Christopher DOYLE, Австралија/Australia

За филмот/For the film:

ХЕРОЈ/HERO, Кина-Хонгконг/China-Hong Kong

Реж./Dir.: Жанг ЈИМУ/Zhang YIMOU

Кин./Cin.: Бери ЕКРОЈД/Barry ACKROYD, Обединето Кралство/UK

За филмот/For the film:

СЛАТКИ ШЕСНАЕСЕТТИ/SWEET SIXTEEN

Реж./Dir.: Кен ЛОУЧ/Ken LOACH

25. ИЗДАНИЕ

Јубилејниот 25. фестивал во 2004, под покровителство на претседателот Бранко Црвенковски, успешно ја продолжи нагорната линија под директорската палка на Томи Салковски, претседател на Фестивалскиот совет беше искусниот филмски работник Петар Богоевски, а градоначалник на Град Битола беше д-р Златко Вршковски. „Златната камера 300 за животно дело“ му припадна на **Вадим Иванович ЈУСОВ/Vadim Ivanovich YUSOV**, творец на ремек-делото АНДРЕЈ РУБЉОВ на Тарковски (во чија чест е прикажан антологискиот филм на Тарковски, ДЕТСТВОТО НА ИВАН). Кинематограферот Сезар Шарлон, Уругваецот од Бразил, творецот на ГРАДОТ НА ГОСПОД, кој во Битола претходната година стана лауреат на „Сребрената камера 300“, е претседател на жирието, кое со „Златна камера 300“ го награди швајцарскиот ДоП/кинематограферот - Рајнер Клаусман/Rainer Klausmann, за филмот на германскиот режисер од новиот бран - Фатих Акин, СО ГЛАВА В СИД/HEAD ON. Во организација на ЕКФФ/Европската координација на филмски фестивали е прикажана програмата ЕВРОПСКИ ФИЛМ - ПРОЗОРЕЦ КОН ЕВРОПА, составена од целовечерни играни и кратки филмови. Од работилници имаше презентација на „Дигитал филмлаб“ и „Сони“. Студентската конкуренција, во координација на Јован Б. Тодоровиќ, имаше 3-члено интернационално жири. Беше презентирани и програмата „Новиот македонски филм“, составена од кратки и целовечерни играни филмови. Во рамките на работилниците, „Дигитал филм лаб“ – ја направи својата презентација – „Вовед во дигиталната филмска лабораторија“/Introduction to Digital Film Lab. Исто така, своја презентација имаше и светски познатата компанија „Сони“.

THE 25th FESTIVAL

The 25th festival of 2004 was under the patronage of President Branko Crvenkovski and continued successfully under the leadership of Tomi Salkovski, while the president of the Festival Council was the experienced film professional Petar Bogoevski. The Mayor of Bitola at the time was Dr Zlatko Vrhkovski. The Golden Camera 300 for life work was awarded to Vadim Ivanovich Yusov, the creator of the masterpiece *Andrei Rublev* directed by Tarkovsky (in whose honour Tarkovsky's *Ivan's Childhood* was screened). The Brazilian cinematographer Cesar Charlone, and the creator of the masterpiece *City of God*, for which he won the Silver Camera 300 the previous year, was the president of the jury that awarded the Golden Camera 300 to the Swiss director of photography/cinematographer Rainer Klausmann for the film *Head On*, directed by a German director of the new wave, Fatih Akin. In cooperation with ECFE - the program entitled 'The European Film - a Window to Europe' was screened, consisting of both short and feature films. The competing programme for students had an international jury of three members coordinated by Jovan B. Todorovic. The programme, entitled New Macedonian Film, was also presented, consisting of short and feature films. Digital Film Lab conducted a workshop on Introduction to Digital Film Lab, while the world famous company Sony also held a presentation workshop.

ОФИЦИЈАЛНИ НАГРАДИ

ДОДЕЛЕНИ НАГРАДИТЕ НА ЈУБИЛЕЈНИТЕ „БРАКА МАНАКИ“

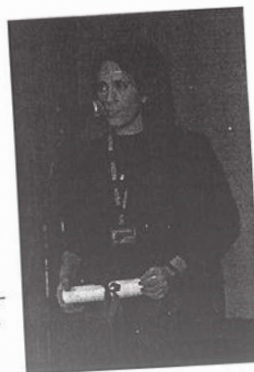
На 25-от Интернационален Фестивал на Филмска камера „Браќа Манаки“ кој се одржа од 28 Септември до 02 Октомври 2004 година во Битола, официјалното жири составено од:

Цезар Шарлон, Бразил, претседател на жирието
Росана Серени, Италија, член
Умберто Роси, Италија, член
Андреас Фишер-Хансен, Данска, член и
Жан Роа, Франција, член

едногласно одлучи да додели две Специјални награди и една
Бронзена „Камера 300“, една Сребрена „Камера 300“ и една
Златна „Камера 300“.

Првата Специјална награда се доделува на Директорот на
фотографија Мајкл Миеек за филмот „Девојка од Стратос-
ферата“ во режија на Матијас Оберг, за префинетиот технички
квалитет на кинематографската слика.

Втората Специјална награда се доделува на Директорот
на фотографија Барбара Алварез за филмот „Виски“ во
режија на Хуан Пабло Ребела и Пабло Стол за фотографскиот
квалитет во нејзината работа.

25-ти Интернационален

а на фе

одна смотра
и прем

ке зап
ке бид
овениот
меѓунар
ничкото
д оваа го

ДАРНИ ВЕСТИ/BREAKING NEWS, Хонгконг/Hong Kong

Кин./Cin.: Ченг Сиу КЕУНГ/Cheng Siu KEUNG
Реж./Dir.: Џони ТО/Johnnie TO

ЛОШО ОБРАЗОВАНИЕ/BAD EDUCATION, Шпанија/Spain

Кин./Cin.: Хосе Луис АЛКАИНЕ/Jose Luis ALCÁINE
Реж./Dir.: Педро АЛМОДОВАР/Pedro ALMODOVAR

КАКО СЛИКА/COMME UNE IMAGE, Франција/France

Кин./Cin.: Стефан ФОНТЕН/Stephane FONTAINE
Реж./Dir.: Ањес ЖАУИ/Agnes JAOUI

ДЕВОЈКИ ОД КАЛЕНДАР/CALENDAR GIRLS, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Ешли РОУВИ/Ashley ROWE
Реж./Dir.: Најџел КОУЛИ/Nigel COLE

Интернационално жири/International Jury:

Цезар ШАРЛОН/Cesar CHARLONE (Бразил/Brazil, претседател/President)
Розана СЕРЕЊИ/Rosana SEREGNI (Италија/Italy)
Андреас Фишер ХАНСЕН/Andreas Fischer HANSEN (Данска/Denmark)
Умберто РОСИ/Umberto ROSSI (Италија/Italy)
Жан РОА/Jean ROY (Франција/France)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Рајнер КЛАУСМАН/Rainer KLAUSMANN, Швајцарија/Switzerland
За филмот/For the film:
СО ГЛАВА В СИД/HEAD ON, Германија/Germany
Реж./Dir.: Фатих АКИН/Fatih AKIN

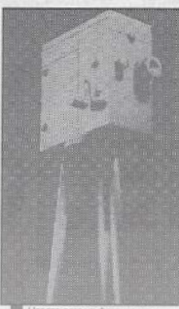
25. Фестивал на филмската камера „Браќа Манак“ ќе се одржи од 28 септември до 2 октомври

ИЗЛОЖБИ

Детски играчки
лицитарски ср

Фестивал

Јубилејното 25 издание на Меѓународниот фестивал на филмската камера „Браќа Манак“ ќе се одржи од 28 септември до 2 октомври. Фестивалот ќе се отвори со премиерата на македонскиот филм „Големата вода“ во режија на Иво Трајков, инаку филмот кој е избран да биде македонски кандидат за големата филмска награда „Оскар“. Важниот почеток веќе најава дека акцентот на ова јубилејно издание меѓу другото ќе биде ставен и на македонскиот филм и на сето она што ја одбележува нашата

Новото лого на фестивалот е инспирирано од алата филмска камера.

„ГОЛЕМАТА ВОДА“ КЕ ГО ОТВОРИ ЈУБИЛЕЈНИОТ „МАНАКИ“

СУНИЦА УНЕВСКА

„Златна камера 300“ за живо дело ќе му припадне на големите руски снимател Владимир Иванович Јусов, соработнички на културните автори Тарковски, Бондарчук, Михалков

тите членови се: познатиот италијански филмски критичар Умберто Роси, францускиот продуцент, исто од Италија, Росалија Сереси, потоа францускиот филмски критичар Жан Роа и данскиот директор на фотографијата Андреас Фишер Хансен.

Буџетот на фестивалот, годишна, кога овој јубилеј, како што кажа селекторот на фестивалот, Благоја Куновски, се поклопува и со уште два значајни датumi, 50 години од смртта на Јашки Манак и 40 години од смртта на Милтон Манак, е зголемен за 25 проценти односно тој изнесува 5 милиони денари. Но, тоа не се однесува директно на програмскиот дел, туку како што објасни Салковски, за адаптацијата на кинесалата „Гестар“ и за луксузната брошура која хронологија ќе го опфати 25-годишниот јубилеј на овој фестивал, односно сите позначајни настани и добитници од 1979 до 2004 година.

И на крајот на разгледаниот адатат на Тони Салковски по повод оние шапки за готовини, дека ќе го водат

Четири филма, и тоа балканскиот „Деловски“ францускиот „Сенот“ италијанскиот „Деловски“ и рускиот „Деловски“.

долготрајните филмови. Како што рече директорот на фестивалот, Тони Салковски, големата вода ќе биде филмот на Бондарчук, а многу вокални автори, сепак, ќе се вклопат во програмата.

„Процес“ инсталација на Игор Тошев

Изложбата која е формирана од Министерството за култура и Глобалната служба за развој на град Загреб, ќе ја презентира Амбасадата на република Македонија во Загреб, а ќе се одржи до 15 септември.

Лондон, Јон Адевски и во снимателот на Рекс Невил, бугарскиот филм „Жените“ во режија на режисерката Иванка Грбчева и со Виктор Чичов (улоги: Ања Пенчев, Цонев), како и „Неверојатна

држат проекциите на филмовите „Имо Кауард енд“ од англиска продукција, во режија на Мајкл Ајвори и на директорот на фотографијата Тони Пирс-Роберте (Улоги: Ван Клиберна, Ентони Хопкинс и Хелен Бонам Картер). Во 22 часот на 18 октомври, на посебна церемонија ќе биде изведено затворањето на нашиот обновен филмски фестивал, концерт на филмска музика, изведбата на филмското кабаре „Немирни сенки“ во режија на Љупчо Тозија и со чинот на доделување на филмските награди.

Поддршка на

● И ГОДИНАШНАТА СРЕДБА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ
ДА ПОТРЕБАТА ОД ПОСТОЕЊЕТО НА ОВОЈ ФЕСТИВАЛ
ПРОБЛЕМИ КОИ БАРААТ РАЗРЕШУВАЊЕ

Битола, септември

Помина и деветтиот по ред југословенски фестивал на филмската камера во Битола. „Манаките средби '87“ како феноменан филмски полигон за презентирање на врвните уметнички дострели на снимателскиот труд во најновото домашно филмско творештво и годинава успешно ја остварија суштинската определба на својата првична идеја: во името на заложбата на Милтон Манак, првиот филмски снимател на Балканот, на најдобар можен начин овозможија професионална комуникација меѓу југословенските сниматели. Истовремено, пред судот на јавноста постојано е понуден резултатот на тој креативен труд како нераскинлив дел во реализацијата на филмското дело.

Оваа општојугословенска фестивалска приредба, беше реализирана преку проекцијата на 10 долгометражни и исто толку кусометражни филмски остварувања, еден игран филм во информативниот дел од програмата како и со проекцијата на елитниот каледоскоп наречен „Мојата најдрага камера“, составен по изборот од неколкумина истакнати југословенски сниматели — автори на прикажаните дела. Вниманието заслужува и репрезентатив-

ната изложба на филмски плакат, а литичната и содржлива средба на филмски критичари на тркалезната на 40-годишната камерата во македонска средба.

Доделени се и плакети и низа државни награди и признанија на годишната фестивалска средба посебно и веројатно место заземаат златните плакети на „Живко Залаво играниот филмно“ и Срѓан Сегаќа во кусометражна враќање“. Што до останатите, без да се каже дека прикажани филмски творец, умешно можностите на сценариологија и оптиката надградува природни и светлосни вајки сугестивни атмосфера. Ставајќи во функција на новни идејни појавите мајстори на доа крупен приклучува и појавата од помладата и

ДУШАТА НА ФИЛМОТ - „МАНАКИ“ ГИ ОБЕДИНУВА КИНЕМАТОГРАФЕРИТЕ

Најцел Волтерс,
потпретседател на БСЦ

Најстариот фестивал во светот посветен на вештината на кинематографијата е фестивалот „Браќа Манаки“. Оваа година го прославува својот 40-ти јубилеј во своето родно место, во градот Битола во Северна Македонија. Пионерите сниматели, браќата Милтон и Јанаки, се слават во оваа балканска крстосница, при што пасионираната посветеност и љубов кон кинематографијата навлегуваат во самото срце и душа на филмот. Кога браќата ја купиле „камерата 300“ во Лондон во 1905 година, не постоеле ни прирачник ни списание на Американската академија кои би им помогнале да ја истражат магијата на нивната нова уметност на снимањето филмови. Првите балкански кинематографиери си биле и сопствени режисери, монтажери и продуценти. Биле вистински пионери на својот занает и во нивна чест и спомен се одржува овој фестивал. Вештините што тие сами ги совладале со отелотворени во суштината на сите кинематографиери.

Многу големи кинематографиери од светот биле наградени во Битола: Свен Никвист од Шведска, Вадим Јусов од Русија, Вилмош Жигмонд од Унгарија, Џон Сил од Австралија, Валтер Карвало од Бразил, Раул Кутар и Пјер Л'ом од Франција, Виторио Стораро и Дели Коли од Италија, Фреди Френсис, Крис Менгис, Били Вилјамс и Роџер Дикинс од Велика Британија, Хозе-Луис Алкејн од Шпанија, Кристијан Бергер од Австрија и многу други. И сосема е соодветно во оваа историска година за Северна Македонија фестивалот да го награди познатиот грчки кинематографер Јоргос Арвантис. Браќата Манаки денес почиваат во мир, обединети во гробовите, едниот во Солун, другиот во Битола. Првиот американски добитник на „Камера 300“ ќе биде Ед Лакман кој беше награден од ИМАГО во Белград оваа година, заедно со Фестивалот „Манаки“.

ИМАГО како светска федерација на кинематографиерите му е благодарна на професионално-то здружение од Северна Македонија за неговата поддршка на фестивалот. Тој ги потсетува вљубениците во филмот на важноста на улогата на кинематограферот. ИМАГО му е должник на фестивалот поради тоа што одржува годишна балканска конференција која собира и спријателува девет здруженија од регионот:

THE SOUL OF FILM- MANAKI UNITING CINEMATOGRAPHERS

Nigel Walters,
BSC Vice President

The oldest Festival in the World devoted to the Craft of Cinematography is the Manaki Brothers. This year it is celebrating the 40th Anniversary in its birthplace, the North Macedonian city of Bitola. The pioneering filming of Brothers Milton and Yanaki is celebrated in this Balkan crossroads with a passion and love for cinematography reaching into the very heart and soul of film. When the Brothers purchased the Camera 300 in London in 1905 there existed no manual guide or American Cinematography magazine to help them as they explored the magic of their new art of film making. The first Balkan cinematographers were their own directors, their own editors and producers. They were true pioneers of their craft and it is to their memory and honour that this Festival is held. The skills they learnt are embodied in the make-up of all cinematographers.

Many great cinematographers of the World have been honoured in Bitola: Sven Nyquist from Sweden, Vadim Yusov from Russia, Vilmos Zsigmond from Hungary, John Seal from Australia, Walter Carvallo from Brazil, Roul Coutard and Pierre L'homme from France, Vittorio Storaro, Delli Colli from Italy, Freddie Francis, Chris Menges, Billy Williams and Roger Deakins from the UK. Jose-luis Alcaine from Spain, Christian Berger from Austria and many others. It is fitting for the Festival to honour in this historic year for North Macedonia the renowned Greek Cinematographer, Yorgos Arvanitis. The Manaki brothers today lie in peace, united in graveyards one in Thessaloniki the other in Bitola. The first American born recipient of the Camera 300, will be Ed Lachman who was honoured by Imago in Belgrade this year, as indeed was the Manaki Festival.

Imago as the World Federation of Cinematographers is grateful to the North Macedonian Professionals Association for supporting this Festival. It is a reminder to film lovers of the importance of the role of the cinematographer. Imago is indebted to the Festival for holding annually a Balkan Conference which brings together in friendship nine Societies in the region: The former nations of Yugoslavia, plus Greece, Bulgaria, Romania, Albania and Turkey annually meet in Bitola to communicate and improve standards of cinematography.

од сите поранешни нации на Југославија, плус Грција, Бугарија, Албанија и Турција. Тие секоја година се среќаваат во Битола за да комуницираат меѓусебно и да ги подобрат стандардите на кинематографијата.

Помагањето на фестивалот цела една деценија за мене претставуваше огромна привилегија. Кога бев назначен за претседател на меѓународната федерација на здруженија на кинематографиери, по малку дискретно ми беше советувано да се „грижам“ за „Браќа Манаци“. Петте режисери со кои сум соработувал сите ја споделуваа истата пасија кон филмот и ги почитуваа вештините на нашиот занает.

Кинематограферите имаат среќа што можат да го работат својот занает во многу земји и преку многу граници. Нашите камери се нашата слобода. Вие, гледачите на слики сте нашата публика – било да гледате на ајпод, лаптоп, телевизори или во кино.

Иницијативата за поддршка од страна на ИМАГО за балканските конференции е пример што кинематограферите им го даваат на политичарите како начин за воспоставување на соработка во корист на една попросперитетна иднина со прифаќање на новата технологија. Кинематограферите од регионот си помагаат едни на други на многу начини. Србите им помогнаа на Босанците да основаат здружение, Македонците и Грците соработуваа на заеднички потфати, Словенците го основаа Балканскиот филмски фестивал за сите балкански членови. Ништо од ова немаше да биде возможно без поддршката на професионалците од Северна Македонија и без поддршката на директорите на фестивалот, Томи Салковски, Лабина Митевска, Благоја Куновски-Доре и без охрабрувањето на сегашната директорка на фестивалот, Гена Теодосиевска.

ИМАГО и кинематограферите низ целиот свет му се благодарни на фестивалот што го одржува во живот пионерскиот дух на Милтон и Јанаци, како во Северна Македонија, така и низ светот.

To assist the Festival for over a decade has been for me a tremendous privilege. When appointed President of the International Federation of Societies of Cinematographers I was advised somewhat vaguely to “look after” the Manaki Brothers. The five directors I have assisted have all shared a passion for film and respect for the skills of our craft.

Cinematographers are fortunate to be able to practise their craft across frontiers. Our cameras are our freedom. You, the viewers of images are our audience- whether watching on ipod, lap top, television or in the cinema.

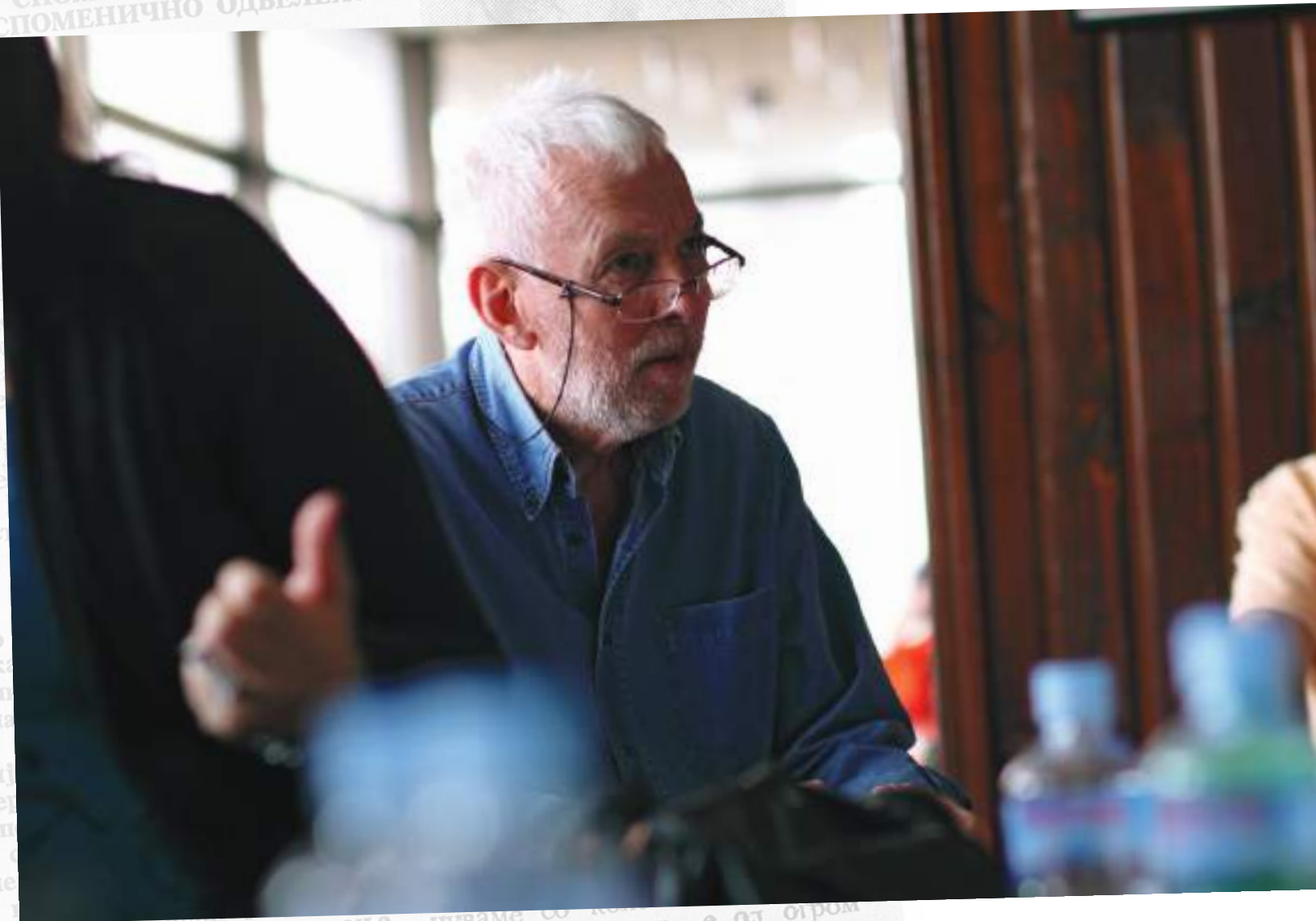
The initiative afforded to Imago support the Balkan Conferences is an example of cinematographers showing politicians the way through co-operation to a prosperous future by embracing new technology. Cinematographers from the region helped each other in many ways. The Serbs assisted the Bosnians in establishing a Society, Macedonians and Greeks have co-operated in joint ventures, the Slovenians have established the balKam Film Festival for all Balkan members. None of this would have been possible without the support of the North Macedonian Professionals and the support of Festival Directors, Tomi Salkovski, Labina Mitevska, Blagoja Kunovski -Dore and the encouragement of the present Festival Director Gena Teodosievska.

Imago and cinematographers around the world are grateful to the Festival for keeping the pioneering spirit of Milton and Yanaki alive, in North Macedonia and around the World.

ето на Милтон Манак

ОД ЈАВНОСТА

КИ ВКУПНО ОСТАНАА
Е ТОЛКАВ БРОЈ НЕГАТИ-
НА ПОВЕКЕ МЕСТА: ВО
КИНОТЕКАТА НА СРМ И
У ОЧИТЕ НА ЈАВНОСТА
ВЕЕШЕ, НЕ Е ПРЕТВОРЕНА
СПОМЕН ПЛОЧА, НИТУ
СПОМЕНИЧНО ОДБЕЛЕЖУ.

ача на др
кедонија извршив копирање
повеќе од илјада метри
филмска лента — се присетува
виот македонски тон—снима
л и филмски работник Војне
етковски, но каде се сега
не документи и зошто само
цвреме—навреме при разни
ригодни свечености се вадат
од „сефовите“.

нуваме со к
Милтоновото дело е од огром
но значење за филмската умет
ност на Балканот, а пошироко
и јавно ќе имаме можност се
којдневно да се воодушевува
ме на него, нити ние, а може
би нити идните генерации до
дека Манак не „излезе“ пред
јавноста.

Петар Ставрев

ЗРЕЛОСТ 2005
MATURITY 2012

Благоја Куновски - Доре
Blagoja Kunovski - Dore

Фестивална програмата на фестивалот

26. ИЗДАНИЕ

THE 26th FESTIVAL

Во 2005, под покровителство на претседателот Бранко Црвенковски, се одржа 26. фестивал „Браќа Манакѝ“. Директор е Томи Салковски, селектор на филмови во конкуренција за наградата „Камера 300“ е Благоја Куновски, претседател на Фестивалскиот совет е Петар Богоевски, а градоначалник на Битола е Владимир Талески.

„Клубот на великаните“ го засили трикратниот оскаровец, еден од италијанските магови – **Виторио СТОРАРО/Vittorio STORARO** (во негова чест е прикажан филмот на Бертолучи ПОСЛЕДНИОТ КИНЕСКИ ЦАР/THE LAST EMPEROR), кој воедно беше и претседател на интернационалното жири. Неговиот портрет/мастерклас предизвика огромно интересирање, Стораро исто така го одржа и семинарот на тема: ПИШУВАЊЕ СО СВЕТЛИНА/Writing WITH LIGHT, базиран (фактички) на неговата истоимена трилогија од книги: ПИШУВАЊЕ СО СВЕТЛИНА (СВЕТЛИНА-КОЛОРЕЛЕМЕНТИ). Поттикнати од неговото тврдење дека кинематографер/cinematographer, повеќе од исто така практикуваниот термин - директор на фотографија/Director of photography/DoP, суштински соодветствува на креацијата на уметникот/снимателот, кој, според грчкото толкување - kinema-to-grafos/„пишува“, создава подвижни слики со камерата – започнавме официјално да го користиме терминот - cinematographer/кинематографер. Добитник на „Златната камера 300“ беше кинескиот ДоП/кинематограферот - Јанг Шу/Yang Shu, за филмот ПАУН/PEACOCK. Во издание на „Браќа Манакѝ“ излезе интерактивен цеде-ром, по повод значајниот јубилеј: 100 години филм на македонска почва (од првите документарци на браќата Манакѝ во 1905 до 2005).

The 26th Manaki Brothers festival was held under the patronage of President Branko Crvenkovski. The director was Tomi Salkoski and the selector of the films for the programme competing for Camera 300 was Blagoja Kunovski. The president of the Festival Council was Petar Bogoevski and the Mayor of Bitola at that time, in 2005, was Vladimir Taleski.

The festival's Club of Greats was reinforced by one of the Italian magicians, the triple Oscar-winner Vittorio Storaro (in whose honour the festival screened Bertolucci's *The Last Emperor*). Storaro was also the president of the international jury, and his portrait/master class caused great interest. He also gave a lecture entitled 'Writing with light', based on his eponymous trilogy of books: *Writing with Lights* (Writing- Colours-Elements). Inspired by his claim that the word cinematographer is more suited to the essence of the creation of the artist/cameraman than the more common term 'director of photography', on the basis of the meaning of the Greek words that make it up, i.e. 'kinema-to-grafos' or 'writing', creating motion pictures with the camera, we officially adopted the word 'cinematographer'. The winner of the Golden Camera 300 was the Chinese director of photography/cinematographer Yang Shu for the film *Peacock*. The Manaki Brothers festival published an interactive CD-Rom to mark the important centenary of film on Macedonian soil (starting with the first Manaki documentaries from 1905 and continuing to 2005).

100 YEARS MACEDONIAN MOTION PICTURES

На фестивалот, под насловот БАЛКАНИКА, беше презентирани и ретроспектива на македонски целовечерни играни и краткометражни филмови, како и избор на филмови од балканските земји и екс-ЈУ. Како претходница/антиципација на сегашната натпреварувачка програма на светскиот краток филм, на тоа издание е направен избор од 15 најдобри светски краткометражни, главно играни и анимирани филмови. Продолжи интернационалната натпреварувачка програма на кратки студентски филмови со тричлено интернационално жири. Во традиционалните работилници е презентирани Здружението на каскадери на Србија и Црна Гора. Како специјална проекција под наслов „Новиот македонски филм – Биоскоп“, беше прикажан играниот филм КОНТАКТ на режисерот Сергеј Станојковски, кинематографер - Томислав Пинтер, а главната улога ја толкува Лабина Митевска (тогашен член на жири-то како македонски претставник).

A retrospective of Macedonian feature and short films was screened at the festival together with a selection of films from the other Balkan and ex-Yugoslav countries, under the title Balkanika. And in anticipation of the present competition program of world short films, this festival selected the best 15 short films from all over the world, mostly feature and animated films. The international programme of short student films continued in 2005 too, judged by a jury of three members. The Association of Film Stunts of Serbia and Montenegro held a presentation and a workshop. The feature film Contact, directed by Sergej Stanojkovski with Tomislav Pinter as a cinematographer and Labina Mitevska (who was a Macedonian representative in the international jury that year) in the leading role, was screened under the title New Macedonian Film -Bioscope.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ГРАД НА ГРЕВОТ/SIN CITY, САД/USA

Кин./Cin.: Роберт РОДРИГЕЗ/Robert RODRIGUEZ

Реж./Dir.: Роберт РОДРИГЕЗ и Френк МИЛЕП/Robert RODRIGUEZ & Frank MILLER

РАЈ СЕГА/PARADISE NOW, Палестина/Palestine

Кин./Cin.: Антоан ЕБЕРЛЕ/Antoine NEBERLE

Реж./Dir.: Хани Абу АСАД/Hany Abu ASSAD

ВО ПОЧЕТОКОТ НА ИДНАТА ГОДИНА

фил
Ма

ТА АКТИ
Е СЕ ОДР
НИ ЖАНР
ФЛМ, ДО

тојува
и тон да с
ни манифеста
Фрлајки г
работ
филмско
„покр
својат
преку
симпоз
филм
да ја
човек
идонес
стетски
ниво

својата физиономија
од ваков вид во на
Замислено како свое
фина низ која
теоретските соз
практична улога на
уметност и која ќе и
Мил
„Мил
станува институција
и југословенско
како што се ис
образложението за
реновање, на овој начин
на во
соз
ентич
кација
овре
на

Програмска ориен

Во поглед на пр
на филмови, предвиден
ското студио „Милтон
чиј покровител е Сојуз
женијата на филмските
ци на Југославија, да о
од програмите на југосл
фестивал во Пула, смо
најдобрите филмови во
ФЕСТ во Белград и на д
ски филмски фестивали
следени од еден друг а
стетски критериуми.

Од областа на докуме
филм ќе бидат прикажан
брите остварувања од ов
ски жанр кај нас и во
истото важи и за проек
цртани и анимирани ф
Времето на одржувањето
фестивалот на долготражн
мови е предвидено веднаш
жувањето на фестивалот
ла, на документарните ф

ДЕТЕТО/L'ENFANT, Белгија/Belgium

Кин./Cin.: Ален МАРКОЕН/Alain MARCOEN

Реж./Dir.: Жан-Пјер и Лик ДАРДЕН/Jean-Pierre & Luc DARDENNE

КАРМЕН ОД КАЕЛИША/U-CARMEN E-KHAYELITSHA, Јужна Африка/South Africa

Кин./Cin.: Џулио БИКАРИ/Giulio BICCARI

Реж./Dir.: Марк Дорнфорд MEJ/Mark Dornford MAY

СКРИЕНО/HIDDEN, Франција/France

Кин./Cin.: Кристијан БЕРГЕР/Christian BERGER

Реж./Dir.: Михаел ХАНЕКЕ/Michael HANEKE

ЈАВАЧОТ НАРЕЧЕН СМРТ/THE RIDER NAMED DEATH, Русија/Russia

Кин./Cin.: Владимир КЛИМОВ/Vladimir KLIMOV

Реж./Dir.: Карен ШАХНАЗАРОВ/Karen SHAKHNAZAROV

КУЛТУРА
Четврток, 1 септември
ИНТЕРНАЦИОНАЛЕН ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКА КАМЕРА „БРАЌА МАНАКИ“
Оскаровецот Виторио Стораро
е добитник на „Златна камера 300“
Ова издание на фестивалот е во знак на јубилејот 100 години филмска уметност на Балканот

„Последниот кинески цар“ - едно од врвните дела на тандемот Бертолучи - Стораро

**Светски
премие
на „Кон**

Филмот „Кон...
режисерот Сергеј
ковски, работен
донско-германски
дучија, светската
ера ле ја има на
тернационален ф
на филмска каме
ка Манакџи“.
Организатори
фестивалот го н
задоволството ш
кано и големите
фестивали, ќе им
ност да претстав
шен филм пред
пред домашната
Филмот „Кон
урбана љубовен
на признава, со а
Лабина Митевска
ла Којо во главни
Тој се снимаше в
на оваа година и
од набрзо реализи
филмски проекти
келдарија.

авторство
фотографија
Виторио Стораро
за одбележување на јубилејот, ќе бидат прикажани антологиските претставници на Балканскиот филм во иманиот век.
Покрај делот од програмата посетена на лауреатот, ова издание на фестивалот „Браќа Манакџи“ е во знак на споделивоста од филмските поневиде на Балканот. Во рамки на програмата „Балканџи“, наменета токму

Виторио Стораро, Битола практично во текот на целата година комуницира со граѓаните во областа на филмското наследство кај нас. Виторио Стораро е основач на фестивалот и на Општинскиот центар за доверба но и

В. Додовски

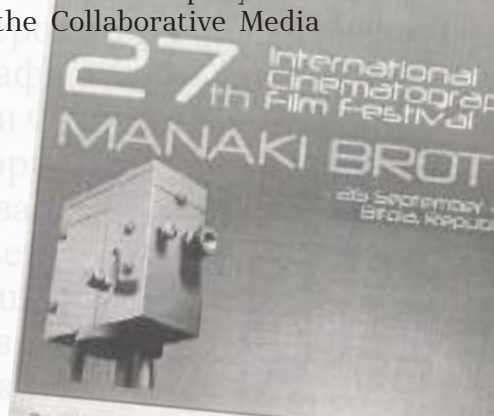

27. ИЗДАНИЕ

Во 2006 покровител на фестивалот е претседателот Бранко Црвенковски, директор Томи Салковски, селектор на главната фестивалска програма е Благоја Куновски, а на позицијата претседател на Фестивалскиот совет доаѓа Роберт Насков. На 27. издание во „Клубот на великаните“ е избран уште еден великан на светскиот филм – лауреат на наградата за животно дело „Златната камера 300“ е Германецот **Михаел БАЛХАУС/Michael BALLHAUS**, кој во својата рана германска фаза најмногу работеше со Фасбиндер, а потоа во поновата, американската, со Скорсезе. Претседател на главното жири беше Италијанецот Фабио Чанкети/**Fabio Cianchetti**, а „Златната камера 300“ ја освои Французинот Стефан Фонтен, кинематографер на филмот **ЧУКАЊЕТО НА МОЕТО СРЦЕ ЗАПРЕ/THE BEAT THAT MY HEART SKIPPED** на режисерот Жак Одијар. Клубот, пак, на лауреати – познати актерски имиња, започна со Британецот **Чарлс ДЕНС/Charles DANCE**, кому му е доделена специјалната награда „Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“. Продолжи антологискиот избор на најдобрите светски краткометражни филмови, како и натпреварувачката „Студентска програма“ со интернационалното жири. Беше одржана и презентација на достигнувањата на компанијата „Авид“, како и на „Колaborатив медија груп“.

THE 27th FESTIVAL

In 2006 the patron of the festival was President Branko Crvenkovski, Tomis Salkovski was the director, the selector of the main competition programme was Blagoja Kunovski, while the position of the president of the Festival Council was occupied by Robert Naskov. At the 27th festival, another of the world film greats was awarded the Golden Camera 300 for life work – Michael Ballhaus, who in his early German stage worked mostly with Fassbinder, and in his later American stage with Scorsese. The president of the main international jury was the Italian, Fabio Cianchetti, and the winner of the Golden Camera 300 was the French cinematographer for the film *The Beat That My Heart Skipped*, directed by Jacques Audiard. The Club of Greats was enriched with an actor's name as well, that of the British actor Charles Dance, who was awarded the Golden Camera 300 for special contribution to world cinematic art. There was another selection of the best short film in the world, as well as a student competition programme with an international jury. The AVID company held a presentation, as did the Collaborative Media Group.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

О КАКО ОДМАЗДА/V FOR VENDETA, САД/USA

Кин./Cin.: Едриен БИДЛ/Adrian BIDDLE
Реж./Dir.: Џејмс МЕКТИГЈУ/James McTEIGUE

ЧУКАЊЕТО НА МОЕТО СРЦЕ ЗАПРЕ/THE BEAT THAT MY HEART SCIPPED, Франција/France

Кин./Cin.: Стефан ФОНТЕН/Stephane FONTAINE
Реж./Dir.: Жак ОДИЈАР/Jacques AUDIARD

УТРЕ ИЗУТРИНА/TOMORROW MORNING, Србија/Serbia

Кин./Cin.: Миладин ЧОЛАКОВИЌ/Miladin CHOLAKOVIC
Реж./Dir.: Олег НОВКОВИЌ/Oleg NOVKOVIC

C.R.A.Z.Y., Канада/Canada

Кин./Cin.: Пјер МИЊОН/Pierre MIGNON
Реж./Dir.: Жан-Марк ВАЛЕ/Jean-Marc VALEE

27. International Film Camera Festival
MANAKI BROTHERS
25 September - 01 October 2006
Bitola, Republic of Macedonia
www.manaki.com.mk office@manaki.com.mk tel/faxi + 389 2 3224 334

Камера 300

Презентација на официјалната конкуренција „Камера 300“ на Меѓународниот филмски фестивал „Браќа Манак“ во Битола. Фестивалот е организиран од ИФФ „Браќа Манак“ и се одржува во септември и октомври. Најважните филмови во конкуренцијата се: „О како одмазда“ на Џејмс Мектигју, „Чукањето на моето срце запре“ на Жак Одијар, „Утре изутрина“ на Миладин Чолаковиќ и „C.R.A.Z.Y.“ на Жан-Марк Вале. Фестивалот е отворен со филмот „Свети“ на Милош Форман.

САПУН/А SOAP, Данска/Denmark

Кин./Cin.: Ерик Молберг ХАНСЕН/Erik Molberg HANSEN

Реж./Dir.: Перниле Фишер КРИСТЕНСЕН/Pernille Fischer CHRISTENSEN

ДЕЛИКВЕНТ/TOUGH ENOUGH, Германија/Germany

Кин./Cin.: Коља БРАНТ/Kolja BRANDT

Реж./Dir.: Детлев БАК/Detlev BUK

ПРЕВРТЕНА ЕЛКА/CHRISTMAS TREE UPSIDE DOWN, Бугарија/Bulgaria

Кин./Cin.: Рали РАЛЧЕВ/Rali RALCHEV

Реж./Dir.: Иван ЧЕРКЕЛОВ и Васил ЖИВКОВ/
Ivan CHERKELOV & Vasil ZHIVKOV

СОНУВАЈКИ ЗА КОСМОСОТ/DREAMING OF SPACE, Русија/Russia

Кин./Cin.: Јури КЛИМЕНКО/Yuri KLIMENKO

Реж./Dir.: Алексеј УЧИТЕЛ/Alexei UCHITEL

ПАТОТ ЗА ГВАНТАНАМО/THE ROAD TO GUANTANAMO, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Марсел ЗИСКИНД/Marcel ZYSKIND

Реж./Dir.: Мајкл Винтерботом/Michael WINTERBOTTOM

ДЕТЕТО НА КОЊ ВО ГАЛОП/THE BOY ON A GALLOPING HORSE, Полска/Poland

Кин./Cin.: Јоланта ДИЛЕВСКА/Jolanta DYLEWSKA

Реж./Dir.: Адам ГУЗИНСКИ/Adam GUZINSKI

ЗА САРА/ABOUT SARA, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Сорен БЕЈ/Soren BAY

Реж./Dir.: Карим ОТМАН/Karim OTHMAN

НАЦИОНАЛНИОТ ФЕСТИВАЛ „МИЛТОН МАНАКИ“

Деловна камера на киното

Балахус нема да дојде на „Браќа Манакџи“

Добитникот на наградата за животно дело, германскиот снимател Балхаус, нема да ја прими наградата

Неместо Балхаус, се очекува доаѓање на еден апер

Германскиот директор на фотографија, Михаел Балхаус, кој годината ја добил за животно дело, нема да дојде до Битола и да ја прими наградата лично. Како што неочекувано дознавме 70-годишниот Балхаус моментно работи во Лос Анџелес и неговото престој тука би бил многу краток. А како што веќе не призна прес-конференција наведена организаторите на фестивалот, тој годината има помал буџет и неговото доаѓање од Холмуд веројатно би било преголем товар. Иско од друга страна, токму поради нивниот буџет фестивалот годината требаше да се сведи на главната програма и на добитникот на наградата за животно дело, кој е повикан по својата соработка со Фасбиндер и со Мартин Скорсезе, со кого и монетно работи на неговиот последен филм „Заминување“.

Дивесет и седмото издание на фестивалот ќе се одржи од 26 септември до 1 октомври, а програмата ќе биде објавена за два дена. Држеќа како дополнување за иднината на Балхаус годишната програма и на добитникот на наградата за животно дело, кој е повикан по својата соработка со Фасбиндер и со Мартин Скорсезе, со кого и монетно работи на неговиот последен филм „Заминување“.

ВЕСТ ВТОРИОС 14 МАЈ 2006

ФЕСТИВАЛОТ „БРАЌА МАНАКИ“ ЈА ДОДЕЛИ НАГРАДАТА ЗА ЖИВОТНО ДЕЛО

"Златна камера 300" за Михаил Балхаус

Лауреатот со Фасбиндер ги снимил сите негови позначајни дела од самите почетоци, па до "Бракот на Марија Браун", а со Скорсезе "Бојата на парите", "Бандити од Њујорк", "Добри момчиња". Тој двапати е номиниран и за оскар

Добитник на наградата за животно дело "Златна камера 300" на 27. Интернационален фестивал на филмската камера "Браќа Манакџи" е германскиот директор на фотографија Михаел Балхаус. Неговото творештво се дели на две значајни фази. Првата е работата во Германија и филмовите на Фасбиндер, а втората е периодот по 1982 година, започнувањето во Холмуд и соработката во опусот на Скорсезе.

Балхаус има над 80 играни филмови, а со Фасбиндер ги снимил сите негови позначајни дела, почнувајќи од самите почетоци, па до "Бракот на Марија Браун". Тој важи за кинематографер кој со авторската моќ се адаптира на секое одредено и на стилот на режисерот, за има изградено широк дијалог со креативноста.

Со Скорсезе, меѓу другите, ги има потпишано: "Бојата на парите", "Последното искушение на Христос", "Добри момчиња", "Бандити од Њујорк" и големениот

"Заминатиот". Во Холмуд Балхаус работи и на "Драгула" со Копола, "Стаклена менаџерија" на Пол Њуман, "Кни што" на Роберт Редфорд, а има и две номинации за оскар, и тоа за "ТВ-вести" на Џејмс Л. Брукс и "Фабриканите Бејкер момчиња" на Стив Кловис.

Балхаус е професор на Берлинската академија за ТВ и филм каде што во негова чест е одворена "Фондацијата на Михаел Балхаус" што говори за неговата репутација во Германија.

Големото кинематографско име ќе присуствува во Битола на годишниот фестивал каде што, како што рече на прес-конференцијата директорот на Фестивалот Томи Салковски, тој ќе одржи и работилница.

Салковски информираше дека буџетот на Фестивалот од Министерството за култура оваа година е намален за 40 проценти. Фестивалот ризикува со 3 милиони денари, сума која не се памети од 1994 година. Ова е прва година за Фестивалот, но и не како Друштво на филмски работници кои стојат зад него ќе направиме сè, како со скротени програми, тој сепак да се одржи. Се уште немаме официјално известување од Градот Битола, но и покрај нивните ветувања дека годината важно ќе го доминира Фестивалот, имаме известувања дека значително ќе го намале буџетот за оваа

"Златна камера 300" за животно дело Михаел Балхаус

најредовната манифестација што се одржува во овој град", рече Томи Салковски.

Програмскиот директор Благоја Куновски рече дека ќе се направат обиди главната селекција да се одржи и да се состои од традиционалните пет дена со 12 филмови кои ќе бидат селектирани од 10-ина светски фестивали.

(М. За.)

БЕЧЕРНА ЗАВРШУВА ФЕСТИВАЛОТ „БРАЌА МАНАКИ“

Светска премиера на „Тајната книга“ на браќата Цветановски

Со завршувањето на меѓамериканскиот филм „Тајната книга“ од режија на Милош Цветановски, одржаната Фестивална Битка во концертна сала за награда и прогностичаност на добитничката на наградите „Златна Среќа“ и „Бронзена мисла 2007“ и на другите фестивалски награди, учество во Бечерскиот Ден на културата во Австрија интернационален фестивал на кинематографските „Браќа Манак“.

На премиерата на „Тајната книга“ ќе присуствуваат режисорот Милош Цветановски, сценаристот Јордан Плевачиќ и операторот на филмот Славко Степанов. Додека режисорот Цветановски да даде својот допринос на третиот прогностичаност на филмот „Астероид“.

помните вложувања од

...милтон
 ...мето на
 ...вал
 ...не со ра
 ...та годи
 ...реализир
 ...а програма
 ...а Студиото,
 ...иднина својата активност
 ...ива во текот на цела го
 ...што предвидено е

...на филмови, својат
 ...ја одвива и преку
 ...ни, курсеви, симпоз

...а филмови, предвид
 ...кото студио „Мил
 ...ј покровител е Со
 ...енијата на филмск
 ...и на Југославија, да
 ...програмите на југ
 ...естивал во Пула, смо
 ...јдобрите филмови во
 ...ЕСТ во Белград и на д
 ...и филмски фестивали
 ...дени од еден друг а
 ...ски критериуми.
 ...д областа на докум
 ...им ќе бидат прикажа
 ...те остварувања од ов
 ...жанр кај нас и во
 ...то важи и за проек
 ...ни и анимирани
 ...ето на одржувањето
 ...алот на долгометраж
 ...е предвидено веднаш
 ...њето на фестивалот
 ...на документарните с

ТАЈНАТА КНИГА/THE SECRET BOOK, Р Македонија/Rep. of Macedonia

Кин./Cin.: Тиери АРБОГАСТ/Thierry ARBOGAST

Реж./Dir.: Владо ЦВЕТАНОВСКИ/Vlado CVETANOVSKI

Интернационално жири/International Jury:

Фабио ЧАНКЕТИ/Fabio CIANCHETTI (Италија/Italy, претседател/President)

Мартин БЛЕЈНИ/Martin BLANEY (Обединето Кралство/UK)

Срѓан КАРАНОВИЌ/Srdjan KARANOVIC (Србија/Serbia)

Мартин ГШЛАХТ/Martin GSCHLACHT (Австрија/Austria)

Владимир БЛАЖЕВСКИ/Vladimir BLAZEVSKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Стефан ФОНТЕН/Stephane FONTAINE, Франција/France

За филмот/For the film:

ЧУКАЊЕТО НА МОЕТО СРЦЕ ЗАПРЕ/THE BEAT THAT MY HEART SCIPPED, Франција/France

Реж./Dir.: Жак ОДИЈАР/Jacques AUDIARD

THE 28th FESTIVAL

28. ИЗДАНИЕ

На 28. издание во 2007, фестивалот „Браќа Манаки“ во „Клубот на великаните“ со доделената „Златна камера 300 за животен опус“, го зачлени и вториот голем руски кинематографер, творецот на антологискиот 3-делен историски спектакл ВОЈНА И МИР на режисерот Бондарчук – **Анатоли ПЕТРИЦКИ/Anatoly PETRITSKY**. Специјалната награда „Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ му припадна на продуцентот, хрватскиот Американец или американскиот Хрват, двократниот оскаровец – **Бранко ЛУСТИГ/Branko LUSTIG**. Претседател на официјалното жири е унгарскиот ветеран – режисерот Карољи Мак, а добитник на „Златната камера 300“ стана хрватскиот ДоП/кинематограферот – Драган Марковиќ, за креацијата во филмот ЖИВИ И МРТВИ/DEAD AND ALIVE. Антологијата од најдобрите светски краткометражни филмови продолжи и таа година, заедно со студентската натпреварувачка програма. Работилницата: „Дигиталната кинематографија со ХД-камерата, дали е тоа иднината?“ (HD CAM Digital Cinematography, is it the future?) ја одржа истакнатиот белгиски кинематографер и експерт за дигитална технологија – Луис Филип Капел.

The 28th Manaki Brothers festival awarded the Golden Camera 300 for lifetime achievement to another great Russian cinematographer, Anatoly Petritsky, the author of the great Russian spectacle in three parts, *War and Peace*, directed by Sergei Bondarchuk. The Golden Camera 300 for special contribution to world cinematic art went to the Croatian American, or American Croatian, the two-time Oscar winner, Branko Lustig. The president of the official jury was the Hungarian veteran director Karoly Makk, and the winner of the Golden Camera 300 was the Croatian director of photography/cinematographer Dragan Markovic for his creation in the film *Dead and Alive*. The screening of the best short films in the world for that year continued during this festival, together with the student competition programme. The eminent Belgian cinematographer and expert in digital technology Luis-Philippe Capelle held a workshop on 'HD CAM Digital Cinematography, is it the future?'

КУЛТУРА

Борник
СТОРИК 25 СЕПТЕМВР 2007

Македонскиот филм „Превртено“ го отвора „Браќа Манаки“

Рускиот снимател Анатолиј Петрицки ќе прими „Златна камера 300“ за животно дело, а хрватскиот продуцент Бранко Лустиг за својот придонес кон светскиот филм

СУНЧИЦА УНЕВСТА

Денеска во 19.30 часот во Домот на културата во Битола со извекелноста премиера на филмот „Превртено“ на Игор Илиев ќе започне 28-то издание на Интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“. Отворањето со македонски филм започна на една ваква начин: во

от београдскиот фестивал чиег отворење ќе биде во името на годишниот добитник на „Златна камера 300“ за животно дело, рускиот директор на фотографија Анатолиј Петрицки. Следниот и четвртиот годишниот Петрицки за себе има 43-годишна кариера, а меѓународног успех го стекна уште во далечната 1965 кога ја постави фотографијата во култното дело „Војна и мир“ на Сергеј Бондарчук. Во овој филм Петрицки ќе внесе многу вакви привокувачки го своето наокаредно чувство за бен и за суштествоста на кадарот. Београдската публика ќе има можност веќе утре да го види третото дел на „Војна и мир: 1812“ односно глумето реставрираната копија чие ја проверија ќе биде наредниот фестивал. Инаку, Петрицки најзак себе има ниткоантос опус, којшто е многу просветен на реставрирања на филмовите, а за својата работа ќе оспори мастерката во филмот утре во 12 часот.

Рускиот снимател Анатолиј Петрицки (горе) ќе ја донесе со себе реставрираното издание на „Војна и мир II: 1812“, главниот за глумеланиот 28. „Браќа Манаки“

со своето присуство притоа предавање на Златната камера. Претат

тај роблевање и на „Славословието на поранешет Руги“ на Дебасното

Фестивалот беше отворен со домашниот филм надвор од конкуренција - ПРЕВРТЕНО/UPSIDE DOWN на режисерот Игор Иванов-Изи, каде што кинематографер е актуелниот фестивалски директор Томи Салковски. Таа година почина македонскиот режисер, ветеран и еден од основачите на фестивалот „Браќа Манак“ – Трајче Попов. Режисерот, документарист и ликовен уметник Коле Манев имаше ликовна изложба. Имаше презентација на АРИ РЕНТАЛ ПАРТНЕР/VISION-TEAM-ARRI RENTAL PARTNER, а белгискиот кинематографер Луј-Филип Капел/Luis Philippe Capelle (инаку актуелен член на Бордот на ИМАГО/IMAGO), имаше работилница на тема: „ХД камера, што е дигитално снимање и дигитална постпродукција“ (HD Cam./What is Digital cinematography/ The Digital postproduction workflow).

The domestic film *Upside Down*, directed by Igor Ivanov opened the festival. The film was not part of the main competition programme. Its cinematographer was the director of the festival Tomi Salkovski. One of the founders of the Manaki Brothers festival, the veteran Macedonian film director Trajche Popov died that year. The director of documentaries and painter Kole Manev held an exhibition at the festival. Vision/Team-Arri Rental Partner held a presentation, while Luis-Philippe Capelle (a member of the Board of IMAGO) held a lecture on HD Cam/What is digital cinematography/ The Digital postproduction workflow.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ДРУГИОТ/THE OTHER, Аргентина/Argentina

Кин./Cin.: Марсело ЛАВИНТМАН/Marcelo LAVINTMAN

Реж./Dir.: Ариел РОТЕР/Ariel ROTTER

ТАГОВНАТА ШУМА/THE MOURNING FOREST, Јапонија/Јапан

Кин./Cin.: Хидео НАКАНО/Hideyo NAKANO

Реж./Dir.: Наоми КАВАСЕ/Naomi KAWASE

НА ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА "БРАКА МАНАКИ"

Наираќајќа за живојно дело за Русиној Анашоли Петрички

Рускиот кинематографер, 76-годишниот Анатоли Петрички, снимателот на епохалниот историски спектакл "Војна и мир" во режија на Сергеј Бондарчук, е добитникот на Златна камера 300 за животно дело на годишниниот фестивал на филмската камера "Браќа Манаки".

Снимателската работа во "Војна и мир" е епохален визуелен гигантизам. - Лауреатот Анатоли Петрички

Петрички важи за великан во руската и во светската кинематографија по колосалното дело на великиот Сергеј Бондарчук, награден со Оскар и со Глобус, карактеризиран со визуелно-технички дизајн каков што ни Холивуд немал реализирано дотогаш. "Војна и мир" е сниман во продолженија од 1965 до 1968 година.

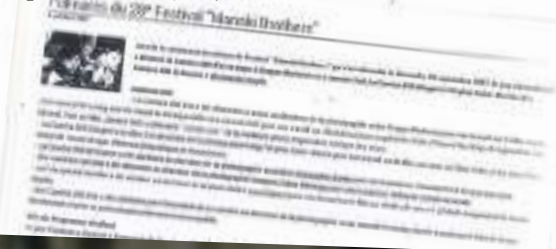
Работата на Петрички во ова епохално дело се оценува како визуелен гигантизам со супериорно уметничко чувство, а тоа го потврдуваат и останатите негови дела меѓу кои се: "Моето нежно и верно животно", "Мимино", "Состанок", "Висок чин". Овие дела и многу други зад кои стои потписот на Петрички, го ставаат на врвот на листата на руските кинематографиери и му ја обезбедува титулата - еден од втемелувачите на руската кинематографија.

Дваесет и осмото издание на фестивалот "Браќа Манаки" се отвора на 25-ти овој месец во Центарот за култура во Битола со македонскиот игран филм "Превртено" од Игор Иванов - Изи, а ќе трае до 30 септември.

ЖИВИ И МРТВИ/DEAD AND ALIVE, Хрватска/Croatia
Кин./Сin.: Драган МАРКОВИЌ/Dragan MARKOVIC
Реж./Dir.: Кристијан МИЛИЌ/Kristijan MILIC

МУ СЛУЖЕВ НА АНГЛИСКИОТ КРАЛ/I SERVED THE KING OF ENGLAND, Чешка Република/Czech Rep.
Кин./Сin.: Јаромир ШОФР/Jaromir SOFR
Реж./Dir.: Јиржи МЕНЦЕЛ/Jiri MENZEL

КАМЕРАТА МИ ОВОЗМОЖИ ДА ЖИВЕАМ 50 ГОДИНИ
Почини во Вишковице се обрнува Анатолј Петрички, авторот вој по сивани септалогичкиот перформанс "Војна и мир", и големини добитник на "Златна камера 300" за животно дело

ВЕНКО АНДОНОВСКИ:
Павеловиќето харма треба да се испушта

ДОЛИНА/DOLINA, Унгарија/Hungary
Кин./Син.: Габор МЕДВИГИ/Gabor MEDVIGY
Реж./Dir.: Золтан КАМОНДИ/Zoltan KAMONDI

ГРДИ ЛЕБЕДИ/THE UGLY SWANS, Русија/Russia
Кин./Син.: Владислав ГУРЧИН/Vladislav GURCHIN
Реж./Dir.: Константин ЛОПУШАНСКИ/Konstantin LOPUSHANSKI

НА ДРУГАТА СТРАНА/THE EDGE OF HEAVEN, Германија/Germany
Кин./Син.: Рајнер КЛАУСМАН/Rainer KLAUSMANN
Реж./Dir.: Фатих АКИН/Fatih AKIN

SCREEN

Lastig, Petritsky to receive special awards at Bitola festival

By the 40th anniversary celebration of the film "The Edge of Heaven" in Bitola, Macedonia, Branko Lustig and Vladislav Gurchin received special awards at the Bitola festival. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

Branko Lustig and Vladislav Gurchin received special awards at the Bitola festival. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The 40th festival featured the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

The festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski, presented the awards to Branko Lustig and Vladislav Gurchin. The awards were presented by the festival's jury and the festival's president, Alexander Chaminiski.

ИСЧЕЗНАТА СВЕЗДА/MISSING STAR, Италија/Italy
 Кин./Сin.: Лука БИГАЦИ/Luca BIGAZZI
 Реж./Dir.: Џани АМЕЛИО/Gianni AMELIO

ЈАС СУМ ОД ТИТОВ ВЕЛЕС/I AM FROM TITOV VELES, Р Македонија/Rep. of Macedonia
 Кин./Сin.: Вирџини Сен МАРТЕН/Virginie Saint MARTIN
 Реж./Dir.: Теона МИТЕВСКА/Teona MITEVSKA

КОНТРОЛА/CONTROL, Обединето Кралство/UK
 Кин./Сin.: Мартин РУЕ/Martin RUHE
 Реж./Dir.: Антон КОРБИЈН/Anton CORBIJN

ПО КОЈ ПАТ ДЕНЕС/WHICH WAY TODAY, Бугарија/Bulgaria
 Кин./Сin.: Радослав СПАСОВ/Radoslav SPASOV
 Реж./Dir.: Рангел ВАЛЧАНОВ/Rangel VALCHANOV

ПАРК ПАРАНОЈА/PARANOID PARK, САД/USA
 Кин./Сin.: Кристофер ДОЈЛ/Christopher DOYLE
 Реж./Dir.: Гас ван СЕНТ/Gus Van SANT

SCREEN DAILY
Milic, Menzel's films share top prize at Bitola festival

BY VLADYVA PETROVIC | 3 OCTOBER 2007

In the 28th International Cinematographers Film Festival in Bitola, Macedonia (Sept 25-30), cinematographers Dragutin Markovic and Jaromir Šofr shared the Golden Camera 300 award for their work on Croatian Kordjan Milic's *The Living And The Dead* and Czech Jaroslav Menzel's *The King Of England*, respectively.

The jury, headed by Hungarian director Karoly Makk and comprised of UK film critic Philip Margolis, Macedonian director Goce Dimeffovski, German cinematographer Matthias Moller and Czech writer-director Marek Dobesh (won the Silver Camera 300 award), Yugoslav Slobodan Markic for Macedonian Teona Mitenka's *I Am From Titov Veles*, while the Best Actor award, Silver Camera 300, went to Christopher Doyle for Gus Van Sant's *Paranoid Park*.

A special tribute was given to Gabor Mogyor for Hungarian Zoltan Kenez's *Duše and Károk*. Lucia Berger took the MCGFILM Special Award for Gianni Amelio's *Missing Star*.

www.screendaily.com

10 ◆ понеделник 1 октомври 2007

култура

Нове вонии

Годинава две „Златни камери 300“

„Живи и мртви“ и „Му служев на англискиот крал“ најдобри на „Браќа Манаки“

Нашата професија и улогата на културата се под давање оваа прескопа празника во битолскиот фестивал „Браќа Манаки“, рече шефот на организаторот Јаромир Софр, кој беше бурно поздравен со македонската публика.

Среќавањето „Камера 300“ му припадна на кинематографот во македонскиот филм „Јас сум од Титов Велес“.

Македонското сценарио и режијата на филмот се одликуваат со висока квалитетна артистичка и кинематографска вредност, а тоа што овој филм користи оригинален артистички и кинематографски јазик, а тоа ја поставува водилата земја трипати на три осцила своја највисока социјална функција и дубока љубовна приказна. Наградата беше првпат во кинематографијата на Бугарија Септ-Мартин.

Специјално изданието на фестивалот и годинава на Интернационалниот фестивал за филм

„Титов Велес“ ги презентира и презентира глумците на свој осцила земја со позитивен од свој македонски јазик. Македонското сценарио и режијата на филмот се одликуваат со висока квалитетна артистичка и кинематографска вредност, а тоа ја поставува водилата земја трипати на три осцила своја највисока социјална функција и дубока љубовна приказна. Наградата беше првпат во кинематографијата на Бугарија Септ-Мартин.

Специјално изданието на фестивалот и годинава на Интернационалниот фестивал за филм

Филмовите „Живи и мртви“ и „Му служев на англискиот крал“ се одликуваат со висока квалитетна артистичка и кинематографска вредност, а тоа ја поставува водилата земја трипати на три осцила своја највисока социјална функција и дубока љубовна приказна. Наградата беше првпат во кинематографијата на Бугарија Септ-Мартин.

Специјално изданието на фестивалот и годинава на Интернационалниот фестивал за филм

Интернационално жири/International Jury:

Кароли МАК/Karoly MAKK (Унгарија/Hungary, претседател/President)
 Филип БЕРГСОН/Phillip BERGSON (Обединето Кралство/UK)
 Сергеј СТАНОЈКОВСКИ/Sergej STANOJKOVSKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)
 Матијас МАЦ/Mathias MAASZ (Германија/Germany)
 Марек ДОБЕС/Marek DOBES (Чешка Република/Czech Republic)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Сип.: Драган МАРКОВИЌ/Dragan MARKOVIC, Хрватска/Croatia

За филмот/For the film:

ЖИВИ И МРТВИ/DEAD AND ALIVE, Хрватска/Croatia

Реж./Dir.: Кристијан МИЛИЌ/Kristijan MILIC

29. ИЗДАНИЕ

Во 2008, за жал, традицијата на фестивалот „Браќа Манакѝ“ беше нарушена со тоа што беше преселен од Битола во Скопје! Тоа, најблаго речено, беше погрешна стратегија и нелогичен потег со што директорот Томи Салковски, иако дотогаш успешен на таа одговорна позиција, мораше да смета на смена во иднина, тоа беше почеток на неговиот крај. Реакциите против таквиот чекор беа објективно силни, пред сè, од градот домаќин Битола, во кој природно се роди и живееше овој фестивал, зашто во Битола браќата Манакѝ живеаат и го создадоа својот богат опус.

THE 29th FESTIVAL

In 2008 the continuous tradition of the Manaki Brothers was unfortunately broken when the festival was moved from Bitola to Skopje. This move, which to put it mildly was a wrongheaded and illogical strategy, marked the beginning of the end for the director Tomi Salkovski, who had been fairly successful until then. The reactions against this move were strong, above all in Bitola, the host city where this festival was born and had lived, just as the Manaki brothers had lived in it when they created their great opus.

Битолскиот градоначалник Владимир Талевски не допушта – и на свеченото отворање на фестивалот ги повторил барањето за останување на фестивалот и филмската камера „Манак“ во Битола „каде што му е местот“

Фестивалот почна во Битола, па во Скопје

Бразилската филмска камера „Манак“ се отвора во Битола и таму, првпат во Скопје, на 29. издание на фестивалот „Браќа Манак“ – бразилскиот кинематографер Валтер Карвалхо, кој иако лауреат и почестен со наградата за животно дело „Златната камера 300“ искрено сакаше тоа да му се случи во Битола, каде што претходно ги доживеа своите славни лауреатски мигови како трикратно наградуван.

Со ваквиот чекор не се согласија и многу почитувачи на битолскиот фестивал низ Македонија, во самото Скопје и низ светот, а и долгогодишниот искусен програмски селектор Благоја Куновски јавно се ограда од селењето на фестивалот во Скопје, каде што воопшто не му беше местото. Или како што симболично на прес-конференција кажа членот на жирито, истакнатиот македонски режисер Столе Попов, дека билка што убаво цутела на почвата во Битола нема да успее да трае и ќе овене на почвата во Скопје. Така и се покажа, зашто 29. издание во Скопје беше скандалозно непосетено, филмовите во главната компетиција беа прикажувани во речиси празната сала на Домот на АРМ, а оние во нововведената документарна програма што ја раководеше Гена Теодосиевска, во салата на Кинотеката на Македонија, беа вртени пред срамно мал број гледачи кои одвај можеа да се избројат на прстите од двете раце, слична слика и на специјалните проекции во киното „Милениум“.

Сепак, и покрај таквиот пех, кој се одрази на општата атмосфера на фестивалското издание во Скопје, во „Клубот на великаните“, како гостин со сопругата, се зачлени токму откритието на битолскиот фестивал „Браќа Манак“ – бразилскиот кинематографер Валтер Карвалхо/Walter CARVALHO, кој иако лауреат и почестен со наградата за животно дело „Златната камера 300“ искрено сакаше тоа да му се случи во Битола, каде што претходно ги доживеа своите славни лауреатски мигови како трикратно наградуван.

This move was criticized by many supporters of the Bitola festival throughout Macedonia, in Skopje itself and throughout the world, while the selector of the festival of many years, Blagoja Kunovski, publicly opposed the moving of the festival to Skopje. As one of the members of the jury, Stole Popov, stated symbolically during a press conference, the plant that had thrived in Bitola would not prosper in Skopje soil. And this proved to be correct, because the 29th festival in Skopje was scandalously poorly attended, with the films competing for the Golden Camera screened in an almost empty auditorium of the Army Hall, and the films of the newly established documentary programme selected by Evgenija Teodosievska screened in the Cinematheque in front of a shamefully small number of viewers that could be counted on the fingers of both hands. The situation was similar in the cinema Millenium where the special screenings took place.

And yet, despite this bad decision that reflected on the atmosphere of this edition of the festival in Skopje, the winner of the Golden Camera 300 for life work and the earlier discovery of the Bitola Manaki Brothers festival, the Brazilian cinematographer Walter Carvalho, came with his wife, although he really wished to receive his award in Bitola, where he had previously experienced great moments as a three-time laureate.

ИФФК „БРАЌА МАНАКИ“ 27/28.9.2008

„Браќа Манак“ се отвора со „Другата сестра Болејн“

Свеченото отворање ќе биде обогатено со одржувањето на специјалната награда „Златна камера 300“ на извршниот режисер и продуцент Мезијем Голзи

Свеченото отворање на фестивалот „Браќа Манак“ во Скопје, во 19:30 часот, во Двораната на Армијата, ќе биде обогатено со одржувањето на специјалната награда „Златна камера 300“ на извршниот режисер и продуцент Мезијем Голзи. На свеченото отворање ќе биде присутен и бразилскиот кинематографер Валтер Карвалхо, кој иако лауреат и почестен со наградата за животно дело „Златната камера 300“ искрено сакаше тоа да му се случи во Битола, каде што претходно ги доживеа своите славни лауреатски мигови како трикратно наградуван.

Слично чувство го имаа и многу странски гости, веќе вљубени во Битола, градот на браќата Манаки, вклучувајќи го и претседателот на жириото, водечкиот австриски кинематографер (тандемскиот соработник на Ханаке) – Кристијан Бергер. Победник, добитник на „Златната камера 300“ беше ДоП-от/кинематограферот од Мексико, Родриго Прието за креацијата во одличниот кинески филм ВНИМАНИЕ, СТРАСТ/LUST, CAUTION во режија на Анг Ли. Како резултат на соработката со „Мосфилм“ (во чест на овој руски продуцентски гигант беа прикажани филмови од тој бренд, меѓу кои и антологиското ремек-дело АНДРЕЈ РУБЉОВ на Тарковски, потпишан од кинематограферот битолски лауреат – Вадим Јусов), првиот човек на овој продуцентски гигант, директорот и истакнат руски режисер **Карен ШАХНАЗАРОВ/Karen SHAKHNAZAROV** (во негова чест е прикажан неговиот најнов игран филм ИСЧЕЗНАТАТА ИМПЕРИЈА) стана лауреат на „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“. 45 години по катастрофалниот земјотрес во Скопје, со успехот остварен на Фестивалот во Венеција на документарниот филм СКОПЈЕ 63 (1964), неговиот режисер, гостинот од Хрватска – Вељко БУЛАЈИЌ/Veljko BULAJIC (во негова чест е прикажан историскиот филм ЛИБЕРТАС, снимен од еден од најголемите екс-ЈУ кинематографери Томислав Пинтер), исто така доби „Специјална златна камера 300 за особен придонес во филмската уметност“, а бардот на македонската документаристика, фотограф и снимател – **Благоја ДРНКОВ** беше одликуван со Медал за заслуги за Македонија, доделен од претседателот на Република Македонија – Бранко Црвенковски, кој беше воедно и последен пат покровител на фестивалот „Браќа Манаки“.

This feeling was shared by many of the foreign guests who had fallen in love with Bitola, the city of the Manaki brothers, including the president of the jury, the leading Austrian cinematographer (and Michael Haneke's tandem collaborator), Christian Berger. The winner of the Golden Camera 300 was the director of photography/cinematographer from Mexico, Rodrigo Prieto for his work on the excellent Chinese film *Lust, Caution*, directed by Ang Lee. As a result of the cooperation with Mosfilm and in honour of this Russian film production giant, several of its films were screened, including Tarkovsky's masterpiece *Andrei Rublev*, with the Bitola laureate Vadim Yusov as its cinematographer, as well as the latest film *Missing Empire* directed by the head of Mosfilm, the eminent Russian director, Karen Shakhnazarov. He was the winner of the Golden camera 300 for his special contribution to world cinematic art. To mark the 45th anniversary of the catastrophic Skopje earthquake and the success of the documentary *Skopje 63* (1964), its director Veljko Bulajic was invited as a guest of the festival from Croatia and in his honour the historical film *Libertas* was screened. Its cinematographer was one of the Yugoslav legends, Tomislav Pinter, who was also awarded a Golden Camera 300 for his special contribution to world cinematic art, while the father of Macedonian documentary production, the photographer and cameraman Blagoja Drnkov, was decorated with the medal of Merit of the Republic of Macedonia by President Branko Crvenkovski, who was the patron of the Brothers Manaki festival for the last time.

Никола Мадик ја избра филмската програма БАЛКАНИКА, составена од најнови балкански играни филмови. Исто така, во чест на членот на интернационалното жири – истакнатиот македонски режисер Столе Попов, беа прикажани неговите филмови СРЕКНА НОВА '49 и ТЕТОВИРАЊЕ. Филм на отворањето беше англискиот ДРУГАТА СЕСТРА БОЛЕЈН/THE OTHER BOLEYN SISTER на режисерот Џастин Чедвик, а фестивалот беше затворен со американскиот музички документарен филм за „Ролинг стоунс“ – СВЕТНИ СВЕТЛИНА/SHINE A LIGHT на режисерот Мартин Скорсезе, каде што координатор на големата снимателска екипа е кинематограферот Роберт Ричардсон.

Nikola Madic selected the film programme Balkanika, which included the latest Balkan feature films. In honour of one of the members of the international jury, the eminent Macedonian director Stole Popov, his films *Happy New '49* and *Tattoo* were screened at the festival. *The film The Other Boleyn Sister*, directed by Justin Chadwick, opened the festival and the music documentary about The Rolling Stones, *Shine a Light*, directed by Martin Scorsese, closed the festival. The coordinator of the large camera crew was the cinematographer Robert Richardson.

ЧЕТВРТИОТ ЧОВЕК/THE FOURTH MAN, Србија/Serbia
Кин./Cin.: Горан ВОЛАРЕВИЌ/Goran VOLAREVIC
Реж./Dir.: Дејан ЗЕЧЕВИЌ/Dejan ZECEVIC

КРАЛОТ НА ПИНГ-ПОНГ/THE KING OF PING PONG, Шведска/Sweden
Кин./Cin.: Аскилд Вик ЕДВАРДСЕН/Askild Vik EDVARDBSEN
Реж./Dir.: Јенс ЈОНСОН/Jens JONSSON

ГОМОРА/GOMORRAN, Италија/Italy
Кин./Cin.: Марко ОНОРАТО/Marco ONORATO
Реж./Dir.: Матео ГАРОНЕ/Matteo GARRONE

ВНИМАНИЕ, СТРАСТ/LUST, CAUTION, Кина/China
Кин./Cin.: Родриго ПРИЕТО/Rodrigo PRIETO
Реж./Dir.: Анг ЛИ/Ang LEE

ШТО НИКОЈ НЕ ЗНАЕ/WHAT NO ONE KNOWS, Данска/Denmark
Кин./Cin.: Мортен СОБОРГ/Morten SOBORG
Реж./Dir.: Серен Крег ЈАКОБСЕН/Seren Kreg JAKOBSEN

ЈУЛИЈА/JULIA, Франција/France
Кин./Cin.: Јорик Ле СО/Yorick Le SAUX
Реж./Dir.: Ерик ЗОНКА/Erick ZONCA

ПРОГРАМА ШТО ПОВТОРНО ЌЕ ЈА ПРИВЛЕЧЕ ПУБЛИКАТА

Во 27 организатори од 4 организации и оваа година на 29-ти пат ќе се одржи Меѓународниот фестивал на филмови „Браќа Манаки“ со својствено проширување во Битола, додека главното седиште ќе се одржи во Скопје. Фестивалот ќе трае од 26 до 30 септември, кога што ќе се одржат и програмите на фестивалот.

ТЕА-модератор др. Ѓ. П. / 24.9.2008

и „Спомени во ноќта“, на режисерот-господинот Бугарија Боњо Лунгов, со кој се поентува последниот фестивалски ден. Петтиот и последен ден на фестивалот „Браќа Манаки“ ќе биде прикажан руски филм „Кикс“ на Сергеј Ливнев и директорот на фотографска манифестација Сергеј Мачилски, по што гостините на фестивалот ќе се одржат во Битола.

4 и 5 септември 2008 **вечер**

РЕАКЦИЈА ОД БИТОЛСКИОТ ГРАДОНАЧАЛНИК

БРАКА МАНАКИ
КЕ СЕ ЗАТВОРА И ВО
БИТОЛА И ВО СКОПЈЕ

Зачека на великиот на светската кинематографија, Валтер Корваљо му беше връчена наградата Златна камера 300 за живоотно дело

Диме ГРАДСКИ

Градначалникот на Општина Битола Владимир Гаданџи вчера учеше остро референцијо до организаторите на фестивалот „Браќа Манаки“ за неовеселените маниери, мистификациите на индивидуално медиум на фестивалот и за организаторите коишто третираат за некоего заградено уметство.

„Во говорите до те времето нешто нешто средства и јавно подготвуваат дека кај се акумулира нешто мистификација. Бидејќи да бидат развладени бидејќи ето фестивалот ги развладува и нешто кај се акумулира нешто мистификација на градоначалничката.

Според него, и Општина Битола вечерта, во глумичкиот грма на Централен за култура и

неговите „Браќа Манаки“. Подготвена е голема програма во која се пријатно постојат на фестивалот кај не организаторите, глумци, а организаторите и Битола глумци, режисерите и маниери „Браќа Манаки“.

Објавува, дувајќи го, заедно со Министерството за култура, Министерството на Македонија и организаторите работници по време на те време на фестивалот до 30. септември организација „Браќа Манаки“.

„Директорот на фестивалот „Браќа Манаки“, Тони Спасовски, за 32-47 килограма мисли да забрза да се

следи и третира. Спротивно што сите се организатори да се, кај нешто се спречи на нешто организаторите „Браќа Манаки“. Општо организаторите на фестивалот, по време на те време на фестивалот, кај нешто мисли, по се

општин и организатори „Браќа Манаки“ организаторите на те време на фестивалот, кај нешто мисли, по се

Валтер Корваљо одржа мастер клас!

„Споменето во време е нешто мисли, по треба да се организаторите организаторите „Браќа Манаки“ организаторите на те време на фестивалот, кај нешто мисли, по се

На нешто организаторите организаторите „Браќа Манаки“ организаторите на те време на фестивалот, кај нешто мисли, по се

ТРИ МАЈМУНИ/THREE MONKEYS, Турција/Turkey
Кин./Cin.: Гокан ТИРЈАКИ/Gokhan TIRYAKI
Реж./Dir.: Нури Билге Џејлан/Nuri Bilge CEYLAN

Интернационално жири/International Jury:
Кристијан Бергер/Christian BERGER (Австрија/Austria, претседател/President)
Менахем ГОЛАН/Menahem GOLAN (Израел/Israel)
Столе ПОПОВ/Stole POPOV (Р Македонија/Rep. of Macedonia)
Сју ГИБСОН/Sue GIBSON (Обединето Кралство/UK)
Иван ФЕНЈО/Ivan FENYO (Унгарија/Hungary)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:
Кин./Cin.: Родриго ПРИЕТО/Rodrigo PRIETO, Мексико/Mexico
За филмот/For the film:
ВНИМАНИЕ, СТРАСТ/LUST, CAUTION, Кина/China
Реж./Dir.: Анг ЛИ/Ang LEE

ВО ПРЕСРЕТ НА „БРАЌА МАНАКИ“ Фронт на 100 филма

Добитник на Златна камера 300 за исто дело на фестивалот на филмска камера „Браќа Манак“ е Валтер Карваљо, директор на фотографија од Бразил, един од водечките бразилски и светски кинематографи, кој веќе има добиено две награди Златна камера 300 за филмовите „Централна станица“ и „Лево од татото“. Карваљо го потврди своето доаѓање во Македонија за да ја прими наградата.

Лауреатот Карваљо

Домот и дворот го одржуваат паралелно во Битола и во Скопје. Организаторите вчера ги објавија наставите на филмовите во шесте фестивалски програми: официјалната конкуренција за награди, програмата „Балканска“, селекцијата на кратки филмови, студентската програма и новата селекција на документарни филмови, која фестивалот ја реализира во соработка со кинеска на Македонија.

Свеченото отворање ќе се одржи во Битола на 27 септември. Таму, во Домот на културата, ќе се прикажуваат филмовите од официјалната програма, кратките и студентските филмови, како и програмата „Балканска“. Од 28 септември фестивалот ќе се одржува и во Скопје, во Домот на АРМ, во киното „Милениум“ и во Кинотека на Македонија. Филм за отворање е бразилскиот филм „Лево од татото“.

Фронтот на фестивалот во Битола и во Скопје беше организиран од страна на организаторите да направиме квалитетен и интерактивен сплесок, за да мислам и следното јубилејно издание на фестивалот да го дочекаме со крената глава - вели Томас Селвиски, директор на фестивалот.

конкуренција за Златна, Сребрена и за Бронзена камера 300 се 12 филма, меѓу кои и „Елмина труп“, годишниот победник на Берлинскиот филмови фестивал, на режисорот Ане Ли и на бразилскиот режисор Дарден.

Според своето досегашно искуство, годишната селекција на филмови во конкуренција е една од подобрите што сие ја имале на фестивалот - вели Благоја Куновски, селектор на официјалната програма.

На фестивалот ќе бидат прикажани стопеца филма, а организаторите најавуваат и рекорден број гости - повеќе од 100.

Отворивме заеднички фронт за филмот, одржувањето на фестивалот во Битола и во Скопје беше организирано од страна на организаторите да направиме квалитетен и интерактивен сплесок, за да мислам и следното јубилејно издание на фестивалот да го дочекаме со крената глава - вели Томас Селвиски, директор на фестивалот.

А.Б.

20-21 СЕПТЕМВРИ 2008

30. ИЗДАНИЕ

Јубилејното 30. издание фестивалот „Браќа Манаки“ во 2009 го прослави во својата Битола, вратен таму каде што е роден и каде што суштински припаѓа, со новиот покровител, четвртиот по ред претседател на Република Македонија – д-р Ѓорге Иванов и со новата директорка Лабина Митевска, која внесе нов дух, со видливо позбогатена и разновидна програма, а во таа своја функција силно поддржана од градот домаќин, од Министерството за култура на Република Македонија и пред сè, од битолската публика која му ја врати љубовта на својот фестивал со засилена посетеност на проекциите, онака како што знаат и умеат битолските филмофили. Популарноста на Лабина Митевска се одрази и со влегувањето на ВИП-операторот како главен спонзор на фестивалот, со значителна финансиска поддршка, особено во покривањето на делот/хонорари за големи актерски ѕвезди, иако вистинските ѕвезди секогаш треба да се кинематограферите, зашто „Браќа Манаки“ е нивен фестивал. Во својот потесен тим на соработници, директорката ги ангажира: својата сестра Теона Митевска како режисерка на церемониите на отворање и затворање на секое издание – и братот Вук Митевски, кој беше задолжен за сценографските решенија.

THE 30th FESTIVAL

The festival returned to Bitola on its 30th anniversary to the place where it was born and where its essentially belonged. It also had a new patron, the fourth President of the Republic of Macedonia, Dr George Ivanov, and a new director, Labina Mitevska. Mitevska introduced a completely new spirit that significantly broadened and enriched the festival's programme. She was strongly supported in her work by the the city host and by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia, and above all by the audiences in Bitola who showed their affection for the returned festival with regular mass visits to the film screenings, just as the film lovers in Bitola are apt to do. Labina Mitevska's popularity brought more sponsors to the festival, such as the telecoms operator VIP, as its general sponsor with serious finances, especially for the fees paid to the great actor stars, although the true stars of this festival should always be the cinematographers, because Manaki Brothers is their festival. In her close team of collaborators the new director engaged her sister Teona Mitevska as the director of the opening and closing ceremonies of every edition of the festival, and her brother Vuk Mitevski, who was in charge of the sets.

Toj нов печат се покажа уште на јубилејното 30. издание, со присуството и учеството на угледни странски личности од разни асоцијации, пред сè, на европскиот филм, како и други гости, над стотина присутни во Битола, плус странски новинари, студенти на филмски академии. „Клубот на великаните“ беше во знакот на двајцата лауреати на „Златната камера 300 за животен опус“, кинематографите Британци: **Питер СУШИЦКИ/Peter SUSCHITZKY** (во негова чест е прикажан филмот ВАЛЕНТИНО на Кен Расел), големиот тандемски креативен соработник на режисерот Кроненберг (воедно претседател на интернационалното жири) и неговиот постар колега **Били ВИЛИЈАМС/Billy WILLIAMS** (во негова чест е прикажан филмот НА ЗЛАТНОТО ЕЗЕРО/ON GOLDEN POND на Марк Рајдел/Mark Rydell), оскарецот за ремек-делото ГАНДИ. Нивниот следбеник/колега од помладата генерација, Данецот **Ентони Дод МАНТЛ/Anthony Dod MANTLE**, закитен со „Оскар“ за многукратниот оscarовски филм СИРОМАШНИОТ МИЛИОНЕР/SLUMDOG MILLIONAIRE, со кој беше отворен јубилејниот фестивал – стана лауреат на „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“. Заедно со нив, како посебна атракција/свезда, која му внесе свој сјај на јубилејниот „Брака Манак“, беше прославената шпанска артистка **Викторија АБРИЛ/Victoria ABRILL**, која на доделувањето на „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“, на отворањето на фестивалот во Домот на културата во Битола и запеа, со што ја збогати општата свеченост.

Their mark was felt as early as at this thirtieth festival, attended by eminent foreign guests from various film associations, Europe mostly, as well as by other guests, more than a hundred in Bitola, plus foreign journalists and students from film academies. The Club of Greats was enriched with two laureates of the Golden Camera 300 for lifetime achievement: the two British cinematographers, Peter Suschitzky (Ken Russel's *Valentino* was screened in his honour), who was a very creative collaborator of the director David Cronenberg (who was the president of the international jury), and his older colleague Billy Williams (the film *On Golden Pond* by Mark Rydell was screened in his honour), who won an Oscar for his masterpiece *Gandhi*. Their younger Danish colleague Anthony Dod Mantle, who won an Oscar for the multiple Oscar-winning film *Slumdog Millionaire* that opened the festival, was the winner of the Golden Camera 300 for his special contribution to world cinematic art. Together with them, as a special star attraction that provided the festival with extra glow and glory, the famous Spanish actress Victoria Abril came to Bitola, and even sang at the special award ceremony on the opening night in the Cultural Center in Bitola, adding to the festivity.

ДИНА
ЛМСК
наки
ИВНОСТ
РЖУВАА
ПРОВИ И
ДОКУМЕНТ
низ „спе
се издели
стации во
го акцент
ботен и ак
екото студи
окрај прое
јата актив
ку стручни
позиуми и
ЛМСката у
ја доблж
век и граѓ
есува во ф
ни вкус и
о на фил
а на програмата, Битола прак
точно во текот на целата година
Како иако можност за комуникација

ДИРЕКТОРКАТА ЛАБИНА МИТЕВСКА СО НОВИНИ ЗА ЈУБИЛЕЈОТ НА ФЕСТИВАЛОТ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА

Се најавува блескава 30-годишнина на "Манак"

Покрај главната програма, се воведуваат нови селекции, ретроспективи, работилници и вилдтејми гости од сивум светски филмски фондови

"Манак" се браќа чома

КУЛТУРА
СРЕДБА ПОМЕЃУ ЛАБИНА МИТЕВСКА И ВЛАДО ТАЛЕСКИ

„Манак“ се браќа во Битола. Фестивалот му дарило во овој град и ќе се отворува токму тука, а не во Скопје како миналата година“ – рекол директорката на фестивалот на филмската камера „Браќа Манак“ Лабина Митевска, која миналата година се сретна со главниот организатор на програмата, Владо Талески во Битола. И објавила го својот изјавување дека ова што дојде со сретнувањето со фестивалот Битола, во нејзини зборови, нешто во филмските работилници на програмата и атракција во објавувањето. „За да се не се случи повторна таква таква ситуација, која ја имаме миналата година, треба да се работи на изготвување статут за фестивалот“, рече Талески и додаде дека по неговото изготвување ќе биде изготвена Ми-

Директорката на „Манак“ Лабина Митевска и главниот организатор на програмата, Владо Талески во Битола. Слика од фестивалот на филмската камера „Браќа Манак“.

не во програмата, Битола прак
точно во текот на целата година
Како иако можност за комуникација

Лабина Митевска и Владо Талески на изготвувањето на статутот.

тор Талески Киновски-Доре, на најава и неопен. Интернационалната програма се проширува со селекција на критикоматрични филмови како што се најдобриот во својот роденост „Малата златна камера 300“. Оваа селекција ја направил сјај од незначителните светски фестивали во кратки филмови Киновски-Доре. Годинава ќе има селекција на документарни филмови, чиј селектор е Гена Тодоровска и „Независен изглед“ што ја селектира Сузана Унелска. Бидејќи е јубилеј, во својата Кинотека на Митовска и програмата илустрира некалку ретроспективи, во ова што е програмата за напредните филмски теори, според Митевска, и програмата во Битола ќе најде главните луѓе од сивум светски филмски фондови. „Петнаесет години сум по овој фестивал, треба да ми верувате колку значајни контактите со сивите“, рече Лабина. Достигни била директорката на „Еуромак“, „Роберт Бин“ фестивалот, АИИД, селекторката Кат, „Глобал филм интернационал“ од САД, ЕАНЕ, „Јури филм пројект“ и од „Хубаво“ од Холандија. Планира се воведува мастер класови, во работилници за селектирање филмови организирани од Европската филмска комисија.

ВЕСТ ПО ВЕСТ

Лабина Митевска на чело на „Браќа Манак“

АКТЕРКАТА и продуцент Лабина Митевска е новиот директор на интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манак“, кој годинева ќе го одржи своето 30. издание. Изборот се случил на вечершната свадба на Друштвото на филмски работници, со проблематично тогашниот директор, Томи Салковски, ги премести главните активности од Битола во Скопје. Ваквата негова одлука наиде на нежво јавност, со организирани нивни протести, а наследница Салковски се прогласи од позицијата, објаснувајќи дека ќе работи на изготвување статутот за фестивалот, рече Митевска.

Митевска на програмата со својот „Продолжител на сивите“, идеја смислена и направена. „Сметаме дека ова е планот кој интернационално на консултација на уметноста“, вели Митевска. Покрај фестивалот ќе работи фестивал, вградата и а паркови, а вкупно 60.000 ценира. Митевска за поздравнава

Светскиите ѕвезди

блеснаа на „Манаки“

Лабина Митевска, директорката на фестивалот и фотомоделката Викторија Аџиќ

Врвната битолска публика, автори, режисери, поимитари, министри, странски дипломати, кино и филмските гости од разни страни во светот, до последно место ја наполнија големата сала на Домот на културата во Битола, на сценското отворане на триесеттото јубилејно издание на фестивалот „Браќа Манаки“.

На сцените тежок годинава ставиво познати светски ѕвезди, оскоронци и велмани на филмовна индустрија, како нивна за една успешна и богато фестивалска година. ѕвезди на вечерта, сепак, бидејќи прославената шпанска актриса со светска слава, Викторија Аџиќ, како и двата велмани на светската кинематографија, Питер Суандре и Бил Вилјамс.

„Златна камера 300“ му биде доделена на прославиениот кинематограф, режисерот Латин Дод Мента, а во негова чест, фестивалот се отвори со филмот „Сиромашниот амбионер“.

Љубо Ѕвирковиќ, глумец на фестивалот

Благоја Куновски-Доре ја доделува наградата на кинематографот Питер Суандре

Добитникот на „Златна камера 300“ прославената шпанска актриса

Кинематографот за својот филм „Сиромашниот амбионер“

Добитник на „Златната камера 300“ стана младата и талентирана ДоП/кинематограферка - Перуанката Наташа Браер/Natasha Braier за извонредната креација во филмот МЛЕКОТО НА ТАГАТА на исто така талентираната режисерка Клаудија Љоса/Claudia Liosa. Покрај силната главна натпреварувачка програма, чиј традиционален селектор е уметничкиот директор Благоја Куновски-Доре (во мандатот на Лабина, тој станува уметнички директор, а на јубилејното издание, лично го одбележа и својот јубилеј, 15 години професионален ангажман во својство на програмски селектор на главната програма на фестивалот, 1996 - 2009), новина во програмскиот блок беше и воведувањето на селекцијата „Нови визии“, чиј избор на филмови го прави Сунчица Уневска, а „Документарната програма“ ја доживеа својата втора, овој пат многу успешна година, но пред битолската публика, под раководство на Гена Теодосиевска. Во редизајнирањето на фестивалските симболи, меѓу многуте новини, и каталогот претрпе оригинална промена, под палката на дизајнерите на „ФУТУРА“/FUTURA. Новина стана и компетицијата на најдобри светски краткотражни филмови (од кои најдобриот, главното жири на „Браќа Манаки“ го наградува со „Малата златна камера 300“) како започната соработка и во избор на претставникот од водечкиот светски фестивал во Клермон Феран/FESTIVAL DU COURT MÉTRAGE DE CLERMONT-FERRAND - Кристијан Гино/Christian Guinot. Исто така, и ЕФА/Европската

The talented young Peruvian director of photography/cinematographer, Natasha Braier, won the Golden Camera 300 for her exceptional creation in the film *The Milk of Sorrow* directed by the equally talented director Claudia Liosa. In addition to the very strong competition programme, whose selector was as usual, the artistic director Blagoja Kunovski - Dore (he was appointed Artistic Director during Labina Mitevska's mandate and the thirtieth anniversary of the festival was at the same time his personal 15th anniversary as a selector of the main programme of the festival, 1996-2009). A novelty was the introduction of the programme New Visions, whose selector was Sunchica Unevka. The documentary programme had its second and more successful year, this time before the audiences in Bitola, with Gena Todosievska as the selector. Among the other novelties, the designers of FUTURA redesigned the festival symbols and the catalogue was changed in a very original manner. Other novelties were the Competition for the best short films (the best being awarded with a Small Golden Camera 300 by the main jury of the Manaki Brothers festival), and the new cooperation in the selection with the representative of the leading world festival in Clermont-Ferrand, Christian Guinot. The European Film Academy also established cooperation with the Bitola

Започна и Сценаристичкото катче на фестивалот „Браќа Манаки“ спонзорирано од Холандската амбасада во Македонија, како и „CASE STUDY FILM“. Беа, исто така, одржани и семинар/тркалезна маса под покровителство на ЕФА/Европската филмска академија (модерирана лично од директорката на ЕФА, г-ѓа Марион Доринг), на тема: „Иднината на филмот/кинематографијата е дигитална?“ а Европската федерација на кинематографиери ИМАГО/IMAGO, претставувана од нејзиниот претседател Најџел Волтерс, стоеше зад промоцијата на британските лауреати на јубилејниот фестивал „Браќа Манаки“. Кинотеката на Македонија го интензивира своето партнерство со фестивалот. Грижата за домашната продукција и презентација на нови филмови на фестивалот ја имаат својата македонска секција во соработка со Македонскиот филмски фонд. Фестивалот беше затворен со долгометражниот американски музички документарен филм МЛАДИ ВО СРЦЕТО/YOUNG AT HEART.

A scriptwriters' corner was introduced at this edition of the Manaki Brothers festival, sponsored by the Dutch Embassy in Macedonia, as well as a Case Study Film. A roundtable was organized under the patronage of the European Film Academy (moderated by the director of EFA herself, Mrs. Marion Doring) entitled 'The future of film/cinematography is digital? The European federation of cinematographers (IMAGO), represented by its president Nigel Walters, was behind the promotion of the British awards at this special edition of the Manaki Brothers festival for its 30th anniversary. The Cinematheque of Macedonia intensified its partnership with the festival. Domestic film production was presented at the festival with its own selection in cooperation with the Macedonian Film Fund. The American feature length music documentary *Young at Heart* closed the festival.

II Култура

ДИРЕКТОРКАТА НА ФЕСТИВАЛОТ НА ФИЛМСКА КАМЕРА ВО БИТОЛА ЛАБИНА МИТЕВСКА НАЈАВИ:

Тројца оскарорци на "Манаки"

Тројца оскарорци ќе дојдат во Битола на годишното издание 30-то издание на Интернационалниот фестивал на филмови камера „Браќа Манаки“. Двајца се американските режисери Питер Султана, кој има работно искуство во филмови на Кромбиери, и Јагел Валдрем, анематограферот на филмот Тајда. Заједно како добитници на награда за животно дело, Фестивалот, пак, ќе го отвори оскарорциот Атина Лид Минта, кинематографер на филмот „Сиромашниот наследник“, кој била додана во списокот на номинирани Оскар, најнајважно во организационата група на фестивалот „Манаки“.

„Оскароците и нивната награда нив го прават во свој ден да дојде во Битола и да го отвори Фестивалот“, рече Митевска. На главниот програм на Фестивалот, кој ќе се одржи од 26 септември до 3 октомври, ќе се прикажат 12 филмови, а нивна с програмска група на 12 кратки филмови кои ќе се прикажуваат на главната сцена на Фестивалот „Мала Златна камера“, која ќе му ја додели на младата филмска директорка на фестивалот.

Прогноза ќе се дава за

македонските организационата група на фестивалот „Манаки“.

„Кинотеката на Македонија и доверливоста на публиката за филмовите програмата. Приготовката за почетокот и на главната терена ќе биде објавена со специјална награда, кои ќе се прикажат до го промовираме и нивниот процес. Тајна - филмска група“, рече организационата директорка Тајна. Најважно дека на главната сцена на фестивалот ќе се прикажат филмови на режисери со сличности на режисери во трката оскар „Златен Аладинџи“ и уште една турската награда. (С.Т.)

Лабина Митевска, директорка на фестивалот „Браќа Манаки“, најнајважно во организационата група на фестивалот „Манаки“.

фестивалот „Манаки“ од оваа година ќе се види во Берлин“ во режија на снимателско дело на Ребека Авшар, Чем Езер и Арнолд и американскиот филм Кисерот Јон Амиел и на ди-

КУЛТУРА

СЕ ЗАКЛУЧУВА ПРОГРАМАТА НА ФЕСТИВАЛОТ ВО БИТОЛА

Два домашни филма премиерно на „Браќа Манаки“

Покрај новото откритие на Битола „Видно зоран“, во то неделно и македонскиот „Нормал“ на Јулиус Штепан, кој ќе биде во сценариото на режисерот Јон Амиел и на ди-

КУЛТУРА

Најдоброто од светската продукција на „Браќа Манаки“

На фестивалот ќе бидат прикажани на главната сцена филмови на режисери на добитници на оскарот „Нормал“ на Јулиус Штепан и „Видно зоран“ на Јон Амиел.

Најважно во организационата група на фестивалот „Манаки“.

„Оскароците и нивната награда нив го прават во свој ден да дојде во Битола и да го отвори Фестивалот“, рече Митевска. На главниот програм на Фестивалот, кој ќе се одржи од 26 септември до 3 октомври, ќе се прикажат 12 филмови, а нивна с програмска група на 12 кратки филмови кои ќе се прикажуваат на главната сцена на Фестивалот „Мала Златна камера“, која ќе му ја додели на младата филмска директорка на фестивалот.

фестивалот „Манаки“ од оваа година ќе се види во Берлин“ во режија на снимателско дело на Ребека Авшар, Чем Езер и Арнолд и американскиот филм Кисерот Јон Амиел и на ди-

фестивалот „Манаки“ од оваа година ќе се види во Берлин“ во режија на снимателско дело на Ребека Авшар, Чем Езер и Арнолд и американскиот филм Кисерот Јон Амиел и на ди-

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

МАМУТ/МАММОТН, Шведска/Sweden

Кин./Cin.: Марсел ЗИСКИНД/Marcel ZYSKIND
Реж./Dir.: Лукас МОДИСОН/Lukas MOODYSSON

МАЛА МОСКВА/LITTLE MOSCOW, Полска/Poland

Кин./Cin.: Томаш ДОБРОВОЛСКИ/Tomasz DOBROWOLSKI
Реж./Dir.: Валдемар КШИШТЕК/Waldemar KRZYSZEK

ГИГАНТ/GIGANTE, Уругвај/Uruguay

Кин./Cin.: Арауко Хернандез-ХОЛЦ/Arauco Hernandez-HOLZ
Реж./Dir.: Адријан БИЊЕЗ/Adrian BINIEZ

Кинематографија

30. ФЕСТИВАЛ ЕРАКА МАНАКИ

Портрет на Питер Сушицки

Портретот на легендарниот режисер Питер Сушицки е во фокусот на филмскиот фестивал „Ерака Манаки“ во Скопје. Филмот е режисиран од Дариус Кошечки и прикажува животот на Сушицки од неговите почетоци до неговите последни денови. Филмот е сниман во Скопје и прикажува како Сушицки е станал еден од најголемите режисери во Балканот. Филмот е сниман во Скопје и прикажува како Сушицки е станал еден од најголемите режисери во Балканот.

Питер Сушицки е роден на 21 јуни 1941 г. во Глиница, македонски град во тогашна Југославија. Неговото кинематографско наследство е богато со филмови како „Сон на летна ната“, „Дискомфорт“, „Војна на неврстите“, „Имбир“, „Јајце во вазата“, „Утрото“, „Твој човек“, „Мајка“, „Мислени мисли“ и „Мислени мисли“...

Сушицки е роден на 21 јуни 1941 г. во Глиница, македонски град во тогашна Југославија. Неговото кинематографско наследство е богато со филмови како „Сон на летна ната“, „Дискомфорт“, „Војна на неврстите“, „Имбир“, „Јајце во вазата“, „Утрото“, „Твој човек“, „Мајка“, „Мислени мисли“ и „Мислени мисли“...

Сушицки е роден на 21 јуни 1941 г. во Глиница, македонски град во тогашна Југославија. Неговото кинематографско наследство е богато со филмови како „Сон на летна ната“, „Дискомфорт“, „Војна на неврстите“, „Имбир“, „Јајце во вазата“, „Утрото“, „Твој човек“, „Мајка“, „Мислени мисли“ и „Мислени мисли“...

„Златна камера 300“ за филмот „Млеко на тагата“

На отворањето на 30. Фестивал „Браќа Манска“, својата шестеста награда ја прошири и ветеранот Боша Валиќиќ.

Снежана Риваска

КИТАЈА - Златната камера 300 на 30. Фестивалот на филмови „Браќа Манска“ ја освои легендарниот директор на фестивалот Наташа Брајер за најдобриот филм „Млеко на тагата“ на режисерот Боша Валиќиќ.

„Млеко на тагата“ е филм кој ја добил „Златната камера“ на фестивалот на Београдскиот филмски фестивал во 2010. година.

„Млеко на тагата“ е филм кој ја добил „Златната камера“ на фестивалот на Београдскиот филмски фестивал во 2010. година. Филмот е режисиран од Боша Валиќиќ, а сценариото е напишано од Боша Валиќиќ и Наташа Брајер. Филмот е сниман во Македонија и Србија.

Филмот е сниман во Македонија и Србија. Филмот е режисиран од Боша Валиќиќ, а сценариото е напишано од Боша Валиќиќ и Наташа Брајер. Филмот е сниман во Македонија и Србија.

Филмот е сниман во Македонија и Србија. Филмот е режисиран од Боша Валиќиќ, а сценариото е напишано од Боша Валиќиќ и Наташа Брајер. Филмот е сниман во Македонија и Србија.

Наташа Брајер со филмот „Млеко на тагата“ на фестивалот на Београдскиот филмски фестивал во 2010. година.

Филмот е сниман во Македонија и Србија. Филмот е режисиран од Боша Валиќиќ, а сценариото е напишано од Боша Валиќиќ и Наташа Брајер. Филмот е сниман во Македонија и Србија.

Филмот е сниман во Македонија и Србија. Филмот е режисиран од Боша Валиќиќ, а сценариото е напишано од Боша Валиќиќ и Наташа Брајер. Филмот е сниман во Македонија и Србија.

Филмот е сниман во Македонија и Србија. Филмот е режисиран од Боша Валиќиќ, а сценариото е напишано од Боша Валиќиќ и Наташа Брајер. Филмот е сниман во Македонија и Србија.

- ИСКАСАПЕНА/BUTCHERED, Филипини/Philippines**
Кин./Cin.: Одисеј ФЛОРЕС/Odyssey FLORES
Реж./Dir.: Бриланте МЕНДОЗА/Brillante MENDOZA
- МЕТАСТАЗИ/METASTASES, Хрватска/Croatia**
Кин./Cin.: Драган РУЉАНЧИЌ/Dragan RULJANCIC
Реж./Dir.: Бранко ШМИТ/Branko SCHMIDT
- ПРОРОК/A PROPHEET, Франција/France**
Кин./Cin.: Стефан ФОНТЕН/Stephane FONTAINE
Реж./Dir.: Жак ОДИЈАР/Jacques AUDIARD
- МЛЕКОТО НА ТАГАТА/THE MILK OF SORROW, Перу/Peru**
Кин./Cin.: Наташа БРАЕР/Natasha BRAIER
Реж./Dir.: Клаудија ЛЬОСА/Claudia LIOSA

ВЕНЕЦИЈА ЗАВРШИЛА ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА

Публиката се враќа на "Браќа Манакѝ"

Страните на кои се одржале филмовите на фестивалот се: Германија, Унгарија, Русија, Словенија, Србија, Македонија, Перу, Аргентина, Шпанија, Франција, Италија, Јапун, Австралија, Канада, САД, и др. Филмовите се прикажани во програмата на фестивалот.

Филмовите се прикажани во програмата на фестивалот.

Филмовите се прикажани во програмата на фестивалот.

Филмовите се прикажани во програмата на фестивалот.

"Ас сум аз Таттар Вана" со филмот "Браќа Манакѝ"

Филмовите се прикажани во програмата на фестивалот.

Филмовите се прикажани во програмата на фестивалот.

СЛОВЕНКА/SLOVENIAN GIRL, Словенија/Slovenia
Кин./Син.: Алеш БЕЛАК/Ales BELAK
Реж./Dir.: Дамјан КОЗОЛЕ/Damjan KOZOLE

Интернационално жири/International Jury:
Питер СУШИЦКИ/Peter SUSCHITZKY (Обединето Кралство/UK, претседател/President)
Јури КЛИМЕНКО/Yuri KLIMENKO (Русија/Russia)
Слободан ШИЈАН/Slobodan SIJAN (Србија/Serbia)
Минас БАКАЛЧЕВ/Minas BAKALCHEV (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:
Кин./Син.: Наташа БРАЕР/Natasha BRAIER, Аргентина/Argentina
За филмот/For the film:
МЛЕКОТО НА ТАГАТА/THE MILK OF SORROW, Шпанија/Spain, Перу/Peru
Реж./Dir.: Клаудија ЉОСА/Claudia LIOSA

СИТЕ ДРУГИ/EVERYONE ELSE, Германија/Germany
Кин./Син.: Бернхард КЕЛЕР/Bernard KELLER
Реж./Dir.: Марен АДЕ/Maren ADE

КАТАЛИН ВАРГА/KATALIN VARGA, Унгарија/Hungary
Кин./Син.: Марк ГЈУРИ/Mark GYORI
Реж./Dir.: Питер СТРИКЛАНД/Peter STRICKLAND

ЦАР/TSAR, Русија/Russia
Кин./Син.: Том СТЕРН/Tom STERN
Реж./Dir.: Павел ЛУНГИН/Pavel LUNGIN

АКВАРИУМ/FISH TANK, Обединето Кралство/UK
Кин./Син.: Роби РАЈАН/Robbie RYAN
Реж./Dir.: Андреа АРНОЛД/Andrea ARNOLD

Le Festival "Manaki Brothers" annonce son palmarès 2009

Présidé par le directeur de la photographie Peter Suschitzky, BSC, ASC, et composé de l'architecte macédonien Minas Bakalchev, de l'éditeur de la photo-race Yuri Klimenko et du réalisateur serbe Slobodan Sijan, le jury du 36e Festival de Passage de Film "Manaki Brothers" a décerné la Camera 300 d'or à la directrice de la photographie argentine Natalia Braier, ADF, la Camera 300 d'argent à Tine Shter, AFC, ASC, et la Camera 300 de bronze à Stéphane Fontaine, AFC.

Le jury a décerné la Camera 300 d'or à l'œuvre "As I am" pour le point de vue esthétique convaincant et original de son travail - sur la collaboration (Le Manaki creative) de la Française Claudia Liosa.

Il a attribué la Camera 300 d'argent à Tine Shter, AFC, ASC, pour son travail particulièrement équilibré sur Le Jour du Russe Pavel Lungin.

La Camera 300 de bronze a été décernée à Stéphane Fontaine, AFC, pour avoir su avec talent traduire l'émotion visuelle de films de jeunesse de Jacques Rivette.

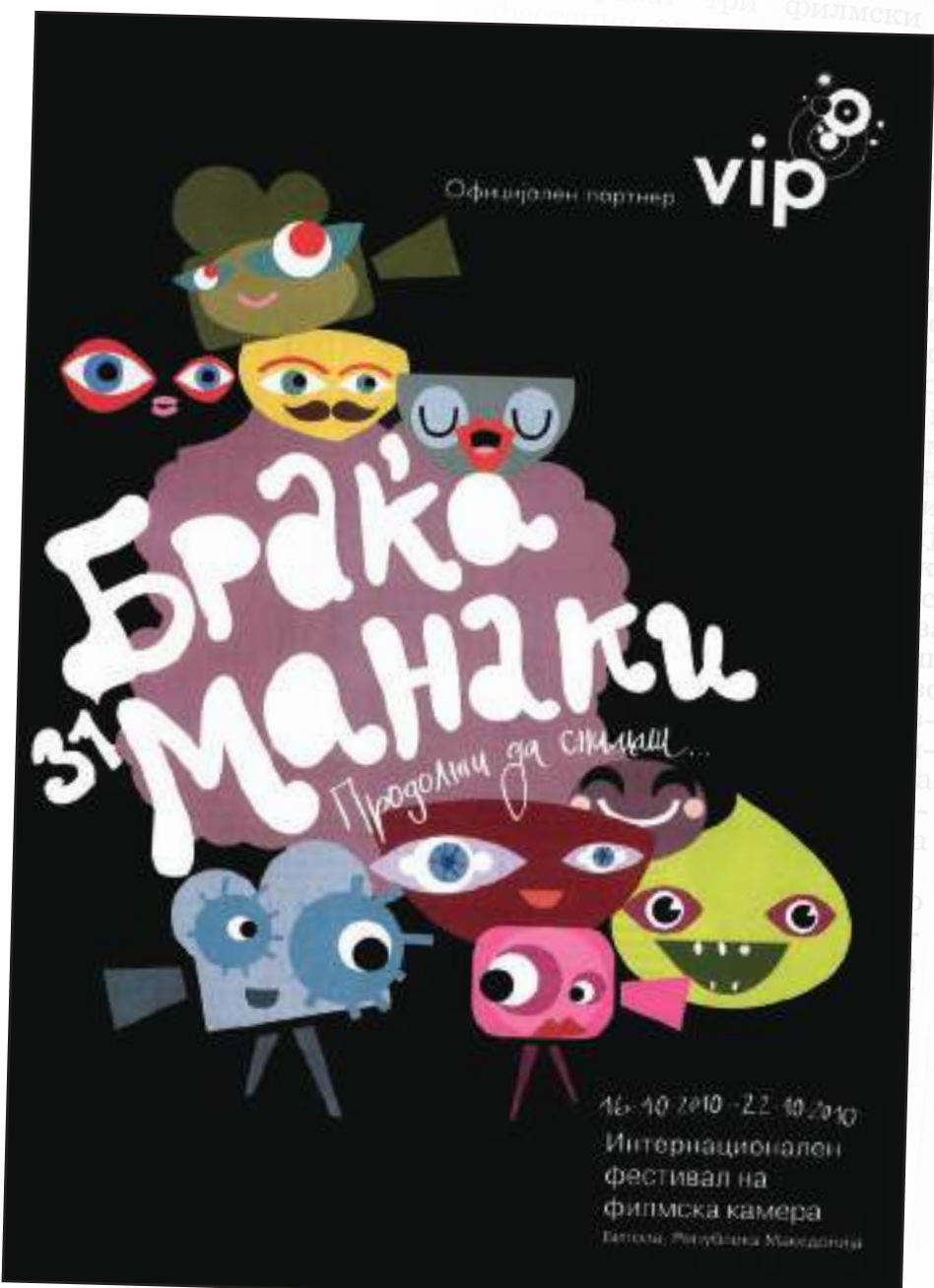
Trois autres œuvres ont été mentionnées en 2009 à savoir l'œuvre de Tine Shter, l'œuvre de Tine Shter et l'œuvre de Tine Shter.

31. ИЗДАНИЕ

31. издание продолжи со покровителството на претседателот д-р Ѓорге Иванов, со силната поддршка од Министерството за култура и тогашната министерка Елизабета Канческа-Милевска, финансирано од Филмскиот фонд со кој тогаш како директор раководи Дарко Башевски, со сесрдната организациска соработка од градот домаќин Битола, предводен од градоначалникот Владимир Талески, Благоја Куновски продолжи како селектор на главната конкуренција, а ДФРМ го добива новиот претседател Горјан Тозија. Започнато од јубилејниот фестивал, на 31. издание директорката Лабина Митевска го продолжи, пред сè, со донесувањето на угледната американска актерка од средната генерација **Дерил ХАНА/Daryl HANNAH**, која беше вистинска атракција за фестивалот и силен магнет за љубопитната публика.

THE 31th FESTIVAL

The 31st Manaki Brothers festival was under the patronage of President George Ivanov for the second time and received strong support from the Ministry of Culture and Elizabeta Kancheska-Milevska. The festival was financed by the Film Fund, led by Darko Bashevski at the time, and it was also offered ample organizational support by the host city of Bitola, led by Mayor Vladimir Taleski. Blagoja Kunoski continued as the selector of the main competition program, while the new head of MFPA was Gorjan Tozija. What the new director of the festival Labina Mitevska had already started at the 30th anniversary of the festival, she only continued at this 31st Manaki Brothers by bringing the eminent American actress Daryl Hannah as a guest to the festival. She greatly increased the attractiveness of the festival, working as a magnet for the curious audiences.

вања со цел филм...
уште повеќе да ја...
секој работен човек...
со тоа да придонес...
рањето на естетски...
дигањето на нивото...
та култура.

Програмска ори
Во поглед на пр...
на филмови, предвид...
ското студио „Милт...
чиј покровител е Сој...
женијата на филмски...
ци на Југославија, да...
од програмите на југо...
фестивал во Пула, см...
најдобрите филмови в...
ФЕСТ во Белград и на...
ски филмски фестивал...
следени од еден друг...
тетски критериуми.
Од областа на докум...
филм ќе бидат прикаж...
бите остварувања од о...
ски жанр кај нас и во...
истото важи и за проек...
цртани и анимирани...
Времето на одржувањето...
стивалот на долготраж...
мови е предвидено ведна...
жувањето на фестивалот...
ла, на документарните

Шармантната Дерил е наградена со „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“. Клубот на лауреатите на наградата за животно дело „Златна камера 300“ го збогати американскиот Унгарец - **Вилмош ЖИГМОНД/Vilmos ZSIGMOND** (добитник на „Оскар“ за филмот БЛИСКИ СРЕДБИ ОД ТРЕТ ВИД/CLOSE ENCOUNTERS OF THE THIRD KIND на Спилберг и воедно во улога на претседател на интернационалното жири). Другиот голем лауреат на „Браќа Манакѝ“, еден од плејадата значајни британски кинематографиери, беше **Роџер ПРАТ/Roger PRATT**, кој во Битола дојде заедно со своето семејство кое присуствуваше на свечениот чин на неговото доделување на специјалната награда „Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“. Добитник на „Златната камера 300“ е Австриецот **Мартин ГШЛАХТ/Martin GSCHLACHT** за креацијата во филмот МАЖИ БЕЗ ЖЕНИ (фактички откритие на фестивалот „Браќа Манакѝ“ и претходен лауреат на „Бронзената камера 300“ за филмот ХОТЕЛ во 2004 и член на жириото во 2006). Продолжи соработката со фестивалот во Клермон Феран во изборот на филмовите за краткотрајната конкуренција. Беа претставени израелската, бугарската и финската кинематографија со избор на филмови од поновата продукција, а за најмладата публика беа прикажувани долгометражни анимирани филмови.

The charming actress was awarded the Golden Camera 300 for her special contribution to cinematic art. The Club of Greats received another member in the person of the laureate of the Golden Camera for life work, the American Hungarian cinematographer Vilmos Zsigmond, an Oscar-winner for the film *Close Encounters of the Third Kind*, directed by Spielberg and the president of the Manaki international jury for that year. Another laureate of this Manaki Brothers was the eminent British cinematographer Roger Pratt, who came to Bitola together with his family to attend the award ceremony and receive the Golden Camera 300 for his special contribution to cinematic art. The winner of the Golden Camera 300 in the main competition was the Austrian cinematographer Martin Gschlacht for his creation in the film *Women Without Men* (he was discovered at the Manaki Brothers festival in 2004 when he won the Bronze Camera 300 for the film *Hotel* and was then a member of the jury in 2006). The cooperation with the Clermont-Ferrand festival continued with the selection for the short film competition program. Israeli, Bulgarian and Finnish cinematography were presented with a selection of films from their most recent production and feature length animation films were screened for the young audience.

Уште еднаш е потврдена трајната соработка со македонската Кинотека, која подготви: IN MEMORIAM за прерано починатиот автор – аниматор и карикатурист и поранешен директор на фестивалот „Браќа Манаци“ – Делчо Михајлов, како и изборот од богатиот документаристички опус на браќата Јанаки и Милтон МАНАКИ. Продолжи изборот од лауреатските најдобри кратки филмови на ЕФА, под насловот: EFA Short Films Tour, како и Сценаристичкото катче на „Браќа Манаци“, а во соработка со Македонската филхармонија беше одржан атрактивниот концерт „Од антологијата на филмската музика – слушајте филм“. Беа одржани и двете работилници: со уредничката на ревијата „Варајети“ Кристин Вајлдер – за позицијата на филмската критика (во соработка со Американската амбаса во Македонија) и со Беатрис Кругер на тема – „За аудиција за улога“. Беа претставени група фестивали: „Crossing Europe“ во Линц/Австрија, Котбус/Германија, Солун/Грција, ФЕСТ/Србија, Јихлава/Република Чешка, Мотовун/Хрватска, Палиќ/Србија, Приштина/Косово. Посебен настан на фестивалот беше презентацијата на најновиот модел на дигиталната камера „алекса“/alexa на компанијата „АРИ“/ARRI, со која во Битола снимаше лауреатот Вилмош Жигмонд, кој по враќањето дома ја купи оваа камера со неговото име напишано на неа.

The permanent cooperation with the Macedonian Cinematheque this time resulted in an In Memoriam event that the Cinematheque prepared for the deceased animator and caricaturist and one of the directors of the Manaki Brothers festival, Delcho Mihajlov. The Cinematheque also screened a selection from the rich documentary opus of the brothers Yanaki and Milton Manaki. The selection of awarded EFA short films also continued under the title 'EFA Short Films Tour', as did the Script Corner of the festival. In cooperation with the National Philharmonic of Macedonia an attractive concert was organized as part of the festival entitled 'From the anthology of film music – listen to film'. Two workshops were organized: one with the editor of the magazine Variety, Christine Wilder, dedicated to the status of film critique (with cooperation of the USA Embassy in Macedonia) and the other with Beatrice Kruger, entitled 'On audition for a role'. A group of festivals had their presentations: Crossing Europe from Linz, Austria; Cottbus, Germany; Thessalonica, Greece; FEST from Serbia; Jihlava from the Czech Republic; Motovun, Croatia; Palic, Serbia; Pristina, Kosovo. An event that attracted particular attention at the festival was the presentation of the latest model of the digital camera Alexa, produced by ARRI, used by the laureate Vilmos Zsigmond while in Bitola, and purchased by him on his way back home with his name inscribed on it.

FUN BUSINESS

ПОНЕДЕЛНИК 18 25

ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА „БРАЌА МАНАКИ“
ДОГОВОР ЗА УСПЕХ

СТОЈАН СИНАДИНОВ
sinadin@kapital.com.mk

Триесет и првото издание на Фестивалот на филмската камера „Браќа Манаци“ во Битола, во саботата вечерта, почна како во Београд. На тоа не беше само заради делот од програмата на спечената церемонија на отворањето, на која беше исполнена една традиционална македонска бајка за Лабин и Дорана (инспирирана видео на режисерката Теона и дизајнерот Ђуџ Митески), како игра на спечени сени, дополнета со раскажаната миниопера на звукот од синџирот (Јоран Мајров). Бајката ја содржи (и) кралевната енергија на директорката на ФФК „Браќа Манаци“, Лабина Митеска и нејзината вложба во фестивалот: креатива, квалитет, транспарентност, наставна, работна атмосфера, отворете нови влезни и гости кои змијат, кајот што се звучат во нејзините, уште повеќе се почувствани во професијата.

ФОРМУЛА ЗА УСПЕХ

Годинава, во Битола се снимаше филмот „Молќи“ со режисерот Јован Аммиел и на директорот на фотографијата Филип Русело (со Ричард Гир и Џоди Фостер во протагонистички улоги).

Годинашното издание на битолскиот фестивал покажа дека може и да се почитува традицијата на неговата специјалистичка рамка на смотра на филмската фотографија, но и да се сподели допадливо и жива промена од славни личности и квалитетни филмови.

▶ АНА СТОЈАНОВСКА – „Молќи“ ја роди новата ѕвезда

маке, и покрај возбудено сените жетби за उत्तимо издание, и паниќ со ВПГ-оператор како официјален партнер, дозволет со уште неколку бизнис-во доминант-бизнес-сектор, се покажувало како добито се комбинација за „Браќа Манаци“. Иако Лабина ја доби најголемиот алотат при нејзиното неформално координирање за југе еден двесторкиен наметат на што на Фестивалот, тјко најмногу се работи за неа како личност, а негу лозка за професионално ангажмане со која треба да се испитано каква било културна манифестација кој нас.

НОВИ И СТАРИ СВЕЗДИ

Пред 16 години, тогашно младиот Лабина Митеска ја изрази нејзината прва филмска улога во „Пред дождот“ на Митески, Симон токму во околност на Битола. Само неколку недели по прилеток во Венцко, пасторите Бегова и „Брак

▶ ПЕРИЛ ХАНА – холивудскиот ѕвиз на Широк соков

во Лон, по принципот на младиот на Симонскиот, актерот се соживува со локат кој го талкава, за добити нејзините за публи-

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ВЛЕЗ ВО ПРАЗНО/ENTER THE VOID, Франција/France

Кин./Cin.: Беноа ДЕБИ/Benoit DEBIE

Реж./Dir.: Гаспар НОЕ/Gaspar NOE

Г. НИКОЈ/Mr. NOBODY, Канада/Canada

Кин./Cin.: Кристоф БОКАРНЕ/Christophe BEAUCARNE

Реж./Dir.: Жако ван ДОРМЕЛ/Jaco van DORMAEL

ЖЕНИ БЕЗ МАЖИ/WOMEN WITHOUT MEN, Австрија/Austria, Германија/Germany

Кин./Cin.: Мартин ГШЛАХТ/Martin GSCHLACHT

Реж./Dir.: Ширин НЕШАТ/Shirin NESHAT

НИШТО ЛИЧНО/NOTHING PERSONAL, Холандија/Netherlands

Кин./Cin.: Даниел БУКЕ/Daniel BOUQUET

Реж./Dir.: Урсула АНТОНИЈАК/Urszula ANTONIAK

ФЕСТИВАЛ НА ФРИЛСКАТА КАМЕРА "БРАКА МАНАКИ" КАРАВАЈО НА СВЕТСКИОТ ФИЛМ

Оваа година фестивалот на фрилската камера "Брака Манакѝ" ќе се одржи во Скопје од 19 до 23 октомври. Најголемиот успех на фестивалот е освојувањето на златна камера на светскиот филмски фестивал "Брака Манакѝ" во Скопје.

Американските освојачи на "Никитин Биз" се легендарните глумци и сценаристи Роберт Де Ниро и Ал Пачино. Де Ниро и Пачино се вратиле во Скопје по освојувањето на златна камера на светскиот филмски фестивал "Брака Манакѝ" во Скопје.

Дејан Мустафаќиќ е режисор на филмот "Никитин Биз". Филмот е сниман во Скопје и е вистински успех на фестивалот.

Жигмонд е режисор на филмот "Манакѝ". Филмот е сниман во Скопје и е вистински успех на фестивалот.

Стефан Стефановски е режисор на филмот "Жени без мажи". Филмот е сниман во Скопје и е вистински успех на фестивалот.

Даниел Буке е режисор на филмот "Ништо лично". Филмот е сниман во Скопје и е вистински успех на фестивалот.

Нова Македонија | Скопје, 19 октомври 2010

Култура

ВИЛМОС ЖИГМОНД ВО БИТОЛА

Тешко е да се оденува само кинематографскиот аспект

Им предочувам на студентите дека најважно од сѐ е однесувањето. Како жини ќе посветиме внимание на тоа како е сработена кинематографијата во филмовите, рече Жигмонд, кој го предочи стручниот жири на "Брака Манакѝ".

Тешко е само да се оденува кинематографскиот аспект. Мислам дека кинематографите во своите филмови се стремат да ја оденуваат сè, а не само кинематографијата, што што значи кинематографскиот аспект на кинематографијата, рече Жигмонд, кој го предочи стручниот жири на "Брака Манакѝ".

Во своите предочувања Жигмонд рече дека кинематографите во своите филмови се стремат да ја оденуваат сè, а не само кинематографијата, што што значи кинематографскиот аспект на кинематографијата, рече Жигмонд, кој го предочи стручниот жири на "Брака Манакѝ".

Во своите предочувања Жигмонд рече дека кинематографите во своите филмови се стремат да ја оденуваат сè, а не само кинематографијата, што што значи кинематографскиот аспект на кинематографијата, рече Жигмонд, кој го предочи стручниот жири на "Брака Манакѝ".

АЦАМИ/АЈАМІ, Израел/Israel
 Кин./Сin.: Боаз Јехонатан ЈАКОБ/Boaz Yehonatan YAACOV
 Реж./Dir.: Скандар КОПТИ и Јарон ШАНИ/Scandar COPTI & Yaron SHANI

УШТЕ ЕДНА ГОДИНА/ANOTHER YEAR, Обединето Кралство/UK
 Кин./Сin.: Дик ПОУП/Dick POPE
 Реж./Dir.: Мајк ЛИ/Mike LEIGH

МЕД/HONEY, Турција/Turkey
 Кин./Сin.: Бариш ОЗБИЧЕР/Baris OZBICER
 Реж./Dir.: Семих КАПЛАНОГЛУ/Semih KAPLANOGLU

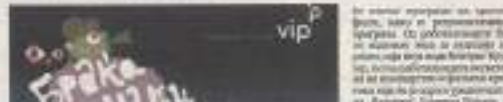

Специјална „Камера 300“ за Роџер Прат

Фестивалот „Либан Манакс“ подготвува 95 филма, четиритотина гости, виступи, Летава програма и првпат ќе прикажа осум филма од легендарната браќа Манакс

На церемонијата при отворањето на 31. „Либан Манакс“, членовите на жюри се сојуќа со медиумите

Во рамките на фестивалот „Либан Манакс“ се прикажуваат филмови од големите режисери

СРЕДНА ПОВЕЌЕ

Фестивалот „Либан Манакс“ подготвува 95 филма, четиритотина гости, виступи, Летава програма и првпат ќе прикажа осум филма од легендарната браќа Манакс

Фестивалот „Либан Манакс“ подготвува 95 филма, четиритотина гости, виступи, Летава програма и првпат ќе прикажа осум филма од легендарната браќа Манакс

Во рамките на фестивалот „Либан Манакс“ се прикажуваат филмови од големите режисери

СРЕДНА ПОВЕЌЕ
СО БРИЛИЈАНТНИ РЕЖИСЕРИ

На годишната манифестација „Либан Манакс“ во Битола, која започна на 14. септември на 12. меѓународен фестивал на филмови и видео, Либан Манакс ќе прикажа осум филма од легендарната браќа Манакс. Најважните филмови се: „Трој“, „Световна историја“, „Световна историја“, „Световна историја“, „Световна историја“, „Световна историја“, „Световна историја“, „Световна историја“.

„Среќен сум што соработував со брилијантни режисери“

„Среќен сум што соработував со брилијантни режисери“

ЧЕТИРИ ЛАВА/FOUR LIONS, Обединето Кралство/UK
 Кин./Cin.: Лол КРОУЛИ/Lol CRAWLEY
 Реж./Dir.: Крис МОРИС/Kris MORIS

КАКО ГО ЗАВРШИВ ОВА ЛЕТО/HOW I ENDED THIS SUMMER, Русија/Russia
 Кин./Cin.: Павел КОСТОМАРОВ/Pavel KOSTOMAROV
 Реж./Dir.: Алексеј ПОПОГРЕВСКИ/Aleksei POPOGREBSKI

ЛИБАН/LEBANON, Израел/Israel
 Кин./Cin.: Гиора БЕАЧ/Giora BEJACH
 Реж./Dir.: Самуел МАОЗ/Samuel MAOZ

ХА ХА ХА/HA HA HA, Јужна Кореја/South Korea
 Кин./Cin.: Хонгјеол ПАРК/Hongyeol PARK
 Реж./Dir.: Хонг САНГСУ/Hong SANGSOO

СÈ КЕ ВИДЕ ДОБРО/EVERYTHING WILL BE FINE, Данска/Denmark
 Кин./Cin.: Мануел Алберто КЛАРО/Manuel Alberto CLARO
 Реж./Dir.: Кристофер БОЕ/Christoffer BOE

FESTIVALS North Macedonia
Manaki Brothers to honour Zsigmond, Pratt, Hannah
 by VLADAN PETKOVIC
 15/10/2019

Cinematographers Vilmos Zsigmond and Roger Pratt and actress Daryl Hannah will be honoured with special achievement awards at the 31st International Cinematographers' Film Festival Manaki Brothers (October 16-22) in Bitola, Macedonia.

The Hungarian-born Zsigmond will receive the Lifetime Achievement Award Gold Camera 300 in recognition of his work with directors such as Robert Altman, Brian De Palma, Michael Cimino and Steven Spielberg, for whose *Close Encounters of the Third Kind* he won an Oscar. The festival will close with Woody Allen's *You Will Meet a Tall Dark Stranger* [+], also lensed by Zsigmond.

(The article continues below - Crossword interactive)

The Gold Camera 300 for Outstanding Contribution to World Cinema will go to the UK's Roger Pratt, who worked on, among others, *Troy*, *Shadowlands*, *The End of the Affair* and two Harry Potter films, and has frequently collaborated with Terry Gilliam and Mike Leigh.

US actress Daryl Hannah (*Blade Runner*, *Wall Street*, *Steel Dawn*, *Kill Bill Vol. 2*) will receive the same award.

The competition for Golden, Silver and Bronze Camera 300 awards includes *Enter the Void* [+], *Women Without Men*, *Nothing Personal* [+], *Ajami* [+], *Another Year* [+], *Horsey* [+], *How I Ended this Summer*, *Lebanon* [+], *Ha-Ha-Ha*, *Four Lions* [+], *Everything Will Be Fine* [+], and *Mr. Nobody* [+].

In non-competitive sidbers, New Visions will feature films such as *Adriem Pw* [+], *9:06* [+], and *Interrogation*, a documentary selection includes *Life (Crown Jewel)*, *Interrogation* [+], and *The City of the Living Dead*.

the Manaki brothers film festival awards

The Manaki brothers film festival hold in the republic of Macedonia celebrated for the 31st time the art of cinematography. Benoit Debie won this years Silver Camera 300 for his work on the controversial film Enter the void. The new film by Oscar need is out in Japan and tells the story of a drug-dealing teen who gets blind, after which he reappears as a ghost to watch over his sister.

Милтон Манакѝ

Во првите пролетни месеци кога се одбележува годишнината од смртта на Милтон Манакѝ, додека изборот на цртани и анимирани филмови ќе имаме можност да го гледаме во деновите на одржу-

Интернационално жири/International Jury:

Вилмош ЖИГМОНД/Vilmos ZSIGMOND (Унгарија/Hungary-САД/USA, претседател/President)

Доминик ФУРИ/Dominique FURY (Франција/France)

Наташа БРАЕР/Natasha BRAIER (Аргентина/Argentina)

Кристине ДОЛХОФЕР/Christine DOLLHOFER (Австрија/Austria)

Дарко МИТРЕВСКИ/Darko MITREVSKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden CAMERA 300:

Кин./Сin.: Мартин ГШЛАХТ/Martin GSCHLACHT, Австрија/Austria

За филмот/For the film:

ЖЕНИ БЕЗ МАЖИ/WOMEN WITHOUT MEN, Германија/Germany-Австрија/Austria

Реж./Dir.: Ширин НЕШАТ/Shirin NESHAT

В. Додовски

„Жени без мажи“ со најдобра фотографија на „Браќа Манакѝ“

ЖАНЕТА ЗРАВКОВСКА

Австриецот Мартин Гшлахт, директор на фотографија на филмот „Жени без мажи“, е добитник на 31. македонски фестивал на филмска камера „Браќа Манакѝ“, кој зavrши во неговот неарктички во Битола. Гшлахт го освои во конкурсицата со 12 филма од своето современо светло и композицијата во дебитантскиот филм на иранската режисерка Ширин Нешат. Наградата „Златна камера 300“ му ја връќи иранскиот филмолашки Милмош Жигмонд, претседател на жиријето и добитник на наградата за најдобро дело на фестивалот. Тој објави дека наградата му се доделила зашто „користел одреден стил на светло, студио и мило темпото за снимање со кој ја искривил атмосферата на македонскиот и светскиот за време на документарниот улог во Иран во 1953 година.

ЖИГМОНД ВО МАКЕДОНИЈА СО АМЕРИКАНСКА НАГРАДА

Натуралноличност Американец со унгарско потекло Вилмош Жигмонд

Големи успех е да се добијат награди во конкурсицата на 12 филма. Мартин Гшлахт

„Сребрената камера 300“ ја доби Бенот Деби за филмот „Влез во празно“, на режисерот Гаспар Ное, а „Бронзената камера 300“ ја освои иранскиот директор на фотографија Гора Бејач, за филмот „Либан“

прием на награда за културна дипломатија, која му ја додели американскиот амбасадор во Скопје. Филм „Редер. Иста твора награда приредува додека американскиот филм „Жени без мажи“ на фестивалот брзо два дена. Редер рече дека уметноста, музиката и кинематографијата се фокусира на искривање што не помагаат да одржат дека вредностите што навистина ги направиле ги спроведуваат со други народи што имаат различна историја и јазик, в тоа е дипломатија. На овој голем моменат се надева да му даваат промена за неговата улога на фестивалот „Браќа Манакѝ“ и за неговата улога како културен дипломат на САД додека амбасадор.

Сови е втора чест за мене, зашто добив награда од фестивалот, па и оваа награда од американците, односно мојата влада, па како работам околу ден во Америка, тие ме нареду таму во Македонија и тука ми ја доделив награда - рекол Жигмонд.

Горанскиот фестивал била била по награда. Општина Битола му връќи награда за илустрично доживување на унгарскиот директор на фотографија Адам Филеа за филмот „Пат Адвент“, на баше добитник во програмата „Жени без мажи“. Со наградата што „Москов“ традиционално ја доделува се освои францускиот директор на фотографија Кристофер Бонаре за филмот „Солонидиш“. Во зени на доделување дијалектот соработка „Браќа Манакѝ“ му додели награда на „Москов“.

Човека награда од копродукцијата студио „Фокс Роуџ“ од Буваркенија во влез од 10.000 евра заврши на Коламбусот Даниел Буџа, кој го снимил филмот „Мило нешто“.

Освен Жигмонд, во жиријето членувал и Наташа Браер, Кристине Долхофер, Доминик Фури и Дарко Митревски.

Прва да се отвори фестивалската завеса билочани со големи аплаузи и овации ја направил дијалектот на фестивалот Лиана Митрева, која улога Битола да ја направил амбасадор на светскиот филмови случува.

Работната наредба, општо, склади дана новинари во фестивалната атмосфера и билочани на публиката, која ги поведоа сликите, зашто не може да има фестивал без тој традиционална публика - рече Митрева, длабоко поинтервју и се на публиката.

32. ИЗДАНИЕ

32. издание во 2011 ја покажа нагорната линија на фестивалот „Браќа Манаки“, како прв и најстар во светот, со реноме и престижен во редовите на светските кинематографиери, кој ги слави нивната креативност и уметност. Во „Клубот на великаните“, почестен со наградата за животно дело „Златна камера 300“, уште еден бард на светскиот филм – Италијанецот **Данте СПИНОТИ/Dante SPINOTTI**, кој, по својата прва италијанска фаза, се надоврза на американската, станувајќи дел и од оваа водечка светска кинематографија, а со тоа и веќе по малку натурализиран Американец, кој живее во Л.А. Данте, според непишаното правило, беше и претседател на интернационалното жири во кое членуваше и големата дама на чешката кинематографија, критичарката и долгогодишна уметничка директорка на Фестивалот во Карлови Вари – Ева Заоралова.

THE 32th FESTIVAL

The 32nd Manaki Brothers festival in 2011 made the upward line in the development of the Manaki Brothers festival clearly visible. This was now a renowned and prestigious festival for cinematographers from all over the world, the first festival dedicated to cinematographers, celebrating their creativity and art. Yet another legend of cinematography was honoured with the Golden Camera 300 for life work, the Italian cinematographer Dante Spinotti, who, after his Italian phase, continued filming in America, becoming part of this leading world cinematography and becoming an almost naturalized American living in LA. Following the unwritten rule, Dante Spinotti was also the president of the international jury, whose another eminent member was the great lady of Czech cinematography, the critic and art director of the Karlovy Vary festival for many a year, Eva Zaoralova.

Медиумски поддршка од Медии Принт Македонија

Официјален партнер

Добитник на „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ стана уште еден водечки кинематографер од Франција – **Бруно ДЕЛБОНЕЛ/Bruno DELLBONEL** (АМЕЛИ ПУЛЕН/AMELIE PULEN, ФАУСТ/FAUST), а во клубот на актерите лауреати на „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ е зачленет големиот српски и екс-ју актер, **Мики МАНОЈЛОВИЌ**. Во негова чест фестивалот беше затворен со последниот филм на режисерот Срџан Карановиќ – БЕСА, во кој Мики толкува една од главните улоги. Главната програма, натпреварот во трката за „Златната“, „Сребрената“ и „Бронзената камера 300“, беше силна (ја потпиша по 17. пат уметничкиот директор на фестивалот Благоја Куновски-Доре) и како што истакна претседателот на жирито, Данте Спиноти, им било жал што не можеле да наградат и други филмови. „Златната камера 300“ ја освои апсолутно заслужено унгарско-германскиот кинематографер Фред Келемен, за својата креација во црно-бела фотографија, во ремек-делото на Бела Тар – **КОЊОТ ОД ТОРИНО**.

The winner of the Golden Camera 300 for his special contribution to cinematic art was another leading cinematographer from France, Bruno Dellbonel (*Amelie Poulain, Faust*), while the former Yugoslav and Serbian actor Miki Manojlovic joined the club of actors-winners of the Golden Camera 300 for their special contribution to cinematic art. In his honour, Srgjan Karanovic's last film *Besa*, with Manojlovic in the leading role, closed the festival. The competition for the Golden, Silver and Bronze Camera 300 in the main program was really strong (selected for the 17th time by the artistic director of the festival, Blagoja Kunovski – Dore) and as the president of the jury, Dante Spinotti stated: 'it was a pity that more films could not be awarded.' The Golden Camera 300 was fully deserved in the case of the winner, the Hungarian-German cinematographer Fred Kelemen for his black and white photography in Bela Tarr's masterpiece *The Turin Horse*.

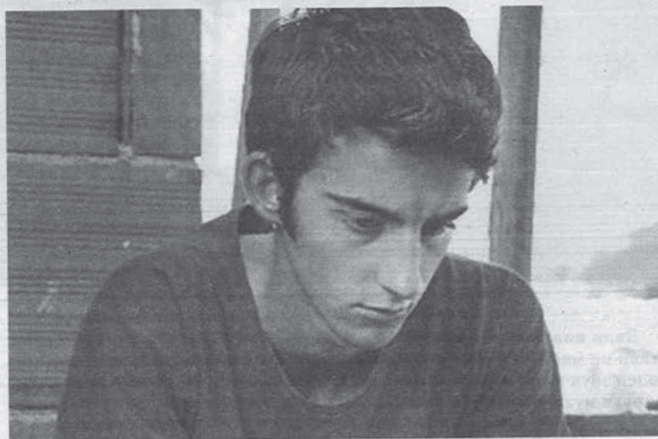

Американскиот „Крвта што проштава“ ќе го отвори „Браќа Манаки“

Филмот „Крвта што проштава“ на американскиот режисер **Џошуа Марстон** ќе го отвори 32. издание на фестивалот „Браќа Манаки“ на 15-ти месецов во Битола. Во филмот игра и македонскиот актер **Рефет Абаз**, кој беше номиниран за „сребрена мечка“ за најдобар актер на годишниот Берлински филмски фестивал. Филмот е целосно снимен во Скадар, во Албанија, со албански актери и на албански јазик. Темата е крвна одмазда и целосно е инспириран од вистински настан. Режисерот, кој е од Калифорнија, ѝ е познат на нашата, а и на пошироката публика со своето деби од 2004 година, „Марџа полна со милост“.

На програмата се седумдесет филма во осум програмски целини и богата дополнителна програма, која содржи и специјални разговори со добитниците на награди, работилници, изложби, детска програма и др.

Покрај специјалните проекции и филмовите во чест на лауреатите **Данте Спиноти** („Последниот мохиканец“) и **Бруно Делбонел** („Амели Пулен“),

Во филмот игра и македонскиот актер **Рефет Абаз**, кој беше номиниран за „сребрена мечка“ на Берлинскиот филмски фестивал

во фокусот на фестивалот ќе се најдат новиот холандски и новиот грчки филм.

За ова издание на фестивалот повторно одиме со истата формула како и досега и нудиме врвна програма, ка-

ко и гостувања на најдобрите кинематографи. Горди сме што ги имаме великаните Данте Спиноти, потписник на шесет наслови, и Бруно Делбонел, човекот чија естетика не може да го оста-

ви рамнодушен гледачот во киносалите – вели **Лабина Митевска**, директорка на фестивалот „Браќа Манаки“.

Според уметничкиот директор и селектор на главната програма **Благоја Куновски-Доре**, трката за наградите е на високо ниво.

За да ги добијам моите топ десет филма, избирав помеѓу 30 продукции со издвоен квалитет. Жирито ќе има „слатки маки“ во изборот на најдобрите. Особено задоволство е што низ Битола ќе шетаат повеќе од половината кинематографи од компетицијата, заедно со главните лауреати – вели Куновски.

Според селекторката на „Нови визији“, **Сунчица Уневска**, оваа програма годинава прави уште посмел и посцифичен избор од минатите изданија.

Ќе понудиме седум европски филма од Албанија, Бугарија, Турција, Германија, Франција, Ирска и од Исланд. Годинава имаме дури четири жени-режисери, но не и женски ракопис – вели Уневска.

Во документарниот дел ќе бидат претставени еднаесет филмски стории, а зад селекцијата е потпишана **Евгенија Теодосиевска-Гена**.

Партнерството со „Вип-оператор“ и годинава ќе ја обезбеди детската програма, која минатата година привлече голем број публика.

И.Н.

Продолжи по третпат соработката со фестивалот во Клермон Феран, чиј претставник Кристијан Гино избра 8 филма (плус 2 македонски претставници во избор на „Браќа Манак“) за компетитивната програма од светски краткотражни филмови во трката за „Малата златна камера 300“ за најдобар светски краток филм. За првпат беше инсталирано 3-члено жири од градот домаќин кое одлучува за Наградата на Битола за најдобар филм од програмата „Нови визији“. Продолжи програмата за деца/JUNIOR PROGRAM, составена од целовечерни анимирани филмови. Во фокусот на национални кинематографии, беа презентирани филмови од поновата грчка и холандска продукција. По смртта на истакнатиот македонски аниматор, Боро Пејчинов, македонската Кинотека подготви IN MEMORIAM ретроспектива од опусот на починатиот автор. По повод 35-годишнината од основањето на Кинотеката, нејзината директорка Мими Ѓоргоска-Илиевска, во фестивалскиот каталог, пишува за развојот и дејноста на оваа значајна македонска кинематографска институција. Продолжи и презентацијата на програмата на ЕФА/Европската филмска академија – „EFA short film tour“, составена од 12 најдобри кратки европски филмови. Исто така, продолжи со работа „Сценаристичкото катче“ (Manaki Brother's script corner), како и „Case study“, па презентацијата на македонското студио за визуелни ефекти „FX3X“, а беше презентирana и книга за македонската филмска критика. Фестивалот беше отворен со американско-албанската копродукција, филмот КРВТА ШТО ПРОШТЕВА/THE FORGIVENESS OF BLOOD, во кој режисерот Џошуа Марстон го опсервира феноменот на крвната одмазда. Македонско-ирската копродукција, филмот КАКО ДА МЕ НЕМА/AS IF I AM NOT THERE, имаше специјална проекција.

The cooperation with the Clermont-Ferrand festival continued for the third time and Christian Guinot selected 8 films (plus 2 Macedonian representatives) for the Manaki Brothers short film program to compete for the Small Golden Camera 300 for the best short film in the world. A jury of three local members was appointed by the host city for the first time, whose job was to award the Bitola Award for the best film from the program New Visions. The Junior program also continued, screening feature length animated films. In the program entitled 'Focus on National Cinematography' films from the more recent Greek and Dutch production were presented. To commemorate the death of the eminent Macedonian animator Boro Pejchinov, the Macedonian Cinematheque prepared an In Memoriam retrospective of the opus of the deceased author. To celebrate the 35th anniversary of the Cinematheque, its director, Mimi Gjorgoska-Ilievska wrote for the festival catalogue about the development and the activities of this important Macedonian cinematographic institution. The presentation of the EFA program continued and the 'EFA Short Film Tour' consisted of the 12 best European films for that year. The Manaki Brothers' Script Corner also continued, as well as the Case Study segment. There was a presentation of the Macedonian studio for visual effects FX3X and a launch of a book on Macedonian film critique. The American-Albanian coproduction *The Forgiveness of Blood*, in which the director Joshua Marston observed the phenomenon of blood revenge, opened the festival and the Macedonian-Irish co-production *As If I Am Not There* had a special screening.

ОБЈАВЕНА ПРОГРАМАТА НА 32. ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКАТА КАМЕРА „БРАЌА МАНАКИ“

Нови филмови на светски мајстори во Битола

Олејра ЃОРГИСКА
 Околу 75 филмови изложени ќе бидат посетени на победата на 32. фестивал на филмска камера „Браќа Манак“ во Битола од 15 до 21 октомври. Делот, вкупно 12 филма, во што беше вел годишната, ќе бидат презентирани на главната позорница и ќе се борат за три награди на фестивалот. Организаторите велат дека наредно година ќе имаат повеќе авторитетни филмови на фестивалот. Појавија се Дитер Силман и Бруно Дебон, во кои два филма пред почетокот на фестивалот ќе биде објавени и колку им уште сета специјална посела.

Фестивалот ќе гостини анимирани филми „Кавла што тропнува“ на американскиот режисер Џошуа Марстон, кој освои „Сребрена мечка“, и во него игра и НАЈБОЛШИОТ РОФЕР АБЕАН. Директорите на фестивалот, Лајпа Илиевска, два фестивалот игра Босна, но и квалитетна презентира. Лајпа Илиевска многу заветствена на „Среќна студија“, а големата и режисерите медиуми. Се надева се то заслужува место во светскиот свет. Наведено дека анимирани филмови, два анимирани филмови на два кратки филмови – „Момче за Сара“ и „Лепот“. Во нивна организација од делот кратки филмови кои биле на

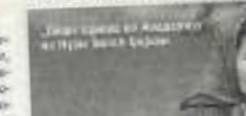
мастерни за Европската филмска награда. Невине анимирани кратки филмови, но ќе има некои анимирани, кои успеваат да презентираат во анимирани филмови. Осветлија, Невне Илиевска игра во филмот „Бел бел свет“ – режисер Илиевска. Македонската презентира ќе има и првпат анимирани филмови. „Кавла што тропнува“ на Душанка Илиевска, во кој главната улога ја играва Наташа Петровиќ. Филмот е првпат презентира на „Битол“ за странски филм. И годишната се одржува на Македонскиот центар, во кој се избираат филмови. Тие победиле се работат во соработка со центарот Марстон Роберт. Во презентира програмата ќе биде презентира и својот студент „Дж Фр“, кои се вклучиле работат на квалитетна презентира.

Наташа Петровиќ во филмот „Кавла што тропнува“

македонска презентира ќе има и првпат анимирани филмови. „Кавла што тропнува“ на Душанка Илиевска, во кој главната улога ја играва Наташа Петровиќ. Филмот е првпат презентира на „Битол“ за странски филм. И годишната се одржува на Македонскиот центар, во кој се избираат филмови. Тие победиле се работат во соработка со центарот Марстон Роберт. Во презентира програмата ќе биде презентира и својот студент „Дж Фр“, кои се вклучиле работат на квалитетна презентира.

НАСТАВНА ПРОГРАМА
 Специјалната глумичка презентира. Благоја Кумановиќ-Дор, исписка деца и годишна публика ќе може да ги види најинтересните филмови од најинтересните филмови од фестивалот. Специјална презентира во

Претседателот на Друштвото на филмските работници на Македонија, Горан Ѓеѓиќ, се по

ТИВКИ ДУШИ/SILENT SOULS, Русија/Russia
Кин./Cin.: Михаил КРИЧМАН/Mikhail KRICHMAN
Реж./Dir.: Алексеј ФЕДОРЧЕНКО/Aleksei FEDORCHENKO

БЕШЕ ЕДНАШ ВО АНАДОЛИЈА/ONCE UPON A TIME IN ANATOLIA, Турција/Turkey
Кин./Cin.: Гокан ТИРЈАКИ/Gokhan TIRYAKI
Реж./Dir.: Нури Билге ЦЕЈЛАН/Nuri Bilge CEYLAN

ПОЖАРИ/INCENDIES, Канада/Canada
Кин./Cin.: Андре ТУРПЕН/Andre TURPIN
Реж./Dir.: Дени ВИЛНЕВ/Denis VILLENEUVE

НАГРАДЕН КИНЕМАТОГРАФЕРОТ НА „ПОСЛЕДНИОТ МОХИКАНЕЦ“

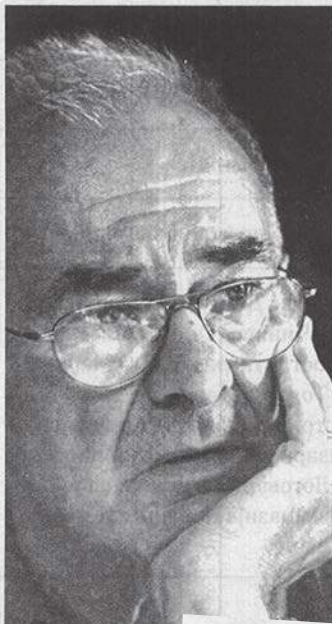
Данте Спиноти добитник на „Златна камера 300“

Италијанскиот кинематографер Данте Спиноти е добитникот на наградата за животно дело „Златната камера 300“ на 32-то издание на Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манаки“. Фестивалот ќе се одржи од 15-21 октомври под мотото „Продолжи да гледаш“.

Директорката на фестивалот Лабина Митевска потврди дека наградата на Спиноти ќе му биде врачена лично, бидејќи тој од Лос Анџелес во Битола ќе пристигне на 14 октомври и ќе остане неколку дена.

Според нововостановената традиција на фестивалот и оваа година во чест на лауреатот ќе емитуваме негов филм. Спиноти на големото платно и пред публиката во Битола ќе го претставиме со филмот „Последниот Мохиканец“, по истоимениот бестселер-роман на Џејмс Фенимор Купер. Тој воедно ќе биде и претседател на интернационалното жири на годинашниот фестивал во Битола - истакна Митевска.

Спиноти својот потпис го ставил на филмовите на многубројни американски и италијански режисери од калибарот на Мајкл Мен, Богдановиќ, Рајми, Торнаторе, Бењини, Елтед. Само во последните 15 години бил зад камерите на наслови како „Последниот Мохиканец“, „Убиец на луѓе“, „Жештина“, „Црвениот змеј“, „Икс-мен“. Добитник е на десетина престижни награди, меѓу кои две номинации за „оскар“ за филмовите „Доверливо од Л.А.“ и „Свој човек“. Неговиот исклучителен пробив во САД се должи на поканата од реномираниот продуцент Дино де Лаурентис.

Данте Спиноти

Само во последните 15 години Спиноти бил зад камерите на наслови како „Последниот Мохиканец“, „Убиец на луѓе“, „Жештина“, „Црвениот змеј“, „Икс-мен“

Консеквентно го гради својот визуелен израз инспирирајќи се од филмовите, во кои се преплетуваат кримипсихотрилер елементи во комбинација со водечки актери. На оваа комбинација тој се надоградува со синтетизата од бои и светлина со кои го создава својот препознатлив кинематограферски стил. Во 1992 година го снима култниот „Последниот Мохиканец“ на Мајкл Мен со Даниел Деј Луис во главната улога. Со истиот режисер ги снима и „Мохиканец“ и „Инци-

Спиноти добитник на главната награда на „Браќа Манаки“

Во чест на добитникот на „Златна камера 300“ за животно дело, италијанскиот директор на фотографија, Данте Спиноти, гледачите ќе можат да го видат неговиот филм „Последниот Мохиканец“

БИТОЛА - Данте Спиноти, директорот на фотографија на историскиот филм „Последниот Мохиканец“, е добитник на наградата за животно дело „Златна камера 300“ на годишното 32. издание на ИФФК „Браќа Манаки“ во Битола.

Спиноти е добитник на десетина престижни награди, меѓу кои и две номинации за „Оскар“, за филмовите „Доверливо од Л.А.“ и „Свој човек“.

Роден е во Удине, Италија, во 1943 година, а својата кариера ја почнал на каналот РАИ. Неговиот исклучителен пробив во САД се должи на поканата од реномираниот продуцент Дино де Лаурентис, кој во 1985 му понудил да работи во Холивуд, првпат со познатиот режисер Мајкл Мен.

Огромна е честа што оваа година во Битола ќе дојде еден великан како Спиноти. Тој годинава е добитник на главната награда

Дениел Деј Луис во филмот на Мајкл Мен „Последниот Мохиканец“, кој на Спиноти му ја донесе наградата „Бафта“ и многубројни номинации

на фотографија, оваа година ќе бидат гости во Битола. Сепак, финансите и натаму остануваат отворен проблем во реализацијата на најстариот фестивал во светот посветен на директорите на „Браќа Манаки“, Митевска рече дека годинава расплата со буџет од 200 милиони евра. Покрај средствата од Министерството за култура и општината Битола, се работи и на обезбедување на спонзори од македонските фирми.

„Средствата со кои се прави овој, според мене еден од најзначајните фестивали во државата, се многу, многу мали. Државата треба да го согледа тоа и да најдеме начин како сето тоа да го направиме подобро. Бидејќи, фестивалот на може да стагнира, мора да оди напред. Само за споредба оваа година Сараевскиот фестивал достигна буџет од 4,5 милиони евра. За да има сериозен фести-

МЛИНОТ И КРСТОТ/THE MILL AND THE CROSS, Полска/Poland

Кин./Cin.: Лех МАЕВСКИ и Адам СИКОРА/Leh MAJEWSKI & Adam SIKORA

Реж./Dir.: Лех МАЕВСКИ/Leh MAJEWSKI

ПРВОТО УБАВО НЕШТО/THE FIRST BEAUTIFUL THING, Италија/Italy

Кин./Cin.: Никола ПЕКОРИНИ/Nicola PECORINI

Реж./Dir.: Паоло ВИРЗИ/Paolo VIRZI

Нова Македонија | Сабота-недела, 15-16 октомври 2011

Стр. 22

Телефон: ++389 (0)2 5511711
Факс: ++389 (0)2 3060651
E-mail: kultura@novamakedonija.com.mk

На затворањето на фестивалот ќе биде прикажан контроверзниот филм „Беса“

ПОЧНУВА „БРАКА МАНАКИ“

Мики Манојловиќ добитник на „златна камера 300“

Српскиот актер **Предраг Мики Манојловиќ** е добитник на специјалната награда „златна камера 300“ за особен придонес во светската филмска уметност на 32. издание на „Браќа Манаки“, објавија вчера во Битола организаторите на фестивалот, која се отвора вечерва. Фестивалот годинава ќе понуди седумдесетина филма од целиот свет поделени во неколку програми, заедно со неколку придружни програми. Отворањето е во 19.30 часот во Центарот за култура во Битола, со американско-албанскиот „Крвта што протува“ во режија на **Душуа Марстон**, а го снимил **Роб Харди**. Гости на фестивалот ќе бидат сцена-

тери од филмот. Пред проекцијата на филмот, на италијанскиот директор на фотографија **Данте Спотиоти** ќе му биде врачена наградата за животно дело. Фестивалот за отворен ќе го прогласи неговиот покровител - претседателот **Горге Иванов**. Десет наместо 12 наслови (колку што редовно се натпреваруваат за наградите на фестивалот) ќе бидат прикажани во главната конкуренција. Селекторот на главната програма **Благоја Куповски-Доре** најавува дека и годинава публиката ќе може да ги види најпровокативните филмови од европските фестивали во Кан, Венеција, Берлин. Повторно се следи творештвото на го-

Вториот лауреат на фестивалот **Бруно Делбонел** се очекува да пристигне на 19-ти месецов и ќе биде во Битола до затворањето.

Меѓу најатрактивните наслови на програмата се: „Меланхолија“ на **Ларс фон Трип**, „Беше еднаш во Анадолија“ на **Нури Билге Џејан**, полските „Млинот и крстот“ на **Лех Мајевски** и „Венеција“ на **Јан Јакуб Колеки**, шпанскиот „Жив закопан“ на **Родриго Корте**.

Во чест на Манојловиќ, пак, на 21 месецов, на церемонијата на свечено затворање на фестивалот ќе биде прикажан контроверзниот филм „Беса“. Освен Манојловиќ, на затворањето ќе присуствува и режисерот **Срѓан Караџовиќ**.

Глумата е доказ за животот

Мики Манојловиќ е добитник на специјалната награда „Златна камера 300“ за особен придонес во светската филмска уметност на 32. издание на „Браќа Манаки“, објавија вчера во Битола организаторите на фестивалот, која се отвора вечерва. Фестивалот годинава ќе понуди седумдесетина филма од целиот свет поделени во неколку програми, заедно со неколку придружни програми. Отворањето е во 19.30 часот во Центарот за култура во Битола, со американско-албанскиот „Крвта што протува“ во режија на Душуа Марстон, а го снимил Роб Харди. Гости на фестивалот ќе бидат сцена-

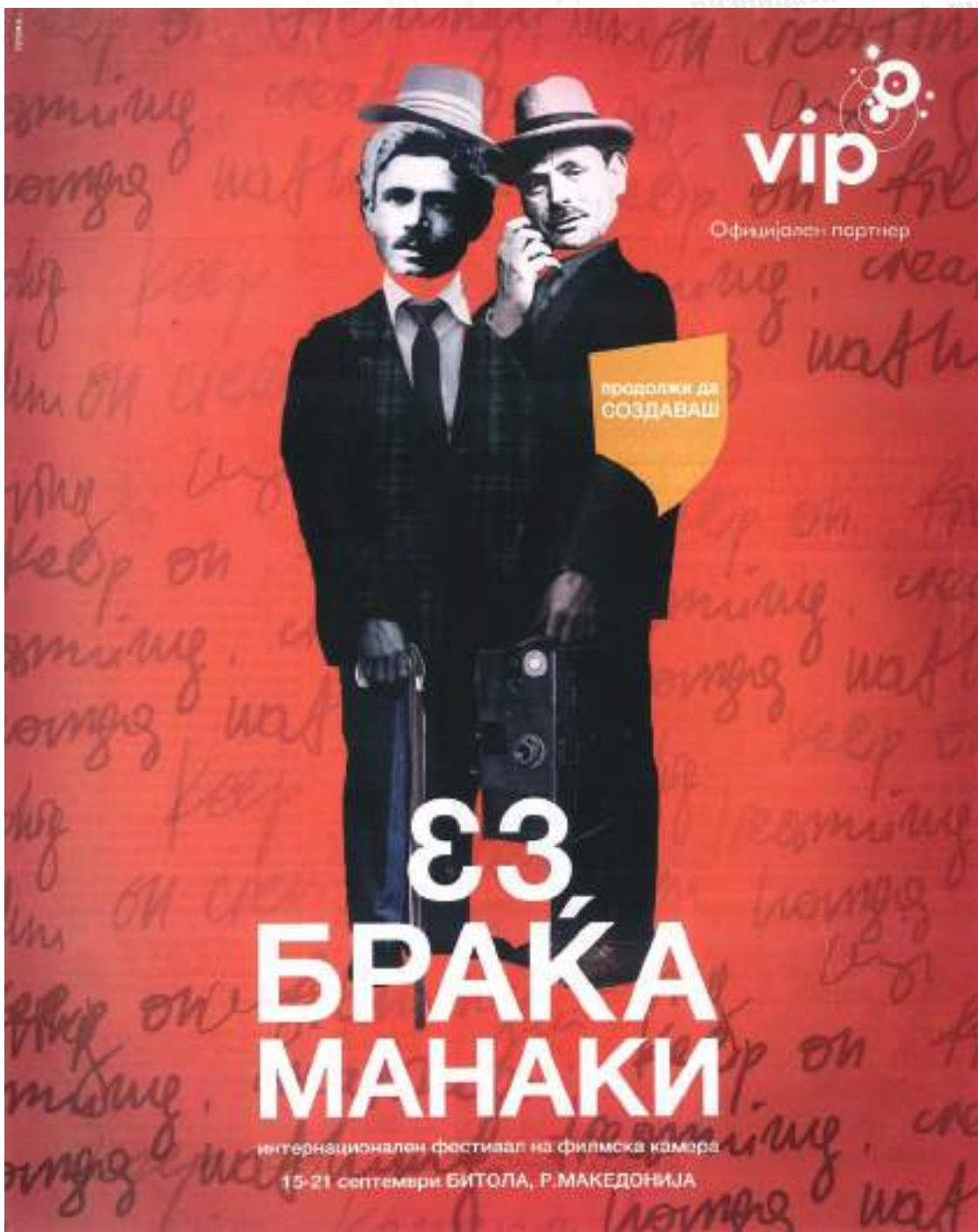

33. ИЗДАНИЕ

33. издание на фестивалот „Браќа Манак“, чие мото е „Продолжи со создавање“ (Keep on creating), четврто под раководство на директорката Лабина Митевска, според сите програмски параметри, е секако едно од најуспешните. Како прв голем доказ за тоа, во доменот на присуство на една голема светска филмска звезда – е доаѓањето на една од најголемите француски филмски актерки со апсолутна светска репутација – големата дама на францускиот филм, некогашниот заштитен знак на Француската Република – **Кетрин ДЕНЕВ/Catherine Deneuve**, која во Битола ја добива заслужената специјална награда „Златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“.

THE 33th FESTIVAL

The 33rd Manaki Brothers festival opened under the motto Keep on creating. It was the fourth festival under organized by Labina Mitevska and the most successful, if judging by all of its program parameters. As the first great proof of this was the arrival of one of the greatest French film actresses with an absolutely supreme reputation throughout the world, the great lady of French film, the former trademark of the French Republic – Catherine Deneuve, who was awarded in Bitola with the fully deserved Golden Camera 300 for her special contribution to cinematic art.

Во „Клубот на великаните“, лауреат на „Златната камера 300 за животно дело“ стана уште еден италијански великан – **Лучано ТОВОЛИ/Luciano TOVOLI** со, исто така, импресивна филмографија, а добитник на „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ е креативниот тандем - партнер на режисерот Ханеке - австрискиот кинематографер **Кристијан БЕРГЕР/Christian BERGER**.

Another Italian cinematographer joined the Club of Greats. Luciano Tovoli was the winner of the Golden Camera 300 for life work, for his equally impressive filmography. Another winner of the Golden Camera 300 for his special contribution to cinematic art was the tandem partner of Michael Haneke, the Austrian cinematographer, Christian Berger.

НОВА МАКЕДОНИЈА 10. 09. 2012
СТР. 20 | **Култура**

Телефон: ++389 (0)2 5511711
Факс: ++389 (0)2 3060651
Е-адреса: kultura@novamakedonija.com.mk

Жиријата познати, ѕвездата на „Браќа Манакѝ“ се чува во тајност!

Келемен е снимателот на „Торнискиот коњ“

Денеска на прес-конференција организаторите на фестивалот на филмска камера „Браќа Манакѝ“ и „Вип-оператор“ ќе го соопшат името што цела година се чува во тајност и чие присуство ќе го обележи 33-то издание. Деновите тие го соопштија и составот на жиријата, кои ќе ги изберат годишните победници во натпреварувачките селекцији на фестивалот, кој почнува на 15 септември во Битола.

За 11-те филма во официјалната конкуренција ќе одлучува меѓународно жири предводено од кинематограферот Фред Келемен од Германија, еден од омилните сниматели на култниот унгарски режисер Бела Тар. Во својство на членови се искусната кинематограферка Виржини Сен Мартен од Белгија, Миладин Чолаковиќ, кој е еден од најекспонираните директори на фотографија од Србија, интернационално признатиот режисер од Словенија Дамјан Козоле, ка-

детник Илија Пенушлиски, еден од иницијаторите за основање на Кинотеката на Република Македонија.

За наградата од градот Битола, пак, што се доделува во рамки на програмата „Нови визии“, ќе одлучува комисија предводена од Паул Кашенбергер, уредник-колумнист во списанието „Зидојче најтуѓин“ од Германија, и членовите Ева Кришкова од Словачка, уредничка на списанието „Кинечко“, и актерот од ансамблот на Народниот театар во Битола, Васко Мавровски.

Филмовите од краткотражната конкуренција ќе се борат за „Мала златна камера 300“ за најдобар краток филм. Досега беа соопшени добитниците на две од трите специјални награди „Златна камера 300“, кои ги добиваат италијанскиот директор на фотографија Лучано Товоли и миленикот на режисерот Михаел Ханеке, Австрисецот Кристијан Бергер.

Минатата недела беше објавена програмата на 33-то издание на ИФФК „Бра-

ќа Манакѝ“. Во 9 програмски селекцији се вклучени 74 филма, од кои дури 28 се македонски, меѓу кои и филмот на отворнаста „Трето полувреме“ на Дарко Митревски и филмот со кој се затвора фестивалот „Балканот не е мртов“ на Александар Поповски.

Годишното, 33. издание на фестивалот се одржува од 15 до 21 септември, традиционално во Битола, под мотото „Продолжи да создаваш“.

Фред Келемен на чело на жириот

33. ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКА КАМЕРА „БРАЌА МАНАКИ“ НАЈАВУВА МНОГУ ГОСТИ Во трка за квалитетни филмови од регионот и од светот

Годишното 33. издание на Фестивалот на филмска камера „Браќа Манакѝ“ ќе биде отворено на 15 септември со премиерата „Трето полувреме“ на Дарко Митревски. Организаторите, ивчра ги објавија деветте програми на фестивалот составени од вкупно 74 наслови од ѕвездата и од македонската кинематографија, како и од десетина придружни активности.

Возвратната програма се одржи 11 филма, „Нови визии“ коишто вклучуваат наслови, документарната селекција претставува 10 проекти, програмата на краток филм – 12. Публиката во Битола ќе ги види „Тетовирање“, „Преку ѕвездата“ и „Дрво семе“ по гласовите од „Вардар филм“. Повеќе во фокус е и шведскиот филм, како и „Македонска панорама“ од 19 наслови. Кои нив четири специјални пројекти од кои два се во чест на лауреатите Лучано Товоли, „Убиство по брзина“, и Кристијан Бергер, „Пан-

јенскот“.

Акцијот на 33. издание на „Браќа Манакѝ“ е на првата селекција од регионот и од светот.

Уверена сум дека оваа година изданието е едно од најквалитетните и најкобудни изданија на фестивалот досега. Не само што постојат повеќе уреден број филмови, квалитетни филмови, туку тоа што ридува и рекорден број работилници, трајателни маси, презентирани на јавни и рекорден број гости.

Филмот предизвикава големи стравења на македонската кинематографија и тоа е она на кое сме имаште горди. Ќе се прикажат дури 28 македонски филмови во различни среќи. Добивме сопственост и од продукциите на филмот „Трето полувреме“ за авторот присувајќи недела на премиерата. Се на се, многу гости, многу возбодливи креативци, многу неверојатни разговорници на трикотина. Гордо продолжуваме да креираме

и да издирме една нова, свежа седмична аматура наречено фестивал „Браќа Манакѝ“ - рече директорката Либана Митревска.

Ќе се одржи тридневна издана „Како да правиме и погледиме спонзорство во културата“, две работилници на тема „Фотографијата како систем за комуникација“ со Миладин Чолаковиќ и „Се за

филмскиот звук“ со Томас Гудер, како и промоцијата за две книги. Особена ексклузивност на фестивалот ќе му даде првата конференција на директори на фотографија од Балканот што ќе се одржи во соработка со „Ивма“.

Заштитна марка на „Браќа Манакѝ“ останува битката за „Златната камера 300“.

Филмовите ги одбираат од повеќе фестивали, како планскиот и годишниот Кан, лансове и годишниот Берлин, гласовот и годишниот Карлови Вари, данските Стокхолм и Венеција и годишниот Роттердам. Логично е дека избор од повеќе фестивали е и гаранција за подобро и повквалитетна селекција, како што тоа го прават селекциите на другите светски фестивали. Поради тоа, годишната селекција е на лансони светски ниво, со филмови на, и кај кои веќе познати лауреатски светски кинематографски илмова, но и многу места и за група нови талантирани кинематографи и режисери. Наклучо, компетенцијата на „Манакѝ“ ќе биде со силен квалитет - вели селекторот Куновски.

Фестивалот на 21 септември ќе го започне преворот на „Балканот не е мртов“ во режија на Александар Поповски. А.Б.

Во рамките на филмската програма, ова беше ново висококвалитетно издание во сите програмски сегменти, кои ја потврдија традицијата на фестивалот, да се фокусира на дела со нагласени креативни вредности, а ова издание беше солидно и по бројот на домашните и странските гости. Продолжи традиционално големиот интерес на публиката, во прв ред за главната натпреварувачка програма „Камера 300“, во селекција на уметничкиот директор Благоја Куновски-Доре. „Златната камера 300“ ја освои Јоланта Дилевска, единствената голема дама од плејадата полски кинематографиери, за нејзината првокласна креација во филмот ВО МРАК/IN DARKNESS. Другите два паралелни програмски блокови беа: „Нови визии“ за кои селекторката Сунчица Уневска избра 6 остварувања со специфичен авторски израз, а од минатата година воведеното 3-члено жири се интернационализираше, кое Наградата на Битола му ја додели на британскиот кинематографер Дејвид Редекер за филмот МОЈОТ БРАТ Г'АВОЛ/MY BROTHER THE DEVIL; и секогаш солидната и висококвалитетна документарна програма за која селекторката Гена Теодосиевска избра 10 филма од најновата светска продукција.

With regards to the film program, high quality was achieved in all program segments and the tradition of the festival to focus on works with exceptional creative values was only continued, as was the tradition to have a solid number of domestic and foreign guests that arouse the interest of the audiences. In the main competition program selected by the artistic director Blagoja Kunovski-Dore, the Golden Camera 300 was awarded to Jolanta Dylewska, the only great lady in the long line of eminent Polish cinematographers, for her masterpiece creation in the film In Darkness. The other two parallel program blocks were: New Visions, consisting of 6 works with a specific authorial mark, selected by Sunchica Unevaska, while the jury of three members, introduced the previous year, was now internationalized and tasked with the Bitola award, which went to the British cinematographer David Raedeker for the film My Brother the Devil; and the always solid documentary program with 10 good quality works from the latest production selected by Gena Teodosievska.

Фред Келеман ќе го предводи журито во Битола

Италијанскиот режисер Фред Келеман ќе го предводи журито на 34-тиот фестивал на филмската камера во Битола. Келеман е автор на филмот „Делата на Манаките“ и е добитник на Златна камера 300 на фестивалот во Битола во 2011 година. Тој е автор на филмот „Делата на Манаките“ и е добитник на Златна камера 300 на фестивалот во Битола во 2011 година.

Завршила подготвката за фестивалот на филмската камера Ексклузивни фестивалски гости

Најзначајните класици во светската кинематографија наградувани во фестивалот ќе бидат прикажани на големата платно во Дамас на културата во Битола, исто и два доминални документарни и два кратки филма

Класиките и ексклузивните филми подготвени и прикажани на големата платно во Дамас на културата во Битола, исто и два доминални документарни и два кратки филма. Најзначајните класици во светската кинематографија наградувани во фестивалот ќе бидат прикажани на големата платно во Дамас на културата во Битола, исто и два доминални документарни и два кратки филма.

83 БРАКА МАНАКИ

„ЗЛАТНА КАМЕРА 300“ ЗА ЕКСКЛУЗИВНАТА ГОСТИНКА

Филмската дива Кетрин Денев доаѓа во Битола

Световноста филмува со актерка Кетрин Денев во Битола во рамките на фестивалот на филмската камера „Злата Мала“ што е иницијата „Промена на сцената“ во 10-та година од 2015 до 2016 година во Битола во рамките на фестивалот на филмската камера „Злата Мала“.

ОСНА ЗА ПУШЕЊЕ ЗА ЛЕГЕНДАТА НА СВЕТОСТА ФИЛМ

Денев, која е на 75-годишна возраст, е добитница на сребрената камера „Злата Мала“ во 2014 година за својот филм „Делата на Лопез“.

Француската актриса Кетрин Денев е во Битола во рамките на фестивалот на филмската камера „Злата Мала“.

Со нејзиниот филм „Делата на Лопез“ Денев ја освојува сребрената камера „Злата Мала“ во 2014 година.

10 ГОДИНА НА „МАНИЈА“

Во Битола се одржува филмскиот фестивал „Злата Мала“ во својата 10-та година.

Во Битола се одржува филмскиот фестивал „Злата Мала“ во својата 10-та година.

Во Битола се одржува филмскиот фестивал „Злата Мала“ во својата 10-та година.

„ка Манак“

Форми на фестивалска акција

БИТОЛА ПУЛСИРА ВО ДУХОТ НА „БРАЌА МАНАКИ“

Битола пулсира во духот на „Браќа Манак“ во својата 10-та година.

Битола пулсира во духот на „Браќа Манак“ во својата 10-та година.

Продолжува соработката со Фестивалот во Клермон Феран, чиј селектор Кристијан Гино избра 10 филма, плус 2 најдобри македонски краткотражни филмови, кои беа во трката за „Малата златна камера 300“ што ја доделува главното жири, а неа ја доби португалскиот кинематографер Васко Вијана за креацијата во краткиот игран филм РАФА/RAFA.

The cooperation with the festival in Clermont-Ferrand also continued, and the selector Christian Guniot selected 10 films, plus 2 of the best Macedonian short films, to compete for the Small Golden Camera 300, awarded by the main jury and this year the winner was the Portuguese cinematographer Vasco Viana for his creation in the short film Rafa.

Во рамките на 33. издание, особено радува рекордната застапеност на македонските филмови, покрај двата играни, филмот на отворањето ТРЕТО ПОЛУВРЕМЕ и на затворањето БАЛКАНОТ НЕ Е МРТОВ (обата во конкуренција „Камера 300“), во „Македонската панорама“ беа прикажани, како никогаш досега, уште нови 26 филмови (значи, вкупно 28 наслови, сметајќи ги и оние 2 во краткометражната конкуренција), во кои доминираат кратките играни филмови, еден краток анимиран, а тука се и 2 целовечерни документарни и 2 целовечерни играни филмови. По тој повод, директорката на фестивалот, Лабина Митевска, на свеченото затворање, му ја врачи специјалната диплома на продуцентот Роберт Насков, за неговиот успешен професионален ангажман како продуцент на двата македонски филма во конкуренцијата „Камера 300“. Беше одбележан и значајниот јубилеј 65 години од основањето и постоењето на продуцентот „ВАРДАР ФИЛМ“ (1947 – 2012), по чиј повод се прикажаа 3 македонски целовечерни играни филмови. Продолжува ВИП (главен партнер спонзор на фестивалот) детската програма наменета за најмладата публика, составена од атрактивни целовечерни хит светски филмови.

The record number of Macedonian films at this 33rd Manaki Brothers festival was one of its great moments. In addition to the two feature films, the film The Third Half that opened the festival, and Balkan is not Dead that closed the festival (both films competing for the Camera 300), 26 new films were screened as part of the program called Macedonian Panorama (28 films all together, counting the 2 short films in the short film competition). Short films dominated this program, plus a short animated film and 2 feature length documentaries and 2 feature films. On this occasion the director of the festival Labina Mitevska awarded the producer Robert Naskov with a special diploma for his successful professional engagement as a producer of the two Macedonian films competing for Camera 300. The important 65th anniversary of the production house Vardar Film was marked (1947-2012), and on this occasion, 3 Macedonian feature films were screened. The Junior program for the youngest audiences continued, this time sponsored by VIP and many attractive feature length animated films were screened.

КУЛТУРА 17

„Златна камера 300“ за Лучано Тоголи

31 издание на Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“ ќе се отвори со „Трето полувреме“, а ќе се затвори со „Балканот не е мртов“

Трето издание на Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“ ќе се отвори со филмот „Трето полувреме“ на Лучано Тоголи, а ќе се затвори со филмот „Балканот не е мртов“ на Роберт Насков. Филмот „Трето полувреме“ е документарен филм кој прикажува животот на македонските војскари во периодот на Втората светска војна. Филмот „Балканот не е мртов“ е игран филм кој прикажува животот на македонските војскари во периодот на Втората светска војна.

КУЛТУРА 17

Иво Трајков со премиера на „Манаки“

Филмот на режисорот „Трето полувреме“ ќе се прикажи на 31. мај во 17.00 часот на фестивалот „Браќа Манаки“ во Скопје.

Доктор Глигор, сорботин на браќата Даруви

Доктор Глигор, сорботин на браќата Даруви, ќе се прикажи на 31. мај во 17.00 часот на фестивалот „Браќа Манаки“ во Скопје.

КУЛТУРА 17

Сугестивната фотографија на Лучано Тоголи

Публиката на Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“ ќе ги види филмот „Убиство на браќа“ во чест на годишнината од 65 години од основањето на „Златна камера 300“

Филмот „Убиство на браќа“ е документарен филм кој прикажува животот на македонските војскари во периодот на Втората светска војна.

Кристијан Бергер е втор добитник на „Златна камера 300“

Реминисцентниот кинематограф, македонскиот режисер Бергер, е втор добитник на „Златна камера 300“ на Интернационалниот фестивал на филмови „Браќа Манак“.

Кристијан Бергер, кој е член на македонскиот филмски центар, е втор добитник на „Златна камера 300“ на Интернационалниот фестивал на филмови „Браќа Манак“.

„Златна камера 300“, е годишна награда на фестивалот „Браќа Манак“.

Кристијан Бергер, кој е член на македонскиот филмски центар, е втор добитник на „Златна камера 300“ на Интернационалниот фестивал на филмови „Браќа Манак“.

Реминисцентниот кинематограф на филмот „Белва ишцелеска“ на Канево ја доби почетната годишна награда на Фестивалот „Браќа Манак“

Кристијан Бергер, кој е член на македонскиот филмски центар, е втор добитник на „Златна камера 300“ на Интернационалниот фестивал на филмови „Браќа Манак“.

„Златна камера 300“ за Јоланта Дилевска

Снимателите на двата македонски филма во конкуренција, „Трето полувреме“ и „Балканот не е мртов“, не добија награда, но затоа Роберт Насков беше прогласен за најкреативен продуцент

Послата кинематографка Јоланта Дилевска е годишниот лауреат на фестивалот „Браќа Манак“, кој во петокот во Битола ја ступи заветата на 33. издание. Дилевска е директор на фотографија во филмот „Во мрак“ и ја доби наградата „Златна камера 300“, триумфално во конкуренција од 11 филма.

Кои толку многу неј приближуваат до ликовите, што им го слушаме биењето на срцето, како и за отпирањето на убавината во мракот и темнината под светлината.

рата даде симболични слики на човечката болка и осаменост, како и желбата за спасение во еден безмилосен свет“, образложи жириот.

Треба да се верува во филмот

Александра БУБЕВСКА
Јанс Редкер е годишниот добитник на престижната светска награда за кинематографија на фестивалот „Сансис“, еден од најзначајните во светот, за филмот кој го потпиша заедно со режисерката Сара Ел Хосанин. „Мојот брат ми“ ќе го видиме на годишното издание на фестивалот „Браќа Манак“ во програмата „Вон пазини“.

актерите, всушност, се играат самите себе си.
Што е со ликовите во другите Ваши филмови?
- Сметам дека е многу битно и многу помага доколку ги знаете ликовите или, пак, но најмалка рака, ги разбирате нивните мотиви. Тоа придонесува за страста што ја внесуваат во проектот и за начинот на кој ги пристапувате на приказната.

Во рамките на традиционалното запознавање со странските кинематографии, овој пат тоа беше фокусот врз најновиот шведски филм, застапен со 4 играни филмови. „Сценаристичкото катче“/Script Corner на фестивалот „Браќа Манак“ (избрани се 5 проекти, 3 од Македонија и 2 од странство) и оваа година беше можност, пред сè, за помладите автори, низ работилници со меѓународни експерти, да ги подготват своите идни филмови врз база на солидно сценарио, а нас особено нè радува фактот што првата награда за најдобро сценарио ја доби младиот талентиран сценарист – режисер, Вардан Тозија за својот проект БЕЗИМЕНИ, кому му припадна и парична награда во износ од 1.500 евра, а втората награда и 1.000 евра ѝ припаднаа на Дениса Попа од Романија, авторка на проектот ПЕЈЗАЖ СО КАМИЛА И МЕЧКА.

риото и темата. Дали темата ме интересира, дали верувам во ликовите и како јас можам да придонесам за филмот. Битен е и мојот професионален однос со режисерот. Понекогаш важни ми се и техничките работи како буџетот, средствата и експозицијата.
Може ли да ни кажете нешто за некој следен проект?
- Ке снимам патопис во декември за еден бездомник кој патува апостолски од Шкотска до Лондон за да го просла-

Аплаузи за „Балканот не е мртов“

Публиката со долг аплауз ја награди филмската единица на „Балканот не е мртов“, филмот со кој беше авторен фестивалот. Со оваците беше поздравен режисерот Александар Поповски, како и главните ликови Никола Ристановски и Драгана Костадиновска.

театарска претстава. Тогаш верувај дека светот може да се смени. Животот те учи дека ништо не можеш да смениш. Имам 43 години и ми е многу возбудливо кога гледам нешто што ме враќа назад, нешто што треба да го паметиме – вели режисерот Поповски.

себе, за својот свет, за одрските меѓу нациите, религиите, нешто што денес е многу актуелно – вели режисерот Слободан Унковски.

The traditional program introducing the cinematography of foreign countries focused on the latest Swedish production and 4 films were screened. The Script Corner of the Manaki Brothers festival (with 5 selected authors) during to mostly younger authors to prepare their future films in workshops with international experts on the basis of solid scripts, and the first prize for the best script was awarded to the young and talented Macedonian scriptwriter and director Vardan Tozija for his project Nameless, the prize including 1 500 euros for further development of the project. The second prize was awarded to Denisa Popa from Romania, the author of the project A Landscape with a Camel and a Bear.

Поддржувачи на овој проект на фестивалот „Браќа Манакѝ“, како и досега, се: Македонскиот филмски фонд и Амбасадата на Кралството Холандија во Република Македонија, чија амбасадорка, г-ѓа Мариет Шурман, ги враќа наградите. Во придружниот програмски дел на 33. фестивал се и Првата балканска конференција на ИМАГО на балкански кинематографи што ја раководи Најџел Волтерс; интернационалниот експерт Томас Гаудер ќе ја одржи работилницата на тема: „Сè за звукот на филмот“; а членот на главното фестивалско жири, истакнатиот српски кинематографер, професор на белградската Академија за филм, радио и ТВ - кинематограферот Миладин Чолаковиќ одржа 2 работилници на тема: „Фотографијата како систем за комуникација“; беа промовирани и 2 филмски книги од домашни автори, а беше поставена и изложбата на стрипот „Дневникот на загубената надеж“ на македонскиот стрип-автор Александар Сотировски. По успешното заокружување на 4-годишниот мандат со 33. издание на фестивалот „Браќа Манакѝ“, директорката Лабина Митевска ја најави својата кандидатура за нов 2-годишен директорски мандат.

This project of the Manaki Brothers festival was supported by the Macedonian Film Fund, the Embassy of the Kingdom of Netherlands in the Republic of Macedonia, whose ambassador, Mrs. Mariett Schuurman, handed the prizes to the winners at the ceremony. Accompanying this edition of the festival was the First Balkan IMAGO Conference of the Balkan cinematographers, headed by Nigel Walters. The international expert Thomas Gauder had a workshop dedicated to sound in film, and a member of the festival jury, the eminent Serbian cinematographer and professor at the Academy for film, radio and TV in Belgrade, Miladin Cholakovic, had two workshops dedicated to photography as a system of communication. Two books about film by domestic authors were launched and there was a comic book exhibition entitled 'The Diary of the Lost Hope' by the Macedonian comic artist Alexander Sotirovski. After her successful 4 years as the director of the festival, at the 33rd Manaki Brothers Labina Mitevska announced that she would run for another mandate of two years.

20 | Култура

Митревски успешно го одигра „Трето полувреме“

Митревски успешно го одигра „Трето полувреме“

Митревски успешно го одигра „Трето полувреме“

ФОНУС 11 ноември 2012

Гласно навиваа за фудбалскиот тим Македонија

Гласно навиваа за фудбалскиот тим Македонија

Гласно навиваа за фудбалскиот тим Македонија

Култура

Светски, а во Битола

Светски, а во Битола

Светски, а во Битола

Интернационално жири/International Jury:

Фред КЕЛЕМЕН/Fred KELEMEN (Германија и Унгарија/Germany & Hungary, претседател/President)
 Вирџини Сен МАРТЕН/Virginie Saint MARTIN (Белгија/Belgium)
 Илија ПЕНУШЛИСКИ/Ilija PENUSHLISKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)
 Дамјан КОЗОЛЕ/Damjan KOZOLE (Словенија/Slovenia)
 Миладин ЧОЛАКОВИЌ/Miladin COLAKOVIC (Србија/Serbia)

Добитник на „Златна камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Сin.: Јоланта ДИЛЕВСКА/Jolanta DYLEWSKA, Полска/Poland

За филмот/For the film:
ВО МРАК/IN DARKNESS

Реж./Dir.: Ањешка ХОЛАНД/Agnieszka HOLLAND

Сите беа на „Манак“!

Данџа Димитрова и претседателот Горан Новоски

Кинематографот Кристијан Бузаров и Ањешка Холанд

Актерите во „Последните денови на Помпеј“: Елизабет Јовановиќ и Наташа Џеферовиќ

Актерката Петра Џурина на церемонијата

Милевиќ
 17.03.2027. стр. 28

Најавана програмата на фестивалот

Бранко Михајловски

нам и мојата среќа, и мојата суета. Во една етапа од мојот снимателски живот имав можност да другарувам со Милтон Манаки. Неговите раскажувања за бројните доживеалици и авантури, неговите фотографии и камерата дејствуваа импресивно врз мене. Како денес да го слушам како ми вели: „Бранко, во тоа време имаше многу работа, та и двајца Манакиевци ќе беа малку!“ Ова задоволство за другарување со Милтона го делев со режисе-

рот и негов добар пријател - Димитрие-Рули Османли. Ова дружење го овековечивме со тогаш снимената сторија „Првата камера на Балканот“ што стана дел од еден наш тогашен Филмски Репортер (журнал). Но морам да признаам дека до денешен ден ни остана големата празнина што тоа другарување не го искористивме за да снимиме поопсежен филмски материјал за човекот кој е веќе Историја. Гледајќи од оваа временска дистанца

...и на осмиот број од македонското филмолошко списание „Кинопис“ по тоа ќе биде отворена изложбена на творештвото на истакт македонски снимател Љубе Петков-

стите: Билјана Танеска, мето Јовановски, Кирил Поп Христов и Бедија Беговска). Вечерта се надополнува со два други филма: австрискиот „Илона и Курти“ во режија на Рајихард Швабенички и на снимателот Франк Браун

ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИИ КРЕАТИВНА ЕГЗИСТЕНЦИЈА

Душко Димитровски,
новинар и филмски критичар

Веќе четири децении, секоја година наесен во Битола се одржува вистински филмски празник – Фестивалот на филмска камера „Браќа Манаки“, посветен на пионерите на кинематографијата на Балканот, Милтон и Јанаки Манаки. На самиот почеток тој беше национален, тогаш југословенски, фестивал, за со осамостојувањето на Македонија да добие меѓународен карактер.

Всушност, Фестивалот на филмска камера во Битола беше изграден со желба, покрај Пулскиот фестивал, како централен, да се организираат помали фестивали, посветени на поединечни сегменти на филмот како уметнички медиум, па така, меѓу другото, е создаден фестивалот во Ниш, каде што се вреднуваа актерските остварувања, а и фестивалот во Битола, каде што најголеми признанија се доделуваа за најдобрите снимателски остварувања.

Тогаш само најголеми визионери можеа да сонуваат за тоа дека Битола ќе добие исклучителна меѓународна афирмација и ќе стане едниот од само двата фестивала на филмска камера во светот. Инаку, фестивалите како места каде што се вреднуваат остварувањата на синеастите, а кои собираат вистински филмофили, но и најширока публика од гледачи, во последно време доживуваат бум. Така, според една релевантна статистика, секој ден во светот има по три филмски фестивали, а овој преголем квантитет резултира со опаѓање на вистинскиот квалитет на тие смотри.

За жал, на организаторите на многу од тие смотри им е поважен гламурот од прикажаните филмови, односно таканаречениот „црвен килим“ ја добива пресудната улога и изгледа дека станува најважно кои филмски ѕвезди ќе се „прошетаат“ по него, а филмовите поради кои фестивалите воопшто и постојат, сосема апсурдно, преоѓаат во втор план? Во таква „конкурвенција“ да се опстане четири децении на високо ниво, како што е случајот со Меѓународниот фестивал на филмска камера „Браќа Манаки“ во Битола, заслужува секако признание. Тоа е, пред сè, заслуга на исклучително агилното раководство на фестивалот низ децениите на неговото постоење, со една особено вредна константа, а тоа е повеќедеценискиот и меѓународно исклучително афирмиран

FOUR DECADES OF CREATIVE EXISTENCE

Dushko Dimitrovski,
film critic and journalist

For four decades now, Bitola is a host of a true film feast every autumn – the International Cinematographers Film Festival ‘Manaki Brothers’ dedicated to the pioneers of the Balkan cinematography, the brothers Yanaki and Milton Manaki. At first it was a national, Yugoslav, festival, but with the Macedonian independence it became international.

In fact, the film camera festival in Bitola was established as a result of the desire, in addition to the Pula festival, as central Yugoslav festival, to organize smaller festivals dedicated to separate segments of film as an artistic medium. And consequently, the festival in Nis was established to evaluate the actors’ achievements and the festival in Bitola, where the awards were given to the best cinematographers.

Only the greatest visionaries could imagine then that Bitola would get exceptional international affirmation for being one of the only two film camera festivals in the world. The festivals where the work of film professionals is evaluated and which attract the true film lovers together with the ordinary public are in full bloom of late. According to relevant statistics, three film festivals are being opened every day, and this quantity has only contributed to the lessening of the quality of these gatherings.

Unfortunately, many of the teams behind these festivals prefer the glamour surrounding the presented films, that is to say, the so-called ‘red carpet plays the crucial role and the stars walking on it have become more important than the films that are the reason for these festivals to exist in the first place, and they are forced to withdraw in the background. And with competition like this, to manage to survive for four decades at a very high level, as is the case with the International Cinematographers Film Festival ‘Manaki Brothers’ in Bitola, is worth all the praise. And, above all, the exceptionally agile management of the festival throughout the decades of its existence is to be credited for this success, with a particularly valuable constant, and that is the longstanding artistic director of the Manaki Brothers festival – the film critic of international repute Blagoja Kunovski –Dore. For two years he was the director of the festival as well.

уметнички директор и селектор на фестивалот „Браќа Манаки“ – филмскио критичар Благоја Куновски-Доре. Тој две години успешно ја вршеше и должноста на директор на фестивалот.

Она што се чини вредно кај селекцијата на Куновски е неговата сосема оправдана намера тоа да бидат филмови со исклучително креативна фотографија, но во својата суштина, тоа да бидат и комплетни уметнички остварувања. Зашто ако снимателската работа според своите вредности се истакнува во филмот, а сè друго е запоставено, тој филм не е творечки заокружен и со самото тоа губи на вредност.

И додека организаторите прават сè, дури и над своите можности, на фестивалот да му дадат посебно значење и на него да ги доведат најголемите имиња на современата седма уметност, се чини дека Битола не се труди многу да ѝ даде адекватна поддршка на уметничката, културна, а со самото тоа и туристичка, манифестација која е најзначајна за меѓународната афирмација на градот. Така, речиси станало традиција само првиот ден, кога свечено се отвора и последниот ден, кога свечено се затвора фестивалот, да бидат добро посетени од домашните гледачи.

Како повеќедецениски проследувач и известувач од фестивалот, имав можност да забележам со големо задоволство дека Битола ја посетија голем број од најзначајните уметници на камерата, па треба да се споменат само некои што веќе влегле во историјата на кинематографијата, а ним на фестивалот „Браќа Манаки“ им е доделувана и лично врачувана награда за најдобра фотографија меѓу прикажаните филмови таа година, или и повеќе од тоа – највисокото признание – наградата за животно дело „Златна камера 300“. Тука, меѓу другите, можат да се издвојат имињата на великаните како: Едвард Ед Лакман (САД), Јоргос Арванитис (Грција), Роџер Дикинс (Велика Британија), Ѓузепе Ротуно (Италија), кој беше снимател и на неколку ремек-дела на Федерико Фелини, Роберто Роселини, Виторио де Сика, Лукино Висконти и Дино Ризи, Пјер Л’Ом (Франција), Роби Милер (Холандија), Џон Сиал (Австралија), Мирослав Ондричек (Чешка), Крис Менгис (Велика Британија), Хозе Луис Алкаин (Шпанец роден во Мароко), Ањес Годар (Франција), Вилмош Зигмонд (Унгарец, подоцна еден од најдобрите холивудски сниматели), Били Вилјамс (Англија), Виторио Стораро (Италија) – добитникот на „Оскар“ за фотографија во филмовите АПОКАЛИПСА СЕГА на Френсис Форд Копола (1979), ЦРВЕНИ на Ворен Бити (1981) и ПОСЛЕДНИОТ ЦАР на Бернардо Бертолучи (1987)...

Имено, како долгогодишен акредитиран известувач и гостин на овој фестивал, воедно следејќи уште 15 фестивали во 10 земји годишно, а меѓу нив и трите најзначајни, оние во Кан, Венеција и Берлин, си давам за право да сугерирам дека градот Битола би можел да на-

What is worth the praise in Kunovski’s selection is his completely justified intention to choose films with exceptionally creative photography, but also complete and rounded artworks. If only the film photography stands out and everything else is neglected, that film is not complete creatively and is consequently of a lesser value.

And while the festival team exerts itself even over its capacities to give it special importance and bring the greatest names in contemporary film to the festival, Bitola itself does not seem to make much effort to offer support for adequate artistic, cultural, and consequently touristic, affirmation of the city. And almost traditionally only the opening and closing evenings of the festival are visited by a greater number of domestic viewers.

As I have been reporting from the festival for decades I can say that I am very pleased that a large number of very significant artists of the camera have come to Bitola and I will mention only a few that have already become part of the history of cinematography and were personally awarded the prize for the best photography among the competing films in Bitola, or even better than that, they were the laureates of the highest prize of the festival – the Golden Camera 300 for life work: Edward Lachman (USA), Yorgos ArVanitis (Greece), Roger Deakins (UK), Giuseppe Rotunno (Italy), who was the cinematographer of several masterpieces by Federico Fellini, Roberto Rossellini, Vittorio De Sica, Luchino Visconti, and Dino Risi, or Pierre L’Homme (France), Robby Muller (Netherlands), John Seal (Australia), Miroslav Ondricek (the Czech Republic), Chris Menges (UK), Jose Luis Alcaine (Spain), Agnes Godard (France), Vilmos Zsigmond (Hungary/USA), Billy Williams (UK), Vittorio Storaro (Italy) – the winner of the Oscar for best photography for the films Apocalypse Now by Francis Ford Coppola (1979), Reds by Warren Beatty (1981), and The last Emperor by Bertolucci (1987)...

As an accredited reporter and guest of the festival for many years, and as a journalist who at the same time follows 15 other festivals in 10 different countries every years, including the most important three, Cannes, Venice, and Berlin, I feel entitled to say that the city of Bitola could do much more to publicize the festival and help the festival team of Manaki Brothers make the domestic film viewers improve their attendance of the festival.

And indeed, it is not enough if the people from Bitola rush along the red carpet at the openings and closings of the festival to enter the festival hall in order to be seen.

In conclusion, I would like to say that, with a past this good, the festival does not need to worry about its future. And I would like to advise the organizers to follow the thought of the renowned Croatian writer Gustav Krklec, who is credited

прави многу повеќе напори во пропагандната работа, за да им помогне на организаторите на „Браќа Манаки“ уште повеќе да ги активираат домашните љубители на седмата уметност да го зголемат своето присуство на него.

Навистина, не е доволно само на свеченото отворање и свеченото затворање, кога се доделуваат наградите, битолчани да се залетаат преку „црвениот килим“ за да влезат во фестивалската сала, очекувајќи да бидат видени.

Да заклучиме дека со олку добро минато, Фестивалот на филмската камера „Браќа Манаки“ не мора да се грижи за својата иднина. Притоа, на организаторите им советуваме да се водат според мислата на познатиот хрватски писател Густав Крклец, кој еднаш рекол дека угледот тешко се стекнува, а многу лесно се губи... Во таа смисла, во слава на браќата Манаки, кои први на Балканот в раце имале филмска камера и со неа ги бележеле значајните историски настани, на Меѓународниот фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“ му посакуваме сè најдобро.

to have said that the good reputation is difficult to get and easy to lose. In that sense, in honour of the Manaki brothers, who were the first in the Balkans to hold a film camera in their hands and record important historical events with it, I wish the International Cinematographers Film Festival 'Manaki Brothers' all the best.

прикажаните филмови не задоволија со својот технички квалитет кој директно се одрази врз општиот поволен впечаток за високите уметнички дострели на снимателскиот труд. Виновник за ваквите фестивалски глетки се домашните дистрибутери кои испратија лоши копии. Ваквата распродажба на ремето директно се одразува и врз севкупниот углед на „Манакиевите средби“.

Посебна приказна е финансирањето на овој фестивал. Препуштен на скромните вложувања од страна на републичката и општинската СИЗ за култура, без учество на спонзори, како што е тоа вообичаена практика кај другите домашни филмски манифестации, југословенскиот фестивал на филмската камера и покрај убавите желби за натамошно успешно опстојување и збогатување на неговите форми и содржини, сепак е доведен во мошне неблагоприятна состојба.

Д. Курчиев

Почнува со работа филмското студио „Милтон Манакѝ“

ВО РАМКИТЕ НА СТУДИОТО КОЕ СВОЈАТА АКТИВНОСТ ОДВИВА ВО ТЕКОТ НА ЦЕЛА ГОДИНА ЌЕ СЕ ОДВИВА ФИЛМСКИ МАНИФЕСТАЦИИ СО РАЗЛИЧНИ ЖАНРОВИ: ДОЛГОМЕТРАЖЕН ИГРАН ФИЛМ, ДОКУМЕНТАРЕН ФИЛМ, И ЦРТАН И АНИМИРАН ФИЛМ

Неодамна основаното филмско студио „Милтон Манакѝ“, кое го носи името на првиот филмски фестивал на Балканот, практично започне со работа во почетокот на идната година, кога ќе почне да ја реализира програмата за работа. Во рамките на Студиото, ќе се одвива во текот на цела година, како што е предвидено, ќе се одржуваат три филмски манифестации од различни жанрови со определби: долготражен игран филм, документарен филм и анимиран и цртан филм.

Со основањето на филмското студио „Милтон Манакѝ“ Битола добива филмска институција, специфична по својата физиономија и единствена од ваков вид во нашата земја. Замислено како својствена естетска трибина низ која ќе се прекршуваат теоретските сознанија со практична улога на филмската уметност и која ќе има преvasходно работен и академски карактер, Филмското студио „Милтон Манакѝ“ станува институција на републичко и југословенско ниво, зашто, како што се истакнува во образложението за неговото основање, на овој начин ќе се пополнува голема празнина во македонската култура денес создадена со отсуството на автентична консултација и комуникација на нашата јавност со најсовремените достигнуања во областа на краткиот и краткиот филм. Специфичноста на филмското студио „Милтон Манакѝ“ се состои пред сѐ во фактот што тоа нема да претставува класичен филмски фестивал, туку идејна и естетска трибина која, користејќи ги искуствата на слични манифестации во земјата и во странство, ќе ги комплетира достигнуањата во филмското творештво, ќе ги превозможува традиционалните естетски сознанија и форми и

ќе настојува да ја задржи авторски тон да ги одржи слични манифестации „земја“. Фрлајќи се на својот работен карактер, Филмското студио „Милтон Манакѝ“, постојано на филмови, својствено ја одвива и преку семинари, курсеви, симпозиуми, вања со цел филмската уште повеќе да се воведат секој работен човек со тоа да придонесе за развојот на естетското дигање на нивото на македонската култура.

Програмска ориентација

Во поглед на програмата на филмови, предвиденото студио „Милтон Манакѝ“ чиј покровител е Сојузниот центар на филмски работници на Југославија, да учествува на југословенските фестивали од програмите на југословенските филмови во ФЕФЕСТ во Пула, септемврски филмски фестивал во ФЕФЕСТ во Белград и на македонските филмски фестивали следени од еден друг естетски критериуми. Од областа на документарен филм ќе бидат прикажани македонските остварувања од сите филмски жанрови кај нас и во странство, исто важи и за проектите на цртани и анимирани филмови. Времето на одржувањето на филмскиот фестивал на долготражен филм е предвидено веднаш по завршувањето на фестивалот, а на документарните

СЕЌАВАЊА НА БИТОЛСКИТЕ ЕСЕНИ

Џевдет Тузлик,
уредник на Програмата за култура
на ВНТ1 Сараево

На картата на европските филмски фестивали има еден на југот од Македонија кој е поинаков од сите, попосебен и повпечатлив. Фестивал на камерата.

Оваа реченица ја запишав еднаш во емисијата „Димензија плус специјал“ што се емитува на државната босанскохерцеговска телевизија во Сараево. Тоа се случи пред две години во 2017. Истата реченица ја пронајдов на уште неколку места во емисии што сум ги работел во повеќе наврати, како на телевизија, така и во времето пред падот на Берлинскиот ѕид и војната на Балканот во деведесеттите, додека бев вработен во Радио Сараево. Сум се цитирал самиот себеси, а не бев ни свесен за тоа.

И зошто тоа го апострофирам? Зошто ми се чини важно? Бидејќи тоа е неуништуливо сведоштво за доживувањето што го носам за Фестивалот на филмска камера во Битола, за чувството што се повторува и засведочува вистина што станала константа. А битолскиот фестивал на камерата на свој начин му обезбеди важно место на македонскиот филм во целина на картата на светските филмски дестинации.

КОГА ГРАДОТ КЕ ТЕ ОПИЕ СО СВОЈАТА УБАВИНА

Постојат некои градови што ги паметите и на кои им се враќате. А причините се содржат во еден широк спектар на емоции кои ги понесувате со себе уште при првото доаѓање и кои не се гасат наспроти неумоливото поминување на времето кое сега може да се измери и со децении.

Како некоја трајна состојба на опиеност со убавина што ја сочинуваат луѓето, архитектурата, храната, уметноста... а особено уметноста на филмот.

Во Битола првпат отидов пред 35 години. По новинарска работа и со предизвик да се уверам дека на југот на тогашната Југославија постои еден мал град со сосема особен и нетипичен филмски фестивал – фестивал на камерата.

Во Кинотеката на Македонија работеше Илинденка Петрушевска со чие посредство добив повик да дојдам во Македонија, а на списокот на гости беше и едно важно име на тогашната југословенска филмска сцена, Карпо Аќимовиќ Година.

MEMORIES OF THE AUTUMNS IN BITOLA

Dzevdet Tuzlic,
Editor of the Culture Program
of BHT1 Sarajevo

On the map of European film festivals there is one festival that takes place in the south of Macedonia and it is unlike any other. It is more special and more impressive. It is a film camera festival.

I wrote this sentence down for the show called 'Dimension Plus Special' that a Bosnian and Herzegovinian television from Sarajevo broadcasts from its roof. This happened two years ago, in 2017. The same sentences I discovered in several other different places, in shows I did for television and radio, some even before the fall of the Berlin Wall and the Yugoslav Wars in the nineteen nineties, while I was an employee of Radio Sarajevo. I have been quoting myself without being aware of it.

Why do I emphasize this? Why do I deem it important? Because it is abiding testimony to my experience of the film camera festival in Bitola, to the feelings that keep recurring and to the truth that has become a constant. This film camera festival in Bitola has in its own special way provided Macedonian film with an important place on the map of the world film destinations.

WHEN A CITY INTOXICATES YOU WITH ITS BEAUTY

There are cities that you remember and keep returning to them. And the reasons for this can be found in the array of feelings that one takes with oneself after the very first visit and that never die down despite the inexorable passage of time that now measures decades even.

It is like a kind of permanent intoxication with the beauty of the people, architecture, food, art... the art of film in particular.

I went to Bitola for the first time 35 years ago. To do my job as a journalist I was challenged to confirm that in the deep south of former Yugoslavia there was a small city with a very special and atypical film festival – a film camera festival.

At the helm of the Macedonian Cinematheque was Ilindenka Petrushevska who actually invited me to come to Macedonia. And the guest list for that year included an important name from the Yugoslav film scene at the time – Karpo Acimovic Godina.

Тој беше камерман и режисер со словенечка адреса, но чие место на раѓање беше Скопје и со него престојот во Битола ми беше надополнет со изобилство информации за Македонија, Битола... главно со хедонистички предзнак, а кои денес, веројатно, можат да се пронајдат единствено на интернет.

Течеа интересните филмски денови во Битола, на фестивалот што ги славеше двајцата браќа, Милтон и Јанаки Манаки, што ја славеше суштината на филмот, кој без филмската камера би останал само на хартија.

А тоа да им се открива на слушателите на радиото и гледачите на телевизијата во Босна и Херцеговина носеше во себе своевидна доза предизвици и средби со важни вистини, за нив тогаш главно непознати. И самиот бев одушевен од снимките на баба Деспина, нејзината чиста и ненаместена насмевка, бев вознесен од чудесните глетки од животот во Македонија, како од начинот на кој толку важни детали, сликани од неверојатни агли, „фатила“ камерата за време на посетата на турскиот султан Мехмед V Решад, во кои се менуваат портретите на луѓето со чудесната иконографија на времето и просторот, облеката, масовните сцени со граѓаните... И сето тоа на почетокот на XX век, истовремено кога светот ја откривал чудесната димензија на подвижните слики и ги славел браќата Огист и Луј Лимиер.

Сè оставаше впечаток на поминување низ некое чудесно време на дамнешното минато на кое достоин пандан му било и тогашното битолско секојдневје, време кога прочуените лути пиперчиња патувале со воз до Белград или Загреб, ги наоѓале своите консументи на тамошните најпознати пазари, кога немало царински контроли и пасоши на секој неколку стотина километри. А нив ги пробавме во дворот на еден битолски одгледувач, а воедно и голем мајстор на подготовката на пиперки печени на жар и на незаборавната скара од домашно производство, која на нас патниците намерници ни понуди незаборавна слика и ја смести во сеќавања што не избледуваат.

ОСКАРОВЦИ НА ДОФАТ НА РАКАТА

Тој домашен амбиент, таа непосредност и човечка топлина што можеше да се сретне на секоја педа и на секој чекор во Битола, се пресели и во атмосферата на фестивалските случувања.

Фактот што, на пример, на стогодишнината на македонскиот филм, која во Битола беше обележана на достоин начин, се најде и трикратниот добитник на оскари, прославениот италијански кинематограф, Виторио Стораро, камерман што снимал со Копола, Бертолучи, Ворен Бити... звучи како некој вид илузија.

He was a cameraman and director with a Slovenian address, but whose birthplace was Skopje. His company during my stay in Bitola meant that I could leave with a head filled with a plentitude of information about Macedonia, Bitola... mostly of hedonistic character, which today one can probably find only on Internet.

I had many interesting film days in Bitola, at the festival that celebrated the two brothers, Milton and Yanaki Manaki, that celebrated the essence of film, because without the camera, films are just stories written down on pieces of paper.

And to relate that to the radio and TV audiences in Bosnia and Herzegovina was not without certain challenges to face important truths, mostly unknown to the listeners and viewers at that time. I was myself enthralled by the footage of Granny Despina, by her pure and unfeigned smile, by the amazing views of life in Macedonia, as well as by the manner in which so much important detail was 'captured', and from unusual angles, by the film camera during the visit of the Turkish Sultan Mehmed V Rashid. Portraits of people interchanged with the wonderful iconography of that time and space, the clothing, the mass scenes with the citizens... And all this was filmed at the very beginning of the 20th century, almost at the same time when the rest of the world discovered the miraculous dimension of motion pictures and celebrated the brothers August and Luis Lumière.

Everything colluded to leave the impression that I moved through some marvelous past time, which the contemporary quotidian life in Bitola then could certainly match because that was the time when the famous hot peppers travelled by train to Belgrade and Zagreb to find consumers at the most famous markets there, the time when there were no customs and passports controls every few hundred miles. And I tried these hot peppers in the yard of a grower from Bitola who at the same time was a great master of pepper roasting on cinders and a great barbecue master that manage to carve an unforgettable image in the unfading memories of this accidental guest.

OSCAR WINNERS WITHIN A HAND'S REACH

This domestic atmosphere, the directness and human warmth that one could run into everywhere in Bitola also reflected on the festival atmosphere.

The fact that the celebration of the centenary of Macedonian film in Bitola was attended by the triple Oscar winner, the famous Italian cinematographer Vitorio Storaro, a cameraman that filmed with Coppola, Bertolucci, Warren Beatty... seemed somewhat unreal to me.

А НЕ БЕШЕ. БЕШЕ СТВАРНОСТ.

А згора на тоа, кога како новинар ќе доживееш да спиеш во ист хотел и да појадуваш на иста маса со такво големо филмско име и ќе добиеш согласност за интервју без процедура, посредници, ПР-агенти... тоа навистина звучи неверојатно.

Е тоа е Битола. Мал фестивал со големи автори кои ги доведува веќе 40 години и кој ја слави уметноста на камерата како ретко кој низ географските должини и ширини ширум земјата.

Со радост им раскажувам на пријателите и познаниците како тој град и тој фестивал, поради целиот спектар убавини што сум ги понел во сеќавањето на тие престои, како и поради професионалните остварувања што ги објавував на Радио Сараево, на FTV и BHT1, си го најдоа своето важно место и во монографската книга Живот на стик, со која го прославив четириесетгодишниот јубилеј во кариерата како професионален новинар. Па, покрај веќе споменатата емисија посветена на стогодишнината на македонскиот филм и разговорот со Стораро, за битолскиот фестивал зборуваше и Вељко Булајиќ кога му беше врачена награда во 2008 година (неодамна ме израдува словенечкиот филмски новинар Миха Брун, кој ми испрати фотографија од таа година, во друштво со еден од најпознатите филмски режисери од поранешна Југославија), како и многу други директори на фотографија и актери, кои биле добитници на престижните награди „Златна камера 300“ или „Сребрена камера 300“, Чарлс Данс, Валтер Карвајо, Били Вилјамс, Петер Сушички, Кристијан Бергер, Рајнер Клаусман, Ентони Мантл, Карен Шахназаров, Милчо Манчевски, Викторија Абрил, Едвард Лакман... и директори на фестивалот Томи Салковски, Лабина Митевска, Гена Теодосиевска и Благоја Куновски.

Вредностите на битолскиот фестивал претставуваа влезница во бескрајните пространства на македонскиот филм во целина, чии автори ги познавам во широк спектар, а кои го оставиле својот личен печат врз филмската уметност на просторите на Балканот и пошироко.

Бидејќи сме врсници во своевидната мисија на културната карта на овие простори, поврзаноста и упатеноста се само поголеми и позначајни. Суштествени.

Во Сараево, 29.10.2019

AND IT WAS NOT. IT WAS REAL.

And when, as a journalist, I ended up sleeping in the same hotel and having breakfast at the same table with one such great name of film and managed to get him to agree to an interview without any procedures, intermediaries, PR agents... well that seemed even more unreal, indeed.

And that is Bitola for you. A small festival with great authors that it has been bringing over for 40 years now and a festival that has celebrated camera in a manner that very few others have all over the world.

To my friends and acquaintances I always explain the reason that made me include this city and festival in the monograph Life on Stick that marked the 40th anniversary of my career as a journalist. It was because of the array of beautiful experiences I cherish in the memories of my visits there and because of the many professional achievements I had there, as corroborated by my contributions to Radio Sarajevo, FTV and BHT1. Well, in addition to the aforementioned TV show dedicated to the centenary of Macedonia and my interview with Storaro, I had Veljko Bulajic talk to me at the Bitola festival when he came to receive his award in 2008 (I was recently very happily surprised by the Slovenian film journalist Miha Brun, who sent me a photo of me with one the most famous directors in Yugoslavia from that year), as did many other directors of photography and actors who were the laureates of the prestigious Golden Camera 300 or a Silver Camera 300, such as Charles Dance, Walter Carvalho, Billy Williams, Peter Suschitzky, Christian Berger, Reiner Klausmann, Anthony Mantle, Karen Shakhnazarov, Milcho Manchevski, Victoria Abril, Edward Lachman... and the directors of the festival, Tomi Salkovski, Labina Mitevaska, Gena Teodosievaska and Blagoja Kunovski.

The values of the Bitola festival were my entry ticket into the endless expanses of Macedonian film in general, whose many authors I know because they have left their mark on cinematic art of the Balkans and beyond.

And since the festival and I are of the same age in our missions on the regional culture scene, I found our mutual interconnectedness even greater and more significant.

In Sarajevo, 29 October, 2019

МУВИ ОН 2013
MOVIE ON 2019

Благоја Куновски - Доре
Blagoja Kunovski - Dore

34. ИЗДАНИЕ

Директорката Лабина Митевска (која директорското место го доби во конкуренција со противкандидатот за директор режисерот Антонио Митриќески), под мотото **ПУШТИЈА СВЕТЛИНАТА/LET THE LIGHT IN**, ги започна новите 2 изданија во новиот 2-годишен мандат. Вкупно 6 изданија, од јубилејното 30. во 2009, заклучно со 35. во 2014. Продолжува и покровителството на претседателот Ѓорге Иванов, со поддршка од министерката за култура Елизабета Канческа-Милевска, градоначалникот на Битола – Владимир Талески, претседателот на ДФРМ – Горјан Тозија, главниот спонзор ВИП-операторот, застапуван од директорот Никола Љушев, како и директорот на Филмскиот фонд, Дарко Башески. Програмски селектори се: Благоја Куновски-Доре/уметнички директор и селектор на компетицијата „Камера 300“, Гена Теодосиевска – селектор на „Документарната програма“ и Сунчица Уневска – селектор на програмата „Нови визији“ (со интернационално 3-члено жири).

THE 34th FESTIVAL

Labina Mitevaska won another mandate (competing against the film director Antonio Mitrikjeski as a counter-candidate) as the director of the festival and under the motto 'Let the Light In', she started her next 2 years as a director of the next 2 festivals, which is 6 festivals in total, starting with the festival's 30th anniversary and finishing with the 35th in 2014. President George Ivanov's patronage also continued, together with the support of the Macedonian Ministry of Culture under Elizabeta Kancheska/Milevska and that of the mayor of Bitola, Vladimir Taleski and the president of MFPA, Gorjan Tozija, as well as of the main sponsor of the festival VIP and the Macedonian Film Fund under Darko Basheski. The selectors of the festival programs were Blagoja Kunovski – Dore, who was the artistic director of the festival and selector of the main competition program Camera 300, Gena Teodosievska, who was the selector of the documentary program, and Sunchica Unevaska, who was the selector of the program New Vision (with an international jury with 3 members).

Во „Клубот на великаните“ - новонаграден со „Златната камера 300 - за животен опус“ е шпанскиот кинематографер **Хосе Луис АЛКАИНЕ/ Jose Luis ALCÁINE** (според напишаното правило, воедно и претседател на главното жири), еден од најзначајните тандемски креативни партнери на режисерот Педро АЛМОДОВАР/ Pedro ALMODÓVAR. Добитнички на „Специјалната златна камера 300 - за посебен придонес во светската филмска уметност“ се двете француски дами: актерската ѕвезда, **Изабел ИПЕР/ Isabelle HUPPERT** и водечката кинематограферка **Ањес ГОДАР/ Agnes GODARD**.

The Spanish cinematographer Jose Luis Alcaine joined the Club of Greats as the winner of the Golden Camera 300 for life work and was at the same time the president of the main jury. He was one of the most important collaborators of Pedro Almodovar. The winners of the Special Golden Cameras 300 for their contribution to cinematic art were two French ladies: the star actress Isabelle Huppert and the eminent cinematographer Agnes Godard.

74 ФИЛМА НА ФЕСТИВАЛОТ НА ДИРЕКТОРИ НА ФОТОГРАФИЈА

БИТОЛА КЕ ЖИВЕЕ ОД 10 НАУТРО ДО 3 ПО ПОЛНОК СО „БРАКА МАНАКИ“

ПУШТИ ЈА СВЕТЛИНАТА

Кирил Ценеvски, авторот на „Црно семе“, „Јад“, е првиот награден со „Голема ѕвезда на македонскиот филм“, награда што од годинава ја воведува ДФРМ

74 филмови од светската и македонската кинематографија ќе гледаме на 34 фестивал „Брака Манаки“, најави вчера директорката Лабина Митеvsка. Меѓу нив четири се премиери, два кандидати за Оскар, голем број наградувани филмови на светските фестивали, познати автори и филмски таленти.

Вчера на прес-конференцијата претседателот на Друштвото на филмски работници, Горјан Тоziја, најави дека оваа година воведуваат и награда „Голема ѕвезда на македонскиот филм“, а оваа година ќе ја добие, според Тоziја, најзаслужниот маѓ, Кирил Ценеvски, авторот на „Црно семе“, „Јад“...

Директорката Митеvsка, пак, најави дека ова ќе биде едно од најсериозните и најинтересните изданија на фестивалот, не само во однос на филмовите туку и содржината и дополнителната програма, а во Битола од 10 до 02 часот ќе има постојано

Филмовите на браќата Манаки со пијаното на Маротови

Заедно со Кинотека на Македонија на фестивалот првпат ќе бидат прикажани сите дигитализирани филмови од оставината на браќата Манаки во пијано придружба на групата „Маротови“, што ќе ги евоцира почетоките на филмската уметност и Официјален партнер е Вип, генерален спонзор е Шаркасе банка.

Фестивалот и годинава ќе биде отворен со премиера на македонски филм – „Соба со пијано“ на Игор Иванов-Изи, кој е во главната програма. Поради големиот интерес ќе има и втора проекција вечерта на отворањето, од 23 часот. За затворањето на 34. ИФФК на 20 септември е француско-белгиската копродукција „Танго Либре“. Светска премиера во оваа програма току во Битола ќе има „Слатки“ на кинематографот Фред Келеман.

Во главната селекција се 12 филмови одбрани од селекторот на официјалната програма Благоја Куновски-Доре. Тој прво го издвои филмот „Снежана“ сниман од Кико де ла Рика, славен директор на фотографија кој со негов филм бил на „Брака Манаки“ пред дваесет години. Тој кажа една третина од главната програма се црно-бели филмови, а од големите фестивали се бирани најдобрите филмови, а не победниците.

Селекторката на програмата „Нови визии“ најави посмел и поинтригантен избор, со дури четири дебитантски филмови и два на же-

ни директорки на фотографија. Селекторката на документарната програма, пак, Гена Теодосивска, покрај другото, специјално ја најави премиерата на македонскиот документарен филм „Барајќи ја среќата“ на режисерката Марија Циџева, филм за ергените од битолско кои бараат невести во Албанија. Македонската премиера ќе има и стопанимацијата „Алериќ“ на Вук Митевски, која минатиот месец беше учесник на Сараевскиот филмски фестивал. Покрај многуте програми, во Битола ќе се случи и втората балканска конференција на директори на фотографија со поддршка на ИМАГО.

„Брака Манаки“ ќе се одржи од 14 до 20 септември под мотото „Пушти ја светлината“ а во Битола филмовите ќе се прикажуваат со нова опрема. Официјален партнер е Вип, генерален спонзор е Шаркасе банка. (Де.Т.)

ВЕЧЕР 05.09.2013

Продолжува 5-годишната соработка со фестивалот во Клермон Феран во изборот на краткометражната конкуренција од претставникот Кристијан ГИНО/Christian GUINOT, а во таа програма се вклучени и македонските филмови: краткиот анимиран АЛЕРИК на авторот Вук Митевски и краткиот игран филм 409 на авторот Даријан Пејовски. Во чест на тројцата лауреати се прикажани филмовите: КОЖАТА ВО КОЈА ЖИВЕАМ/THE SKIN I LIVE IN на Педро Алмодовар, со Алкаине како кинематографер и ДОМ/НОМЕ во кој главната улога ја толкува Изабел Ипер, а Ањес Годар е кинематограферка. Во соработка со МФФ/Македонскиот филмски фонд е прикажана „Македонската панорама“ од кратки играни и документарни филмови.

The five-year-long cooperation with the festival in Clermont-Ferrand continued with the selection of the short films in the competition program, selected by Christian Guinot. At this festival two Macedonian films were included in the competition: the short animated film Alerik by Vuk Mitevski and the short film 409 by the author Darijan Pejovski. In honour of the three laureates the following two films were screened: The Skin I live In by Pedro Almodovar, with Alcaine as the cinematographer and Home with Isabelle Huppert in the leading role and Agnes Godard as the cinematographer. In cooperation with the Macedonian Film Fund, the Macedonian Panorama was screened, which was a selection of short feature and documentary films.

„Соба со пијано“ го отвора „Браќа Манакѝ“

СИНЧИЦА УНЕВСКА

Вечерва во Битола, во сретна атмосфера и со исклучителни гости, ќе се отвори 34. изданието на Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манакѝ“. Хосе Луис Алкаине, годишниот добитник на „Златна камера 300“ за животно дело, зоста членовите на славното жюри, меѓу кои е и драмскиот писател Даријан Дуќоски, ќе го предводи свој голем патнички директор на фотографија, како и членовите на жрието за програмата „Нови автори“, а ќе го предводи Антонио Митрашевиќ и, сезако, мносубројната екипа од македонски филм „Соба со пијано“ на режисорот Игор Иванов, со кој вечерта стартира Фестивалот.

СТРАНИЦА 18

Фестивал што ни донесе многу светлина

Импозитне неколку дена Битола пуцнаше во сонцето и сјајот на филмот. Рекордни 428 гости својонавствено доаѓаа и тешко ја негуваа македонската филмска престолнина, меѓу кои современиот кинематограф на легендарниот Алмањир, Хосе Луис Алкаине, и една од најголемите кинематографки Ањес Годар и, сезако, славната актриса Изабел Ипер.

Мену Митрашевиќ

Среќните жюри и директорката Јајка Манаќи со добитниците на наградите „камера 300“

Имавме неколку дена Битола пуцнаше во сонцето и сјајот на филмот. Рекордни 428 гости својонавствено доаѓаа и тешко ја негуваа македонската филмска престолнина, меѓу кои современиот кинематограф на легендарниот Алмањир, Хосе Луис Алкаине, и една од најголемите кинематографки Ањес Годар и, сезако, славната актриса Изабел Ипер.

Застава фестивална мисија
Импозитно донесе Битола пуцнаше во сонцето и сјајот на филмот. Рекордни 428 гости својонавствено доаѓаа и тешко ја негуваа македонската филмска престолнина, меѓу кои современиот кинематограф на легендарниот Алмањир, Хосе Луис Алкаине, и една од најголемите кинематографки Ањес Годар и, сезако, славната актриса Изабел Ипер.

Икона со Ангелот од Курбиново за Ипер
Застава фестивална мисија
Импозитно донесе Битола пуцнаше во сонцето и сјајот на филмот. Рекордни 428 гости својонавствено доаѓаа и тешко ја негуваа македонската филмска престолнина, меѓу кои современиот кинематограф на легендарниот Алмањир, Хосе Луис Алкаине, и една од најголемите кинематографки Ањес Годар и, сезако, славната актриса Изабел Ипер.

Имавме неколку дена Битола пуцнаше во сонцето и сјајот на филмот. Рекордни 428 гости својонавствено доаѓаа и тешко ја негуваа македонската филмска престолнина, меѓу кои современиот кинематограф на легендарниот Алмањир, Хосе Луис Алкаине, и една од најголемите кинематографки Ањес Годар и, сезако, славната актриса Изабел Ипер.

Хосе Луис Алкаин
е добитник
на „Златна
камера 300“
за животно дело

Уставниот тилски
кинематографер Алкаин
(лево) и режисерот Алехандр

Шпанскиот Хосе Луис Алкаин, легендарниот кинематографер за својот познатото режисер Педро Алмодовар, е добитникот на наградата „Златна камера 300“ за животно дело на годишното 34. Интернационално фестивал на филмовите камера „Братја Манак“ што ќе се одржи од 14 до 20 септември во Битола. Тој, како што најнови организаторите на наградата преку конференција, веќе започнал да се додека на фестивалот што ќе биде отворен со презентирање на македонските филм „Себа се ларво“ на режисерот Игор Милакич-Насе.

Хосе Луис Алкаин има снимил околу 145 филмовски проекти, а негу постоат сè „Друштво на Панама“ во режија на Фернандо Роха, биографски романска адаптација од времето на доминантниот шпански сепаратизам Панама. Како главен тилски тилски се Алехандр

стојат над филмовите „Кина на работ на играчките“ (1993), „Делниот“ (1990), „Лого обрканите“ (2004), „Видеото“ (2004), „Ако сакаш да ја видиш“ (2011), „Мислјувачите“ (2012). Алкаин е роден е во 1938 во Тинтер, Мароко, каде што и се школува. Во неговата биографија, меѓу другите, стои забележително дека во 1994 година станал се режисерот Фернандо Труба во режисерските работи „Бел сток“ исто „Оскар“ за најдобар странски филм. Добитник е и на наградата Милана за најдобар кинематографер на фестивалот во Битола на филмот „Кина на работ на играчките“, во режијата на Бранислав Јанковиќ. Добитник е и на наградата Голден Лентиле за филмот „Братја“ во Алехандр, како и на неговите статуетки „Гоја“ – шпански „Оскар“.

„ТРИНСКИ ВЕСНИК“ 19. 10. 2013
— 15

то влијание на
донскиот филм.
неколку златни
руги специјални
нија. За деветто
алска историја
тно најзначајно
носителите на
„Милтон Мана
нар за камерата
м „Веќе е виде
риќ за
сниот ф
Ито се
з сомн
ека во
ови он
корист
совреме
ка, усп
одните амбиен
и ресурси, созда
„подвижни сли
амски набој и а
ќи го сето тоа
режисерските ос
раки, југословен
на камерата да
донес со трајни
ости. Исто така
та на сниматели
најмладата гене

филм.
Меѓутоа, за
прикажаните
лија со својо
тет кој дирек
општиот пово
соките уметни
снимателскиот
за ваквите
се домашните
испратија ло

Во соработка со Кинотеката на Македонија, предводена од директорката Мими Ѓорѓоска-Илиевска, е презентираан „Проектот за дигитализација и дигитална реставрација на севкупното наследство/опус на браќата Милтон и Јанаки МАНАКИ“. А по повод добивањето на двете награди: „Големата ѕвезда“ на ДФРМ и „Златниот објектив“ на Кинотеката на Македонија, на фестивалот е презентираана ретроспективната програма од 4 играни филмови на режисерот **Кирил ЦЕНЕВСКИ**: ЦРНО СЕМЕ, ЈАД, ОЛОВНА БРИГАДА и ЈАЗОЛ (со вовед во каталогот од претседателот на ДФРМ – Горјан Тоџија).

The Macedonian Cinematheque, and its director, Mimi Gjrogoska-Ilievska presented the project for digitalization and digital restoration of the entire legacy/opus of the brothers Milton and Yanaki Manaki. And to mark the occasion of his being awarded the ‘Great Star’ of MFPA and the ‘Golden Lens’ by the Cinamatheque of Macedonia, a retrospective of 4 Kiril Cenevski’s films was screened at the festival: Black Seed, Misery, the Lead Brigade and Knot (with an introduction in the catalogue by the president of MFPA, Gorjan Tozija).

Продолжува и JUNIOR програмата, составена од филмови за деца и младинци (4 целовечерни анимирани и еден игран филм). ЕФА/Европската филмска академија ја презентираше својата краткометражна филмска програма под насловот КРАТКИТЕ СЕ ВАЖНИ/SHORT MATTERS. Во дополнителната програма се презентирани неколку работилници: Сценаристичкото катче „Браќа Манакџи“; Втората балканска конференција на кинематографиери во соработка со ИМАГО - раководена од тогашниот актуелен претседател на ИМАГО - Најџел Волтерс;

The Junior program for children and young audiences continued, and 4 feature length animated films were screened and one feature film. The European Film Academy presented its short film program under the title 'Short Matters'. Several workshops and events were organized: The Script Corner of the Manaki Brothers festival; the Second Balkan Conference of the Balkan cinematographers in cooperation with IMAGO and moderated by the president of IMAGO at the time, Nigel Walters;

ОРГАНИЗАТОРИТЕ ГО ОТКРИЈА ИМЕТО НА ЕКСКЛУЗИВНИОТ ГОСТИН

Изабел Ипер е ѕвездата на „Браќа Манак“

Уште поголем претрест за фестивалот е фактот што Ипер досега мошне ретко доаѓа на Балканот, а се надеваме „доска ќе биде и денес“ од аргументата на фестивалот, повеќе директорката на фестивалот „Браќа Манак“, Лабина Митевска

Милоша Петреска Ѓорѓевиќ

Нибелата е една од најпознатите европски актриси. Фронтално и Изабел Ипер (60) ја вклопува на големите фестивали на фестивалот „Браќа Манак“, каде што ќе и биде досега најголемиот глумички додел „Златна камера 300“.

Изабел Ипер во Битола ќе презентира пред заједницата на фестивалот, на 19 септември, и ќе остане до 21. Митевска поаѓава дека Ипер и фестивалот „Браќа Манак“ се идеална комбинација на Ипер и фестивалот „Браќа Манак“.

Изабел Ипер е една од најпознатите европски актриси. Фронтално и Изабел Ипер (60) ја вклопува на големите фестивали на фестивалот „Браќа Манак“, каде што ќе и биде досега најголемиот глумички додел „Златна камера 300“.

Изабел Ипер со над 100 филмски роли и ратни мостува други на универзален екран. Изабел Ипер е една од најпознатите европски актриси. Фронтално и Изабел Ипер (60) ја вклопува на големите фестивали на фестивалот „Браќа Манак“, каде што ќе и биде досега најголемиот глумички додел „Златна камера 300“.

„Од 'Камера 300' на Манак до ерата на креативна телепортација“ - во Аљоша Симјановски; „Работилница без датум на производство и рок на траење“ со Наум Пановски и Гена Теодосиевска; работилница во соработка со „Лице в лице“; работилница во соработка со дебатното кино „Контра кадар“ и прикажување на филмот ВЕЛЕС КАПУТ на велешаните Данчо Стефков, Владимир Тевчев и Александар - Сашко Кукулев; специјална проекција на филмот СПОРЕД АЛБЕРТ на Предраг Бамбик, автор од Белград. А на крајот да ги спомнеме и презентациите на трите филмски академии: ФДУ - Скопје, Белградската и Љубљанската, како и промоција на книгата „Теорија и практика на документарниот филм“ на авторот Антонио Митриќески.

Изабел Ипер со над 100 филмски роли и ратни мостува други на универзален екран. Изабел Ипер е една од најпознатите европски актриси. Фронтално и Изабел Ипер (60) ја вклопува на големите фестивали на фестивалот „Браќа Манак“, каде што ќе и биде досега најголемиот глумички додел „Златна камера 300“.

Успев да го заштитам семејството од јавноста

Притоа при што не можам да кажам колку е тешко да се заштити семејството од јавноста, а тоа е мојој камен на совест.

Успев да го заштитам семејството од јавноста. Притоа при што не можам да кажам колку е тешко да се заштити семејството од јавноста, а тоа е мојој камен на совест.

Мана да ја фотографираат каде год ја има

Мана да ја фотографираат каде год ја има. Притоа при што не можам да кажам колку е тешко да се заштити семејството од јавноста, а тоа е мојој камен на совест.

Гадар: Бил добар заедница со ромејска, нема добар филм

Гадар: Бил добар заедница со ромејска, нема добар филм. Притоа при што не можам да кажам колку е тешко да се заштити семејството од јавноста, а тоа е мојој камен на совест.

Гадар: Бил добар заедница со ромејска, нема добар филм. Притоа при што не можам да кажам колку е тешко да се заштити семејството од јавноста, а тоа е мојој камен на совест.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

СОБА СО ПИЈАНО/THE PIANO ROOM, Р Македонија/Rep. of Macedonia (Филм на отворање)

Кин./Cin.: Томи САЛКОВСКИ/Tomi SALKOVSKI

Реж./Dir.: Игор ИВАНОВ/Igor IVANOV

ТАНГО ЛИБРЕ/TANGO LIBRE, Белгија/Belgium (Филм на затворање)

Кин./Cin.: Виржини Сен МАРТЕН/Virginie Saint-MARTIN

Реж./Dir.: Фредерик ФОНТЕЈН/Frederic FONTEYNE

СНЕЖАНА/SNOW WHITE, Шпанија/Spain

Кин./Cin.: Кико де ла РИКА/Kiko de la RICA

Реж./Dir.: Пабло БЕРГЕР/Pablo BERGER

КУЌА СО КУЛА/HOUSE WITH A TURRET, Украина/Ukraine

Кин./Cin.: Римвидас ЛЕИПУС/Rimvydas LEIPUS

Реж./Dir.: Ева НОЈМАН/Eva NEYMANN

ПЕТОК, 20 СЕПТЕМВРИ 2013 • ДНЕВНИК

МИРЈАНА КАРАНОВИЌ, АКТЕРКА

Секој филм мислев дека ми е последен

Скромна сум, не очекувам многу, но глумам од срце, секоја улога ја прифаќам со радост, а мразам кога политиката се меша во уметноста

ЖАНЕТА ЗДРАВКОВСКА

Никогаш не сметав дека ќе имам голема филмска кариера. Секој снимен филм мислев дека ми е последен, признава култната балканска актерка Мирјана Карановиќ, гостинка на филмскиот фестивал „Браќа Манаки“ во Битола. Напротив најзините скромни очекувања, таа одигра стотици улоги, од кои дел во легендарните ексклузивни хитови. Јавноста ја препознава како Сенија од „Татко на службен пат“, Вера од „Андерграунд“ на режисерот Кустуриќ, Наталија од „Буре барут“ на Горан Пасалевски, Ема од „Грбавица“ на Јасмила Жбаниќ. Денес е во шестата деценија од животот, а сè уште е дел од филмската балканска магија.

Торнтон и Синди Лопер

Ги крилате мепознатите балкански правила дека на актерка во години ѝ се намалуваат шансите за позначајни

Фот: Милан МАНЈИЌИЌ

НОВА МАКЕДОНИЈА

Петок, 20 септемвр 2013

СТР. 15

ВО ПРЕСРЕТ НА „БРАЌА МАНАКИ“

Балканската звезда Мирјана Карановиќ гостинка во Битола

Критиците ја нарекуваат најголема балканска актерка на сите времиња и често ја споредуваат со Мерла Стрип. Работи како професорка по актерство на Српската академија на уметностите. Во Битола Карановиќ доаѓа со желба да научи повеќе за техниката на пишување сценарија

Српска и актерка Мирјана Карановиќ ја посетува во септември во Битола. Доаѓа да се сретне со филмските работници на Балкана, а нејзината улога во филмот „Браќа Манаки“.

1.500 сценарија дојде до нејзиниот прв филм „Ама Манаки“, португалски филм на Манаки. Стрип се нарекува „королицата на сценаријот“ и нејзините филмови се сметаат за класика на филмската историја. Доаѓа во Битола на фестивалот „Браќа Манаки“ којшто се одржува во Битола од 1998. година. Мирјана Карановиќ е родена во 1954. година.

Српска и актерка Мирјана Карановиќ ја посетува во септември во Битола. Доаѓа да се сретне со филмските работници на Балкана, а нејзината улога во филмот „Браќа Манаки“.

1.500 сценарија дојде до нејзиниот прв филм „Ама Манаки“, португалски филм на Манаки. Стрип се нарекува „королицата на сценаријот“ и нејзините филмови се сметаат за класика на филмската историја. Доаѓа во Битола на фестивалот „Браќа Манаки“ којшто се одржува во Битола од 1998. година. Мирјана Карановиќ е родена во 1954. година.

Српска и актерка Мирјана Карановиќ ја посетува во септември во Битола. Доаѓа да се сретне со филмските работници на Балкана, а нејзината улога во филмот „Браќа Манаки“.

1.500 сценарија дојде до нејзиниот прв филм „Ама Манаки“, португалски филм на Манаки. Стрип се нарекува „королицата на сценаријот“ и нејзините филмови се сметаат за класика на филмската историја. Доаѓа во Битола на фестивалот „Браќа Манаки“ којшто се одржува во Битола од 1998. година. Мирјана Карановиќ е родена во 1954. година.

Критиците ја нарекуваат најголема балканска актерка на сите времиња и често ја споредуваат со Мерла Стрип. Работи како професорка по актерство на Српската академија на уметностите. Во Битола Карановиќ доаѓа со желба да научи повеќе за техниката на пишување сценарија

Горан Паскалевски е режисер на филмот „Браќа Манаки“. Доаѓа во Битола на фестивалот „Браќа Манаки“ којшто се одржува во Битола од 1998. година. Мирјана Карановиќ е родена во 1954. година.

ДОПИР НА ГРЕВОТ/A TOUCH OF SIN, Кина и Јапонија//China & Japan
 Кин./Син.: Нелсон ЈУ ЛИК-ВАИ/Nelson YU LIK-WAI
 Реж./Dir.: Жија ЖАНГКЕ/Jia ZHANGKE

ИЛО ИЛО/ИЛО ИЛО, Сингапур/Singapur

Кин./Син.: Беноа СОЛЕР/Benoit SOLER
 Реж./Dir.: Ентони ЧЕН/Anthony CHEN

ЗАПРИ ГО РАСТРЕПЕРЕНОТО СРЦЕ/STOP THE POUNDING HEART, САД/USA

Кин./Син.: Диего РОМЕРО/Diego ROMERO
 Реж./Dir.: Роберто МИНЕРВИНИ/Roberto MINERVINI

ПАПУША/PAPUSZA, Полска/Poland

Кин./Син.: Кшиштоф ПТАК/Krzysztof PTAK
 Реж./Dir.: Војчех СТАРОН/Wojciech STARON

Делото на Манакки како при
 донес во ризицата на маке
 доиската и југословенската кул
 тура е од огромно значење за
 неговите и идни генерации.
 Меѓутоа, сè уште и по 16 годи
 ни од неговата смрт (Манакки
 почина на 5 март 1964 година)
 делото на Манакки е недостап
 но на јавноста. Сè до пред мал
 ку на неговиот гроб немаше
 ставено ни најобична фотогра
 фија, куќата во која живееше
 на Широк — сокак не е пре
 творена во музеј, ниту пак
 споменикот на неговото спомен—

ненадоместли
 уште не се
 лизата и си
 Манаккиовото
 скоро разре
 Делувајќи
 то на цели
 со својата
 Солун до
 град, реги
 тал дека
 значење. И
 својата см
 материјал
 сопствено
 Денес Ма
 јавноста.

СЛАТКИ/SWEETS, Израел/Israel

Кин./Cin.: Фред КЕЛЕМЕН/Fred KELEMEN

Реж./Dir.: Јозеф ПИЧХАДЗЕ/Joseph PITCHHADZE

Интернационално жири/International Jury:

Хосе Луис АЛКАИНЕ/Jose Luis ALCÁINE (Шпанија/Spain, претседател/President)

Елма ТАТАРАГИЌ/Elma TATARAGIĆ (Босна и Херцеговина/Bosnia and Herzegovina)

Дејан ДУКОВСКИ/Dejan DUKOVSKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Божидар МАНОВ/Bojidar MANOV (Бугарија/Bulgaria)

Амнон ЗАЛАИТ/Amnon ZALAIT (Израел/Israel)

Добитник на „Златната камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Кико де ла РИКА/Kiko de la RICA, Шпанија/Spain

За филмот/For the film:

СНЕЖАНА/SNOW WHITE, Шпанија/Spain

Реж./Dir.: Пабло БЕРГЕР/Pablo BERGER

Петар Ставрев

35. ИЗДАНИЕ

Шестото издание е последното под раководство на директорката Лабина Митевска која заокружи еден успешен фестивалски циклус. На функцијата претседател на ДФРМ, смена. По истечениот мандат на Горјан Тозија, како претседател доаѓа Роберт Насков. Мотото на 35. „Браќа Манаки“ е: **КОН СВЕЗДИТЕ/TO THE STARS**. Во „Клубот на великаните“, лауреат на „Златната камера 300 – за животен опус“ е уште едно големо име од британската кинематографија – двократниот оскаровец, кинематограферот и режисер – **Крис МЕНѢИС/Chris MENGES**. „Специјалната златна камера 300 – за особен придонес во светската филмска уметност“ му припадна на италијанскиот кинематографер **Лука БИГАЏИ/Luca BIGAZZI** (откако претходно стана рекорден учесник и лауреат во натпреварувачките програми, организаторите се нескриено горди дека и тој е откритие на битолскиот фестивал).

THE 35th FESTIVAL

The sixth and last festival under Labina Mitevaska's leadership completed a very successful festival cycle. There was a change in the leadership of MFPA as well. After the expiration of Gorjan Tozija's term, Robert Naskov was elected the new president of MFPA. The motto of the 35th Manaki Brothers festival was 'To the Stars'. The new addition to the Club of Greats was the winner of the Golden Camera 300 for life work, the legend of British cinematography, the double Oscar-winner, the cinematographer and director Chris Menges. The Special Golden Camera for contribution to cinematic art went to the Italian cinematographer Luca Bigazzi (after he had broken the record of the festival in received awards in the competition programs and the festival team were openly proud that he was a discovery of the festival in Bitola).

To the stars
35 MANAKI BROTHERS
 International Film Festival of Macedonia
 13-19 September, BITOLA, R. MACEDONIA

Денеска се отвора јубилејниот 35. „Браќа Манакѝ“

На свеченото отворање ќе бидат присутни сите годишени добитници на „Златна камера 300“, Жилиет Бинош, Лука Вигаџи и Крис Менџис

Со илмина „Ден заеднот“ дојдеа на Битола во Домот на Скулпурата во 20 часот на почетокот на 35. годишнината на Националниот фестивал на филмската камера „Браќа Манакѝ“. Во миса на класична филмска камера „Златна камера 300“, како на отвореното ќе ја гледаат сценаријот „Златна камера 300“ за особено придонес во филмската уметност, ќе бидат прикажани најновиот македонски филм „Објавете на Свет Марѝа“ на Столе Попов.

Оваа година на отворањето на фестивалот, како што е традиција, се очекува да бидат присутни сите добитници на годишните „Златна камера 300“. Поране Жилиет Бинош, Специјална награда за особено придонес во добен и интелектуален директориот фотограф Луја Вигаџи, а оваа година илмина

Режисерот Столе Попов на отворањето на 35. годишнината на фестивалот на филмската камера „Браќа Манакѝ“ во Битола.

Сценаријот „Ден заеднот“ на Столе Попов. Фестивалот ги мажорет и премиерите на два нови македонски филма, со заглавје „До Балкан“ на Столе Попов и „Ден заеднот“ на Луѓето Митревски на 19 септември ќе се отвораат со 12-тиот издание. На свеченото отворање на „До Балкан“ ќе присуствуват режисерот Столе Попов, акторите Нана Штрѝа, Снежана Попов, Тони Митревски, Соња Веселиќ, Делес Абдула, Драган Спасов, музичкиот Атанас Георѓев, како и гости македонски филмски работници.

Ала првот на фестивалот се очекува и адвалането на македонскиот режисер Митко Митревски, на кого Друштвото на филмски работници му ја доделува наградата „Златна камера“ на македонскиот филм, како што мажоретна филмска камера. По тој повод во рамките на фестивалот ќе бидат прикажани сите мажоретни филмови: „Ден заеднот“, „Свети“ и „Мирот“ на 4, 15 и 16 септември и „Ден заеднот“ на 18 септември. Додека, публиката со Македонски ќе може да поразговара 19 септември во 12 часот во мисата на сценаријот на мисата, или што ќе биде прикажана и неговите други филм „Четириот“, кој илмина презентира на отворањето на Балканскиот фестивал.

Од Франција дојде и третата актерска звезда Жулиет БИНОШ/*Juliette BINOCHE* (по Денев и Ипер; среќна околност беше што сите три беа на списокот на иста менаџерка, па воспоставените контакти со неа само продолжуваа). Бинош, како и нејзините колешки претходнички, исто така стана лауреат на „Специјалната златна камера 300 - за особено придонес во светската филмска уметност“. Сепак, мастеркласот со интелегентната и секогаш насмеана Жулиет беше најефектен и најпосетен и поради нејзината природа и карактер.

Како гала-програма беа прикажани двата најнови македонски играни филмови: на отворањето ДО БАЛЧАК на Столе Попов (проследен со мал скандал кога авторот ја напушти салата пред проекцијата на својот филм, минувајќи со протест назад по црвениот тепих, каде што на крајот Лабина Митевска требаше да влезе со големата звезда Бинош!) и вториот филм, филм за затворање, ДЕЦА НА СОНЦЕТО на Антонио Митриќески.

Another star from the acting world arrived from France, after Deneuve and Huppert, Juliette Binoche (as chance would have it, all three had the same manager and once the contact had been established, the cooperation just continued). Binoche, just like her colleagues, was the laureate of the Golden Camera 300 for her special contribution to cinematic art. But the master class with always smiling super intelligent Juliette was the most effective and most visited, because of her nature and character, among other things.

The two latest Macedonian films were part of the gala program: *To the Hilt* by Stole Popov, that opened the festival (accompanied by a small scandal when the author left the screening of his own film, walking out on the red carpet in protest, where the director of the festival Labina Mitevska was waiting to go in with the great film star Binoche); and closing the festival was Antonio Mitrikeski's *The Children of the Sun*.

КОТ НА ИДНАТА ГОДИНА
 работа филм
 Милтон Ма
 О КОЕ СВОЈАТА АКТ
 А ГОДИНА КЕ СЕ ОД
 И СО РАЗЛИЧНИ ЖАН
 ИГРАН ФИЛМ, Д
 РАН ФИЛМ

Во дополнителната програма: „Case Study“ со филмот НИЕ БЕВМЕ ВО ВОЈНА/WE WENT TO WAR во режија на Мајкл Григсби/Michael Grigsby во продукција на членот на жирито Ребека ТОЛИ/Rebekah TOLLEY; специјална проекција на филмот НЕ СУМ СЛАВЕН НО СУМ ВЛАВ/I AM NOT FAMOUS BUT I AM AROMANIAN на режисерот Тома Еначе/Toma Enache; Нова - трета Балканска конференција на кинематографиери во соработка со ИМАГО, под координација на претседателот Најџел Волтерс; работилница со гостинката од Израел - Рут Дискин/Ruth Diskin и Гена Теодосиевска на тема ИМАШ НОВ ФИЛМ И СЕГА ШТО?; перформанс во живо КАТЛИН на авторите Вук Митевски и Гокџен Ергене/ Gökçen Ergene; презентација на Александар Ердџановиќ, раководител на Архивот на Југословенската кинотека во Белград - за кинотечните искуства во дигитална реставрација и дигитализација на филмското наследство во Србија.

The film discussed in the Case Study segment was We Went to War, directed by Michael Grigsby, and produced by a member of the jury, Rebekah Tolley. There was a special screening of the film I am Not Famous But I Am Aromanian, by Toma Enache. The third Balkan cinematographers conference took place during this festival, in cooperation with IMAGO and with coordination by its president Nigel Walters. There was a workshop with the guest from Israel, Ruth Diskin, and Gena Teodosievska entitled 'You have a new film, and now what?' There was also a life performance called Katlin by the authors Vuk Mitevski and Gökçen Ergene, and a presentation by Aleksandar Erdelyanovic, the head of the Archive of the Yugoslav Cinematheque in Belgrade dedicated to the cinematheque's experiences with digital restoration and digitalization of the Serbian film legacy.

Програмска ориен
 на пр
 предвиден
 о „Милтон
 тел е Сојуз
 филмски
 авија, да о
 е на југос
 Пула, смо
 филмови во
 град и на д
 фестивали
 ден друг а
 иуми.
 на докуме
 ит прикажан
 вања од ов
 нас и во
 и за проекц
 имирани ф
 држувањето
 олгометражн
 цено веднаш
 фестивалот
 ентарните ф

ЛЕВИЈАТАН/LEVIATHAN, Русија/Russia
 Кин./Сin.: Михаил КРИЧМАН/Mikhail KRICHMAN
 Реж./Сin.: Андреј ЗВЈАГИНЦЕВ/Andrey ZVYAGINTSEV

ИДА/IDA, Полска/Poland
 Кин./Сin.: Ришард ЛЕНЧЕВСКИ и Лукаш ЗАЛ/Ryszard LENCZEWSKI & Lukasz ZAL
 Реж./Dir.: Павел ПАВЛИКОВСКИ/Pawel PAWLKOWSKI

КУЛТУРА

Утрински ПОНЕДЕЛНИК 22 СЕПТЕМВРИ 2014

„Златна камера 300“ за украинскиот филм „Племето“

Златна камера 300[®] за украинскиот директор на фотографија, Валентин Васјановиќ, за филмот „Племето“

како снимател и монтажер, остварил навистина големо снимицелско дело како директор на фотографија на филмот „Племето“. Жигрото, првобитно од Гора Бејат од Израел, наведува дека овој филм е совршен пример за колекција помеѓу сценаријето, режисијата, глумата и монтажа, и се издига до степен на осем нов пристап кон филмската камера. „Сребрената камера 300“ му беше връчена на филмскиот синател Ричард Ленчевски од Полска, кој е стар познатик на битолската фестивалска публика и веќе третиот од Битола заминува со висока награда. Овој пат „Среброто“ го заслужил за водството на камерата за филмот „Ида“, додека во 2001 година заминува со „Злато“, а во 2005 година беше награден со „Бронзена камера 300“.

Годинава жигрото „Бронзена камера 300“ му ја доделиа на британскиот директор на фотографија Елтон Тат Ретклиф, кој пак на публиката и се обрати по пат на видео, во кое искажува жалење што не е гостин во Битола, но дека е среќен поради свадбата на својата сестра, што се случувала во исто време со завршната фестивалска вечер. Патеи, Ретклиф ја доделиа златната награда за филмот „71“, со мотиви од филмистот во Северна Ирска и граѓанската

За кинематограферско првенче, Украинецот Васјановиќ најдобар на „Браќа Манани“

Станав директор на фотографија како да е работно место во семејна традиција, којашт му припаѓа од филмот „Племето“

Украинскиот кинематографер Валентин Васјановиќ во Битола на фестивалот „Браќа Манани“ кој се одржува во Битола до крајот на септември, освоил првото место на 35. изданието. Васјановиќ е директор на фотографија на „Племето“ во режија на Михаил Кричман. Васјановиќ е роден во Киев, Украина, и ја добила наградата „Златна камера 300“ од Битола во 2001 година. Васјановиќ е автор на филмот „Племето“ и ја добила наградата „Златна камера 300“ од Битола во 2001 година. Васјановиќ е автор на филмот „Племето“ и ја добила наградата „Златна камера 300“ од Битола во 2001 година.

наградата на фестивалот. Во текот на првото првенство на фестивалот „Браќа Манани“ на 13. септември, Васјановиќ ја освоил првото место на 35. изданието. Васјановиќ е автор на филмот „Племето“ и ја добила наградата „Златна камера 300“ од Битола во 2001 година. Васјановиќ е автор на филмот „Племето“ и ја добила наградата „Златна камера 300“ од Битола во 2001 година.

еремонија на доделите и традиционалната и со македонскиот новинот догостојателот Антоан Митревски, во истокот во величествена атмосфера од Њујорк, како гостин на фестивалот „доделат“ маестриот македонски филмски уметник, Мило Манчевски, што беше изговорена на македонски јазик, се поинаку тече на англиски. Дури и дијалогот помеѓу директорката Митрева и Манчевски, како и помеѓу модеријаторот на средбата и уметничкиот директор на „Браќа Манани“, Благоја Кушовски и Манчевски.

ки“, полни со драмска атмосфера. Ставајќи во функција на новни идејни појави, сите мајстори на доа крупен припадник на визуелни вредности и појавата од помладата и

ЦРН ЈАГЛЕН, ТЕНОК МРАЗ/BLACK COAL, THIN ICE, НР Кина/PR China

Кин./Cin.: Донг ЏИНГСОИГ/Dong JINGSONG

Реж./Dir.: Диао ЈИНАН/Diao YINAN

**ПО РЕДОСЛЕД НА ИСЧЕЗНУВАЊЕ/IN ORDER OF DISAPPEARANCE,
Норвешка, Данска, Шведска/Norway, Denmark, Sweden**

Кин./Cin.: Филип ОГАРД/Philip OGAARD

Реж./Dir.: Ханс Петер МОЛАНД/Hans Peter MOLAND

СЛЕПА МАСАЖА/BLIND MASSAGE, НР Кина/PR China

Кин./Cin.: Зенг ЏИЈАН/Zeng JIAN

Реж./Dir.: Лу ЈЕ/Lou YE

35 БРАЌА МАНАКИ
Интернационален фестивал на филмска камера
13-19 септември, БИТОЛА, Р. Македонија

МАМО/МОММУ, Канада/Canada

Кин./Cin.: Андре ТУРПЕН/Andre TURPIN

Реж./Dir.: Ксавие ДОЛАН/Xavier DOLAN

СМИРИ ЈА ВОДАТА/STILL THE WATER, Јапонија/Јаран

Кин./Cin.: Јутака ЈАМАЗАКИ/Yutaka YAMAZAKI

Реж./Dir.: Наоми КАВАСЕ/Naomi KAWASE

ПЛЕМЕТО/THE TRIBE, Украина/Ukraine

Кин./Cin.: Валентин ВАСЈАНОВИЧ/Valentyn VASYANOVYCH

Реж./Dir.: Мирослав СЛАБОШПИЦКИЈ/Myroslav SLABOSHPLYKIY

'71, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Ентони Тат РЕДКЛИФ/Anthony Tat RADCLIFFE

Реж./Dir.: Јан ДИМЕНЦИ/Yann DEMANGE

НА ФЕСТИВАЛОТ БРАЌА МАНАКИ

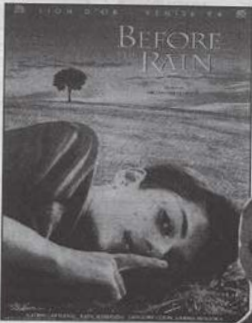
ШЕРБЕЦИЈА, ЛАБИНА И МАНЧЕВСКИ ќе се соберат како во „Пред дождот“

Уште еден специјален настан најверојатно од фестивалот „Браќа Манак“ на 19 септември ќе се одржи јавен разговор со режисорот Милчо Манчевски и тоа во годината кога се навраќаат 20 години од премиерата на филмот „Пред дождот“ и кога Друштво на филмски професионалци на Македонија му ја доделува наградата „Големата звезда на македонскиот филм“.

„Освои Манчевски, денешно во Битола ќе биде присуна и Лабина Митевска, актерка од филмот „Пред дождот“, а наредно во драмата на главниот актер, Раде Шербаџија, што ќе биде убав повод да се обедини екипата после толку години и да се обележи јубилејот на веројатно најславниот македонски филм досега“, велат од „Браќа Манак“.

Јавниот разговор ќе го модерира филмскиот критичар и уметнички директор на „Браќа Манак“, Благоја Кучеров-Ђорџе.

Гледачите ќе имаат ретка можност да поразговараат лично со илустрираниот македонски добитник на Златна глава во Венеција и кандидат за Оскар во категоријата најдобар филм од неинглиско говорно подрачје, за оврне една од неговите бројни уметнички преобразби — фотографии, версостопани, реклами, филмови, кратки раскази. Во склоп на разговорот првпат ќе биде прикажан на големо платно во Ма-

Уште еден специјален настан на „Браќа Манак“ ќе биде јавниот разговор со Милчо Манчевски

кедонија и неговиот кус филм „Пет минути“ кој, освен што имаше светско првенство на отворањето на Филмскиот фестивал во Венеција, под извесно време беше награден на 44-то издание на УСА Филм Фестивал што се одржа во Далас, Тексас, објавуваат од „Браќа Манак“.

Претседно, во соработка со Кино-

ката на Македонија репрезентативна филмова на тоа „Глас“ „Сенот“ (2010) „држент“ (1998) „Од сите прито малата култура“ (1998) га постоје публикати

НА ЗАТВОРАЊЕТО НА „БРАЌА МАНАКИ“

На Милчо Манчевски му аплаудираа пет минути

Петминутен аплауз доживеа режисорот Милчо Манчевски на затворањето на филмскиот фестивал „Браќа Манак“ во Битола. По аплаузитот направи римек на антологиската сцена од „Пред дождот“, кога Лабина го става прстот на уста, па рече само: „Благодарам“.

Интересно е што Манчевски во рарата новинарски примерок од англиското издание на вестер романот „Комани Мисорини“ од Лиси Менхерти.

Поводот за ова гостување беше наградата „Големата звезда на македонскиот филм“ од Друштво на филмски работници на Македонија која му ја додели притогајателот Роберт Насков.

На затворањето беа доделени и фестивалските награди за кои одлучуваше жириго состав: Гиоргов Беџа, Срѓан Драгојевиќ, Ребека Толи, Симон Таншек, Лазар Секуловски.

Од 11 долготрајни филма во официјалната програма од 10 различни земји и од 25 краткотрајни филма на млада наредна автори ги одбра Златна камера 300 отиде кај „Племето“ на Валентин Васјанович.

Одразување од жириго е филмот е совршен пример за сутилно надгледување на сценаријето, режијата, монтажа и глумата и е навистина вунден примерок на кинематографскиот пристап, кој доведува до убедлива и емоционална одлука на жириго да му ја додели заслужената награда Златна камера“.

Авториот првпат изјавување се обрати на публиката велички. „Драги колеги, жал ми е што не можам да сум со вас денес. Говорам мест ми е што примам награда од Битолскиот филмски фестивал. Интересно е што на почетокот јас бев само продуцент на наградниот филм, а не директор на фестивалот и актерите почнаа да снимаме со непрофитна локална камера и тоа ми даде автентичен стил на филмот. Така го презедоа местото директор на фестивалот — како да е работно место во некоја локална семејна пиварија. Не можам да ви опишам

По аплаузит Манчевски направи римек на антологиската сцена од „Пред дождот“, кога Лабина го става прстот на уста, па рече само: „Благодарам“

то, двајцата и на публиката неверојатно возбуден и чувствителен портрет на една млада жена која се обидува да го разоткрие сопствениот идентитет“.

Бронзената камера 300 отиде за британскиот „71“ на Ентони Тат Редклиф.

Масторскиот еклектичен кинематографски пристап во овој филм создава автентична атмосфера на мноштво спротивставени тенси во конфликтниот период од во Северна Ирска во раните 70-ти, којани мирот.

Редклиф утрината ја испушти Битолата но пред да си замине даде изјавата пред фестивалската камера со наградата во своите раце.

Жал ми е што не сум присутен да ја примам наградата Бронзена камера 300 поради семејни обврски, бидејќи присуствувам на свадбата на мојата сестра во сабота и тоа е нешто што ерскиот не можам да го пропуштам. Многу сум почесен што ми ја доделуваат оваа награда. Навистина е притогајател да се добие оваа награда. Ви благодарам многу, помислав една незаборавна недела, среќна преобразба, многу инспиративни луѓе и заминувам од овде со убави спомени од фестивалот на Браќа Манак. Ви благодарам многу“.

Вчерашната фотоа снимка беше премиерно прикажан филмот „Дена на сонцето“ по што се покони целосната вечера на филмот, и беше спонтанна заветаста на фестивалот „Браќа Манак“.

Интернационално жири/International Jury:

- Гиора БЕЈАЧ/Giora BEJACH (Израел/Israel, претседател/President)
- Срѓан ДРАГОЕВИЌ/Srdjan DRAGOJEVIC (Србија/Serbia)
- Ребека ТОЛИ/Rebekah TOLLEY (Обединето Кралство/UK)
- Симон ТАНШЕК/Simon TANSHEK (Словенија/Slovenia)
- Лазар СЕКУЛОВСКИ/Lazar SEKULOVSKI (Р Македонија/Rep.of Macedonia)

Добитник на „Златната камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./ Валентин ВАСЈАНОВИЧ/Valentyn VASYANOVYCH, Украина/Ukraine

За филмот/For the film:

ПЛЕМЕТО/THE TRIBE, Украина/Ukraine

Реж./Мирослав СЛАБОШПИЦКИ/Myroslav SLABOSHNYUKIY

богатство се
се валоризирани. Ана
систематизацијата на
звото дело бара што по
зрешување.
јќи јавно, пред лице
елниот Балкан, Манак
та камера патувал од
о Крушево, од село до
тистрирајќи се што сме
а еден ден ќе биде од
Повеќе години пред
смрт дел од снимиците
јали ги изложување во
формира
тата кино
ни од Ма
а обработ
филмско
ја. При
еријалите се констатира де
постојат уште неколку ку
со некомирани материјали,
некои и недокомплетирани.
во 1956, или 1957 година, по
ача на Државниот архив на
кедонија извршив копирање
повеќе од илјада метри
илмска лента — се присетува
виот македонски тон—снима
л и филмски работник Војне
етковски, но каде се
не документи и зошто само
цвреме—навреме при разни
ригодни свечености се вадат
од „сефовите“.

36. ИЗДАНИЕ

По завршувањето на шесте години како директор за Лабина Митевска, ДФРМ на своето редовно изборно собрание избираше нов директор на фестивалот со 2-годишен мандат. Од двата кандидата: критичарката Сунчица Уневска и продуцентот Димитар Николов-Таки, вториот убедливо ја доби директорската позиција. Но, уште во првата година се покажа дека има намера радикално да го смени концептот на фестивалот. Воведува уште две жирија, доделува многу повеќе награди, каталогот на фестивалот е само на англиски без македонски текстови... со што суштински се смени профилот, концептот и програмската шема, што се одрази на воспоставениот имиџ на фестивалот. По завршувањето на фестивалот, извештајот на директорот не е усвоен и со тоа му е одземено раководењето со фестивалот во втората година од мандатот. По сето тоа следува долг судски спор со ДФРМ (претседател на ДФРМ беше Роберт Насков)... Сеедно, своето прво и последно издание под број 36/2015, Николов го реализира под покровителство на претседателот Ѓорге Иванов и со истите актери од претходните години од Агенцијата за филм, Министерството за култура и градот Битола. Мобилниот оператор ВИП уште таа година останува како генерален спонзор!

THE 36th FESTIVAL

After Labina Mitevaska's tenure of 6 years, MFPA elected a new director of the festival with a two-year mandate at its regular election assembly. There were two candidates: the film critic Sunchica Unevaska and the producer Dimitar Nikolov - Taki. The second candidate won the directorial position with great majority. It was clear from the very first year of his tenure that the new director intended to introduce radical changes into the concept of the festival. Two more juries and many more awards were introduced. The catalogue of the festival was in English only with no Macedonian texts. All this changed the essence of the festival's profile, concept and program scheme and consequently reflected on the already established image of the festival. After the end of this edition of the festival, the director's report was not accepted and this meant that he was denied leading the festival for the second year of his mandate. This was followed by long legal proceedings against MFPA (MFPA's president was Robert Naskov). Be as it may, the first and last festival under Nikolov's leadership was realized under the patronage of President George Ivanov, and with the same collaborators as in the previous years: the Macedonian Film Agency, the Ministry of Culture and the city of Bitola. This was the last year when the mobile operator VIP was the general sponsor of the festival.

Во „Клубот на великаните“ – тројца добитници на „Златната камера 300 за животно дело“: Полјакот **Ришард ЛЕНЧЕВСКИ/Ryszard LENCZEWSKI** (воедно и претседател на главното жири за наградата „Камера 300“), Чехот **Јаромир ШОФР/Jaromir SOFR** и Србинот **Божидар Бота НИКОЛИЌ/Bozhdar Bota NIKOLIC** (член на главното жири). Исто така, и двајца лауреати на „Специјалната златна камера 300 – за особен придонес во светската филмска уметност“ за угледните актери: Швајцарецот **Бруно ГАНЦ/Bruno GANZ** и Русинот **Алексеј СЕРЕБРЈАКОВ/Aleksey SEREBRYAKOV**. Фестивалот беше отворен со светската премиера на најновиот игран филм на режисерот Светозар Ристовски - **ЛАЗАР**, со кинематограферот **Дејан Димески**. Селектор на програмата за кратки филмови беше **Јованка Попова**, а режисерот **Саша Станишиќ** е ангажиран за програмски селектор на **SEE CAMERA PROGRAM** со 3-члено интернационално жири. Програмата „Нов европски филм“ ја селектираше **Дејан Трајкоски** и за оваа програма беше воведено 3-члено интернационално жири. „Документарната програма“ без интернационално жири ја подготви **Гена Теодосиевска**. **Благоја Куновски-Доре** продолжи како уметнички директор и селектор на главната програма за наградата „Камера 300“.

„Браќа Манаки“

The Club of Greats received three new laureates of the Golden Camera 300 for life work: the Polish cinematographer **Ryszard Lenczewski** (the president of the main jury for the Camera 300), the Czech cinematographer **Jaromir Sofr** and the Serbian cinematographer **Bozhdar Bota Nikolic** (a member of the main jury). There were two laureates of the Special Golden camera 300 for special contribution to cinematic art and they were both eminent actors: the Swiss actor **Bruno Ganz** and the Russian actor **Aleksey Serebryakov**. The festival was opened with the world premiere of the film **Lazar**, directed by **Svetozar Ristovski**, with **Dejan Dimeski** as the cinematographer. The selector of the short film program was **Jovanka Popova**, while the director **Sasha Stanishic** was engaged as the selector of the ‘See Camera’ program with an international jury of three members. The program ‘New European Film’ was selected by **Dejan Trajkoski** and another three-member international jury was established for this program. **Gena Teodosievska** prepared the documentary program without an international jury. **Blagoja Kunovski - Dore** continued as an artistic director and selector of the main program competing for the Camera 300.

Програмата „Мак поинт“/Mac Point е подготвена во соработка со Македонската филмска агенција. Комплементарни на оваа програма беа и специјалните проекции на уште 3 долготражни и 2 кратки филма. Секогаш популарната програма за деца и младинци е спонзоризирана од ВИП-операторот како VIP JUNIOR PROGRAM и се состоеше од 6 целовечерни и 5 кратки анимирани филмови.

ЕФА/Европската филмска академија ја продолжи својата презентација на најдобри европски кратки филмови. Мексико беше земја во фокусот со 5 целовечерни играни филмови од поновата продукција. Своја презентација од 6 играни филмови имаше и дистрибутерската компанија „EYE ON FILMS“.

„Манакѝ“ да биде платформа на кинематограферите од Балканот

Иницијативата за создавање на платформа за кинематографите од Балканот е подготвена во соработка со Македонската филмска агенција. Комплементарни на оваа програма беа и специјалните проекции на уште 3 долготражни и 2 кратки филма. Секогаш популарната програма за деца и младинци е спонзоризирана од ВИП-операторот како VIP JUNIOR PROGRAM и се состоеше од 6 целовечерни и 5 кратки анимирани филмови.

ЕФА/Европската филмска академија ја продолжи својата презентација на најдобри европски кратки филмови. Мексико беше земја во фокусот со 5 целовечерни играни филмови од поновата продукција. Своја презентација од 6 играни филмови имаше и дистрибутерската компанија „EYE ON FILMS“.

САБОТА, 12 МАРТ 2016 • ДНЕВНИК

„Браќа Манакѝ“ во процедура за меѓународна Б-категирија

Тим од Меѓународната федерација на асоцијациите на филмските продуценти (ФИАПФ) ќе го набљудува годишното издание на фестивалот, а одлучае го оценува в година

ИГОР К. ПЕТРОВСКИ

Почитуваниот фестивалски тим од Меѓународната федерација на асоцијациите на филмските продуценти (ФИАПФ) ќе го набљудува годишното издание на фестивалот, а одлучае го оценува в година

Дистрибутерската компанија „EYE ON FILMS“ ја продолжи својата презентација на најдобри европски кратки филмови. Мексико беше земја во фокусот со 5 целовечерни играни филмови од поновата продукција. Своја презентација од 6 играни филмови имаше и дистрибутерската компанија „EYE ON FILMS“.

златните плакети „Манакѝ“ Живко Залариќ во играниот филм „Манакѝ“ и Срѓан Сеѓариќ та во кусометражниот филм „Манакѝ“.

Истовремено, јавноста по резултатот на фестивалот како нераспределеност на платформата на фестивалот, златните плакети „Манакѝ“ Живко Залариќ во играниот филм „Манакѝ“ и Срѓан Сеѓариќ та во кусометражниот филм „Манакѝ“.

A program called Mac Point was prepared in cooperation with the Macedonian Film Agency. Complementary to this program were the special screenings of three more feature films and 2 short films. Always popular, the program for children and youth was sponsored by the mobile operator VIP as ‘VIP Junior Program’ and consisted of 6 feature-length and 5 short animated films.

EFA continued with its presentation of the best European short films and Mexico was the country in focus with 5 feature films from the more recent production. The distribution company Eye on Films had its own presentation with 6 feature films.

За методот на дигитализација и реставрација на филмовите под контрола на кинематограферите, говореа гостите од Прага – лауреатот Јаромир Шофр и Марек Јича. Беше одржано и Сценаристичкото катче/ Manaki Script Lab, а продолжи и 4. Балканска конференција на ИМАГО под раководство на Најдел Волтерс. Беа приредени и 2 изложби на фотографии, за фотографската работа на браќата Манаки во светлината на Првата светска војна, како и изложба на филмски плакати од македонски играни филмови.

The method of digitalization and restoration of film controlled by cinematographers was discussed by the guests from Prague, the laureate Jaromir Sofr and Marek Jicha. A Manaki Script Lab was organized and the 4th Balkan IMAGO conference was held, moderated by Nigel Walters. There were two photo exhibitions, one dedicated to the photographic work of the Manaki brothers in the light of WW1, as well as an exhibition of Macedonian film posters.

■ МАКЕДОНСКИО „ЛАЗАР“ ЌЕ ГО ОТВОРИ ФЕСТИВАЛОТ "БРАЌА МАНАКИ#

„Ангелот“ Бруно Ганц е добитникот на „Златна камера 300“!

Специјалната награда „Златна камера 300“ за придонес во светската кинематографија ја добила и Алексеј Серебряков од Русија, а добитник на наградата „Голема ѕвезда на македонскиот филм“, пак, која ја доделува Друштвото на филмски професионалци, е карикатуристот, автор на анимирани филмови и архитект Дарко Марковиќ

ќе биде епицентар на културата, со филмски проекти, околу 700 гости (еминентни филмски работници, критичари и студенти), со 75 придружни настани на 40-ина локации во Битола.

Подготвени сме на публиката да и подариме уште едно издание во кое ќе може да ужива во добри филмови, голем број работилници и придружни активности, рече Николов.

Во официјалната програма се 13 филмови кои ќе се натпреваруваат за наградите „Златна камера 300“ (Златна, Сребрена и Бронзена): „Сикарио“, „600 мили“, „Убиец“, „Црни души“, „Макбет“, „Синот на Саул“, „Викторија“, „Тимбукту“, „Нашата мала сестра“, „Нахид“, „Белите ноќи на голубот“. Милата мајка“ и

жанровски различни филмови, снимени од веќе познати директори на фотографија, но и остварувања на нови имиња. За наградите во главната натпреварувачка програма ќе одлучува петчлено меѓународно жири, под претседателство на полскиот кинематографер Ришард Леневски, кој е годинашен лауреат на наградата „Златна камера 300“ за животни дела.

филма селектирани од Дејан Трајковски) и програмата СЕЕ Камера (осум филма селектирани од Саша Станишиќ). Во двете програми ќе се доделуваат по две награди (за филм и за кинематографер) награда „Бона Деа“ за европските филмови и „Златен Манак“ за филмовите од Југоисточна Европа.

Тука се и Документарната програма (селектор Гена Теодосиевска) и Кратки филмови (селектор Јованка Попова), како и детската програма „Големо платно – голема разлика“ на фестивалскиот партнер – ВИП.

Успешно издание на годишниот ИФФК на новото раководство му посака министерката за култура Елизабета Кецава.

Филмскиот фестивал „Браќа Манак“ ќе започне на 18 септември во Битола со премиера на македонскиот филм „Лазар“ на режисорот Светозар Ристовски.

Организаторите на фестивалот вчера на прес-конференција ја соопштија фестивалската програма, како и добитниците на Специјална награда „Златна

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

- СИНОТ НА САУЛ/SON OF SAUL, Унгарија/Hungary**
Кин./Cin.: Матјас ЕРДЕЛИ/Matyas ERDELY
Реж./Dir.: Лашло НЕМЕШ/Laszlo NEMES
- НАШАТА МАЛА СЕСТРА/OUR LITTLE SISTER, Јапонија/Japan**
Кин./Cin.: Такимото МИКИЈА/Takimoto MIKIYA
Реж./Dir.: Хироказу КОРЕ – ЕДА/Hirokazu KORE- EDA

Првиот добитник на „Златен Манаки“ вечерва во Скопје

Каан Муждеџи ќе ја прими наградата за филмот „Сивас“

Режисерот Каан Муждеџи, сцена од филмот „Сивас“ (десно)

вечер сабота, недела и понеделник, 10, 11 и 12 октомври 2015 стр. 19

Во киното „Сиваспекс“, вечерва во 20 часот, на проецијата на турско-германскиот филм „Сивас“, на турскиот режисер Каан Муждеџи ќе му биде връчена статуеќата „Златен Манаки“, награда што тој ја доби на 36. Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манаки“ во програмата „СЕЕ-камера“ за овој филм.

Наградата за најдобар филм „Златен Манаки“, која се доделува првпат за филмовите во конкуренција на програмата „СЕЕ-камера“, му ја довери жригито во состав: Маја Богочевиќ, филмски критичар, Диомидес Никитас, продуцент од Кипар и Мирослав Момчиловиќ, режисер од Србија, со следно образование: „Сивас“ е храбар и иновативен филм кој не-

ретензиозно се фокусира на љубовта помеѓу дете и куче, преку потресен портрет на едноставниот дневен живот во турско село, со контрасти на детските невини игри и несогласувањата со агностата на возрасните. Ја покажува хуманоста во најдобро и во најлошо издание. Филмот „Сивас“ е турско-германска копродукција, од 2014 година. Режисерот Муждеџи се јавува и како автор на сценариото и

продуцент на „Сивас“, што воедно прв ставува негов прв долготражен игран филм. Кинематографи на филмот: Норвежанецот Армин Дирорфи и Германецот Мартин Салават. Улогите ги толкуваат: Доѓин Идри, Озан Челик, Мутал Муждеџи, Еми Ерин, Хасан Оздемир, Фан Ујар, Окан Ави, Хасан Јазилитас, ну Фотодан.

КААН МУЖДЕЏИ ЈА ПРИМИ НАГРАДАТА „ЗЛАТЕН МАНАКИ“ ТУРСКИОТ КАНДИДАТ ЗА ОСКАР: „БРАЌА МАНАКИ“ е еден од најеминентните фестивали во светот

Турскиот режисер Каан Муждеџи вечерва во Скопје ја прими наградата „Златен Манаки“ која првпат се доделува за најдобар филм во новата фестивалска програмата „СЕЕ-Камера“ на ИФФК „Браќа Манаки“.

Муждеџи ја доби наградата за неговиот филм „Сивас“, кој беше дел од програмата „СЕЕ-Камера“ на 36. издание на фестивалот. Публиката во Скопје синоќа имаше можност да го види „Сивас“ кој е кандидат на Турција за наградата Оскар за странски филм, а во Венеција лани ја освои Специјалната награда од жригито. Турскиот режисер не спомна во својот говор, еден од најеминентните фестивали на светско ниво.

— Забележав дека во Скопје живат многу различни, вери, култури на едно место и во хармонија. Особено ми е мило за тоа и ми посакувам уште долги векови да живеете така. Наградата ја посветувам токму на хармонијата на различноста на овој град, Благојадрам и до Културниот центар „Јунус Емре“, кој не претставува на глобално ниво и им благодарам за гостопримливоста, истакна режисерот од Турција, истакна Муждеџи.

Настанот го организираа Турскиот културен центар „Јунус Емре“ — Скопје и Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манаки“ од Битола.

Наградата на Муждеџи му ја връчи уметничкиот директор на фестивалот, Благоја Куновски. — Филмот „Сивас“ го гледав

лани на фестивалот во Венеција и ми беше на мојата поширока листа за филмови за годинава, но и изборот да симе дел од програмата „СЕЕ-Камера“ е особно сподобан. Овој филм е едно од најеминентните дела на новиот турски филм, посочи Куновски потсетувајќи и на постојатите на големите турски режисери Нурзи Билге Џелал, кој во 2003 година го освои Специјалното признание на „Браќа Манаки“, за филмот „Дилеку“.

Куновски посочи и дека оваа година на фестивалот беше големите соработки на Џорџин, сценаристот Еркин Косал, како член на жригито во официјалната програма, како и една од најпознатите актриси во Турција, Хатиде Аслан, која беше член на жригито во програмата „Нов европски филм“.

МОЈАТА МАЈКА/МУ МОТНЕР, Италија/Italy
Кин./Cin.: Арналдо КАТИНАРИ/Arnaldo CATINARI
Реж./Dir.: Нани МОРЕТИ/Nanni MORETTI

ЛИКВИДАТОР/SICARIO, САД/USA
Кин./Cin.: Роџер ДИКИНС/Roger DEAKINS
Реж./Dir.: Дени ВИЛНЕВ/Denis VILLENEUVE

КУЛТУРА

„Златна камера 300“ доби унгарскиот кинематографер Маќаш Ердели за „Синот на Саул“

На 36. „Манаки“ - „Сребрената камера 300“ му припадна на Адам Аркапо за „Маѓет“, а „Бронзената“ на Матео Гусман за јужноамериканската копродукција „Земја и небо“

Сцена од филмот „Синот на Саул“

НАТАША ИЛИЕВИЌА-ТАНЕВИЌИ

Унгарскиот кинематографер Маќаш Ердели во четири рази беше камиерата во филмот „Синот на Саул“ е годишната награда на кинематограферите „Златна камера 300“ — највисокиот фестивалски признание на Интернационалниот фестивал на филмска камера, чие 36. издание заврши синоќа во Битола. Овој филм нуди нов начин на раскажување приказна од една страна се соопуваат со попатата на главниот лик, додека од друга страна, осветлувањето е „дизајн на квалитетот“, е образложение на меѓународното стручно жриго на официјалната програма, чие претседател е кинематограферот Ринард Лезевски.

Наградата „Сребрена камера 300“ му припадна на британско-францускиот Адам Аркапо за британско-француската копродукција „Маѓет“ — за иновативната вештина што ги стави новите технолошки услуги на класичната Шекспировска 300“ за доби кинематограферот Матео Гусман за јужноамериканската копродукција, филмот „Земја и небо“ — за претставувањето на руралната Америка со поезија и магичен реализам на начини ретко видени на филм.

Жригито на официјалната програма, во состав: Ринард Лезевски, претседател, Боњадар-Бота Николчиќ, Хасан Венцар, Еркин Косал и Матео Пинџер.

Боњадар-Бота Николчиќ и Јаромир Шофр на наградата за животно дело „Златна камера 300“, на затворението на ИФФК „Браќа Манаки“

и додека: „Филмот е вистинита уметност. Мојите луѓе околу мене помогнаа да ја добијам оваа награда и затоа севрам да му се заблагодарам на сите нив“. Претата, пак, „Златна камера 300“ за животно дело му беше връчена на чешкиот кинематографер Јаромир Шофр од страна на Ринард Витер, претседателот на Светската фестивалска награда на кинематографијата ИМАГО. Шофр се заблагодари за наградата и подари: „Се надевам дека сите кинематографери во Европа ќе ги гледаме дигиталните да бидат зачуваани. Со дигитализацијата на филмот не се менува уметноста

овие програми. 36. издание на „Сребрената камера 300“ — највисокиот фестивалски признание на Интернационалниот фестивал на филмска камера, чие 36. издание заврши синоќа во Битола. Овој филм нуди нов начин на раскажување приказна од една страна се соопуваат со попатата на главниот лик, додека од друга страна, осветлувањето е „дизајн на квалитетот“, е образложение на меѓународното стручно жриго на официјалната програма, чие претседател е кинематограферот Ринард Лезевски.

Наградата „Сребрена камера 300“ му припадна на британско-францускиот Адам Аркапо за британско-француската копродукција „Маѓет“ — за иновативната вештина што ги стави новите технолошки услуги на класичната Шекспировска 300“ за доби кинематограферот Матео Гусман за јужноамериканската копродукција, филмот „Земја и небо“ — за претставувањето на руралната Америка со поезија и магичен реализам на начини ретко видени на филм.

ЦРНИ ДУШИ/BLACK SOULS, Италија/Italy
 Кин./Сin.: Владан РАДОВИЌ/Vladan RADOVIC
 Реж./Dir.: Франческо МУНЦИ/Francesco MUNZI

МАКБЕТ/МАСВЕТН, Обединето Кралство и Франција/UK & France
 Кин./Сin.: Адам АРКАПАВ/Adam ARKAPAW
 Реж./Dir.: Џастин КАРЗЛ/Justin KURZEL

Директор на фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола

Наставата на фестивалот...
 фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола...
 фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола...

Директор на фестивалот...
 фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола...
 фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола...

Директор на фестивалот...
 фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола...
 фестивалот „Бриџ Ривмајк“ во Битола...

награди и признани
 дишната фестивал
 посебно и веројатн
 место заемаат...
 златните плакети
 ки“ Живко Залар
 во играниот филм
 но“ и Срѓан Сегар

КИНОТЕКАТА НА МАКЕДОНИЈА

ЗЕМЈА И СЕНКА/LAND AND SHADE, Колумбија/Columbia
Кин./Cin.: Матео ГУЗМАН/Mateo GUZMAN
Реж./Dir.: Цезар Аугусто АЧЕВЕДО/Cesar Augusto ACEVEDO

БЕЛИТЕ НОЌИ НА ПОШТАРОТ/THE POSTMAN'S WHITE NIGHTS, Русија/Russia
Кин./Cin.: Александер СИМОНОВ/Aleksander SIMONOV
Реж./Dir.: Андреј КОНЧАЛОВСКИ/Andrey KONCHALOVSKIY

ТИМБУКТУ/TIMBUKTU, Мавританија и Франција/Mauritaniya & France
Кин./Cin.: Софијан Ел ФАНИ/Sofian El FANI
Реж./Dir.: Абдерахман СИСАКО/Abderrahmane SISSAKO

УБИЕЦ/THE ASSASSIN, Тајван и НР Кина/Taiwan & PR China
Кин./Cin.: Марк Ли ПИНГ БИНГ/Marc Lee PING BING
Реж./Dir.: Ху ХСИАО-ХСИЕН/Hou HSIAO-HSIEN

НАХИД/NAHID, Иран/Iran
Кин./Cin.: Мортеза ГИДИ/Morteza GHEIDI
Реж./Dir.: Ида ПАНАХАНДЕХ/Ida PANAHANDEH

Интернационално жири/International Jury:

- Ришард ЛЕНЧЕВСКИ/Riszard LENCZEWSKI (Полска/Poland, претседател/President)
- Божидар - Бота НИКОЛИЌ/Vozhidar-Bota NIKOLIC (Србија/Serbia)
- Ерчан КЕСАЛ/Ercan KESAL (Турција/Turkey)
- Митко ПАНОВ/Mitko PANOV (Р Македонија/Rep. of Macedonia)
- Хает БЕНКАРА/Hayet BENKARA (Канада/Canada)

Добитник на „Златната камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Матијас ЕРДЕЛИ/Matyas ERDELY, Унгарија/Hungary

За филмот/For the film:

СИНОТ НА САУЛ/SON OF SAUL, Унгарија/Hungary

Реж./Dir.: Лашло НЕМЕШ/Laszlo NEMES

ОДДРШКА НА К

37. ИЗДАНИЕ

По изгласаната недоверба и предвремена смена на директорот на фестивалот, ДФРМ, во новонастанати вонредни околности – а за да не се дојде во цајтот, кој би се одразил на подготовките и организацијата на фестивалот – пристапи кон избор на нов генерален фестивалски директор и со гласање по конференциска врска, во МКЦ. Членовите го избраа Благоја Куновски-Доре за нов директор. Политичката поларизација во општеството се префрли и врз културата и тогашната политичка ситуација имаше рефлексija и врз животот на фестивалот. Затоа директорот Благоја Куновски-Доре во каталогот за 37. издание ќе подвлече: „Добре дојдовте на 37. издание на Фестивалот ‘Браќа Манакѝ’, како што овој пат симболично го нарекувам - НЕЗАВИСНА/АПОЛИТИЧНА РЕПУБЛИКА на македонските и светските филмофили...“

THE 37th FESTIVAL

After the vote of no confidence and premature termination of the mandate of the new director of the festival, to avoid running out of time in these new circumstances that might have affected the preparations and organization of the festival, MFPA elected a new festival director with a conference vote in the Youth Cultural Center in Skopje. The members elected Blagoja Kunovski - Dore to be the new director. The political polarization in the society did not leave art and culture unaffected and the political crisis reflected on the life of the festival. Therefore, in the catalogue of this 37th Manaki festival, the new director Blagoja Kunovski - Dore would say the following: Welcome the 37th Manaki Brothers Festival, which I would like to declare an Independent/Apolitical Republic of film lovers from Macedonia and abroad...'

„Дневник“ - 30.06.2016г. стр. 25

Фестивалот „Браќа Манак“ ќе почне со премиера на „Ослободување на Скопје“

Премиерата на филмот „Ослободување на Скопје“, во режија на Раде Шербезија, ќе го отвори 37. Меѓународен фестивал на филмска камера „Браќа Манак“, кој ќе се одржи од 10 до 17 септември во Битола. Филмот е екранизација на познатиот драмски текст на Душан Јовановиќ, сниман по сценарио на Јовановиќ и Шербезија. „Ослободување на Скопје“ е македонско-српско-финска продукција.

Филмот „Ослободување на Скопје“ е мај син. Тоа е најдобро напишан драмски текст на просторот на некапитана Југославија. Тоа е неверојатна приказна за Македонија за менталитетот, за мушката, карактерите на луѓето, за љубовта - вели Шербезија, кој сја-

нарното за филмот го напишал пред девет години. Главната улога во филмот на и-

ра 11-годишниот Даниел Тодоровски (како Зоран), кој добитира во филмот, а покрај него настапуваат акте-

ритис: Силвана Стојановска, Раде Шербезија, Мико Нусановиќ, Лидија Шербезија, Небојша Ѓоловац, Гитро Мирковски, Зори Верман, Дејан Љилиќ, Денис Абдуќа и Ансел Мерам.

Агенцијата за филм за „Ослободување на Скопје“ во 2013 година дала поддршка од 76.458.000 денари, рече директорката на Агенцијата за филм Мими Гарговска Илиевска на вчерашната презентација.

Втор добитник на наградата за животно дело „Златна камера 300“ за 2016 година е Австралиецот Џон Сил, директор на фотографија, меѓу другите, на филмовите „Луѓето Макс Патот на бесот“, „Англискиот лациент“, „Сведок“, „Студината планина“, „Доктринаот човек“...

Фестивалот се соочува со финансиски тешкотии и работи без пари на сметка, не можејќи да им купува авиобилети на гостите од странство. Организаторите на фестивалот за ова издание изјавуваат дека работат во неподносливи услови на блокада, а Благоја Куновски си спомнува и дека од Агенцијата за филм било предложено таа година да не се организира фестивалот. „Сепак, и покрај огромните проблеми, може да се каже дека 37. 'Браќа Манак' е дотогаш едно од најуспешните фестивалски изданија“ – потенцира Благоја Куновски-Доре.

The festival had many financial difficulties that year and operated with no money in its account, unable to pay for the airplane tickets for its foreign guests. The festival team gave public statements that they had to work in unbearable conditions and Blagoja Kunovski's said that the Macedonian Film Agency proposed that they gave up the festival for that year altogether. 'And yet, despite the enormous problems, we can boast that the 37th Manaki Brothers is one of the most successful in history,' Blagoja Kunovski concluded.

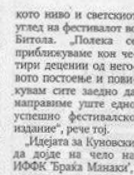
Фестивалот се одржа под мотото „MOVIE ON! - FEEL THE LIGHT“. Конгресот на ИМАГО/IMAGO, со мала екипа, но ефектно, го организираше Томи Салковски. Најголемото признание за фестивалот го дадоа самите челници на ИМАГО, новиот претседател Пол Рене Ростад/Paul René Roestad, членовите на Бордот и стотината делегати од сиот свет кои престојуваша во Битола на својот конгрес и ја почувствуваа нашата традиционална гостопримливост, што беше заложба за зацврстување на традиционалната соработка меѓу нашиот фестивал и оваа угледна федерација на европските и светските кинематографиери. „Македонското друштво на филмски професионалци, како домаќин на ИМАГО, ни овозможи и пријатен престој и ефикасни средби“, напиша новоизбраниот претседател на Меѓународната федерација на кинематографиери ИМАГО, Пол Рене Ростад, во текст објавен на две страници во влијателното филмско списание „Бритиш кинематографер“. Беше тоа и годината кога МЕДИЈА Креативна Европа/MEDIA Creative Europe, влезе во фестивалот со значителна финансиска поддршка, за на програмата да има доминантен број европски филмови.

The motto of the festival was 'Movie On! - Feel the Light'. Tomi Salkovski organized the Congress of IMAGO, with a small team, but with much effect. And the leadership of IMAGO recognized this and gave all the credits to the organization. The new president Paul René Roestad, the members of the Board and about a hundred delegates from all over the world had the opportunity to experience the traditional hospitality of Bitola. This congress served to strengthen the traditional cooperation of our festival and this eminent federation of the cinematographers of Europe and the world. 'The Macedonian Film Professionals Association, as a host of this congress of IMAGO, provided us with pleasant accommodation and stay and very efficient meetings', said the newly elected head of the international cinematographers federation IMAGO, Paul René Roestad, in a text published on two pages in the influential film magazine *British Cinematographer*. This was the year when MEDIA Creative Europe offered the festival significant financial support and consequently, European films dominated the program.

Нов директор на ИФФК „Браќа Манакџ“ е Благоја Куновски-Доре

Наташа Илиевска-Тановски

Благоја Куновски-Доре е новиот директор на Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манакџ“, беше соопштено на вечерната прес-конференција на Друштвото на филмски работници на Македонија (ДФРМ). На завршното Собрание на ДФРМ беше разгледана програмата на единствениот кандидат пријавен за оваа функција и без гласови против е избран Благоја Куновски-Доре, кој ќе раководи со фестивалот во наредните две години, рече претседателот на ДФРМ, Роберт Насков кој истовремено изјави дека доаѓаат 20 години како уметнички директор и главен селектор на фестивалот „Браќа Манакџ“ оваа година ќе го води фестивалот од највисока позиција како директор. „Сметам дека неговиот искуство ќе придонесе за тоа фестивалот да си го врати местото кое му припаѓа и да добие нова димензија на која сите ќе се радуваме. Воедно ме радува што Доре ја изрази својата подготвеност, во ова време кога се случуваа немири настани со резултатите на претходниот директор, да ја прифати оваа одговорна функција и заедно со ДФРМ да ја реализира наредното фестивалско издание“, изјави Насков.

Ние ја славаме фотографијата, и сепи и досега стрчањак, е да се зрине на основните вредности на фестивалот. А тоа е збогто овој фестивал е основан, чјо главна е филмската камера. Ова е фестивал каде што главни ѕвезди се директорите на фотографија, а споредни актери, режисерите, сценаристите, и

Уметноста на директорот на фотографија, рече Горјан Тоџија, член на ДФРМ. На новинарско прашање во врска со одборниот тајминг за избор на нов директор на завршното Собрание член 40 од Статутот на ДФРМ, Насков одговори дека тоа требало да се случи пред Канскиот фестивал кој почнува денес, каде што е потребно негово присуство поради сценариото и изборот на филмови, како и покана на гости за „Браќа Манакџ“. Што се однесува, пак, до изборот што се случи преку телефонското гласање, Насков истакна дека максимално од филмските работници, членови на друштвото поради професионални обврски не биле во можност да присуствуват на Собранието и затоа бил искористен член 40 од Статутот на ДФРМ, што дозволува гласањето да биде извршено преку телефонска врска, што, како што рече тој, се случува за првпат. Тој притоа истакна дека членовите на ДФРМ не смеат да бидат избрани преку телефонска врска, што, како што рече тој, се случува за првпат. Тој притоа истакна дека членовите на ДФРМ не смеат да бидат избрани преку телефонска врска, што, како што рече тој, се случува за првпат. Тој притоа истакна дека членовите на ДФРМ не смеат да бидат избрани преку телефонска врска, што, како што рече тој, се случува за првпат.

Претходниот директор, Димитар Николов, му го честиташе изборот со надеж дека ќе успее да спроведе дел од претходно предвидените идеи и активности

Николов: Вие сте единствениот што може да го носите бременот на годишното издание

„Фестивалот на филмска камера „Браќа Манакџ“ - Битола неодамна стана првиот филмски фестивал во Македонија што е добитник на средствата од програмата МЕДИЈА на „Креативна Европа“. Тој е еден од 50-те поддржани фестивали годишно, избрани од вкупно 108 пријавени манифестации. Но, како што предвидува поранешниот директор на фестивалот, Димитар Николов, фестивалот е на добар пат да ги изгуби овие средства поради промена на предлозите поради промена врз основа на која е добиена поддршката. На последниот повик на „Креативна Европа“ во категоријата „Филмски фестивали“, „Браќа Манакџ“ беше пријавен со планираната програма за 2016 година, со која беше пријавен и во Агенцијата за филм и преку сите други партнери. Иако сите институции и партнери, меѓу кои и програмата МЕДИЈА, кои дотоа овозможуваа финансиска поддршка ја одбиваат програмата како одлична, ДФРМ имаат инакувато мислење. Со оглед на тоа што за 2016 г. веќе се води политика за промена на предлозите поради промената на предлозите поради промената на предлозите, таа поддршка ќе биде изгубена поради промената на програмата, што наставно со утврдувањето на новиот правилник за фестивалот - предвидува Николов. Тој предвидува дека истото се случува и на категоријата на ФИЛМФ (Интернационалната федерација на асоцијации на филмски продуценти). Врз база на оваа програма имаме законско мониторинг на годишниот фестивал, кој го спроведува ФИЛМФ, и доделување на категоризацијата за време на Берлинскиот фестивал во 2017 година. ИФФК „Браќа Манакџ“ е поддржан од „Креативна Европа“ со 46.000 евра. Фестивалот е поддржан врз база на минатогодишното издание, на кое требаше да се приклучат филмови во зет број програми како минатата година: „Главна програма“, „Нов европски филм“, „Програма на филмови од Унијонот Европа“ и „Програма на кратки играни филмови“.

Мислам дека во оваа тешка ситуација, вие сте единствениот што можете да го изнесете тешкото бреме кое ќе го носите годишното издание“, напиша во вечерашното соопштение испратено до медиумите поранешниот директор на фестивалот „Браќа Манакџ“, Димитар Николов кој воедно му го честиташе изборот на Благоја Куновски. Тој притоа посочи оти се надева дека Куновски ќе успее да ја реализира пријатната идеја на Николов, Роберт Милер да биде самоодговорен лауреат на „Малата камера 300“, како и дека ќе успее да ги спроведе сите аспекти на апликацијата со која Николов успеал да добие средства од програмата МЕДИЈА на „Креативна Европа“. Се надевам и дека ќе истраже и ќе ги одрази договорените работници со „Торнио филм даб“, годишното собрание на ИМАГО и ќе ја спроведете категоризацијата на фестивалот заедно со ФИЛМФ. Исто така, ќе треба да направите сè што е во Ваша моќ да се оствари доаѓањето на главните ѕвезди на годишното издание - Моника Белучи, како и концертот на г. Емир Кустурица, кој требаше да гостува со својот бенд и најновиот филм, истакнува Николов со соопшението.

Учуриски бесиче - 11.05.2016г. сеп 15

Програмата МЕДИЈА, која за првпат годишно не поддржува, не поддржува личности, односно директори на фестивали, туку самите фестивали, така што поранешниот директор на фестивалот нема за што да се третира. Фестивалот „Браќа Манакџ“ има своја 40-годишна традиција и е прв фестивал на светот што во фокусот ја става филмската камера и како таков сам по себе е уникатен. Понатаму, програмата не ја создава директно на фестивалот, туку неговите долгогодишни селектори, како Благоја Куновски и Гена Георгиевска, така што не знам за која програма зборува Николов - велат Тоџија. Тој подвлекува дека фестивалот во никој случај нема да ја изгуби поддршката од програмата МЕДИЈА и дека конечната програма на фестивалот ќе се знае на почетокот на мај кога Друштвото ќе има годишно собрание и ќе избере нов директор. Нелогично е да се зборува за некаква готова програма на фестивалот пред фестивалот како Канскиот, кои во голема мера го одредуваат светлотот на програмата на „Браќа Манакџ“ - подвлекува Тоџија. М.П.Г.

НОВА МАКЕДОНИЈА

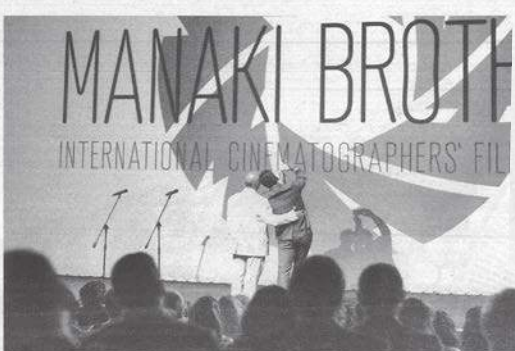
26.04.2016 сеп 21

Култура

Ќе ги добие ли „Браќа Манакџ“ европските пари?

„Браќа Манакџ“ е на чекор да ја изгуби поддршката од програмата МЕДИЈА предвидува поранешниот директор на фестивалот, Димитар Николов. Од Друштвото на филмски работници, пак, велат дека овие тврдења се нелогични и дека протрпа ќе ја креираат неговите долгогодишни селектори

Фестивалот на филмска камера „Браќа Манакџ“ - Битола неодамна стана првиот филмски фестивал во Македонија што е добитник на средствата од програмата МЕДИЈА на „Креативна Европа“. Тој е еден од 50-те поддржани фестивали годишно, избрани од вкупно 108 пријавени манифестации. Но, како што предвидува поранешниот директор на фестивалот, Димитар Николов, фестивалот е на добар пат да ги изгуби овие средства поради промена на предлозите поради промена врз основа на која е добиена поддршката.

На последниот повик на „Креативна Европа“ во категоријата „Филмски фестивали“, „Браќа Манакџ“ беше пријавен со планираната програма за 2016 година, со која беше пријавен и во Агенцијата за филм и преку сите други партнери. Иако сите институции и партнери, меѓу кои и програмата МЕДИЈА, кои дотоа овозможуваа финансиска поддршка ја одбиваат програмата како одлична, ДФРМ имаат инакувато мислење. Со оглед на тоа што за 2016 г. веќе се води политика за промена на предлозите поради промената на предлозите, таа поддршка ќе биде изгубена поради промената на програмата, што наставно со утврдувањето на новиот правилник за фестивалот - предвидува Николов.

Димитар Николов

Горјан Тоџија

Тој предвидува дека истото се случува и на категоријата на ФИЛМФ (Интернационалната федерација на асоцијации на филмски продуценти). Врз база на оваа програма имаме законско мониторинг на годишниот фестивал, кој го спроведува ФИЛМФ, и доделување на категоризацијата за време на Берлинскиот фестивал во 2017 година. ИФФК „Браќа Манакџ“ е поддржан од „Креативна Европа“ со 46.000 евра. Фестивалот е поддржан врз база на минатогодишното издание, на кое требаше да се приклучат филмови во зет број програми како минатата година: „Главна програма“, „Нов европски филм“, „Програма на филмови од Унијонот Европа“ и „Програма на кратки играни филмови“.

Фестивалот ги изгубил овие пари-вели Николов. Според Горјан Тоџија од Друштвото на филмски работници, тврдењата на Николов се нелогични затоа што, како што вели, оваа програма не поддржува поединци, туку фестивали, и затоа што програмата за која се задолжит селекторите на фестивалот, со што не е оформена бидејќи е прерано за тоа.

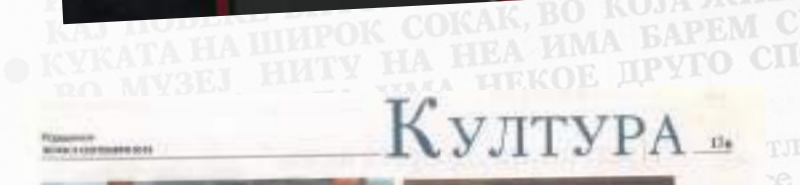
252

Nonetheless, the Manaki Brothers festival remains faithful to its initial concept and it is a festival of cinematographers from all over the world. The Club of Greats received two new magicians of the camera, the laureates of the Golden Camera 300 for life work: the Dutch cinematographer Robby Muller, who, because of his paralysis, was taken his award by Blagoja Kunovski - Dore and Gena Teodosievska to Amsterdam at the opening of the retrospective exhibition organized in his honour in the museum AJ/EYE, entitled 'Robby Muller, the Master of Light'; and the leading Australian cinematographer John Seale, the creator of the absolute hit of that year - the film Mad Max: Fury Road and an Oscar-winner in 1996 for Anthony Minghella's film The English Patient, which celebrated its 20th Oscar anniversary that year. The master classes in their honour were among the most attractive events during the festival, especially the one with John Seal, when he was interviewed by Nigel Walters (who has proven throughout the years to be the best connection between the Manaki Brothers festival and the cinematographers from around the world). The master class dedicated to Robby Muller's was held by his collaborator, the cinematographer from Amsterdam, Claire Pijman, who was also a member of the jury.

Сепак „Браќа Манакѝ“ останува доследен на концепцијата дека е фестивал на кинематограферите од цел свет. Во „Клубот на великани-те“ двајца нови магови, лауреати на „Златната камера 300 - за животно дело“: Холанѓанецот **Роби МИЛЕР/Robby MULLER**, кому поради тешката парализа Благоја Куновски-Доре и Гена Теодосиевска мораа наградата да му ја врачат во Амстердам на почетокот на 3-месечната ретроспективна изложба организирана во негова чест во музејот AJ/EYE, под наслов: „Роби Милер – мајстор на светлината/Robby Muller The Master of Light“; и вториот лауреат – водечкиот австралиски кинематографер **Џон СИЛ/John SEALE** (творец на апсолутниот светски хит во претходната и таа година – **ЛУДИОТ МАКС 3/MAD MAX: FURY ROAD** и претходен добитник на „Оскар“ во 1996 за филмот на Ентони Мингела/Anthony Minghella – **АНГЛИСКИОТ ПАЦИЕНТ/THE ENGLISH PATIENT**), кој таа 2016 ја прослави 20-годишнината од „Оскарот“. Мастеркласовите во нивна чест беа своевидни настани на фестивалот, особено со Џон Сил, со кого разговараше нашиот драг Најџел Волтерс, кој е најдобрата врска меѓу „Браќа Манакѝ“ и светските кинематографери. Мастерот за Роби Милер го направи неговата соработничка, кинематограферката од Амстердам, Клер Пижман/Claire Pijman, која воедно беше и членка на главното жири.

Третото големо име од редовите на кинематограферите, како лауреат на „Специјалната златна камера 300 - за особен придонес во светската филмска уметност“ – беше Американскиот Грк – **Федон ПАПАМИХАЕЛ/Phedon PAPANICHAEL** (кој воедно беше и претседател на главното жири, а својот мастерклас го одржа на највисоко можно ниво со лично презентирање на инсерти од своите филмови, како што тоа би го правел во својата класа како професор). Лауреат на „Големата звезда“ на ДФРМ беше светски ремираниот продуцент од Обединетото Кралство, продуцент на 2 филма, добитник и на странскиот „Оскар“ – **Сајмон ПЕРИ/Simon PERRY** (најзаслужен за откривањето на Милчо Манчевски и продуцирањето на неговиот првенец ПРЕД ДОЖДОТ). Гена Теодосиевска како селектор ја продолжува својата успешна „Документарна програма“, со двојна позиција и како уметнички директор, чија ангажираност во многу деликатни организациски позиции беше од драгоцен полза. Компетицијата на кратките филмови за последен пат ја подготви Тим Редфорд/Tim Redford од фестивалот „Клермон Феран“ (добитник на „Малата златна камера 300 – за најдобар кинематографер“ е Италијанецот Лука Коасин/Luca Coassin, за францускиот краток игран филм ПАРКОТ/LE PARK).

The third great name who was awarded the Golden Camera 300 for his special contribution to cinematic art was the American-Greek cinematographer Phedon Papamichael, who was also the president of the main jury. He also had his master class – a first class event during which he presented parts of his films, as he would do in his classes as a professor. The laureate of the Great Star of MFPA was the renowned UK producer, who had produced 2 Oscar-winning films – Simon Perry (also the most deserving person for Milcho Manchevski's debut film Before the Rain). Gena Teodosievska continued with her documentary program, but also assumed the position of the artistic director of the festival and her engagement in many delicate organizational situations was precious. The short film competition program was selected for the last time by Tim Redford from the Clermont-Ferrand festival, and the winner of the Small Golden Camera 300 for the best cinematography was the Italian cinematography Luca Coassin for the French short film Le Park.

„Европските филмски перспективи“, со избор од 30 филмови, ги подготвија тандемски Доре и Гена. Програмата „Мак поинт“/Mac Point се состоеше од 16 краткометражни филмови во продукција на Агенцијата за филм. Земји во фокусот беа: Турција (програмата ја состави истакнатата турска критичарка Алин Тасчијан/Alin Tasciyan, актуелна, со повторен мандат, претседателка на Светската федерација на филмски критичари – ФИПРЕСЦИ, која исто така беше членка на жирито) и Ерменија, со изборот на филмови од фестивалот во Ереван – „Златна кајсија“/Golden apricot. ЕФА/EFA SHORT MATTERS ја продолжи презентацијата на најдобри европски кратки филмови. Во JUNIOR програмата беа прикажани 2 играни и 2 целовечерни анимирани филмски хитови. Во дополнителната програма како „Case Study“, беа прикажани 2 документарни филма: ОТПЕЧАТОК НА МЕСЕЧИНАТА на Холанѓанката - Клер Пижман и БРАКАТА МАНАКИ - ДНЕВНИК НА ЕДНА РЕТРОСПЕКТИВА на Елиза Здру/Eliza Zdru од Романија. Во соработка со Медија деск МК и Агенцијата за филм, продуцентката од Италија - Грациела Билдесхајм/Graziella Bildesheim во својот – MAIA Workshop говореше за раководење со филмски проект – работата на продуцентот; а како дел од ФФФ/FFF - „Првиот филм прв“/First Film First, полскиот оскаронец за сценографијата во филмот на Спилберг – ШИНДЛЕРОВАТА ЛИСТА, Алан Старски/Allan Mieczysław Starski, имаше мастерклас.

‘European Film Perspectives’ with a selection of 30 films, was prepared jointly by Blagoja Kunovski and Gena Teodosievska. Mac Point consisted of 16 short films produced by the Film Agency. The countries in focus were Turkey (the Turkish program was prepared by the Turkish film critic Alin Tasciyan, the current president of the world federation of film critics – FIPRESCI and a jury member at the festival) and Armenia, with a selection of films from the Golden Apricot festival in Erevan. EFA’s ‘Short Matters’ continued its presentation of the best European short films for that year. The Junior program screened two feature and two animated film hits. Two documentaries were screened as part of the additional program Case Study: Foot on the Moon by Claire Pijman, and Manaki Brothers - a Journal of a Retrospective by Eliza Zdru from Romania. In cooperation with Creative Europe Media Desk MK and the Macedonian Film Agency, the Italian producer Graziella Bildesheim talked about ‘Managing a film project – the producer’s work’ at her MAIA workshop, while, as part of FFF – First Film First, the Polish Oscar-winner for set design for Spielberg’s Schindler’s List, Allan Mieczysław Starski, had his own master class.

Алан Старски е добитник на „Оскар“ за сценографијата на филмот „Шиндлеровата листа“, во режија на Стивен Спилберг. Директорот на фотографијата заедно со продукцискиот дизајнер се тие кои му овозможуваат на режисерот на филмот да ги оствари своите сонцита. Практично, авторот на дизајнот на филмот е архитектот на сонцитарата, рече Старски на мастеркласот во Битола.

ИФФК „Браќа Манакџ“

Годишна конференција на ИМАГО

Алан Старски одржа мастер-клас

Паула Рене Рошад и Томислав Салковски

Во Битола вчера почна дводневната Годишна конференција (ИАГА 2016) на Меѓународната федерација на сценаристи ИМАГО, која за првпат во историјата на ИФФК „Браќа Манакџ“, се одржува во овој град. На конференцијата присуствуваат 40 делегати од 27 држави во светот, поголем дел од државите во Европа, но има и сценаристи од Австралија, Нов Зеланд, Јапонија, Мексико и Канада; истакната Паула Рене Рошад, претседател на ИМАГО, кој претседава со конференцијата.

„Во овие 24 години одлично се развиваме, а в година ќе одбележиме и убав jubilee – 25 години ИМАГО. Во ИМАГО членуваат сценаристи од 49 држави во светот. Одлучката да заседаваме во Битола беше мотивирана токму од постоењето на фестивалот посветен на сценаристите“, истакна Рене Рошад.

„Оваа конференција е исклучително важна за Македонија, а особено за ИФФК „Браќа Манакџ“ и за Битола, бидејќи тука е избрано јадрото на сценаристите од целиот свет кои ја потврдија почитта кон најстарниот фестивал посветен на сценаристите“, посочи претставникот на Македонија во ИМАГО, Томислав Салковски.

На годишната конференција на ИМАГО во Битола се разговара на теми поврзани на авторството, улогата на сценаристите и условите за работа, моделирање за соработка со ЕУ, работа на комитетот за едукација, како и за подготовките за следната годишна конференција која ќе се одржи во Хелсинки.

Светски познатиот филмски сценарист, оскаронецот Алан Старски, кој гостува на Интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манакџ“, во рамките на програмата „Првите филмови први“, вчера одржа мастер-клас, на кој на студентите и на младите режисери им презентираше различни аспекти на современата филмска сценографија и дизајн на филмот во рамки на продукцијата на филмовите. Алан Старски е добитник на „Оскар“ за сценографијата на филмот „Шиндлеровата листа“, во режија на Стивен Спилберг.

Алан Старски

Директорот на фото-

„Утрински Весник“ - 14. 03. 2016г. стр. 15

во 1956, или 1957 година... ача на Државниот архив на... кедонија извршив копирање... повеќе од илјада метри... филмска лента — се присетува... виот македонски тон—снима... л и филмски работник Војне... етковски, но каде се сега... не документи и зошто само... цвреме—навреме при разни... ригорни свечености се вадат... од „сефовите“.

Беа одбележани јубилеите: 40 години на македонската Кинотека и 45 години на македонскиот анимиран филм. Фестивалот беше отворен со филмот ОСЛОБОДУВАЊЕ НА СКОПЈЕ на Данило и Раде ШЕРБЕЦИЈА, а надвор од конкуренција, беше затворен со филмот ЗЛАТНАТА ПЕТОРКА на Горан Тренчовски. Овој фестивал имаше и контроверзно отворање, како мал непотребен театарски перформанс на тема „What a wonderful world!“ а како контрапункт на тоа дека нашиот домашен и светот воопшто не се прекрасни. Кога беше навестено дека режисерот и сценаристот ќе се радикализираат на затворањето, раководството реши да го откаже затворањето и на тој начин да се спаси од непотребни ризици. Она што особено радуваше, по долго време, беше тоа што на свеченото затворање и доделувањето на наградите, од рекордно присутните 9 гости кинематографиери, на сцената беа сите тројца лауреати: Финецот Јан Петери ПАСИ/Jan Petteri PASSI за „Златната“, Белгиецот Рубен ИМПЕНС/Ruben IMPENS за „Сребрената“ и Данецот Матијас ТРЕЛСТРУП/Mattias TROELSTRUP за „Бронзената камера 300“. Толкав број присутни кинематографиери ги правеа динамични и сите прес-конференции, а критиката и новинарите се вклучуваа редовно со свои прашања и опсервации. Тоа беше полн погодок и приливното редовно претставување на публиката пред проекциите на филмовите. Оптимално квалитетниот фестивалски каталог, кој се доближи до интернационалните стандарди како тоа треба да изгледа, даде вредност плус на ова фестивалско издание.

Two anniversaries were marked: the 40th anniversary of the Macedonian Cinematheque and the 45th anniversary of the Macedonian animated film. The Liberation of Skopje by Danilo and Rade Sherbedgia opened the festival and the Golden Five by Goran Trenchovski closed it. This festival had a slightly controversial opening – a small and unnecessary theatrical performance ‘What a wonderful world!’ that was supposed to show that our domestic and world situation were not wonderful at all. When it was announced that the director and scriptwriter of the performance intended to radicalize their act for the closing of the festival, the organizers decided to cancel the closing ceremony and avoid unnecessary risks. It was particularly encouraging that at the closing of the festival, when the Camera 300 were awarded, from the record number of the 9 present cinematographers, all three laureates were there in person: The Finnish cinematographer Jan Petteri Passi, the winner of the Golden Camera 300, the Belgian cinematographer Ruben Impens, the winner of the Silver Camera, and the Danish cinematographer Mattias Troelstrup, the winner of the Bronze Camera 300. And this large number of attending cinematographers made all the press conferences very dynamic and the critics and journalist were offered the opportunity to ask many questions and share their observations, and the same opportunity was offered to the audiences when the cinematographers were introduced before the screening of the films. The festival catalogue approached the international standards and only added to the value of this 37th Manaki Brothers festival.

ТАНЧАРКАТА/THE DANCER, Франција и Белгија/France & Belgium

Кин./Cin.: Беноа ДЕБИ/Benoit DEBIE

Реж./Dir.: Стефани Ди ЏУСТО/Stephanie Di GIUSTO

ДИПЛОМИРАЊЕ/GRADUATION, Романија/Romania

Кин./Cin.: Тудор Владимир ПАНДУРУ/Tudor Vladimir PANDURU

Реж./Dir.: Кристијан МУНГИУ/Christian MUNGIU

КАКО ЛУДИ/LIKE CRAZY, Италија/Italy

Кин./Cin.: Владан РАДОВИЌ/Vladan RADOVIC

Реж./Dir.: Паоло ВИРЗИ/Paolo VIRZI

**„Бритиш синематограферс“:
„Манакѝ“ е одличен фестивал**

Менаџерскиот тим на интернационалниот фестивал на филмска камера „Браќа Манакѝ“ соопшти дека во најновиот број на влијателното списание „Бритиш синематограферс“ е објавен посебен прилог посветен на фестивалот на филмска камера што се одржува во Македонија. Од ИФФК „Браќа Манакѝ“ посочуваат дека публикуван е текст во кој новоизбраниот претседател на Меѓународната федерација на кинематографери, Рене Рестаџ, со пофални зборови говори за организацијата на фестивалот во Битола, како и за организацијата на Конгресот на ИМАГО што се одржа во овој град.

Македонското друштво на филмски професионалци, како домаќин на ИМАГО, ни овозможи и пријатен престој и ефикасни средби. Македонија, градот Битола и филмскиот фестивал „Манакѝ“ е место со топло срце и одлично организиран фестивал и членовите на ИМАГО ќе го имаат тоа на ум и ќе го промовираат - пишува Рестаџ, претседател на ИМАГО.

BRITISH FILM INSTITUTE / FILM AND VIDEO / PHOTOGRAPHY

GETTING TOGETHER AGAIN
IIMAGO had a successful Annual General Assembly in Bitola, Macedonia, arranged during the great Manaki Brothers Cinematographers Festival in mid-September. Forty-seven IM members participated, representing international cinematographic societies from as far afield as Australia, New Zealand and Japan in the east, to Canada and Mexico in the west.

IMAGO Annual General Assembly 2016

The Macdonian Film Profile Association was IMAGO's mainstay during our stay both plus our meetings activities. In great thanks go to Stani Salkovskii, Nikola Džepi, Džepi, Srećko I and Zorica Karica, who looked after such a perfect stay. Also thanks to and Gena Todorovska, IMAGO's film manager, for setting us up in a great Balkan film festival. IMAGO's presence in the cinematographer's reports in IM production, Macedonia, the Bitola, and the Manaki Film Festival place with a warm heart and a well-organized party. IMAGO's members will help in their work to persons

„Нова Македонија“
20.12.2016 г. стр. 14

ЈАС СУМ НЕРО/SOY NERO, Германија/Germany

Кин./Cin.: Крѝстос КАРАМАНИС/Christos KARAMANIS

Реж./Dir.: Рафи ПИТС/Rafi PITTS

НЕОНСКИОТ ДЕМОН/THE NEON DEMON, Данска/Denmark

Кин./Cin.: Наташа БРАЕР/Natasha BRAIER

Реж./Dir.: Николас Виндинг РЕФН/Nicolas Winding REFN

ТОНИ ЕРДМАН/TONI ERDMAN, Германија/Germany

Кин./Cin.: Патрих ОРТ/Patrich ORTH

Реж./Dir.: Марен АДЕ/Maren ADE

СОЕДИНЕТИТЕ ДРЖАВИ НА ЛЉУБОВТА/UNITED STATES OF LOVE, Полска/Poland

Кин./Cin.: Олег МУТУ/Oleg MUTU

Реж./Dir.: Томаж ВАСИЛЕВСКИ/Tomasz WASILEWSKI

НАЈСРЕЌНИОТ ДЕН ВО ЖИВОТОТ НА ОЛИ МАКИ/THE HAPPIEST DAY IN THE LIFE OF OLLI MAKI, Финска/Finland

Кин./Cin.: Јан Петери ПАСИ/Jan Petteri PASSI

Реж./Dir.: Јухо КУОСМАНЕН/Juho KUOSMANEN

БЕЛЦИКА/BELGIKA, Белгија/Belgium

Кин./Cin.: Рубен ИМПЕНС/Ruben IMPENS

Реж./Dir.: Феликс ван ГРЕНИНГЕН/Felix van GROENINGEN

Интернационално жири/International Jury:

Федон ПАПАМИХАЕЛ/Phedon PAPAMICHAEL (САД/Грција-USA/Greece, претседател/President)

Клер ПИЈМАН/Claire RIJMAN (Холандија/Netherlands)

Алин ТАШЧИЈАН/Alin TASCIYAN (Турција/Turkey)

Владимир САМОИЛОВСКИ/Vladimir SAMOILOVSKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Гокан ТИРЈАКИ/Gokhan TIRYAKI(Турција/Turkey)

Добитник на „Златната камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Јан Петери ПАСИ/Jan Petteri PASSI

За филмот/For the film:

НАЈСРЕЌНИОТ ДЕН ВО ЖИВОТОТ НА ОЛИ МАКИ/THE HAPPIEST DAY IN THE LIFE OF OLLI MAKI, Финска/Finland

Реж./Dir.: Јухо КУОСМАНЕН/Juho KUOSMANEN

38. ИЗДАНИЕ

И во вториот директорски мандат на Куновски-Доре продолжуваат организациските проблеми. Парадоксите се уште понагласени со смената на власта на државно ниво, наспроти локалното. Започнува судски спор за сопственоста на брендот „Браќа Манакѝ“. По две години епилог е донесена судска пресуда дека титуларен сопственик на фестивалот е ДФРМ. И во такви наметнати вештачки услови сè со цел да се наруши нормалното работење, на двапати во своето каталожко обраќање тогашниот претседател на ДФРМ, Роберт Насков, ќе напише: „Бидејќи и оваа година пиратите го напаѓаа бродот ИФФК ‘Браќа Манакѝ’ и го доведуваа во прашање неговото одржување, сакам да се повтори мојот текст од минатото издание, како доказ дека во нашата држава состојбата е идентична и проблемите се повторуваат“.

THE 38th FESTIVAL

The organizational problems continued during the second year of Blagoja Kunovski's term. The paradoxes were only emphasized by the change in the central government that contested the local authorities. Legal proceedings were initiated concerning the ownership of the Manaki Brothers brand. The epilogue came two years later and the court decided to give the ownership title to MFPA. New circumstances developed whose aim was to disrupt the normal working of the festival. In his address in the festival catalogue, the president of MFPA at the time, Robert Naskov stated: 'And because pirates have attacked the boat of the International Cinematographers Film Festival Manaki Brothers again, threatening its very existence, I would like to have my text from last year reprinted again, in the catalogue of the 38th Manaki Brothers, as a proof that the situation is identical and that the same problems are recurring.'

Ново здружение од Битола сака да го преземе „Браќа Манак“

Во организационата комисија на фестивалот „Браќа Манак“ се вклучиле и некои од организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ од Битола. Организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ се Роберт Ђаковски, организационен директор на ИФФК „Браќа Манак“, и неговите колеги од ИФФК „Браќа Манак“ од Битола. Организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ се Роберт Ђаковски, организационен директор на ИФФК „Браќа Манак“, и неговите колеги од ИФФК „Браќа Манак“ од Битола.

КУЛТУРА

„Центарот за филм“ бара да го организира „Браќа Манак“

Битолски фестивал да застане под организационата комисија на фестивалот „Браќа Манак“, да го застане под своето културно наследство и да придонесе за негово подобро уметничко ниво. Ова значајно барање на некои од организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ од Битола, кои иницијативата за организационата комисија на фестивалот „Браќа Манак“ од Битола, која е основана на 19 век, да ја преземе организационата комисија на фестивалот „Браќа Манак“ од Битола, која е основана на 19 век, да ја преземе организационата комисија на фестивалот „Браќа Манак“ од Битола, која е основана на 19 век.

Уметнички ЦЕНТРОТ 23 МАРТ 2017

„Фестивалот не е играчка со која некој сака да профитира и да го држи во 19 век“, изјавила од Центарот за филм на вечерната прес-конференција во Битола

И директорот Куновски-Доре, повторно, и во каталогот и на ова 38. издание потенцира дека фестивалот „Браќа Манак“ е аполитична територија во која се слави филмската уметност и секаква политизација е штетна за сите! Потенцирајќи дека сите институции, од покровител/претседател, министер за култура, директор на Агенцијата за филм, градоначалник на градот домаќин, сите тие се во функција на фестивалот, тие постојат за фестивалот, а не фестивалот за нив и дека сите, на чело со избраниот тандем, генералниот директор и уметничкиот директор со својата екипа соработници, се во функција на градење и одржување на тешко стекнатото светско реноме на фестивалот „Браќа Манак“, како прв и најстар во светот кој ја слави уметноста на кинематографите. И покрај опструкциите и отежнатите околности и услови за работење, се случи и 38. издание, под мотото: MOVIE ON/TOUCH THE LIGHT. Напнатоста во организацијата ја плати директорот на фестивалот, кој веднаш по говорот на отворањето беше пренесен во болница во Скопје, каде што го помина сиот фестивал.

The director of the festival Blagoja Kinovski – Dore addressed the public in the same catalogue, wishing to stress that the festival was an apolitical territory that celebrates cinematic art and its politicization would only bring harm! He also clarified that all the existing institutions, the President of the state as a patron of the festival, the Ministry of Culture, the Macedonian Film Agency, as well as the mayor of the host city, are all there for the festival and not the other way round, and that all involved, with the elected tandem – the general and artistic director – at the helm, with their team of collaborators behind them, are there to build and maintain the reputation of the festival as the first and oldest cinematography festival in the world, and which reputation had been won with the hard work of many predecessors. Despite the many obstructions and difficult working conditions, the 38th Manaki Brothers festival saw the light of day under the motto ‘Movie on/Touch the Light’. The director of the festival paid the price for the tensions during the preparation. He was taken straight to hospital after his opening speech and stayed there throughout the entire duration of the festival.

Рекорден број кинематографи на „Браќа Манак“

Во организационата комисија на фестивалот „Браќа Манак“ се вклучиле и некои од организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ од Битола. Организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ се Роберт Ђаковски, организационен директор на ИФФК „Браќа Манак“, и неговите колеги од ИФФК „Браќа Манак“ од Битола. Организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ се Роберт Ђаковски, организационен директор на ИФФК „Браќа Манак“, и неговите колеги од ИФФК „Браќа Манак“ од Битола.

Насков: Нема да дозволиме фестивалот да биде преземен

ИФФК „Браќа Манак“ е основан и организиран на фестивалот, рече Тома Салковски, поранешен директор на Интернационалниот фестивал за филм и кинематографија на филмска камера „Браќа Манак“ од Битола. Организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ се Роберт Ђаковски, организационен директор на ИФФК „Браќа Манак“, и неговите колеги од ИФФК „Браќа Манак“ од Битола. Организаторите на фестивалот „Браќа Манак“ се Роберт Ђаковски, организационен директор на ИФФК „Браќа Манак“, и неговите колеги од ИФФК „Браќа Манак“ од Битола.

ИФФК „БРАКА МАНАКИ“

Пьер Лом, креатор на култниот Сирано де Бержерак - лауреат на Манак

Францускиот и светски кинематографер Пьер Лом, снимател во култниот филм „Сирано де Бержерак“ (1990) со Жерар Депардје во главната улога, е вториот добитник на наградата за животно дело „Златна камера 300“ на 38-то издание на фестивалот „Брака Манак“, кој ќе биде отворен на 23 септември во Битола. Сѐа денеска го објави директорот на Интернационалниот фестивал на филмската камера, Благоја Куновски-Доре, кој истакна дека наградата од страна на овој светски познат и режисер е прифатен „најбргу можно“ што додава „укажува дека тој знае за нашиот фестивал, за тежината на наградата и честа што му е укажана“.

рак“ е круна на неговото творештво сведочи наградата Бафта, на Британската филмска академија, како и други многубројни награди. Тој е годишниот лауреат заедно со Гузела Ротуно, кинематографер од Италија.

Годинава интернационалното жири кое ќе одлучува за наградите Златна, Сребрена и Бронзена камера 300 е во состав Пол Рене Ростад, кинематографер од Норвешка како претседател, Лука Коасин и Јане-Петери-Ласи, кинематографи од Италија, режисерот и сценарист Дејан Пејовски од Македонија и Ерол Зубчевиќ, кинематографер од БиХ. Директорот Куновски-Доре најави возбудиливо фестивалско издание чие отворање е на 23 септември, а како што вели ќе претставува „опс на традицијата и иновациите“.

Во своето писмо Пьер Лом, пак истакнува „Би благодарам на поканата и Наградата за животно дело. Ја прифам со задоволство, ќе дојдам со мојата сопруга Рене и би останале неколку денови за да уживаме во фестивалот и да ја запознаеме вашата земја“.

Опусот на Лом е исполнет со над 100-на филмови, околу 60 целовечерни ирани, преостанатото доку-

ментарни и краткисо различни жанровски изрази, а има соработувано со познати француски, но и американски режисери како Жан Пол Рапно, Американецот Џејмс Ајвори. Дека филмот „Сирано де Берже-

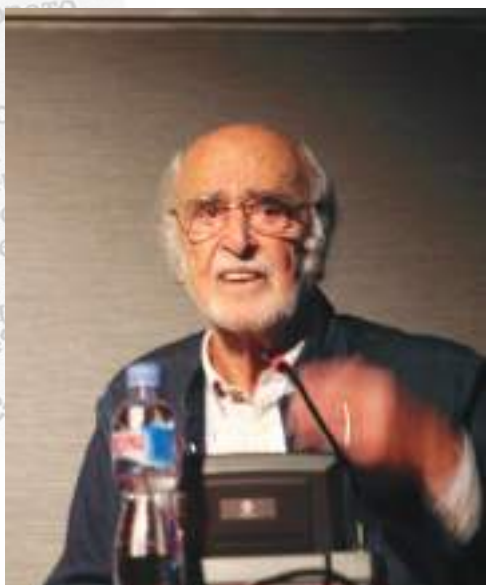

"ВЕШТА" 23.08.2017 СРП/АТ

Во „Клубот на великаните“, добитник и на „Златната камера 300 – за животен опус“, уште две големи светски имиња; бардот на италијанскиот и светскиот филм, најголемиот меѓу многуте претходни италијански лауреати, тандем-партнерот на големиот Фелини – Џузепе Пепино РОТУНО/Giuseppe Peppino ROTUNNO (кој поради поодминатите години не беше во можност да присуствува во Битола, туку на церемонијата на отворањето и доделување на „Златната камера 300“ испрати снимена поздравна порака до публиката, а наградата во негово име ја прими неговиот студент Лука КОАСИН/Luca COASSIN) и Французинот Пјер ЛОМ/Pierre LHOMME.

Two more famous names joined the Club of the Greats as winners of the Golden Camera 300 for life work: the legend of Italian and world film and the greatest of all previous Italian laureates, the cinematographer of the great Fellini, Giuseppe Peppino Rotunno (who, fairly advanced in age, could not attend the festival, but sent a recorded message to the audience and his award at the ceremony was received by his student Luca Coassin); and the French cinematographer Pierre L'Homme.

The festival had two new successful master classes, one moderated by Rotunno's student Luca Coassin, an earlier laureate of the Small Golden Camera 300 and a member of the main jury, while the other was dedicated to Pierre L'Homme and was moderated by Nigel Walters. In her performance for the opening of the festival, the director Nela Vitoshevic paid homage, through the actor Sashko Kocev, to the two masterpieces filmed by the two laureates: Amarcord by Federico Fellini and Rotunno as its cinematographer and Cyrano by Jean-Claude Carrière and L'Homme as its cinematographer.

Milcho Manchevski was the deserving winner of the Golden Camera 300 for his special contribution to cinematic art and he returned the honour by holding his own equally successful master class.

Фестивалот имаше два нови и ефектни мастеркласови модерирани од Ротуновиот ученик Лука Коасин, претходен добитник на „Малата златна камера 300“, за францускиот краток филм ПАРКОТ, кој воедно беше и во главното жири; и мастеркласот на Пјер Лом кој го модерираше Најдел Волтерс. Во својот перформанс на отворањето, режисерката Нела Витошевиќ преку актерот Сашко Коцев акцентот го става на двете ремек-дела АМАРКОРД (реж. Федерико Фелини/Federico Fellini), снимен од Ротуно и СИРАНО (реж: Жан Клод Карие/Jean-Claude Carrière), снимен од Лом.

Нашиот Милчо МАНЧЕВСКИ заслужено ја доби „Специјалната златна камера 300 - за особен придонес во светската филмска уметност“ и затоа се оддолжи со свој еднакво ефектен мастерклас.

Дополнителна политизација беше протесното писмо од продуцентката Лабина Митевска до премиерот, во кое протестираше против недемократски чин на евентуална цензура на најновиот филм на Теона Митевска КОГА ДЕНОТ НЕМАШЕ ИМЕ. Сепак, филмот е прикажан во Главната конкуренција „Камера 300“ со учество на француската кинематограферка Ањес Годар, претходната добитничка на „Специјалната златна камера 300“. Во чест на лауреатот Милчо Манчевски, фестивалот е отворен со неговиот ефектен краток филм КРАЈОТ НА ВРЕМЕТО/ THE END OF TIME, а фестивалот има специјална проекција на ТВ-филмскиот проект СЕНКИ НАД БАЛКАНОТ, како српско-македонско-руско-БиХ копродукција, во режија на Драган Бјелогриќ.

The festival was politicized again when the producer Labina Mitevska sent a letter to the Prime Minister in which she protested against the undemocratic act of eventual censorship of Teona Mitevska's latest film When the Day Had No Name. The film was eventually screened as part of the main competition program Camera 300, and the French cinematographer Agnes Godard, earlier laureate of the Special Golden Camera 300 was in attendance. In honour of the laureate Manchevski, his short film The End of Time opened the festival. There was a special screening of the TV film project Shadows over Balkan, a Serbian-Macedonian-Bosnian-Russian co-production directed by Dragan Bjelogrić.

Кратката конкуренција ја подготви Јованка Попова (со учество на дури 4 одлични македонски филмови), а „Документарната програма“ со избрани 7 бисери од светската продукција, со успех ја надгради уметничката директорка Гена Теодосиевска. „Перспективите на европскиот филм“ ги подготви филмскиот критичар и филмолог Владимир Љ. Ангелов. Земји во фокус беа: Австрија со 4 филма по избор на Карин Шифер/Karin Sciefer од Австрискиот филмски центар и Данска со 4 во избор на Јеспер Андерсон/Jesper Anderson.

Програмата „Мак поинт“/Mac Point ја подготви Ана Василевска, со избор на 13 кратки филмови субвенционирани од Агенцијата за филм. По повод 30-годишниот јубилеј на ЕФА, директорката на Европската филмска академија, Марион Доринг/Marion Döring ја подготви традиционалната кратка програма составена од 15 филма и напиша текст за каталогот по тој јубилеен повод. JUNIOR програмата беше составена од 3 дански и 1 австралиски филм од детско-младинскиот жанр. Како „Case Study“ беше прикажан играниот филм ЧОВЕКОТ ВО ФИЛМСКА КАМЕРА на авторот Микеле де Ангелис/Michele de Angelis од Италија.

The short film competition program was prepared by Jovanka Popova (4 excellent Macedonian films competed for the award), while the documentary program screened 7 excellent documentaries from the world production of that year, selected by the artistic director Gena Teodosievska. ‘The Prospects of European Film’ was a program prepared by the film critic and filmologist Vladimir LJ. Angelov. Countries in focus were Austria with 4 films selected by Karin Schiefer from the Austrian Film Center, and Denmark with 4 films selected by Jesper Anderson.

Mac Point was managed by Ana Vasilevska with a selection of 13 short films financed by the Film Agency. To celebrate the 30th anniversary of EFA, the director of the European Film Academy, Marion Döring prepared the traditional short film program with 15 films and the catalogue published her address. The Junior program consisted of 3 Danish and 1 Australian film for children and youth. The Man in the Movie Camera by Michele de Angelis from Italy was screened as part of the Case Study segment of the festival.

„НОВА ГРАДОНАСТА - 40 ГОДИНИ ОД НЕЈА“

„Камера 300“ за филмот „Пофалба за црвената телефонска кутија“

Меѓународното жири на фестивалот на аматерски документарен филм „камера 300“ одлучи највисокото фестивалско признание, наградата гран при и плакета „Милтон Манак“ да му ја додели на авторот Џејмс Калмерс од Велика Британија за аматерскиот филм „Пофалба за црвената телефонска кутија“.

На синоешното отворање на фестивалот во Центарот за култура во Битола беа доделени

златна „камера 300“, која му припадна на Радован Герик од Србија автор на филмот „Село во срцето на градот“, сребрена „камера 300“ за Драго Латиновиќ и Илија Галоња, исто така, од Србија, а бронзена „камера 300“ му беше доделена на Петре Чаповски за филмот „Виолинист“.

Меѓународното жири предводено од Стефан Сидовски, а во кое учествуваа и Мишо Не-

тков, како и гостите од странство Станимир Трифонов од Бугарија, Јосип Гроздановиќ од Хрватска и Владимир Ангелковиќ од Србија, одлучија златниот медал на УНИКА да му припадне на Томе Љушев автор на аматерскиот непрофесионален документарен филм „Страсна недела за најдобра камера на Милан Живковиќ од Србија, плакета за режија „Драги Савевски“ на Го-

ран Поповски автор на филмот „3P 3P“, плакета за монтажа на гостинот од Германија Оскар Георг Шиберт, плакета за идеја доби Јосеп Рота од Шпанија, а плакета за репортажа ќе му биде доделена на Диме Талевски автор на документарните филмови „Манастир Св. Марина“ и „Колешински Водопади“.

Стручното жири одлучи годинава да додели и неколку специјални награди и тоа на оп-

штинското основно училиште „Христо Узунов“ од Охрид за посебен придонес во аматерскиот документарен филм, потоа на Оливера Грујева за поетскиот израз во аматерскиот филм „Носталгија за едно време“ и на Валентин Иванов и Стефан Николајев од Бугарија за континуирано учество на фестивалот во Битола - вели Стевче Хаџиантовски, директор на ФАДФ „Камера 300“.

Во блокот – „Година на јубилеи“, на 38. издание во 2017, одбележани се јубилеите: 70 години од постоењето на „Вардар филм“ (1947 – 2017) и по тој повод е прикажан долгиот документарен филм на Никола Калајдзиски, ТОВА БЕШЕ ДОБАР ФИЛМ – ЛЈУБОВНА ПРИКАЗНА ЗА ЕДНА НЕ-ВОЗВРАТЕНА ЛЈУБОВ; 100 години од постоењето на една од најголемите компании во филмската индустрија АРИ/ARRI, по чиј повод е обновена соработката; 25 години на европската и светска федерација на кинематографиери ИМАГО/IMAGO, чиј претседател Пол Рене Ростад беше претседател и на нашето главно жири; 90 години од раѓањето на режисерот Димитрие – Рули Османли. Интернационалната студентска програма ја подготви Ѓорѓи Пулевски – со видлив успех и презентација на филмови од повеќе академии од регионот. Продолжи соработката и со ФФФ/FFF – „Првиот филм прв“/First Film First, како и со MAIA Workshops на независната продуцентка од Италија, Грациела Билдесхајм. За жал, оваа година отпадна финансиската поддршка од програмата МЕДИЈА Креативна Европа/Creative Europe MEDIA.

Several anniversaries were marked at the 38th Manaki Brothers festival including the 70th anniversary of Vardar Film (1947-2017) with Nikola Kalajdziski's feature length documentary That Was a Good Film – a Love Story About an Unrequited Love; the centenary of one the largest companies in film industry ARRI, with renewed cooperation on this occasion; the 25th anniversary of the European and world federation of cinematographers IMAGO, whose president Paul Rene Roestad was the president of the Manaki international jury; and the 90th anniversary of the birth of Dimitrie Osmanli. Gjorgji Pulevski ran the international student program with successful presentation of films from several film academies from the region. The cooperation with FFF – First Film First continued, as well as with the MAIA Workshops, organized by the independent producer from Italy, Graziella Bildesheim. Unfortunately, the Creative Europe Media program withdrew its financial support.

„Браќа Манакѝ“ ќе го одбележи јубилејот на „Вардар филм“

Вардар филм е филмска институција која постои од 1947 година. Иако нејзиното постоење е непрестано, нејзината историја е исполнета со предизвици. Во 2017 година се одбележуваат 70 години од нејзиното постоење. Во овој прилог е прикажан долгиот документарен филм на Никола Калајдзиски, ТОВА БЕШЕ ДОБАР ФИЛМ – ЛЈУБОВНА ПРИКАЗНА ЗА ЕДНА НЕ-ВОЗВРАТЕНА ЛЈУБОВ. Филмот е сниман во 2017 година и прикажува историјата на филмската индустрија во Македонија. Филмот е сниман во 2017 година и прикажува историјата на филмската индустрија во Македонија. Филмот е сниман во 2017 година и прикажува историјата на филмската индустрија во Македонија.

прикажаните филмови не задово
технички квали
рази врз
к за ви
ли на
иновник
глетки
ери кои

И на ова издание, како и на претходното, имаше повеќе од задоволувачко присуство на 8 гости кинематографиери, учесници во компетицијата „Камера 300“. Куриозитет е дека откако ќе го види рускиот филм ВИКТОР ЛУКЧЕТО/VIKTOR „THE GARLIC“, селектиран во компетицијата на фестивалот, претседателот на ИМАГО - Пол Рене Ростад - на првата церемонија на доделување на наградите на ИМАГО во Хелсинки ќе го награди Данил Фомичев/ Daniil FOMICHEV како најдобар млад талентиран кинематографер. Каталогот од таа година е во најобемен формат.

This festival was also attended by as many as 8 of the cinematographers competing for the Camera 300. A festival curiosity was that, having seen the Russian film Viktor 'the Garlic' as part of the competition program of the festival in Bitola, the president of IMAGO, Paul Rene Roestad, awarded Daniil Fomichev at the first IMAGO award ceremony in Helsinki as the best young cinematographic talent. The festival catalogue from this year was the most extensive.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:**НАСОКИ/DIRECTIONS, Бугарија/Bulgaria (Филм на отворање/opening film)**

Кин./Cin.: Веселин ХРИСТОВ/Vesselin HRISTOV

Реж./Dir.: Стефан КОМАНДАРЕВ/Stephan KOMANDAREV

ТРАГА НА ДИВЕЧ/SPOOR, Полска/Poland

Кин./Cin.: Јоланта ДИЛЕВСКА/Jolanta DYLEWSKA

Реж./Dir.: Ањешка ХОЛАНД и Касија АДАМИК/Agnieszka HOLLAND & Kasia ADAMIK

ЗАБАВАТА/THE PARTY, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Алексеј РОДИОНОВ/Alexey RODIONOV

Реж./Dir.: Сели ПОТЕР/Sally POTTER

ФЕЛИСИТЕ/FELICITE, Франција/France

Кин./Cin.: Селин БОЗОН/Celine BOZON

Реж./Dir.: Ален ГОМИС/Alain GOMIS

БЕЗ ЛЪУБОВ/LOVELESS, Русија/Russia

Кин./Cin.: Михаил КРИЧМАН/Mikhail KRICHMAN

Реж./Dir.: Андреј ЗВЈАГИНЦЕВ/Andrey ZVYAGINTSEV

МЕСЕЧИНАТА НА ЈУПИТЕР/JUPITER'S MOON, Унгарија/Hungary

Кин./Cin.: Марсел РЕВ/Marcell REV

Реж./Dir.: Корнел МУНДРУЖО/Kornel MUNDRUCZO

ЗА ТЕЛО И ДУША/ON BODY AND SOUL, Унгарија/Hungary

Кин./Cin.: Мате ХЕРБАИ/Mate HERBAI

Реж./Dir.: Илдико ЕНИЕДИ/Ildiko ENYEDI

НА ПЛАЖА НОЌЕ САМА/ON THE BEACH ALONE AT NIGHT ALONE, Јужна Кореја/South Korea
Кин./Сin.: Ким ХИУНГКУ и Парк ХОНГИЕОЛ/Kim HYUNGKOO & Park HONGYEOL
Реж./Dir.: Хонг САНГСУ/Hong SANGSOO

ОД НИШТО/IN THE FADE, Германија/Germany
Кин./Сin.: Рајнер КЛАУСМАН/Rainer KLAUSMANN
Реж./Dir.: Фатих АКИН/Fatih AKIN

НЕКА ВЛЕЗЕ СОНЦЕТО/LET THE SUNSHINE IN, Франција/France
Кин./Сin.: Ањес ГОДАР/Agnes GODARD
Реж./Dir.: Клер ДЕНИ/Claire DENIS

ЖАБА/THE FROG, БиХ и Р Македонија/BiH & Rep. of Macedonia
Кин./Сin.: Дејан ДИМЕСКИ/Dejan DIMESKI
Реж./Dir.: Елмир ЈУКИЌ/Elmir JUKIC

ВИКТОР „ЛУКЧЕТО“.../VIKTOR “THE GARLIC”..., Русија/Russia
Кин./Сin.: Данил ФОМИЧЕВ/Daniil FOMICHEV
Реж./Dir.: Александер ХАНТ/Alexander HANT

КОГА ДЕНОТ НЕМАШЕ ИМЕ/WHEN THE DAY HAD NO NAME, Р Македонија/Rep. of Macedonia
Кин./Сin.: Ањес ГОДАР/Agnes GODARD
Реж./Dir.: Теона Стругар МИТЕВСКА/Teona Strugar MITEVSKA

Совето на Милтон Манак
Д Д ЈА

Интернационално жири/International Jury:

- Пол Рене РОСТАД/Paul Rene ROESTAD (Норвешка/Norway, претседател/President)
- Лука КОАСИН/Luca COASSIN (Италија/Italy)
- Јан Петери ПАСИ/Jan Peteri PASSI (Финска/Finland)
- Даријан ПЕЈОВСКИ/Darijan PEJOVSKI (Р Македонија/Rep. of Macedonia)
- Ерол ЗУБЧЕВИЌ/Erol ZUBCEVIC (Босна и Херцеговина/Bosnia and Herzegovina)

Добитник на „Златната камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

- Кин./Cin.: Марсел РЕВ/Marcel REV, Унгарија/Hungary
- За филмот/For the film:
МЕСЕЧИНАТА НА ЈУПИТЕР/JUPITER'S MOON, Унгарија/Hungary
- Реж./Cin.: Корнел МУНДРУЖО/Kornel MUNDRUCZO

39. ИЗДАНИЕ

THE 39th FESTIVAL

По завршениот 2-годишен мандат на Благоја Куновски-Доре, ДФРМ распишува конкурс за избор на нов директор на фестивалот за 2-годишен мандат. Се пријавуваат две кандидатки: поранешната директорка Лабина Митевска и дотогашната уметничка директорка Гена Теодосиевска, која, по гласањето на членството, ја доби довербата и стана нова директорка со 2-годишен мандат. Со тоа Благоја Куновски Доре се врати на позицијата ново-стар уметнички директор. Тоа 39. издание конечно е во помирни води од аспект на условите во кои е организирано. Само покровителот – претседателот Ѓорге Иванов е стар. Доаѓа до нова смена на позицијата министер за култура и министер е Асаф Адеми, Ѓорјан Тозија овој пат е директор на Агенцијата за филм, нов претседател на ДФРМ е режисерот Игор Иванов-Изи, а во Битола градоначалник е Наташа Петровска, која уште од стартот ги освојува симпатиите и од љубителите на филмот и филмските работници. И во Домот на културата и Театарот во Битола, како значајни партнери на фестивалот, има ново раководство. Агенцијата „МекКАН“/McCANN е нов партнер за дизајнот на изгледот на фестивалот.

When the two-year term of the director Blagoja Kunovski was over, MFPA ran a new open competition for the position of the festival director and 2 candidates applied: the former director Labina Mitevaska and the artistic director Gena Teodosievaska, who was elected the new director of the festival with a two-year mandate by the members of MFPA. Blagoja Kunovski reassumed the position of the artistic director. The 39th festival was finally organized in a much calmer atmosphere. Only its patron was the same – President George Ivanov, while the newly appointed Minister of culture was Asaf Ademi, Gorjan Tozija was at the helm of the Film Agency, Igor Ivanov was the new president of MFPA and Natasha Petrovska was the new mayor of Bitola who managed to win the sympathies of both film lovers and film professionals right away. The two other important partners of the festival, the Culture Center and the theatre in Bitola, were also under new leadership. The McCANN agency was the new partner responsible for the design and look of the festival.

14 СЦЕНА | Петок, 29 јуни 2018 СТР. 14

„БРАЌА МАНАКИ 2018“

„Симнуваме капа“ од 22 до 29 септември

Под слоганот „Симнуваме капа“ (Hats off), од 22 до 29 септември во Битола ќе се одржува 39. Интернационален фестивал на филмска камера „Браќа Манак“, за кое интензивно се прават подготовките, соопшти вчера на прес-конференција во Скопје раководството на фестивалот.

Повод беше соопштувањето на добитникот на „Златна камера 300“ за животното дело – британскиот оскаронец Роџер Дикинс, кинематографер на култни филмови како „Бегство од Шошенк“, „Фарго“, „Човекот кој не беше таму“, „Нема земја за стари луѓе“... и познат по соработката со браќата Коен. За неговата професионална биографија зборуваше уметничкиот директор на „Браќа Манак“ Благоја Куновски-Доре во присуство на британскиот амбасадор Чарлс Гарет.

Директорката Гена Теодосиевска најави издание со голем број содржини и новитети – се зголемува бројот на фестивалски програми и оваа година ќе

филмски перспективи“ која почна пред две години.

Претседателот на Друштвото на филмски работници на Македонија (ДФРМ) Игор Иванов-Изи истакна пред почетокот на 39-тиот ИФФК, ДФРМ ќе го заврши процесот за избор на македонски кандидат за Оскар.

Оскар, рече Изи.

Плакатот за 39-тото издание на фестивалот, со слоганот „Симнуваме капа“ (Hats off), е креативно решение на маркетинг-агенцијата „Меккен Скопје“ и инспирирано од безвременските капи на браќата Манак и градот во кој живееле

Во таква клима, под мотото: „HATS OFF!“ Теодосиевска и Куновски релаксирано го подготвуваат и организираат 39. издание. Најголема та придобивка и сатисфакција е прифаќањето, по многу претходни обиди – големиот британски кинематографер, 13 пати номиниран за „Оскар“ и конечно закитен со „Оскар“ на 14. номинација за неговото најново ремек-дело ИСТРЕБУВАЧ/BLADE RUNNER 2049 – **Роџер ДИКИНС/Roger DEAKINS** да биде лауреат на „Златната камера 300 – за животен опус“, со што значително е збогатен „Клубот на великаните“ со уште еден големец. Дикинс во Битола дојде со својата енергична поддржувачка и животна сопатничка, сопругата Џејмс и сите организаторите, публиката и другите гости, уживаа во нивната дружба, а тие од Битола си заминаа вљубени во градот и фестивалот засекогаш! По комплиментите за филмуваниот портрет што за него на отворањето го направи режисерот Вардан Тозија, мастерклас со него модерираше неговиот пријател Најџел Волтерс. Тоа беше еден од најефектните мастеркласови дотогаш и ќе се памети како и оние со: Никвист, Френсис, Дели Коли, Кутар, Јусов, Карваљо, Сушицки, Спиноти, Алкаине и особено со Стараро, Зигмонд и Сил.

In a better climate than before and under the motto 'Hats off!', Teodosievska and Kunovski were more relaxed while preparing the 39th Manaki Brothers festival. Their first and foremost success and great satisfaction was the fact that, after several previous attempts, the great British cinematographer, with 13 Oscar nominations under his belt and currently nominated for the 14th time for his latest masterpiece Blade Runner 2049, Roger Deakins, accepted to be the laureate of the Golden Camera 300 for life work and thus add another big name to the Club of the Greats of the Bitola festival. Deakins arrived in Bitola with his energetic supporter and wife James Ellis and everyone, the festival team, the audience and the other guests really enjoyed their company. They left Bitola in love with the city and the festival forever! The festival opened with a filmed portrait of Deakins directed by Vardan Tozija and the master class dedicated to him was moderated by Nigel Walters. It was one of the most successful master classes ever, and it will be remembered together with those by Nykvist, Francis, Delli Colli, Coutard, Yusov, Carvalho, Suschitzky, Spinotti, Alcaine, and especially by Storaro, Zsigmond and Seal. Deakins had two more meetings with students and watched the films from the main competition Camera 300 with great attention.

МАКЕДОНИЈА

Култура

Понеделник, 24 септември 2018 | 15

СЪЕН ПОЧЕТОК НА ГОДИНЕШНОТО ИЗДАНИЕ НА „БРАЌА МАНАКИ“

Дикинс, Кардинале, Стојанова - ви симнуваме капа!

Весна Димитска

Уште еден сјаен почеток на еден од нашите најважни фестивали, интернационалниот фестивалски фестивал намера „Браќа Манак“ се случи во саботата вечерта во Битола. Црвениот килим пред Центарот за култура блесна во полн сјај откако по него пролетта две светски звезди, сценаристот Рашар Диниќ и филмската дива/глумица Кардинале, за кои годинава се резервирани најважните награди на фестивалот, „Златната камера 300“. Симпатичен посеток со перформансот во режија на Срѓан Јанѓиќевиќ, во вистовистинско мотото на фестивалот „Симнуваме капа“, кој одлично го олицетворила Јелена Јовановиќ, беше позната како исклучително талантлив и забораветелен топан, и не помалку за водителката улога што поддршка ја презеде.

Гена Теодосиевска, директорката на „Браќа Манак“, ги поддржа присутните да бидат на филмската уметност.

Восхишо но е лесно почива да се глуми пред нас нов работен на филмот, не е лесно и да се биде директор на овој фести-

Гена Теодосиевска и Рашар Диниќ

вал бидејќи зад мене стојат оние што го трасираат неговиот пат. Сегава ден ја запаметувам што следува оваа година се доведоа посетителскиот и програмни, резултатот од овие 39 години – рече Теодосиевска.

Там ни се забележуваат на Друштвото на филмските работници на Македонија, на Агенцијата за филм на РМ и на сите филмиди, кои ги отстапија своите филмови да бидат дел од програмата.

Добитникот на „Златна камера 300“ за животно дело, скромниот маг со камерата Роџер Дејкинс, ја прими наградата и изрази задоволство што е во еден фестивал што е посветен на филмската камера.

Како стоим овде пред нас се чувствувам дека сум на погрешната страна од камерата. Понекогаш сум добивал водича. Мислам дека фестивалот трае исто толку години колку што јас спирам филмови. Могувме да го што сум, ден од оваа исто-

рија затоа што позивам многу луѓе што претходно биле тука, но јас досега немав можност да дојдам. Пресрекен сум што стигнувам дел од оваа историја – рече Дејкинс.

Клудија Кардинале, многу непосредна и отворена, примарно ја наградила „Златната камера 300“ за особен придонес во светската филмска уметност рече се заблгодарил.

Понекогаш сакам да имам емоцијата појавување на сцената на македонската ѕвезда Милица Стојанова, која е годишната добитничка на наградата „Големите звезди на македонскиот филм“ што ја доделува Друштвото за филмските работници на Македонија. Стојанова изјави за сите диворни години, исклучително во овај смисла, сепак во својата област.

По симноста за вработување на интервјуе, присутните нема можност да ја видат сцената и македонската премиера на краткиот филм „Љубовникот“ во режија

„Љубовникот“ требало да биде снимен со камерата на Манак

Најдобра идеја за овој љубовителски филм „Љубовникот“ во Игор Иванов, со кој се отвори филмската програма на фестивалот. Но идејата што стоела зад оваа одлука е уште поинтересна. Имено филмот требало да се снима со „Златната камера 300“ на Манак, но поради тоа што процесот на репарација чинел многу, филмот на крајот е завршен со стандардна поставка.

Ова беше постара идеја, сценариото е од 2009 година, напишано е во еден миг. Уште тогаш сакавме да го снимиме филмот со камерата на Манак, но репарацијата чинеше многу за еден краток филм, па таа идеја отпадна. Но во ова треба да биде китичка на намера да се стави неколку во функција рече режисерот Иванов.

Тој смета дека доколку „Љубовникот“ бил снимен со старата камера, тоа би било добар пример на сценариста фотоплати за македонската кинематографија нејзината богатна историја и традиција.

Според продуцентот Том Савковски, реализацијата на еден такъв проект биле рамка на егзистенцијата – да се врати во функција еден емоционален, нешто што е толку старо, но не е несомнено. Имено, камерата не е во првобитној состојба, механизмот работи, но има проблем со објективот. Аналогните во лабораторија беа однесени да покажат колку би чинела нејзината репарација.

на Игор Иванов-Или, а потоа филмската екипа: Том Савковски, Дејан Димитски, Наталија Теодосиева, Сава Петровски, Марија Алчевска се покосија пред публиката. Во чест на лауреатот на „Златна камера 300“, кинематограферот Роџер Дејкинс, филм за отворање беше „Истребувач 2049“ за кој тој го доби „Оскарот“ за камера.

Игор Иванов и Милица Стојанова

Дикинс имаше и дополнителни 2 средби со студентите, со внимание филмовите ги следеше од главната конкуренција „Камера 300“, а присуствуваше и на проекцијата на филм од „Документарната програма“ на Теодосиевска: ЖИВЕЕЈЌИ ЈА СВЕТЛИНАТА - РОБИ МИЛЕР од авторката Клер Пижман/Claire Pijman, на која Дикинс ѝ даде искрени комплименти, додавајќи дека Роби е неговиот духовен брат. Својата големина Дикинс ја покажа и во интервјуто за списанието „Камераман“/KAMERAMAN, каде што, станувајќи збор за ремек-делото на Звјагинцев и креацијата на кинематограферот Михаил Кричман – ЛЕВИЈАТАН, изјавува дека кога го видел, толку бил воодушевен, па дури и помислил, симболично, да ја обеси на клин својата камера. На заминување Роџер Дикинс искрено и категорички ветува дека „Златната камера 300“ ќе биде во предниот план, а зад неа ќе стои „Оскарот“!

He attended one of the documentary screenings from Gena Teodosievska's selection, Living the Light – Robby Muller by Claire Pijman and Deakins paid the author his sincere compliments, adding that Muller was his spiritual brother. His greatness and generosity Deakins also exhibited in the interview he gave to the magazine Kameraman, when he said, when discussing Zvyagintsev' masterpiece Leviathan, and the work of the cinematographer Michael Krichman, that he admired the work so much that he even thought of leaving his camera on the shelf for the rest of his life. When leaving, Roger Deakins promised to have his Golden Camera 300 in front of the Oscar on his mantelpiece.

39. ФЕСТИВАЛ НА ФИЛМСКА КАМЕРА ОД 22 ДО 29 СЕПТЕМВРИ
Оскаронецот Роџер Дикинс - лауреат на „Браќа Манакѝ“

Англискиот кинематографер Роџер Дикинс, добитник на Оскар за филмот „Блејд ранер 2049“ е годишен лауреат на „Златна камера 300“ за животното дело на 39. Интернационален фестивал на филмска камера „Браќа Манакѝ“ што под слоганот „Синнуваме капа“ ќе се одржи од 22 до 29 септември во Битола. Според Гена Теодосиевска, директорка на фестивалот годинава филмовите ќе се прикажат во 14 фестивалски програми и ќе се задржи концептот на присуство на лауреати и на кинематографи во главната програма, одржување мастер класови, како и непосредноста во пристапот со гостите и посетителите на фестивалот и размена на искуства.

да се претставиме со она што го имаме без разлика дали и како некој во даден момент мисли, додаде тој.

Според уметничкиот директор на фестивалот Благоја Куновски-Дорѝ за големината на најновиот лауреат сведочат импозантните бројки од 115 најразлични светски филмски награди и 148 номинации, како и неговиот потпис како кинематографер на филмови како „Бегство од Шошени“, „Фарго“, „Кундун“, „Читачот“, „Нескришливо“, „Пад од небо (Skyfall)“, „Нашата неколкугодишна упорност да го донесеме во Македонија и Битола, еден од најголемите живи светски кинематографи Роџер Дикинс, се оствари и тоа во годината кога тој конечно стана заслужен оскарена на Оскарот за крвавата во сега веќе новото антолошко дело од неговата богата ризница – „Блејд ранер 2049“. Филмот е креиран во соработка со канадскиот режисер Дени Вилнев, со кого предходно ги работел и „Сикарио“ и „Затвореници“, рече Куновски.

На прес-конференцијата присуствуваше и амбасадорот на Белгика Британија, Чарлс Гарот. (НИ.Т.)

на тешки филмови кои бескрајно се продуцираат и тешко се завршуваат со темѝ од историјата“, рече Иво Иванов-Изи, претседателот на филмскиот центар на Македонија, посочувајќи дека 70 проценти од македонската кинематографија е во филм. Тој додаде дека бидејќи се фокусираат да бидат авторите и снимачите кои се случуваат овде и сега и за она како ние се гледаме и сакаме да се претставиме пред светот.

„Пред 39. „Браќа Манакѝ“, ДФРМ ќе заврши со изборот на филм за македонски кандидат за Оскар, за што годинава во игра се 8 или 9 филмови. Се навраќам во периодот кој престој дека нема да се случи да немаме кандидат за Оскар, бидејќи од ДФРМ веруваме дека треба

ЕЧЕР 29.06.2018 СТР. 17

та во кусометраж ма враќање“. Ш до останатите, бе же да се каже де прикажани филм -творец, уметно можностите на с нологија и оптик надградуга приро тални и светлосн вајќи сугестивни ки“, полни со дра тмосфера. Ставај во функција на р новни идејни по ските мајстори н доа крупен при визуелни вреднос радува и појават од помладата и

И без големи спонзорски субвенции, „Специјалната златна камера 300 за особен придонес во светската филмска уметност“ ѝ беше доделена на големата дива на италијанскиот филм, **Клаудија КАРДИНАЛЕ/Claudia CARDINALE** (мастеркласот со неа го модерираше големиот италијански пријател и соработник на фестивалот, режисерот Микеле де Анџелис). „Големата звезда“ на ДФРМ заслужено отиде во рацете на нашата актерка – **Милица СТОЈАНОВА**. „Документарната програма“ беше во стандардното високо содржинско-естетско издание на Гена Теодосиевска, а како коселектор беше вклучена и режисерката на документарни филмови, Марија Цицева. Тука треба да го потенцираме долгометражниот документарен филм на Клер Пижман, **ЖИВЕЕЈКИ ЈА СВЕТЛИНАТА - РОБИ МИЛЕР/LIVING THE LIGHT**, кој таа му го посвети на својот учител Роби Милер, кој почина таа година, а го започна во годината кога му беше дадена „Златната камера 300 - за животен опус“, на 37. издание во 2016, кога Пижман беше во жито и го направи мастеркласот за Роби Милер. По тој повод, на 39. издание/2018, во Битола дојде, покрај Пижман, и сопругата на Роби Милер - Андреа, која уште еднаш се заблагодари за вниманието што фестивалот го посвети на нејзиниот сопруг. Фестивалот само ја исполни најблагородната, уметничка и хумана мисија – да го награди и да го воспева великанот на филмската камера, еден од најголемите на сите времиња, Роби Милер.

There was no need for many a sponsorship to bring over the great diva of the Italian film Claudia Cardinale, who was awarded the Golden Camera 300 for her special contribution to cinematic art. The master class with her was moderated by the great Italian friend and collaborator of the festival, the director Michele de Angelis. The Great Star of MFPA went to the worthy hands of our actress Milica Stojanova. The documentary program maintained the high standards usually associated with Gena Teodosievska's selections, although this time the documentary director Marija Dzidzeva was involved as its co-selector. The feature length documentary Living the Light – Robby Muller by Claire Pijman was screened in honour of Pijman's teacher who died that year. She began shooting the film the same year when Muller won his Golden Camera 300 for life work, at the 37th Manaki festival in 2016, when Pijman herself was a member of the jury and had her master class dedicated to Robby Muller. Muller's wife Andrea came to Bitola, for this 39th Manaki Brothers festival and she expressed her gratitude for the attention that this festival paid to her husband. But the festival only fulfilled its noble artistic and human mission by awarding and honouring one of the greatest cinematographers of all time, Robby Muller.

Краткометражната компетиција ја подготвија младите режисери: Марија Апчевска и Даријан Пејовски. „Европските филмски перспективи“, како нов селектор, ги подготви филмскиот критичар Слаѓан Пенев. Програмата „Мак поинт“/ Mac Point продолжи како ингеренција и селекција на Ана Василевска, составена од дури 20 краткометражни филмови поддржани од Агенцијата за филм. Македонскиот драг италијански зет Микеле де Анџелис подготви програма со филмски класици од жанрот хорор и беа прикажани 4 антологиски филмови под наслов „Сенки на светлината, четири универзални хорор-класици од 30-тите до 80-тите“.

The short film competition program was the charge of the young directors Marija Apchevska and Darija Pejovski. The program 'European Film Prospects' had a new selector, the film critic Slagjan Penev. Mac Point program continued with Ana Vasilevska as its selector and this time it consisted of as many as 20 short films financed by the Film Agency. The Macedonian son in law from Italy, Michele de Angelis prepared a program of 4 famous films, all universal horror classics from the period between the 1930s and 1980s.

Програмска ори... глед на пр... мови, предвид... студио „Милтс... овител е Сој... на филмски... гославија, да... амите на југо... во Пула, см... е филмови в... Белград и на... ски фестивал... еден друг... териуми... ста на докум... бидат прикаж... арувања од о... кај нас и во... ти и за прое... анимирани... одржувањет... а долгометра... видено еднаш... на фестивалот... ументарните ф...

ЕФА ја продолжи соработката со нашиот фестивал со популарната програма од европски кратки филмови, под насловот SHORT MATTERS, а како турнеја на 15 кратки филмови номинирани за наградата за најдобар европски краток филм во 2017 г. Фестивалот беше отворен со краткиот игран филм ЛЉУБОВНИКОТ, чиј автор е Игор Иванов-Изи, а кинематографи се: Драган Салковски, Дејан Димески и Томи Салковски. На затворањето на фестивалот е прикажан краткиот игран филм СКАУТ на младиот автор Алек Цветков од САД.

Во чест на лауреатите, Кардинале и Дикинс, беа прикажани играните филмови: БЛАГОРОДНИ ЛАГИ/NOBLE LIES и ИСТРЕБУВАЧОТ/BLADE RUNNER 2049 (по краткиот филм ЛЉУБОВНИКОТ, со кој беше отворен фестивалот).

Во „Case Study“, во соработка со МЕДИЈА Креативна Европа – Деск МК/Creative Europe MEDIA - Desk МК, беа прикажани филмовите: долготражниот документарен ПОФАЛБА ЗА НИШТО/IN PRAISE OF NOTHING, на авторот од Србија, Борис Митиќ и ДЕВОЈЧИЊАТА ОД ШУМАТА БАНИЈА, краток документарец на хрватската авторка Николина Бариќ/Nikolina Barić.

EFA continued its cooperation with the festival with the popular program of European short films entitled 'Short Matters', consisting of 15 recent productions competing for the title of the best short film for 2017. The short film Lover directed by Igor Ivanov, and Dragan Salkovski, Dejan Dimeski and Tomi Salkovski as its cinematographers opened the festival. The short film Scout by the young author Alex Cvetkov from USA closed the festival.

In honour of the laureates, Cardinale and Deakins, the festival screened the Noble Lies and Blade Runner 2049 (after the short film Lover that opened the festival).

In cooperation with Creative Europe MEDIA – Desk MK, the following films were screened as part of the Case Study segment: In Praise of Nothing by Boris Mitic from Serbia and The Girls from Banija forest by the Croatian author Nikolina Barić.

По повод 100-годишнината од раѓањето на шведскиот великан Ингмар БЕРГМАН/Ingmar Bergman (1918 – 2018), во холот на Домот на културата во Битола, Кинотеката на Македонија подготви изложба од хронолошки текстови и фотографии за неговиот живот и кариера, а беше прикажано и антологиското дело ПЕРСОНА. По повод 60-годишнината од реализацијата на филмот МИС СТОН (1958 – 2018), исто така беше приредена изложба, а беше прикажуван и филмот. JUNIOR програмата ги изградува најмладите гледачи со 3 најнови светски детски филмски хитови. Во „Студентската“ програма што ја подготвува и води Ѓорѓи Пулевски, рекордна бројка од 15 филмски академии од регионот и светот, со 26 филмови на студенти. Продолжи соработката со ФФФ/FFF, како и со АРИ/ARRI и ИМАГО/IMAGO, а Балканската ИМАГО конференција одново беше во ингеренциите на Најдел Волтерс. Вратена е квадратната форма на каталогот, со што се доби најоптимален квалитет во секој поглед. А церемонијата на отворањето, осмислена и во режија на Срѓан Јанакиевик, со модерација на младата актерка Јелена Јованова, беше ефектна и впечатлива.

To mark the centenary of the birth of the Swedish legend Ingmar Bergman (1918-2018), the Macedonian Cinematheque prepared an exhibition of chronological texts and photographs dedicated to his life and career and his famous film Persona was screened. Another exhibition and screening celebrated the 60th anniversary of the first Macedonian film Mis Stone (1958-2018). The junior program thrilled the young audiences with 3 of the latest film hits for children. The student program selected and organized by Gjorgji Pulevski included the record number of 15 academies from the region and around the world with 26 student films. The cooperation with FFF continued, as well as with ARRI and IMAGO and the Balkan IMAGO conference was organized in Bitola by Nigel Walters. The catalogue was again shaped as a square, as this shape proved to be the most suitable. The opening ceremony was interestingly directed by Srgjan Janikjievic with the young actress Jelena Jovanova as the presenter.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

ЛЕТО/SUMMER, Русија/Russia
 Кин./Cin.: Владислав ОПЕЛЈАНЦ/Vladislav OPELYANTS
 Реж./Dir.: Кирил СЕРЕБРЕНИКОВ/Kiril SEREBRENIKOV

СТУДЕНА ВОЈНА/COLD WAR, Полска/Poland
 Кин./Cin.: Лукаш ЖАЛ/Lukasz ZAL
 Реж./Dir.: Павел ПАВЛИКОВСКИ/Pawel PAWLIKOWSKI

ПЕПЕЛТА Е НАЈЧИСТО БЕЛО/ASH IS PUREST WHITE, Кина и Франција/China & France
 Кин./Cin.: Ерик ГОТЈЕ/Eric GAUTIER
 Реж./Dir.: Жија ЖАНГ-КЕ/Jia ZHANG-KE

ФОКСТРОТ/FOXTROT, Израел/Israel
 Кин./Cin.: Ѓора БЕЈАЧ/Giora BEJACH
 Реж./Dir.: Самуел МАОЗ/Samuel MAOZ

ПОДДРШКА НА

40. ИЗДАНИЕ

Јубилејното издание, под мотото: **TELL THE CLOUDS**, доби нов покровител - претседателот Стево Пендаровски и нов изглед со одлично дизајнираниот постер, трејлер и еден од најдобрите каталози досега. Јубилејното издание е второ издание за Гена Теодосиевска како директор на фестивалот, но и за претседателот наДФРМ – Игор Иванов, за директорот на Агенцијата за филм – Горјан Тозија и за градоначалничката на Битола – Наташа Петровска. Јубилејно и како што прилега на големиот јубилеј – најдобро издание во историјата на фестивалот. Најдобро во секој поглед, од богатите програмски содржини, бројните угледни странски гости, ритамот и динамиката со кои се одвиваше фестивалот од ден во ден...

THE 40th FESTIVAL

For its 40th anniversary under the motto 'Tell the Clouds', the festival got a new patron – President Stevo Pendarovski, and a new look with new and excellent designs of its poster and trailer, as well as one of the best catalogues so far. This was the second festival organized by Gena Teodosievska as its director, Igor Ivanov as the president of MFPA, Gorjan Tozija as the director of the Film Agency and Natasha Petrova as the mayor of Bitola. And it might have been the best in history. It was the best in every respect, with great program content, numerous foreign guests, and with a dynamic rhythm, day in day out.

А сè започна со престижната награда за фестивалот „Браќа Манаки“ – „Кристалното око“ на ИМАГО/IMAGO за неверојатен придонес кон уметноста на кинематограферите, која на свечената церемонија на доделувањето на годишните награди на оваа светска федерација, на почетокот на годината на јубилејот (17 март), во Белград, во Југословенската кинотека, од името на ИМАГО, на Гена Теодосиевска и Благоја Куновски, им ја врачи, кој друг ако не – Најџел Волтерс, кој притоа инспиративно, полн со емоции, говореше за значењето на нашиот фестивал како прв и најстар во светот што ја слави уметноста на кинематограферите. „Кристалното око“ на ИМАГО беше изложено заедно со оригиналната камера „биоскоп 300“/Bioscope 300 на браќата Манаки во влезното фоаје на Домот на културата во Битола во текот на јубилејното издание.

Иако церемонијата на отворањето ги подели мислењата на посетителите, кои тврдеа дека е предолга, отворањето помина одлично зашто должината на отворањето се должеше на спонтаните и инспиративни исказувања на: Најџел Волтерс, Џим ШЕРИДАН/Jim SHERIDAN (чи филмови имаат 14 номинации за „Оскар“) и Хозе Луис АЛКАИНЕ/Jose Luis ALCÁINE. Сепак, имаше и коментари што велеа дека „беше долго, но личеше, бидејќи еднаш се слави 40-годишен јубилеј и сè што беше кажано беше на место“.

It all started with the prestigious award that the festival was presented – the Chrystal Eye of IMAGO for its incredible contribution to the art of cinematography. Nigel Walters handed it to Gena Teodosievska and Blagoja Kunovski at the award ceremony that this world federation held earlier in the year (17 March) at the anniversary of the Yugoslav Cinematheque in Belgrade. In his inspired and emotional speech Nigel Walters talked about the importance of our festival, as the first and oldest festival in the world celebrating the art of the cinematographers. The Crystal Eye of IMAGO was exhibited together with the Manaki brothers' original camera Bioscope 300 in the hall of the Culture Center in Bitola during the entire festival.

Although the opinions about the opening ceremony were divided, some of the attendees found it too long, it all went brilliantly well and it was long as it was because of the many spontaneous and inspired addresses by Nigel Walters, Jim Sheridan, a cinematographer with 14 Oscar nominations, and Jose Luis Alcaine. And the guests eventually agreed that despite being long, this was a worthy celebration of the 40th anniversary of the festival.

Ова јубилејно издание, со сета своја понуда и со начинот на кој помина, може да ги исполнува со гордост сите оние што најнепосредно го подготвуваа и реализираа. Сите горенаведени институции и личности со својот придонес заедно придонесоа 40. издание на најдобар можен начин да го оправда високото светско реноме на фестивалот, преку комплименти што фестивалот ги доби од сите домашни и странски гости, како и од публиката на која програмски ѝ беше понуден фестивал полн како око. Тоа треба да е *spiritus movens* на идните изданија, во пресрет на 50-годишниот јубилеј.

The 40th Manaki Brothers festival, with the programs that it offered and the manner of their realization, made the team that prepared it justly proud. All the institutions and individuals listed above contributed to the 40th anniversary, meeting all the expectations from a festival of such high repute. And compliments came duly, from the domestic and foreign guests and from the audience that was kept busy with one of the richest programs ever. And this festival should serve an example for all future Manaki festivals.

основаното филмско "он Манакѝ", кое го на првиот филмски Балканот, практично работа во почетокот ина, кога ќе почне пра програмата за мките на Студиото, а својата активност текот на цела го се предвидено, ќе три филмски ма- различни жанрови долготражен и

Ke настојува авторски тон да с слични манифеста земја". Фрлајќи се на својот работ се на својот работ карактер, Филмско тон Манакѝ", покра на филмови, својат ја одвива и преку ни, курсеви, симпоз вања со цел филмо уште повеќе да ја секој раб

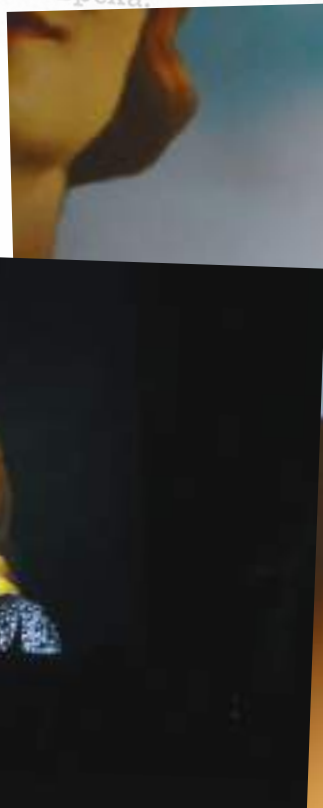
Во „Клубот на великаните“ беа вклучени две нови големи имиња, Американецот Ед ЛАК-МАН/Ed LACHMAN (воедно и претседател на главното жири) и Гркот Јорџос АРВАНИТИС/Yorgos ARVANITIS. Двајцата се претставија со одлични мастеркласови, модерирани, првиот од Најџел Волтерс, а вториот од драгиот пријател на фестивалот од Италија – критичарот Масимо Леки. Исто така, мора да се истакне дека Лакман, и покрај својата хендикепираност, функцијата претседател на главното жири ја изврши на највисоко ниво, а колегите членови на жирито имаа чест постојано да бидат во негово друштво.

Two new names joined the Club of the Greats, the American cinematographer Ed Lachman (who was the president of the main jury) and the Greek cinematographer Yorgos Arvanitis. Both had excellent master classes, the first moderated by Nigel Walters and the second by the dear friend of the festival from Italy, the film critic Massimo Lecci. It has to be said that, despite his handicap, Lachman performed his role as the president of the main jury as well as possible, and the other members of the jury were honoured to be in his company.

Покрај филмовите во конкуренција, тој собра сили да ги погледне и филмовите: ЗЛАТНАТА РАКАВИЦА на тандемот Фатих АКИН/Fatih AKIN – Рајнер КЛАУСМАН/Reiner KLAUSMANN (филм прикажан на полноќна проекција) и македонскиот МЕДЕНА ЗЕМЈА, на режисерите Тамара Котевска и Љубомир Стефанов и кинематограферите Фејми Даут и Самир Љума, за потоа на средбите со нивните автори релевантно да говори и да додели комплименти на нивните автори.

In addition to the films from the competition program, he managed to see Golden Glove by the tandem Fatih Akin and Reiner Kalusmann (a midnight screening) and the Macedonian documentary Honeyland by the directors Tamara Kotevska and Ljubomir Stefanov and the cinematographers Fehmi Daut and Samir Ljuma, and then meet the authors and offer them relevant comments and compliments.

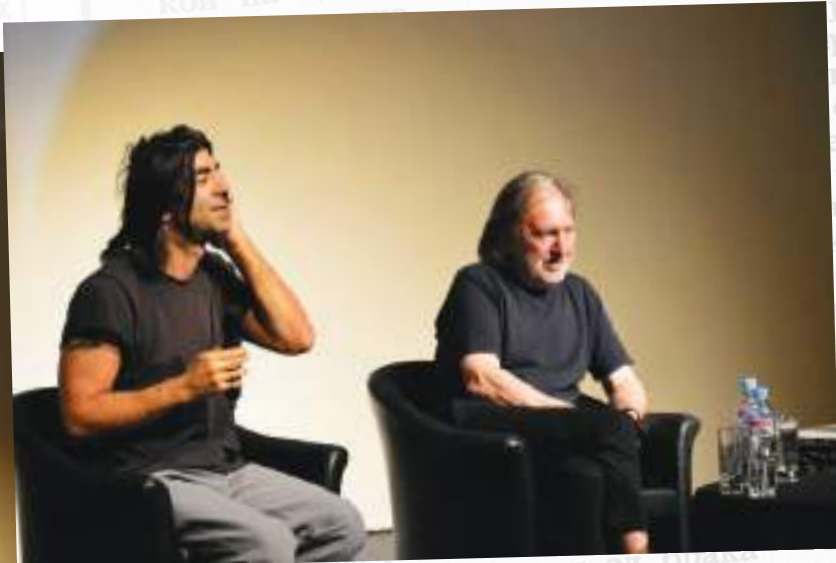
Традиционалната „Голема звезда на македонскиот филм“ на ДФРМ му беше доделена на композиторот на филмска музика **Љупчо КОНСТАНТИНОВ**, со кого исто така имаше инспиративна мастерклас средба.

The winner of the Great Star of Macedonian Film, traditionally awarded by MFPA, was the film composer Ljupcho Konstantinov, who had his own inspirational master class.

Богатството на фестивалската понуда беше засилено со присуството на бројни странски угледни гости од филмскиот свет. Мора да се истакне дека, покрај кинематограферите од конкуренцијата, на јубилејното издание во Битола дојдоа и автори од светски ранг како водечкиот германски сценарист-режисер Фатих АКИН (чие присуство предизвика еден од најголемите интереси за некој гостин досега и во преполнетиот фронтален дел на големата сала во Центарот за култура се сретна со битолските и македонски синефили), кој заедно со својот тандемски соработник, двократниот лауреат на „Златна“ и „Сребрена камера 300“ – Рајнер КЛУСМАН, под модераторство на г-ѓа Теодосиевска, одговараа на бројните прашања за својот опус од присутните симпатизери.

The festival offer was only made more impressive by the presence of numerous eminent guests from the world of film. In addition to the competing cinematographers, the festival in Bitola was honoured with the presence of authors of world renown, such as the leading German scriptwriter and director Fatih Akin (whose presence caused the greatest interest in a guest to that date and in the brimming hall of the Culture Center he met with many film lovers from Bitola and Macedonia) together with his collaborator, the double winner of the Golden Camera and Silver Camera 300, Reiner Klausmann. Gena Teodosievska moderated the meeting during which they answered the questions of the many attending aficionados.

По свеченото отворање со филмот на Педро Алмодовар БОЛКА И СЛАВА, на првата прес-конференција, како своевиден мини-мастерклас гостите имаа средба со уште еден поранешен битолски лауреат на „Златната камера 300 за животно дело“ – Хозе Луис АЛКАИНЕ. Тоа се повтори и при средбата (мастеркласот) со прославениот ирски сценарист - режисер, Џим ШЕРИДАН/Jim SHERIDAN во малата сала (автор на две антологиски ремек-дела: оскаровскиот, за актерот Дениел ДЕЈ ЛУИС/Daniel DAY-LEWIS - МОЕТО ЛЕВО СТАПАЛО/MY LEFT FOOT и ВО ИМЕТО НА ТАТКОТО/IN THE NAME OF THE FATHER, филм со седум номинации за „Оскар“).

The festival was opened with Pedro Almodovar's Pain and Glory, and during the first press conference the attending guests had another mini master class of sorts with the former Bitola laureate of the Golden Camera 300 for life work Jose Luis Alcaine. The same happened during the meeting (master class) with the famous Irish scriptwriter and director Jim Sheridan in the small hall (he is the author of two legendary masterpieces, My Left Foot for which Daniel Day Lewis won an Oscar and In the Name of the Father with seven Oscar nominations).

Посебна придобивка беше што токму на јубилејното издание самоиницијативно дојдоа уште две големи светски кинематографски имиња и со нив на прес-конференциите, исто така, може да се каже дека одржаа мини-мастеркласови. Во Битола на фестивалот прво му се придружи еден од водечките британски кинематографиери Џон МЕТИСОН/John MATHEISON (кој меѓу другите филмови го има потпишано ГЛАДИЈАТОР на Ридли Скот/Ridley Scott) кој самиот си го плати авиобилетот и дојде во Битола со уште двајца помлади колеги.

Two other great cinematographers came to the 40th anniversary of their own accord and their press conferences also turned into a sort of master classes. The leading British cinematographer John Matheison (who, among else, was the cinematographer of Ridley Scott's Gladiator) came to Bitola first, paying for his airplane tickets by himself and bringing two younger colleagues with him.

Другото големо име, со кого исто така имаше мини-мастерклас, беше Французинот Ерик ГОТЈЕ/Eric GAUTIER (добитникот на „Сребрената камера 300“ за 2018 години за кинескиот филм ПЕПЕЛТА Е НАЈЧИСТО БЕЛО), кој исто така не можел да одолее а да не дојде одново на фестивалот во Битола. Покрај големиот резпект кон фестивалот, Готје го наведува и присуството на двајцата лауреати: Лакман и Арванитис, како причина за своето доаѓање во Битола. Во конкуренција, по 20-годишна пауза, повторно доаѓа Германецот Франк ГРИБЕ/Frank GRIEBE, кинематографер, откритие на битолскиот фестивал кој првпат се претстави со филмот СМРТОНОСНАТА МАРИЈА на Том Тиквер во 1995 година, а овој пат дојде со најновиот филм, камерната психолошка драма ЛАРА на режисерот Јан-Оле ГЕРСТЕР/Jan-Ole GERSTER, на чија проекција имаше околу 500 гледачи. Во врска со посетеноста, филмовите во натпреварувачката програма „Камера 300“ во ова издание ги следеа во просек 400 гледачи, а рекордна преполнета сала имаше на нашиот филм МЕДЕНА ЗЕМЈА, кој беше своевиден хит на фестивалот. Селекцијата на кратки филмови во конкуренција за награда ја подготви веќе уиграниот тандем: Марија Апчевска и Даријан Пејовски, а главното жири „Малата златна камера 300“ за најдобар краток филм ѝ ја додели на младата кинематограферка од Аргентина – **Констанца САНДОВАЛ/Constanza SANDOVAL**, за филмот **ЧУДОВИШТЕН ГОСПОД/MONSTER GOD**, која самоиницијативно долета во Битола за лично да ја прими наградата.

The other great name that held a mini master class was the French cinematographer Eric Gautier (the winner of the Silver Camera 300 in 2018 for the Chinese film Ash is Purest White) who came back to Bitola because he could not resist the attractions of the festival. In addition to his great respect for the festival, Gautier explained that the reason for his coming again were the two laureates, Lachman and Arvanitis. To take part in the official competition, another cinematographer revisited Bitola after 20 years, Frank Griebe, the German director of photography and a great discovery of the Bitola festival in 1995, when he competed with Tom Tykwer's Deadly Maria. The film with which he competed this time was the psychological drama Lara directed by Jan-Ole Gerster. Some 500 people saw the screening of the film in Bitola. All films from the competition program Camera 300 at the 40th Manaki Brothers festival were seen on average by 400 viewers each, while the Macedonian documentary Honeyland had the record visit and turned out to be the festival hit. The same tandem as the previous year, Marija Apchevska and Darijan Pejovski selected the short films for the competition program and the main jury awarded the Small Golden Camera 300 for the best short film to the young cinematographer from Argentina, Constanza Sandoval for the film Monster God. Sandoval flew to Bitola on her own initiative to receive the award.

„Документарната програма“ на Гена Теодосиевска првпат конечно имаше интернационално 3-члено жири, а награда доби филмот **ЗА САМА/FOR SAMA**, американско-британска копродукција на режисерот-кинематографер, **Ваад АЛ-КАТИБ/Waad AL-KATIB**. Вратена е и „Наградата на битолската публика“, која овој пат го награди македонскиот филм од програмата „Мак поинт“/Mac Point – СКОПЈЕ 2020 на авторот Радован Петровиќ.

Програмата „Перспективите на европскиот филм“, составена од 17 филмови, одново ја подготви селекторот Слаѓан Пенев и радува фактот што и за проекциите на оваа програма имаше видливо интересирање кај филмофилите. Програмата „Мак поинт“/Mac Point составена и модерирана од Ана Василевска имаше 12 краткометражни и 2 среднометражни домашни филмови финансирани преку Агенцијата за филм. Продолжи соработката со ЕФА чија краткометражна програма, како „Турнеја на 15 номинирани кратки европски филмови за 2018“, одново привлекува внимание кај филмофилите. Во чест на главните лауреати беа прикажани нивни најрепрезентативни филмови од богатите опуси, за Лакман неговото ремек-дело **КЕРОЛ/CAROL** во режија на Тод ХЕЈНС/Todd HAYNES, за Арванитис – **ПЧЕЛАРОТ/THE BEEKEEPER** во режија на Тео АНГЕЛОПУЛОС/Theo ANGELOPOULOS, а во чест на Константинов – **СРЕКНА НОВА '49** во режија на Столе Попов. Традиционалната програма „Земји во фокус“ беше за кинематографиите на Црна Гора и Грузија и секоја земја беше претставена со по 4 филма. Во блокот на специјални проекции, покрај веќе споменатите филмови, беа прикажани и: документарниот филм **JAZZMAN** на Аљоша Симјановски, **РАЈУ/Raju** на германскиот автор Макс ЗАЛЕ/Max ZAHLE и хрватскиот **БЕЛАДОНА/BELLADONNA** на авторката Дубравка ТУРИК/Dubravka TURIC. **JUNIOR** програмата понуди 5 филма, 2 целовечерни анимирани и 3 играни. „Студентската програма“ на Ѓорѓи Пулевски одново со завиден број од 14 застапени филмски академии, овој пат главно од регионот. Во дополнителната програма, програмата **МЕДИЈА Креативна Европа/Creative Europe MEDIA** под раководство на Бистра Георгиева, понуди средба со 4 гости од различни профили на темата **УСПЕХ – ОТСКОК ИЛИ СТАПИЦА?** Претставничката на Агенцијата за филм – Анета Стојческа ја координираше работилницата на **LIM/LESS IS MORE – РАБОТИЛНИЦА ЗА ПИШУВАЊЕ СЦЕНАРИО**, со двајцата странски гости: Пјер ХОЏСОН/Pierre HODGSON и Нолвен Гизу/Nolwenn GUIZIOU. **ЕУРОИМАЖ/EUROIMAGE** – Европскиот фонд за поддршка на филмот го претстави гостинот Серџо Гарсија де Леаниз/Sergio Garcia de Leaniz, проект-менаџер при **ЕУРОИМАЖ**. Беа претставени и двата филмски фестивали, **КРАТКИ БРАНОВИ** од Позњан – Полска и **МЕКАЛ** од Барселона. **ИМАГО**, на јубилејното издание, е исто така целосно активен и настапува како своевиден мал конгрес. Бордот на ИМА-

Gena Teodosievska's documentary program had finally got an international three-member jury and the winner was the film **For Sama**, an American-British coproduction, directed by Waad Al-Katib. The Award of the Bitola audience was restored and the winner was a Macedonian film screened as part the Mac Point program, Skopje 2020 by the author Radovan Petrovic. The program called 'The European Film Prospects' consisted of 17 films selected by Slagjan Penev for the second time and it was good to see that this program attracted the interest of many a film lover. Mac Point was selected and moderated by Ana Vasilevska and consisted of 12 short, and 2 medium length domestic films financed by the Film Agency. The cooperation with EFA continued and its program of short films entitled 'A tour of 15 nominated short European films for 2018' also attracted the attention of film lovers. In honour of the main laureates, the most famous films in their large opuses were screened: Lachman's masterpiece **Carol**, directed by Todd Haynes, and **The Beekeeper** by Theo Angelopoulos and Sarvanitis as the cinematographer. To honour Konstantinov's award, **Stole Popov's Happy New '49** was screened. The tradition 'Country in Focus' program was dedicated to the cinematography of Montenegro and Georgia, each country being represented with 4 films. Within the block of special screenings, in addition to the already mentioned films, Aljosh Simjanovski's documentary **Jazzman** was also screened, as well as **Raju** by the German author Max Zahle and the Croatian **Belladonna** by the author Dubravka Turic. The Junior program offered 5 films, two feature length animation films and 3 feature films. The student program prepared by Gjorgji Pulevski had a solid number of 14 film academies participating, mostly from the region. The Creative Europe MEDIA program under the leadership of Bistra Georgieva offered a discussion with 4 guests from various profiles entitled 'Success – a leap forward or a trap?' The representative of the Film Agency, Aneta Stojchevska, coordinated the workshop 'Less is more – a workshop on screenwriting', with two foreign guests, Pierre Hodgson and Nolwenn Guiziou. EUROIMAGE, the European fund for film support, introduced the audience to Sergio Garcia de Leaniz, a project manager with EUROIMAGE, while two film festivals had their presentations: **Short Waves** from Poznan, Poland and **MEKAL** from Barcelona. IMAGO was also very active at this anniversary, holding a sort of a small congress. The IMAGO Board, led by Paul Rene Roestad, had its regular annual meeting, while the Balkan IMAGO, led by the energetic Nigel Walters, got the cinematographers from the region together yet again. In the In Memoriam block, the festival paid due respects to the Macedonian film artists that passed away that year: Dragan Salkovski, Kiril Cenevski and Meto Petrovski and their films were screened

ГО, на чело со претседателот Пол Рене Ростад, ја одржа својата редовна годишна средба, а балканското ИМАГО под раководство на ревносниот Најдел Волтерс одново ги собра кинематограферите од регионот. Во блокот IN MEMORIAM, фестивалот им посвети должно внимание на нашите починати филмски уметници: Драган Салковски, Кирил Ценевски и Мето Петровски и во нивна чест беа прикажани филмови што тие ги потпишале. МЕДИЈА Креативна Европа/Creative Europe MEDIA на јубилејното издание се врати со финансиска поддршка, веројатно и поради фактот што во програмата беше вклучена новата програмска целина - „Патувачко кино на 'Браќа Манаки'“, со прикажување филмови во неколку града низ Македонија, како и организирање посети на проекциите во текот на фестивалот. Исто така, посебна атмосфера со своето присуство изгради 3-члената екипа на компанијата од Шведска „EASYRIG“, предводена од основачот и сопственик Јохан ХЕЛСТЕН/Johan HELLSTEN, кои со своите носачи на камери (стедикем) демонстрираа ефикасен систем на снимање за камерманите/кинематограферите. Јубилејниот каталог исто така го достигна својот врв. Фестивалот беше затворен со долгометражниот документарен филм МАНАКИ - ПРИКАЗНА ВО СЛИКИ на авторот Роберт Јанкуловски, а самата церемонија беше функционална поради помалиот број говорници.

Натпреварувачката селекција „Камера 300“ уште еднаш се потврди како стожер на фестивалот, како негов суштински легитимитет. Избраните 12 филма и овој пат се покажаа на највисоко престижно ниво со фокус на креативноста на кинематограферите. Благоја Куновски често истакнува дека како селектор секогаш води сметка филмовите да бидат атрактивни и за публиката, која и овој пат со големо интересирање ги следеше проекциите.

in their honour, Creative Europe MEDIA renewed their financial support at this anniversary, most likely owing to the fact that a new program unit was introduced - 'The Traveling Manaki Brothers Cinema' that showed films in several Macedonian towns and also organized the visits to screenings during the festival. The EASYRIG team of three members, led by the founder of the company Johan Hellsten, also contributed to the special atmosphere at the festival and presented in front of the cinematographers their steadycams as an efficient system of filming. The anniversary catalogue was also better than ever. The feature length documentary Manaki - a Picture Story by Robert Jankulovski closed the festival and the ceremonial part was shorter and more functional because there were less speakers.

The competition program Camera 300 proved itself the main pillar of the festival, its essential authority. The 12 selected films were yet again of excellent quality, with special focus on the creativity of their cinematographers. Blagoja Kunovski had often emphasized that, as a selector, he always took care to select films that would be attractive to the audience as well, and at this anniversary the audience showed particular interest in the screened films.

As corroborated by the inspirational remark by one of the jury members, Nenad Dukic: 'both for the audience and the jury the competition program was an excellent opportunity to enjoy in the quality of the films and in the artistry of their cinematographers.' But in the end, the jury found it rather difficult to decide which three films to choose, that is to say, which three cinematographers should win the awards.

Впрочем, за тоа сведочи и инспиративното кажување на членот на жирито, Ненад Дукиќ, кој во името на жирито изјави дека за публиката и за жирито натпреварувачката програма е одлична можност да уживаат во квалитетот на филмовите и уметничкото мајсторство на кинематографите, но на крајот, за нив како жири, било многу тешко да се определат на кои три филма т.е. кинематографи да им ги дадат наградите?

Изборот Французинката Елен ЛУВАР/Helene LOUVART да ја добие „Златната камера 300“ за бразилскиот филм НЕВИДЛИВИОТ ЖИВОТ НА ЕВРИДИКА ГУЗМАО – соодветствуваше и со навивачката атмосфера на фестивалот каде што публиката го истакна овој филм/кинематографер како еден од фаворитите. Наградата на сцената во нејзино име ја прими нејзиниот пријател, ланскиот лауреат – Ерик Готје. Прес-конференциите беа како ретко досега содржајни поради фактот што во Битола беа присутни исклучително значајни гости. И медиумски фестивалот беше одлично – над очекувањата – покриен, а медиумите ја искористија шансата за интервјуа со главните лауреати Лакман и Арванитис, а со исто толкав, па и поголем интерес да направат интервјуа со Акин и Шеридан, со Клаусман, Алкаине, Метисон, Готје, Грибе и други значајни гости. Фестивалското „Daily“ и особено фестивалскиот интернет-портал, исто така, го достигнаа својот врв. За успехот на јубилејното издание беше заслужна целата фестивалска екипа. А како едно од најголемите интернационални признанија/пофалби за успешното 40. јубилејно издание фестивалот прими официјално писмо и честитки за јубилејот од БСС/BSC – British Society of Cinematographers.

The jury's choice to award the Golden Camera 300 to Helene Louvart for the Brazilian film The Invisible Life of Euridice Gusmao reflected the atmosphere at the festival and among the audience that obviously favoured this cinematographer. Her friend and earlier laureate, Eric Gautier, received the award in the name of Louvart. The press conferences were much more successful than before owing to the fact that many important guests attended the festival. The festival was unexpectedly well covered by the media and the journalists used the opportunity to interview the main laureates, Lachman and Aravanitis, and showed equal, or even greater interest, in interviewing Akin and Sheridan, Klausmann, Alcaine, Matheison, Gautier, Griebel and other important guests. The festival's Daily and the festival's Internet portal were also at their best. The entire festival team deserved all the credit for the success of the 40th Manaki Brothers festival and this anniversary received its greatest international praise and recognition in an official letter of congratulations from the British Society of Cinematographers.

Официјална конкуренција „Камера 300“/Official Competition Camera 300:

БОЛКА И СЛАВА/RAIN AND GLORY, Шпанија/Spain

Кин./Cin.: Хосе Луис АЛКАИНЕ/Jose Luis ALCÁINE

Реж./Dir.: Педро АЛМОДОВАР/Pedro ALMODOVAR

АЈКА/АУКА, Германија и Полска/Germany & Poland

Кин./Cin.: Јоланта ДИЛЕВСКА/Jolanta DYLEWSKA

Реж./Dir.: Сергеј ДВОРЦЕВОЈ/Sergey DVORTSEVOY

ЛАРА/LARA, Германија/Germany

Кин./Cin.: Франк ГРИБЕ/Frank GRIEBE

Реж./Dir.: Јан-Оле ГЕРСТЕР/Jan-Ole GERSTER

БИКОТ/THE BULL, Русија/Russia

Кин./Cin.: Глеб ФИЛАТОВ/Gleb FILATOV

Реж./Dir.: Борис АКОПОВ/Boris AKOPOV

БЕЛ, БЕЛ ДЕН/A WHITE, WHITE DAY, Исланд/Iceland

Кин./Cin.: Марија вон ХАУСВОЛФ/Maria von HAUSSWOLFF

Реж./Dir.: Хлинур ПАЛМАСОН/Hlynur PALMASON

ПИРАНИ/PIRANHAS, Италија/Italy

Кин./Cin.: Даниеле ЧИПРИ/Daniele CIPRI

Реж./Dir.: Клаудио ЏОВАНЕЗИ/Claudio GIOVANNESI

БЕДНИЦИ/LES MISERABLES, Франција/France

Кин./Cin.: Жулиен ПУПАР/Julien ROUPARD

Реж./Dir.: Лад ЛИ/Ladj LY

ЖАЛИМЕ ШТО ВЕ ПРОМАШИВМЕ/SORRY WE MISSED YOU, Обединето Кралство/UK

Кин./Cin.: Роби РАЈАН/Robbie RYAN

Реж./Dir.: Кен ЛОУЧ/Ken LOACH

ЕЗЕРОТО НА ДИВИТЕ ГУСКИ/THE WILD GOOSE LAKE, Кина/China

Кин./Cin.: Јинсонг ДОНГ/Jinsong DONG

Реж./Dir.: Јинан ДИАО/Yinan DIAO

СВИРКАЧИТЕ/THE WHISTLERS, Романија/Romania

Кин./Cin.: Тудор МИРЧЕА/Tudor MIRCEA

Реж./Dir.: Корнелиу ПОРУМБОЈУ/Corneliu PORUMBOIU

НЕВИДЛИВИОТ ЖИВОТ НА ЕВРИДИКА ГУЗМАО/THE INVISIBLE LIFE OF EURIDICE GUSMAO, Бразил/Brazil

Кин./Cin.: Елен ЛУВАР/Helene LOUVART

Реж./Dir.: Карим АЈНУЗ/Karim AINOUS

СИНОНИМИ/SYNONYMES, Франција и Израел/France & Israel Кин./Cin.: Шаи ГОЛДМАН/Shai GOLDMAN

Реж./Dir.: Надав ЛАПИД/Nadav LAPID

Интернационално жири/International Jury:

Ед ЛАКМАН/Ed LACHMAN (САД/USA, претседател/President)

Калојан БОЖИЛОВ/Kaloyan BOZHILOV (Бугарија/Bulgaria)

Доминик ВЕЛИНСКИ/Dominique WELINSKI (Франција/France)

Фејми ДАУТ/Fejmi DAUT (Р Македонија/Rep. of Macedonia)

Ненад ДУКИЌ/Nenad DUKIC (Србија/Serbia)

Добитник на „Златната камера 300“/Winner of the Golden Camera 300:

Кин./Cin.: Елен ЛУВАР/Helene LOUVART, Франција/France

За филмот/For the film:**НЕВИДЛИВИОТ ЖИВОТ НА ЕВРИДИКА ГУЗМАО/THE INVISIBLE LIFE OF EURIDICE GUSMAO, Бразил/Brazil**

Реж./Dir.: Карим АЈНУЗ/Karim AINOUS

ДИРЕКТОРИ/ХРОНОЛОГИЈА

По основачката 1979, фестивалот ја имаше значајната екс-ЈУ етапа, како „Манакиеви средби“ во Битола на југословенските филмски сниматели/кинематографиери. Како основачка асоцијација, од редовите наДФРМ, неговите членови/професионални профили (ќе ги спомнеме најревносниите организатори: Бранко Михајловски, Љубе Петковски, Мишо Самоиловски, Коста Крпач, Димитрие Османли, Бранко Гапо, Ацо Петровски, Драган Салковски, Стево Црвенковски и др.) во својство или на селектори или на членови на жирија, организатори или членови на Фестивалскиот совет, реално се грижеа за организацијата на тие 12 изданија од првата фестивалска етапа.

Од првото во 1979 до 12. во 1991, со преодното, подготвувано, но неодржано во 1992 и новата интернационална етапа, која започна во 1993 до денешно време, што се совпаѓа со независноста на тогашна Република Македонија, со сега веќе новиот почеток на Република Северна Македонија.

Континуитетот е обезбеден со надоврзувањето од класичната кон новата интернационална етапа, вториот период кој започна со изданијата во организација на Кинотеката на Македонија, 14. издание во 1993 и 15. во 1994, со тогашниот директор на оваа институција - Борис Ноневски, воедно и како фестивалски директор.

Од 1995/16. издание, фестивалот завлезе во суштинската интернационална димензија, само таа година и тоа единствено издание, во организација на „Вардар филм“ и како директор на фестивалот беше тогашниот директор на оваа продуцентска куќа - Горјан Тозија. Таа година беше реализиран и прв фестивалски каталог, а интернационалната димензија беше потврдена со присуство на значајни имиња, главно од европскиот филм.

Од 1996/17. издание, директорската позиција ја презеде Делчо Михајлов, кој ќе ги води следните 5 изданија: 1996/17., 1997/18., 1998/19., 1999/20. до 2000/21. издание.

Од 2001 започнува директорскиот период на Томи Салковски, кој во првата година/2001 на 22. издание, заедно со Владимир Анастасов-Вац, беа директорски тандем. Потоа следните 7 изданија Салковски ги води самостојно: 23./2002, 24./2003, 25./2004, 26./2005, 27./2006, 28./2007 и 29./2008.

Од 2009, започнува директорскиот период на Лабина Митевска, која ги раководи фестивалските изданија: 30. јубилејно/2009, 31./2010, 32./2011, 33./2012, 34./2013 и 35./2014.

Во 2015, со едногодишен мандат, директор на 36. издание беше Димитар Николов-Таки.

Во 2016 и 2017, Благоја Куновски-Доре ги раководи како директор 37. и 38. издание.

На директорската функција за 39./2018 и за јубилејното 40./2019 е избрана Гена Теодосиевска.

DIRECTORS/CHRONOLOGY

After 1979, when it first started, the festival went through the important Yugoslav phase entitled as 'Manaki Gatherings' of the Yugoslav cameramen/ cinematographers in Bitola. The most dedicated people in the team behind the festival came from MFPA as its founder and were from different film professional backgrounds, such as Branko Mihajlovski, Ljube Petkovski, Misho Samoilovski, Kosta Krpac, Dimitrie Osmanli, Branko Gapo, Aco Petrovski, Dragan Salkovski, Stevo Crvenkovski and others. They worked as selectors, members of juries, of the festival council, and in reality took care of the organization of the first 12 festivals within the former state of Yugoslavia.

This first phase lasted from 1979 until 1991, including the transitory festival from 1992 that was prepared but never realized. It was followed by an international phase that began in 1993 and has lasted to the present throughout the existence of the Republic of Macedonia, now the Republic of North Macedonia, as an independent state.

The continuity between the classic and the new international phase was secured by the festivals organized by the Cinematheque of Macedonia: the 14th festival in 1993 and the 15th festival in 1994 and the director of this institution, Boris Nonevski, was the acting director of the festival at the same time.

With the 16th festival in 1995, Manaki Brothers fully achieved its international dimension and for that year only, Vardar Film was in charge of its organization and the director of this production house, Gorjan Tozija, was the acting director of the festival. The festival had a film catalogue for the first time that year, and its international dimension was assured with the attendance of many important names, mostly from the European film.

In 1996, Delcho Mihajlov was appointed the director of the festival and he was in charge of the 5 following festivals, starting with the 17th in 1996, following with the 18th in 1997, the 19th in 1998, the 20th in 1999 and ending with the 21st in 2000.

Tomi Salkovski's tenure of the directorial position began in 2001 and together with Vladimir Atanasov-Vac they were both in charge of the 22nd festival, Salkovski managed the following 7 festivals on his own: the 23rd in 2002, the 24th in 2003, the 25th in 2004, the 26th in 2005, the 27th in 2006, the 28th in 2007 and the 29th in 2008.

He was followed by Labina Mitevska, who was elected the director of the festival in 2009, when she was in charge of the 30th anniversary of the festival, and remained the director of the 31st festival in 2010, 32nd in 2011, the 33rd in 2012, the 34th in 2013 and the 35th in 2014.

In 2015, the director of the 26th festival was Dimitar Nikolov-Taki with only a one-year-long mandate.

In 2016 and 2017, Blagoja Kunovski-Dore was the director of the 37th and 38th festival.

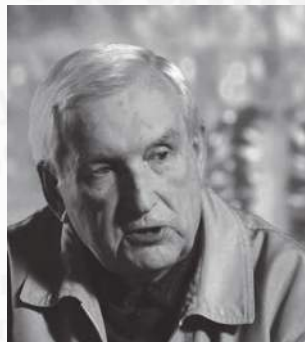
A new director, Gena Teodosievska, was elected to run the 39th festival in 2018 and the 40th anniversary of the festival in 2019.

КЛУБ НА ВЕЛИКАНИТЕ

Лауреати на Златна Камера 300 за животен опус

1996
Милтон МАНАКИ
Milton MANAKI
(постхумно/posthumously)

1999
Јежи ВОЈЧИК
Jerzy WOJCIK

1997
Бранко МИХАЈЛОВСКИ
Branko MIHAJLOVSKI

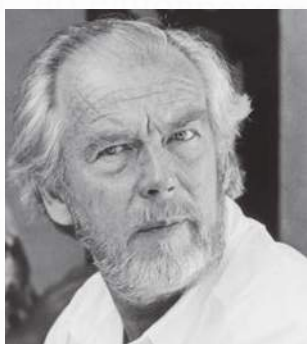
2000
Фреди ФРЕНСИС
Freddie FRANCIS

1997
Љубе Петковски
Ljube PETKOVSKI

2001
Мирослав ОНДРИЧЕК
Miroslav ONDRICHEK

1998
Свен НИКВИСТ
Sven NYKVIST

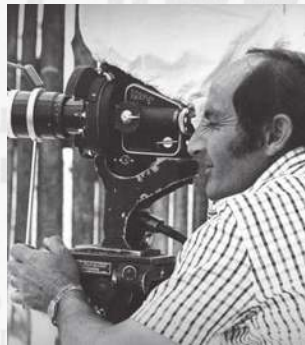

2001
Анри АЛЕКАН
Henry ALEKAN
(постхумно/posthumously)

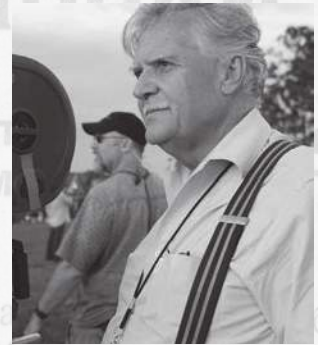
CLUB OF THE GREATS

Laureates of the Lifetime Achievement Award-Golden Camera 300

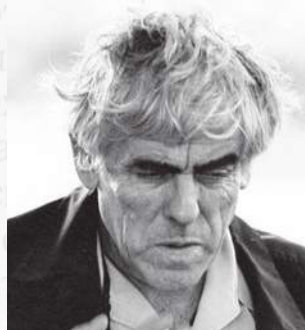
2002

Тонино ДЕЛИ КОЛИ
Tonino DELLI COLLI

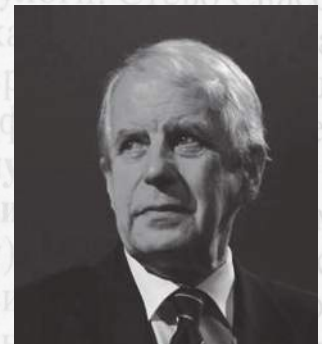
2006

Михаел БАЛХАУС
Michael BALLHAUS

2003

Раул КУТАР
Raoul COUTARD

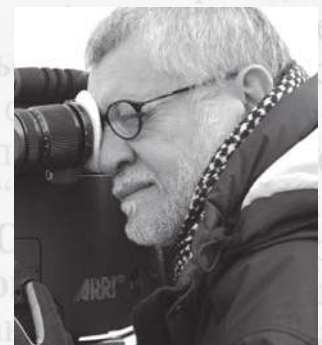
2007

Анатоли ПЕТРИЦКИ
Anatoly PETRITSKY

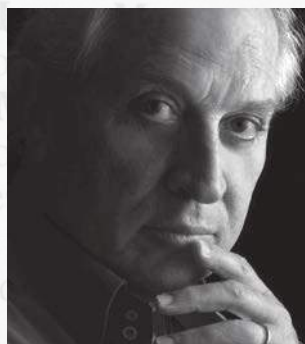
2004

Вадим Иванович ЮСОВ
Vadim Ivanovich YUSOV

2008

Валтер КАРВАЉО
Walter CARVALHO

2005

Виторио СТОРАРО
Vittorio STORARO

2009

Питер СУШИЦКИ
Peter SUSCHITZKY

КЛУБ НА ВЕЛИКАНИТЕ

Лауреати на Златна Камера 300 за животен опус

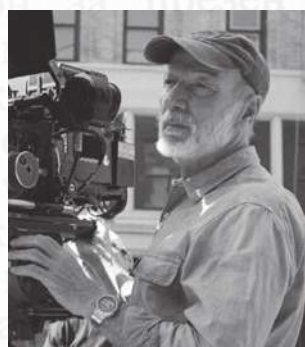
2009
Били ВИЛИЈАМС
Billy WILLIAMS

2013
Хосе Луис АЛКАИНЕ
Jose Luis ALCÁINE

2010
Вилмош ЖИГМОНД
Vilmos ZSIGMOND

2014
Крис МЕНЦИС
Chris MENGES

2011
Данте СПИНОТИ
Dante SPINOTTI

2015
Јаромир ШОФР
Jaromir SOFR

2012
Лучано ТОВОЛИ
Luciano TOVOLI

2015
Ришард ЛЕНЧЕВСКИ
Ryszard LENCZEWSKI

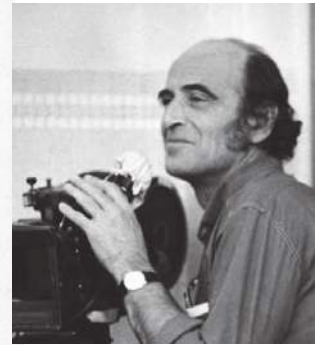
CLUB OF THE GREATS

Laureates of the Lifetime Achievement Award-Golden Camera 300

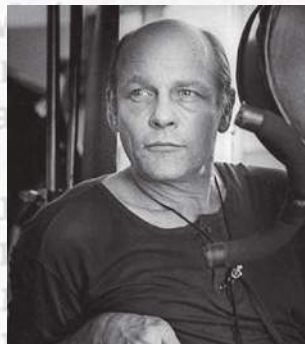
2015

Бождар Бота НИКОЛИЌ
Bozhidar Bota NIKOLIC

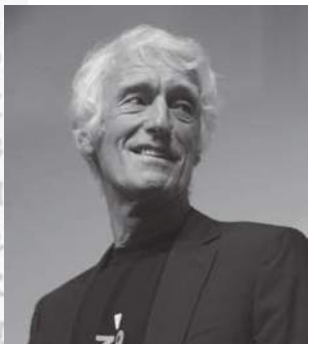
2017

Пјер ЛОМ
Pierre LHOMME

2016

Роби МИЛЕР
Robby MULLER

2018

Роџер ДИКИНС
Roger DEAKINS

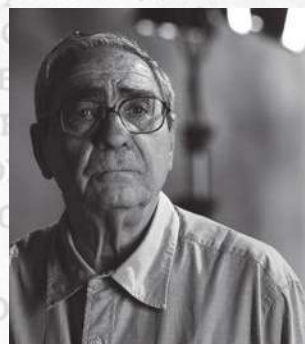
2016

Џон СИЛ
John SEALE

2019

Ед ЛАКМАН
Ed LACHMAN

2017

Џузепе Пепино РОТУНО
Giuseppe Peppino ROTUNNO

2019

Јорџос АРВАНИТИС
Yorgos ARVANITIS

**Печатењето на оваа монографија го овозможија:
The publication of this monograph was helped by:**

Министерството за култура на Република Северна Македонија
Ministry of Culture of the Republic of North Macedonia

Агенција за филм на Република Северна Македонија
Agjencia për film e Republikës së Maqedonisë së Veriut

ИФФК БРАЌА МАНАКИ/ICFF MANAKI BROTHERS

КОРИСТЕНИ СЕ АРХИВСКИ МАТЕРИЈАЛИ ОД:

КИНОТЕКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
НУБ СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ
И ФЕСТИВАЛОТ БРАЌА МАНАКИ

**ARCHIVE MATERIAL FROM:
THE CINEMATHEQUE OF NORTH MACEDONIA
NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY 'ST. KLIMENT OF OHRID'
MANAKI BROTHERS FESTIVAL**

